Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Ewald, H. F.
Titel | Title:	Caroline Mathilde : historisk Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Jacob Erslevs Forlag, 1890
Fysiske størrelse | Physical extent:	467 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

CAROLINE MATHILDE.

HISTORISK ROMAN

AF

H. F. EWALD.

KJØBENHAVN.

JACOB ERSLEVS FORLAG.

SALLY B. SALOMONS BOGTR.

1890.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD.

		Side
Første Kapitel.	Et Triumvirat	1
Andet Kapitel.	Gudernes Yndling	33
Tredje Kapitel.	God bless the Queen	55
Fjerde Kapitel.	Zaire	85
Femte Kapitel.	Hos Magistratsskriverens ...	109
Sjette Kapitel.	Masker	120
Syvende Kapitel.	En Kjærlighedsroman	148
Ottende Kapitel.	Gourmand bliver Konferens-raad	167
Niende Kapitel.	Paa Fredensborg	186
Tiende Kapitel.	Et Collegium politicum	208
Ellevte Kapitel.	De brutale Klappere	227
Tolvte Kapitel.	Et Kjærlighedshof	246
Trettende Kapitel.	Halsløs Gjerning	269
Fjortende Kapitel.	Dronningen lider et Nederlag	284
Femtende Kapitel.	En Hindring, som fjernes ..	296
Sextende Kapitel.	De sidste Dispositioner	317
Syttende Kapitel,	Kehraus	330
Attende Kapitel.	Adieu Madame	358
Nittende Kapitel.	De røde Roser	384
Tyvende Kapitel.	Hos den døde	411
En og tyvende Kapitel.	Ved Fuglestangen	423
To og tyvende Kapitel.	Exekutionen	443
Tre og tyvende Kapitel.	I Celle	454

FØRSTE KAPITEL.

ET TRIUMVIRAT.

Det var en smuk, stille Aften sidst i April Maaned i Aaret 1768. Den dalende Sol kastede sin Glans over Elbens brede, blanke Strøm og over den nordre høje Bred, hvor Altonas Kirkespir og lange Husrækker lyste i Aftenrøden. Den laa over den gamle Stad som et Purpurslør, der dækkede alle Mangler, og hver blank Rude funklede som en Rubin.

Et lille Hus i Elbstrasse med en Have, som gik lige ned til Flodbredden, fik sin Part af Glansen, og det trængte ogsaa dertil. Det var en lav Bygning med et uforholdsmæssig højt Tag og brede Vinduer med smaa Ruder. De mørkebrune Mure dækkedes til Dels af et gammelt Vinstoks nøgne Grene, som mildnede Husets barske Udseende. De vakte Forestilling om en rig Bladfylde, som snart skulde udfolde sig og forvandle den gamle Rønne til en Løvhytte.

Huset havde ingen Gadedør; thi Façaden

vendte mod Floden, og man gik ind fra Gaden gjennem Havelaagen. Det vendte altsaa Ryggen til Omverdenen, og over Havedøren stod med forgyldte Bogstaver af smedet Jærn dets Navn: Solitude. Det laa da nær at tænke sig, at her havde et Menneske, som var træt af Verden, fundet et Asyl, hvor han i sin Ensomhed kunde gruble over Lykkens Ubestandighed og altings Omskiftelighed.

Men nu traadte Eneboeren ud af sin Hytte; og Synet af ham maatte strax omstøde slige Forestillinger. Det var en høj, kraftig Mand med Sundhedens Glød paa sine Kinder og Fyrighed i sine store blaa Øjne. Han var kun lidt over tredive Aar gammel, og han saa yngre ud, end han var. Han bar en lang lysegraa Frakke eller Slobrok, som naaede næsten ned til Fødderne, skjulte hans Knæbenklæder og Silkestrømper og lod kun hans Sko med deres Staalspænder komme til Syne. Hovedet var blottet og det lyse Haar tilbagestrøget fra den høje Pande. Hans Træk kunde ikke kaldes smukke, thi den bøjede Næse var lang, Munden vel lille, og den kløftede Hage rund, Underansigtet sammentrængt og for kort. Dog var det et udtryksfuldt, aandfuldt Ansigt, og det kloge, skarpe, bevidste Blik dannede en ejendommelig Modsætning til dets friske, ungdommelige Ynde.

Lige som han var traadt ud og havde lukket

Døren efter sig, blev han et Øjeblik staaende og stirrede paa Dørpladen. Der stod hans Navn: Johan Fredrik Struensee, Stadfysikus. Derpaa kastede han et Blik paa Husets Etikette: Solitude, gjorde et Kast med Hovedet og gik saa med raske Skridt gjennem Haven ned til Bolværket, hvor han blev staaende med korslagte Arme og stirrede ud over Floden. Han saa paa den blanke Strøm, de grønne Øer og de mellem dem langsomt henglidende Skibe, som med alle Sejl oppe stræbte at opfange Aftenbrisens svage Pust. Det var et skjønt Syn, men hans Blik udtrykte ikke stille Glæde over Naturen; det var indadvendt, længselsfuldt glødende. Var den blanke Flod med de i Aftenrøden lysende Skibe for ham kun Symboler paa noget, som han saae i Aanden? Higede han, som de, bort fra den trygge Havn og ud til det store Ocean for at prøve sin Lykke der?

Han blev pludselig forstyrret i sine Drømmerier; der lød faste Trin og Sporeklirren bag ham; han vendte sig om og saae for sig en høj statelig Herre i en fin Pelsfrakke og med en opkrammet, guldgalloneret Hat paa det pudrede Hoved. Studsende gjenkjendte han sin fordums Omgangsven, den tyve Aar ældre Generallieutenant, Grev Carl Otto Schack Rantzau-Ascheberg. Med blandede Følelser gjensaa han denne aristokratiske Ven, Bærer af et berømt Navn og Arving til store Ejendomme,

og de afspejlede sig i hans Ansigt, idet han med et forlegent Smil udbrød:

»De her, kjære Greve, hvilken Overraskelse!«

»Dog vel ingen alt for ubehagelig?« spurgte Greven i en spydig Tone, idet han trykkede Struensees fremrakte Haand.

»Det glæder mig,« svarede Struensee med Alvor, »at De har bevaret Deres muntre Lune og endnu formaar at spøge.«

Der laa meget bag disse faa Ord, og idet Struensee udtalte dem, gled en lang Række Erindringer forbi hans Sjæl. Han mindedes, hvorledes Rantzau-Ascheberg for sex Aar siden pludselig havde viist sig i Altona, kommende fra Petersburg, fuldkommen reduceret og blottet for Existensmidler; at han strax ved det første Møde havde følt sig fængslet af Rantzaus livlige, aandfulde Konversation og en vis diabolisk Humor, som var ham ejendommelig; at der til hans Overraskelse havde viist sig at være Overensstemmelse mellem dem i Livsanskuelse, idet Greven trods sin fornemme Byrd syntes at se med et uhildet Blik paa Mennesker og Forhold og lige saa lidt generedes af Fordomme og Principper, som han selv. Den adelige Eventyrers rige Erfaringer havde imponeret ham, og den Smiger, hvormed Rantzau overvældede ham, idet han ved enhver Lejlighed udtalte sin Beundring for hans Kundskaber, Indsigt og

Begavelse, havde daaret ham. Rigtignok hørte han meget graverende Rygter om Grevens Ungdomsliv, som man sagde havde været vildt og udskejende. Han var løben bort med en Sangerinde, havde mistet sin Post som Chef for Dronningens Livregiment og var bleven fornægtet af sin egen Fader, gamle Grev Hans. Dernæst var han gaaet i fransk Krigstjeneste og saa forsvunden i flere Aar, indtil han dukkede op i Petersburg. Der havde han spillet en mærkelig Rolle, var bleven indviklet i Sammensværgelsen mod Kejser Peter III., men havde spillet sine Kort saa slet, at han alligevel var falden i Unaade hos Kejserinde Katharina II, og det saa grundig, at han ikke alene blev udvist af Rusland; men Kejserinden aftvang endogsaa den danske Regering et Tilsagn om, at Kongen aldrig mere vilde modtage Rantzau-Ascheberg ved sit Hof. Alt dette, som til Dels bekræftedes ved Rantzaus egne Fortællinger, generede ikke Struensee; og de mange Kjærlighedseventyr, Rantzau havde oplevet, gjorde kun Greven interessantere i hans Øjne. Rigtignok fortaltes der endnu værre Ting, der stemplede Greven som en Plattenslager og Bedrager; men det vilde Struensee ikke tro. De bleve altsaa intime Venner og støttede hinanden, idet Rantzau skaffede Struensee Praxis hos Adelen, og Struensee, uagtet han selv var forgjældet, laante Greven Penge;

ja, da Rantzau for to Aar siden ved Christian VII.s Tronbestigelse besluttede atter at vise sig i Kjøbenhavn og prøve et nyt Tærningkast i Livets Lykkespil, var det Struensee, som forstrakte ham med Pengene til den Rejse. Greven vandt Spillet. han drev det til at blive kommanderende General i Norge, men han faldt til Dels ved egen Brøde snart igjen ned fra Ærens Tinde, blev afskediget i Unaade og i en Art Forvisning gjort til Kommandant i Glückstadt.

Hvad der imidlertid nu, efter to Aars Adskillelse, gjorde Gjensynet med Rantzau ubehageligt for Struensee, var dels den Omstændighed. at Greven aldrig havde gjort Mine til at betale ham de laante Penge tilbage, dels at Greven havde brudt et Løfte, som han havde gjort ham. De havde nemlig indgaaet et Forbund med hinanden og givet hinanden Haanden paa, at hvis en af dem nogen Sinde kom til Indflydelse, saa skulde han hjælpe og forfremme den anden. Altsaa var det Laan, hvormed Struensee havde forstrakt sin adelige Ven, ikke nogen ganske uinteresseret Haandsrækning. Han var dog bleven bittert skuffet i sin Forventning; Rantzau havde ikke givet mindste Livstegn fra sig og syntes ganske at have glemt ham, sin Gjæld og sit Løfte, indtil han nu pludselig viste sig og med Mine af at have en god Samvittighed.

Alligevel følte Struensee noget af det gamle Trylleri ved Gjensynet. Hvor smuk og indtagende en Mand var Rantzau ikke; hvor den Ørnenæse var ædelt og fint formet, og den smukke Mund og noget fremstaaende Hage gav hans Ansigt et mandigt Præg! Indtrykket blev ikke forstyrret ved noget Skjæg; Datidens Mode var jo en Fjende af al naturlig Haarvæxt; Ansigterne vare glatragede og Hovederne dækkede af Parykker, uagtet disse nu vare paa Tilbagetog og tagne af i Omfang. Grevens Blik var lige saa funklende, men ogsaa lige saa usikkert, som fordum; dog vare Furerne i hans markerede Træk blevne noget dybere. Mens Struensee anstillede disse Betragtninger, udbrød Rantzau:

»Hvorfor stirrer De saaledes paa mig? Synes De, at jeg er bleven gammel?

»Aa nej,« svarede Struensee, »de flygtige Spor, Modgang og Ærgrelse har efterladt i Deres smukke Træk, ville sikkert hurtig udslettes, naar Lykken atter indfinder sig, og Gudinden klapper Dem paa Kind med sin foryngende Haand.«

»Ja Lykken,« svarede Rantzau i en bitter Tone, »De kan tale derom! Jeg gratulerer til Udnævnelsen; det er ene og alene derfor, at jeg er kommen.«

»Tak,« svarede Struensee; »saa De har allerede erfaret Nyheden!«

»Ja,« sagde Rantzau med et meget sigende Smil, »jeg har endnu Venner i Kjøbenhavn, som holde mig à jour med Begivenhederne; og saa tog jeg mig sammen og satte for første Gang siden min Ankomst til Glückstadt Foden uden for denne forbandede lille Ravnekrogs Volde. Jeg maatte trykke Deres Haand og bevidne Dem min Glæde over Forfremmelsen.«

»Det var smukt af Dem,« svarede Struensee; »men jeg betragter ikke min Udnævnelse til Rejselæge hos Kongen som nogen Forfremmelse; Livlæge af tredje Rang og kun fæstet paa Tid som et andet Tyende! Min Stilling som Fysikus her gav mig større Anseelse; men jeg længtes efter Forandring og følte Trang til at se mig om i Verden. Det vil jeg nu opnaa uden Udgift for min Pung — voila tout!«

»Sig det til Tosserne,« udbrød Rantzau, idet han slog ud med Haanden, »men ikke til mig, Deres gamle, trofaste Ven, som kjender Dem ud og ind. Har De glemt vore fortrolige Samtaler i gamle Dage? Jeg veed, hvor fuldt Deres Hoved altid har været af dristige, ærgjerrige Planer. En Ansættelse ved Hoffet, Struensee, er sandelig en stor Chance for en Mand som Dem.«

Struensee havde ikke glemt de fortrolige Samtaler; men han overvejede, hvor vidt det Venskab, Greven appellerede til, var at stole

paa; han havde jo sine Grunde til at tvivle derom.

»De har skudt Papegøjen,« vedblev Rantzau. »Om fjorten Dage kommer Kongen, og De skal med paa den store Udenlandsrejse, som Holck har faaet arrangeret til sin egen Fornøjelse; men medens Kongens Yndling morer sig og øser Penge ud, vil De faa Anledning til daglig i Stilhed at være om Kongens Person. Kan De tænke Dem en bedre Lejlighed for en Mand af Deres Geni og Gave til at insinuere sig!«

»De er en Mester i at smigre,« svarede Struensee, som dog aabenbart fandt Behag i Smigeren; »men vil Greven ikke træde indenfor?«

»Tak,« svarede Rantzau, »det var unægtelig min Hensigt, og oven i Kjøbet vil jeg gjerne spise til Aften hos Dem, hvis det konvenerer Dem.«

»Bevares,« svaredeStruensee; »Grev Rantzau-Aschebergs Nærværelse er altid en Ære for mit ringe Hus, om De vil tage til Takke!«

»Hvor beskedent«, svarede Rantzau, mens de gik op til Huset; »hvortil Komplimenter mellem os to gamle Venner? Tror De desuden, at jeg har glemt de mange glade Timer, jeg har tilbragt med Dem her i denne Hytte? Den har været et sandt Glædens Tempel for alle Deres Venner og tillige for Deres ømme Veninder.«

»Ja«, svarede Struensee, idet han saae hen for sig med et sværmerisk Blik, »jeg elsker denne gamle Rede, som jeg nu skal forlade; den er mit joli coeur. Mon jeg nogen Sinde vil vende tilbage hertil for at høste mine egne Druer? Lykkelig har jeg levet her i den gode Stad Altona; Guderne have forundt mig her at tømme mangt et Nydelsens Bæger lige til Bunden.«

Hans Øjne vare fugtige, thi Taarerne sad altid løst hos ham. Han var saa bevæget, som om de nydte Glæder, han sigtede til, havde været saa uskyldige, som et Barns. Det kjendtes ikke paa ham, at hans gudfrygtige Fader, den gamle Superintendents Forbandelse nu i ti Aar havde hvilet over ham paa Grund af hans udsvævende Liv, eller at hans fromme Moder havde bedet for og grædt over sit Fortabelsens Barn.

»Nu«, svarede hans gamle Nydelsesfælle muntert, »saa er det jo godt, at Drikken nu bliver noget anderledes blandet og skjænket for Dem i et ædlere Bæger.«

De gik ind og sad snart ved et rigt besat Aftensbord. Foruden andre gode Sager stod et Fad Hummer mellem dem, og i de høje Rømere perlede Rhinskvinen.

»Jeg burde ikke spise de Kreaturer,« sagde Rantzau, idet han saae med et lystent Blik til Hummerne; »de ere ufordøjelige.«

»De har gjort en lang, anstrengende Rejse,« svarede Struensee, »og kan gjøre det paa den Konto. Plager Gigten Dem endnu?«

»Ja«, svarede Rantzau, »mit Helbred tager af; men De kan sagtens! De strutter af Sundhed; jeg misunder Dem Deres Ungdom. Det var min egenkjærlige Tanke, da jeg kom og traf Dem i Haven i en tynd Frakke og med bart Hoved, endogsaa uden Toupée i den kolde Aftenluft, — det skulde jeg vovet at byde mig!«

»Nu, kjære Greve«, svarede Struensee, »jeg kan dog ogsaa mærke, at jeg har trukket temmelig stærke Vexler paa min Livskraft; men jeg har en god Fordøjelse. Mine Betænkeligheder ved at nyde Hummer og andre Dyr ere af en anden Art. Jeg kan ikke lade være at forestille mig den Kval, hvormed de stakkels Dyr have endt Livet. Men saa tænker jeg mig, at disse Oceanets Beboere engang kunde have været grusomme Spaniere i Mejico eller fanatiske Inkvisitorer i Goa, og saa gaar jeg muntert løs paa dem.«

»Saa De tror endnu paa Sjælevandring,« svarede Rantzau, idet han tog den største af Hummerne, »De er ganske den gamle; altid filosoferer De og er fuld af Tankeexperimenter; men dette Indfald, min kjære Fysikus, er bogstavelig taget alt andet end smagfuldt. Det er

en horrible Tanke at have en vindtør Spanier eller en smækfed Munk mellem Tænderne.«

»Aa«, sagde Struensee, »jeg kunde blive Menneskeæder af Forbitrelse over al den Undertrykkelse, Aandstvang og Forfølgelse, som Skabningens tobenede Herrer gjøre sig skyldige i. Hvad Værd have Menneskerettighederne i Fyrsternes og deres Ministres, de gamle Parykkers Tanker?«

Han sagde dette med Alvor og et funklende Blik. Der stak en idealistisk, doktrinær Projektmager i ham; han følte en brændende Tørst efter at føre det oplyste attende Aarhundredes Ideer ud i Livet, og det var hans oprigtige Ønske at reformere og gavne Samfundet.

Hans grevelige Ven var strax med. Rigtignok vare Menneskerettighederne ham den ligegyldigste Ting af Verden, og det vilde ikke engang have sat ham graa Haar i Hovedet, om saa hans egen dyrebare Ven Struensee var bleven dømt af et Inkvisitionstribunal og brændt paa Baalet som en Kætter; men det laa i hans Interesse at styrke Struensees Selvtillid og puste til hans Ærgjerrighed. Ganske reduceret, som han var, beroede nu hele hans Haab om Ophøjelse alene paa Struensee. Hans Fantasi var dristig, og i Rusland havde han lært hvorledes Hofkabaler sættes i Værk. Han saa allerede i Aanden det fuldbyrdet, der endnu kun

stod for Struensees Tanke som en fjern Mulighed. Han lod da Struensee ride sin Kjæphest og hørte en Stund taalmodig paa sin Værts Udvikling af hans Statsmandsideer. Til sidst gjorde han dog et Indhug for at komme til Sagen. Rigtignok var han ikke kommen af Venskab, men dog for at gavne Struensee, fordi hans egen Interesse krævede det. Han vilde sætte Struensee grundig ind i Forholdene ved Hoffet og give ham en Rettesnor paa hans ny Bane, saa at han kunde undgaa Fejltrin.

»Jeg tvivler ikke om, Struensee,« sagde han, »at hvis De faar Magt og Held til at sætte Deres filantropiske Ideer i Værk, ville gode, menneskekjærlige Love myldre frem som Blomster i Vaar. Landet trænger netop til en Mand, som kan forny det gamle, udslidte Regeringsmaskineri. De kjender min Mening om Bernstorff; han er en Nathue; lader sig tage ved Næsen af de mange Eventyrere, som han kalder ind i Landet, og hans diplomatiske Lavrbær ere mugne. Alene for at faa det oldenborgske Mageskifte i Stand har han nedværdiget Tronen og gjort Danmark til en Vasalstat af Rusland; og trods al Underkastelse og alle de til de russiske Diplomater udøste Penge har han dog ikke drevet det videre, end til en foreløbig Traktat.«

»Ja«, sagde Struensee, »hvis Ledelsen af de udenrigske Anliggender blev lagt i Deres

Hænder, saa vilde Visen faa en anden Tone; men Lidenskab er farlig i Diplomatikken, og De hader Kejserinde Catharina af Rusland.«

»Aa«, svarede Rantzau, »naar jeg havde Magten og Ansvaret, saa skulde jeg nok vide at underordne mine personlige Følelser og kun tænke paa, hvad der tjener til Statens Vel; men der er endnu et Stykke til Maalet; vi maa forsøge at vippe Bernstorff, Struensee!«

»Vippe Bernstorff?« udbrød Struensee.

»Ja vist,« svarede Rantzau. »Den Sag skulle vi drøfte nærmere; og nu bliver det ikke løse Fantasier, som naar vi i gamle Dage politiserede. Men sig mig — Deres Wolff sidder formodentlig og lurer ude i Forværelset? Han er en ægte Lakaj, har lange Øren og en løs Tunge.«

»Sig intet ondt om min Wolff,« svarede Struensee, »han er tro som Guld.«

»Med en stærk Tilsætning af mindre ædle Metaller,« sagde Rantzau; »men man skal se, at hvis De engang bliver Minister, saa gjør De dog Carl Wolff til Amtmand. Husk Deres gamle Had til Lakajismen?«

Og saa citerede han et Vers, som Struensee havde forfattet, og som havde staaet i et Tidsskrift, som Struensee i sin Tid havde udgivet, og hvortil Rantzau selv havde nedladt sig til at levere Bidrag:

An die Fürsten.

Ihr heisst mit Recht die Götter unsrer Erde,
Denn Ihr erschafft — oh schöne That!
Ihr spricht nur ein allmächtig Werde!
Schnell wird aus dem Lakai ein Rath.«

Struensee lo og gik ud i Forværelset, hvor han fandt sin Tjener ivrigt i Færd med Resterne af det Maaltid, han nylig havde baaret ud.

»Er du nu mæt, Søn?« spurgte Struensee med et Smil.

»Saa nogenlunde,« svarede Wolff uden mindste Forlegenhed.

»Saa stop Paschaen og Fatima og bring os dem,« sagde Struensee.

Det var Navnene paa hans to bedste Merskumspiber. Baade han og Rantzau vare stærke Tobaksrygere, og de havde i gamle Dage røget mangen god Pibe Tobak med hinanden. Da Piberne vare bragte, og Wolff havde betjent Herrerne med Fidibusser, sagde Stuensee:

»Greven bliver her i Nat. Sig til Dorothea, at hun gjør Gjæsteværelset i Stand, og læg et lille Blus i Kakkelovnen. Naar det er besørget, gaa saa i din Seng!«

Da Wolff havde fjernet sig, gik Struensee efter ham og drejede Nøglen om paa den Dør, som førte til Køkkengangen. Saa snart han kom tilbage, sagde han:

»Saa, kjære Greve, nu ere vi aldeles sikre

for at blive belurede. Er det Statshemmeligheder, De har at betro mig?«

»Nej, men man kan ikke være forsigtig nok,« svarede Rantzau, uagtet han til Tider selv kunde være meget uforsigtig og aabenmundet. De tog Plads ved hinandens Side paa Kanapéen, og efter en lille Pavse, under hvilken Tobaksskyerne hvirvlede om dem, rettede Rantzau pludselig følgende Spørgsmaal til Struensee: »Sig mig, har De nogen klar Forestilling om Kongens Karakter?«

»Aa jo,« svarede Struensee, »den nemlig, at han slet ingen har, men Overflødighed af Aand. Han er jo imidlertid kun nitten Aar og gjør Indtryk af at være en ren Dreng. Jeg saae Hans Majestæt i Fjor paa Ascheberg, den Gang han narrede Deres værdige gamle Fader saa slemt.«

»Saa, hvorledes det?« spurgte Rantzau.

»Jo,« vedblev Struensee, »Kongen skulde spise Frokost paa Ascheberg; men forinden vilde Deres Fader holde en Tale til ham om Landboreformen, som jo er hans Kjæphest. Kongen havde faaet det at vide. Efter at han var kommen ind med hurtige, lette Trin, sagde han kun et Par naadige, men betydningsløse Ord til sin Vært, drejede sig derpaa om paa Hælen, gik lige saa hurtig bort som han var kommen, steg i Vognen og kjørte sin Vej.«

»Ha, ha, ha!« lo Rantzau. »Jeg kan levende

forestille mig den hele Scene og min gamles Betuttelse. Hvilken Dumhed at ville trætte Kongen med en lang Tale i Stedet for at vise ham behagelig Gjæstfrihed og have muntert Selskab til hans Underholdning. Han vil mores, Struensee, fremfor alting mores. Saa tidlig og voldsomt har han drukket af Nydelsernes Bæger, at Livslede allerede lister sig ind paa ham.«

»Nu,« svarede Struensee, »saa galt er det vel ikke. At han gik paa Kommers med Støvlette-Cathrine og Holck og sloges med Vægterne, var kun Ungdomsgalskab. Reaktionen kom naturlig, fordi han blev holdt saa urimelig strengt i sin Barndom. Religionen og alting blev pryglet ind i ham af Pagehovmester Nielsen og hans Guvernør, Grev Reventlov.«

»Nielsen,« sagde Rantzau, »generede saamænd ikke Kongen eller den Gang Prinsen med Religion, snarere med Filosofi; men med Pryglene har det sin Rigtighed. Han fik saamænd ogsaa Hug af Grevinden; naar Greven var bleven træt, tog hun fat.«

»Ja, er det ikke bestialsk, oprørende!« udbrød Struensee. »De have banket al Selvfølelse ud af ham; og han maatte gaa saa at sige lige fra Skolebænken og Riset til Tronen. Den kjære, stakkels Konge! Jeg har den inderligste Medlidenhed med ham.«

»Nu,« svarede Rantzau, idet han undertvang et Smil, »Kongen er Kongen, og vi elske ham,

hvordan han saa er. Jeg er saa god en Patriot som nogen.«

Struensee saa op, og Rantzau slog Øjnene ned for hans skarpe Blik. Der gik slemme Rygter om den Holdning, Rantzau havde antaget, mens han var i Petersburg. Han blev beskyldt for at have indsmigret sig hos Danmarks Dødsfjende, Gottorperen Kejser Peter III., ved at hylde ham i Egenskab af holstensk Magnat, hvilket jo var ligefrem Forræderi mod Kongen af Danmark. Rantzau røg nogle Øjeblikke ivrigt af sin Pibe og sagde derpaa:

»Det er heller ikke svært at holde af Kongen. Han er en smuk og meget indtagende Personlighed. Kun faa kunne maale sig med ham i Anstand og Ynde, hans Smil har noget aldeles fortryllende ved sig, og hans Vid er altid slagfærdigt. Der er meget hos ham, som jeg beundrer; og dette siger jeg udtrykkelig, for at De ikke skal mistyde de nærmere Forklaringer, som jeg nu vil give Dem. Dette sker i dybeste Fortrolighed.«

Greven gjorde en Pavse og vedblev derpaa:

»De sagde før, at Kongen ingen Karakter har, og det er rigtigt, hvis De dermed mente Vilje; men ellers er han saa mærkværdigt og karakteristisk et Væsen, som De kan tænke Dem. Tro ikke, at De bliver klog paa ham i Dage eller Maaneder. Uagtet han ingen grusomme Handlinger begaar, er han dog ganske

uden milde Følelser. Han benaader ingen og finder endogsaa en Glæde i at være Vidne til Pinsler, som da han overværede Morderen Sergent Mørls Radbrækning. Han elsker intet Menneske, maaske sin Hund Gourmand.«

»Nu,« sagde Struensee, »saa elsker han dog Dyr.«

»Nej, ikke heller dem,« vedblev Rantzau, »en Dag greb han Dronningens Mynde Zefyr og smurte den ind med noget, som sved Haarene af paa den, kun for at ærgre Dronningen. Til hende skulle vi snart komme,« sagde Rantzau, idet han løftede Haanden, da Struensee gjorde Mine til at afbryde ham. »Jeg vil kun endnu sige, at Kongen selv skal have udtalt, at han ikke bryder sig om at blive elsket; det er ham modbydeligt. Han fatter Nag til enhver, der har fravristet ham en Naadesbevisning; han finder en Morskab i Afskedigelser og Nedstyrtelser; Unaadens Dag er en Fest for ham. »Nu har han gjort Springet,« sagde han fornøjet til Reverdil, da han havde afskediget Grev St. Germain og frataget ham Kommandoen over Hæren. Endelig er det jo en bekjendt Sag, at han lige fra den første Dag af har været fuldkommen ligegyldig for sin skjønne, indtagende Gemalinde og —«

»Stop Greve,« faldt Struensee endelig ind. »De maler der alt for sort. Var alt det sandt, saa maatte Kongen jo være et rent Uhyre.

Jeg tror ikke det halve deraf; men sig mig nu, hvad De mener om Dronningen. Jeg saae hende, da hun ved sin Ankomst steg i Land her. Aldrig i mit Liv har jeg set saa yndig en Kvinde; hun har vel ikke regelmæssige Træk, men hvilken Skabning, hvilken jomfruelig Ynde, hvilke Øjne!«

»Ja,« svarede Rantzau med et betegnende Smil, »jeg kan tænke mig, at De bed Mærke i hende. Hun er en vellystig Skikkelse og maatte erobre en Amatør, som Dem, ved første Blik.«

»Lad os holde os til Sagen,« vedblev Struensee i en skarp Tone. »Jeg har hørt og tror, at det er sandt, at Dronningens Overhofmesterinde, Fru von Plessen, har haft stor Skyld i Uenigheden mellem Majestæterne. Den Snerpe holdt dem fra hinanden for at bevare sit Herredømme over Dronningen; men nu er hun jo bleven fjernet, og saa vil vel alt blive bedre. Kongen maa dog til sidst lære at vurdere sin gode og yndige Gemalinde.«

»Matroserne,« sagde Rantzau, »ere af en anden Mening. En god Ven skriver til mig: »da Kongen forleden kjørte over Holmens Bro, hvor der stod nogle Matroser, raabte en af dem ind i Vognen til ham: »Du er ikke en saadan Hustru, som Dronning Caroline, værd.«

»Og sligt taales!« udbrød Struensee forbavset.

«Ja,« svarede Rantzau, »vi leve under et

Regimente, der er lige saa mildt og faderligt, som forvirret; men det kan jo tænkes, at Vognrummelen har overdøvet Ordene, saa at Kongen slet ikke har hørt dem.«

Struensee blev siddende tavs i dybe Tanker, indtil Rantzau pludselig spurgte:

»Sig mig engang, Struensee, har De nogen Sinde haft et sindsygt Menneske under Behandling?«

»Bah«, svarede Struensee, idet han slog med Haanden, »jeg veed, hvor De vil hen; jeg tror ikke paa det Rygte om Kongens Sindssyge, som har begyndt at liste sig om; det er Kongens Fjender, som udsprede det.«

»Nej,« svarede Rantzau med Vægt, »thi nu ere vi ved Sagen! Kongen havde ingen bedre Ven her end Reverdil, hvem han til sin egen Ulykke afskedigede og jog fra sig, og ingen kjendte ham bedre. Betænk, at Reverdil var om Kongen lige fra hans tolvte Aar, først som Lærer, siden som Lektør og Kabinetssekretær. Reverdil er min gode Ven; vi korrespondere endnu med hinanden. Nu, han har i Fortrolighed sagt til mig, at Spiren til Vanvid har ligget i Kongens Sjæl lige fra Barndommen af. Hvad skal man dog tænke andet, naar man hører, at han som Dreng i fuld Alvor sagde til Reverdil: »Jeg er ikke Prins Christian, men en Dreng fra Nyboder; Fru Schmettau har forbyttet mig!« Saa alle hans Kunster med at gjøre sig haard! Han

prikker sig i Maven for at prøve, om det har virket; hans Pryglescener med Holck, som paa Befaling maa tærske løs paa ham, og saa Halshugningen. Han lægger sig paa Knæ med Hovedet paa en Stol og lader Holck slaa ham over Nakken med en Papirsrulle, gyser og finder Vellyst deri. Dette, Struensee, maa vel være tilstrækkeligt til at overbevise Dem. Hel gal er han imidlertid ingenlunde; de lyse Øjeblikke ere endnu overvejende; han kan paa den mærkværdigste Maade skjule sin sande Tilstand og illudere Folk; men han er paa Vejen til Sindssyge. Det kan gjerne være, at han længe vil bevæge sig paa Grænsen og balancere der; men netop dette gjør ham saa uberegnelig og uhyre vanskelig at have at gjøre med. Tidlige Udsvævelser have enerveret ham, det er Ulykken; han faldt allerede som Dreng i slette Hænder. Nu har han hverken Vilje eller Principper, kun Luner. Han er et Bytte for enhver, som formaar at fængsle ham, og da Dronningen uheldigvis ikke har kunnet det, saa gaar han fra den enes Hænder til den andens; for Øjeblikket er han i Grev Holcks.«

Struensee havde lagt Piben fra sig og sad med korslagte Arme og saae hen for sig.

»Saa,« vedblev Rantzau, »nu er De orienteret og veed, hvad De gaar ind til. Deres Stilling som Livlæge hos Kongen er saa gunstig, som tænkes kan. De har daglig Ad-

gang til Kongen og kan forfølge Deres Maal uden at vække Mistanke. De skal nu gjøre det Kunststykke, som hidtil er glippet for alle andre — ikke alene vinde ham, men binde ham forsvarlig, saa at han aldrig slipper ud af Deres Hænder. De maa først tage paa ham med Fløjelshandsker, men siden naar De føler Dem sikker, med Jærnhaand. Hos Dem vil den stakkels Konge være i gode Hænder, i langt bedre end hidtil. Samtidig med at De fremmer Deres egen Lykke, vil De bevise Kongen og tillige hele Landet den største Tjeneste.«

»Jeg takker Dem for Vejledningen, kjære Greve,« svarede Struensee i en Tone, som ikke var fri for Spydighed; »men min Holdning lige over for Kongen maa naturligvis blive bestemt af de Iagttagelser, jeg gjør med egne Øjne og Øren. Det kan jo være, at jeg har Held med mig; lad os sige, at jeg driver det til at blive Kongens Livmedikus og opnaar en Smule Indflydelse. Det vilde være latterligt, om en Mand af borgerlig Extraktion, som jeg, stilede højere.«

»De vil snart skifte Tanker, naar De først er ved Hoffet,« svarede Rantzau; »der er ikke Mage til vort Hof i hele Europa. Det gaar nu til der ganske som hos Kalifen af Bagdad eller Storsultanen i Konstantinopel. Betænk, at Kongen besidder en Magt, som fuldkommen kan maale sig med enhver asiatisk Despots.

Hans Riger og Undersaatter tilhøre ham med større Ret, end en Planter i Vestindien ejer sin Jord og sine Negre; og denne store Magt ligger nu i et lunefuldt, svagt Barns Hænder. Den dristige kan under disse Omstændigheder naa alt.«

Da Struensee tav, vedblev Rantzau: »De er ikke oprigtig imod mig, Struensee; men jeg vil være det mod Dem; Ærlighed varer længst.«

Struensee saa op med et Smil. Det var underlige og dristige Ord i en saa underfundig Mands Mund, som Rantzau-Aschebergs; men hans Karakter var en besynderlig Blanding af Snuhed og kynisk Aabenhed. Ærlig var han dog sjælden, undtagen naar det fremmede hans egne Interesser, og det mente han nu. Han lod, som om han ikke bemærkede Struensees Smil, hvis Betydning han godt forstod, og sagde:

»Jeg har ikke umaget mig hid af purt Venskab eller alene for Deres Skyld. Jeg er nu engang en født Diplomat og Praktikus, og derfor siger jeg: naar De Maalet og vinder Indflydelse, da tænk paa mig! Vort gamle Forbund staar vel endnu ved Magt? Jeg veed, hvad De vil sige,« tilføjede han; »nemlig, at den Gang jeg selv for en lille Stund kom til Vejrs, saa glemte jeg Dem; men det gjorde jeg virkelig ikke. Sagen var, at min Stilling alligevel var afmægtig. Det kneb for mig at erobre

det lille Ben, den fordømte Kommando i Norge, det Sibirien. Og De har set, hvor kort Herligheden varede. Nej, jeg kunde ikke gjøre noget for Dem!«

»Jeg vil tro Dem,« svarede Struensee; »men at jeg skulde komme saa vidt, at jeg kunde gjøre noget for Dem, er endnu mere problematisk.«

»Jeg antager det for givet,« sagde Rantzau; »jeg tiltror Dem baade Snildhed og Dristighed til at kunne naa det højeste. Giv mig nu Haanden paa, at hvis De naar Maalet, saa vil De tænke paa mig og lade mig kalde.«

Struensee kunde ikke modstaa Smigeren, som gav den rasende Ærgjerrighed, der boede i ham, Næring: han lagde sin Haand i Rantzaus.

»Det lover jeg Dem!« sagde han, men tilføjede i en spøgefuld Tone: »Hvorledes skulde jeg, naar jeg bliver Statsminister, kunde undvære Diplomaten Rantzau-Aschebergs værdifulde Bistand? De skal faa det udenrigske Departement; og lad os saa skylle alle disse Daarskaber ned med en Slurk Vin og gaa til Sengs!«

Men strax efter lød der et stærkt Bulder udenfor; der var nogen, som dundrede paa Yderdøren. Struensee tog et af Lysene, ilede ud og lukkede op, Rantzau hørte højrøstet Tale fra Forstuen, Døren blev reven op, og en lille, i en hvid Pels indhyllet Herre kom farende

ind. Han havde en hvid Pelshue paa Hovedet, og omsluttet af den laadne Pelskrave viste sig et smalt, brunladent, koparret Ansigt med en lige, temmelig veldannet Næse, en fremstaaende Mund og en lang Hage, som gav det hele Fysiognomi et fløset Præg. Hans smaa sorte Øjne tindrede, idet han foer hen til Rantzau og slog sine Arme om ham. Greven viklede sig ud af den lodne Omfavnelse, idet han raabte:

»Brandt! Guds Død, hvor kommer De fra?«

»Lige fra Kjøbenhavn,« svarede Enevold Brandt med sin pibende Stemme, mens Struensee hjalp ham Pelsen af.

»Hvad Pokker har ført Dem saa pludselig hertil?« spurgte Rantzau.

»Jeg er falden i Unaade,« svarede Brandt med storladen Pathos, »styrtet og forvist!«

Rantzau lo og spurgte:

»Hvordan i al Verden har dog De fredelige, amusante lille Menneske baaret Dem ad med det?«

»Jeg gjorde,« svarede Brandt i samme Tone, »hvad maaske ikke engang De vilde have dristet Dem til. Jeg forsøgte et Coup mod Holck og opnaaede saaledes den Ære at falde i Unaade; thi en Ære er det sandelig at blive vraget under det jammerlige Yndlingsregimente, som vanærer vort Hof.«

»Ja,« sagde Struensee med et Smil, »vor kjære Kammerjunker knækkede vel ikke sin

Hals, men dog sin Assessor derpaa. Højesteret maa nu undvære hans værdifulde Bistand, og han er reduceret ad nihil. Men De har jo Deres gode Moder og Stiffader i Baghaanden, Brandt!«

Brandts Moder var efter sin første Mands Død bleven gift med Baron Sölenthal, Administrator for Grevskabet Rantzau. Begge vare stærkt pietistiske; men desuagtet var Struensee Læge og Husven hos Sölenthals, og der havde han i sin Tid gjort Brandts Bekjendtskab.

»Nej,« sagde Brandt, »jeg vil ikke leve af Sölenthals Naade. Rigtignok ere mine Affærer fortvivlet derangerede. og jeg trænger haardt til guddommelig Bistand; men den kan vel faas uden Mamas Mellemkomst. Jeg vil sige Dem, at jeg har Haab om at blive overtallig Assessor i den lauenborgske Regering. Jeg rejser ikke til Sölenthals før om et Par Dage. Jeg maatte først her hen til Dem, dyrebare Ven, og udøse mit Hjerte for Dem; men det har været en kold Kjøretur med Ageposten, og jeg er fordømt sulten. De har vel en Bid Brød og en Slurk Vin til mig?«

Nu blev Wolff vækket og maatte anden Gang dække Bord, hvorefter han blev fjernet og Døren atter forsvarlig laaset efter ham. Baade Struensee og Rantzau havde under deres lange Samtale faaet frisk Appetit, og de bleve derfor mere end Tilskuere ved Brandts

Maaltid. Mens han spiste, fortalte han, og de fik at vide, at han var gaaet til Kongen og havde holdt en Tordentale til Hans Majestæt om Holcks Uduelighed, Egennytte og Mangel paa Respekt for sin Herre og Konge, kort sagt fuldstændige Uværdighed.

»Hvad svarede Kongen til det?« spurgte Rantzau, som morede sig kostelig over den hele Donquixotiade.

»Han svarede mig naadig nok,« sagde Brandt. »Mine energiske og jeg tør nok sige veltalende Ord, som glødede af Kjærlighed til Hans Majestæt, fandt aabenbart et villigt Øre; men den næste Dag kom Livkirurg Berger, den Æsel, og sagde, at han havde faaet Befaling af Kongen til at aarelade mig; det trængte jeg til.«

»Ha, ha, ha!« lo Rantzau, men Struensee smilte kun.

»Nu,« vedblev Brandt uden at bryde sig om de andres Munterhed, »det var naturligvis kun en af Holcks kaade Streger. Jeg tog ingen Notits deraf og skrev nu et Brev til Kongen, om hvilket jeg mener at turde sige, at det var baade en Statsmand og en loyal Undersaat værdigt. Svaret blev imidlertid en Befaling til inden fire og tyve Timer at forlade Hovedstaden og begive mig til Altona. Selvfølgelig adlød jeg, og her er jeg! Det var sandelig klogt af Holck at skaffe mig af Vejen;

thi ellers havde jeg dog til sidst vippet ham af Pinden. Nous verrons! Jeg opgiver ikke Evret endda, det vil jeg sige Dem!«

»De har da ikke en Kopi af det fortræffelige Brev, De skrev til Kongen?« spurgte Rantzau med paatagen Alvor. »Det gad jeg gjerne se.«

»Behøves ikke,« svarede Brandt, »thi jeg kan det udenad;« og til sine Tilhøreres store Fornøjelse fremsagde han nu hele Brevet, som er blevet opbevaret til Efterverdenen og hvis Slutning lyder saaledes:

»Straf ikke Holck for hans Dristighed; i sine middelmaadige Evner finder han Tilflugt og Undskyldning. Elskelige Konge, vær fri! Sæt ikke Europas Agtelse paa Spil. Deres Stjerne bebuder Dem dets Ærefrygt. Varslet vil blive opfyldt! Mit Hoved giver mig de stærkeste Forsikringer derom, mit Hjerte endnu sødere!«

»Det er excellent!« udbrød Rantzau; men Struensee sagde: »Det var en dum Streg, Brandt, ret at løbe Panden mod Muren.«

»Min Pandebrask er haard,« svárede Brandt; »bliv ikke alt for forundret, hvis jeg prøver det en Gang til.«

»Bravo!« sagde Rantzau. Men efterhaanden ophørte han dog at more sig over Brandt; thi denne lykønskede nu Struensee til hans Udnævnelse til Rejselæge, og det viste sig, at

han havde ganske de samme Hensigter, som Rantzau.

»Lad os slutte et Forbund, Struensee,« sagde han; »med forenede Kræfter ville vi styrte Holck, den Slubbert; han skal falde til sidst!«

Struensee nærede virkelig Venskab for Brandt og havde, uagtet denne var sex Aar ældre, dog paa Grund af sin aandelige Overlegenhed i sin Tid været som en ældre Broder for ham. Han kjendte Brandt nøje og saa noget mere end en Nar i ham. Han mente at have opdaget nogle Aandens Gnister hos ham, og han havde set Beviser paa sin Vens personlige Mod, et Fortrin, som Struensee skattede saa meget højere, fordi det fattedes ham selv. Han afviste derfor ingenlunde Brandt og vilde have viist ham fuld Fortrolighed, hvis Rantzau ikke havde været til Stede. Brandt var desuden ganske blottet for Finfølelse, borede sig ind overalt og greb altid hele Haanden, naar man rakte ham en Finger. Det lykkedes ham derfor i Samtalens Løb at komme efter, hvad der var passeret mellem Struensee og Rantzau, og, blussende af den rigelig nydte Vin, udbrød han til sidst:

»Optag mig i Forbundet! I Pagt med et Geni som Dem, Struensee, og med en stor Magnat, en udmærket Officer og erfaren Diplomat som Dem, Hr. Greve, maa jeg sejre. For-

smaa ikke min ringe Bistand,« føiede han til i et pludseligt Anfald af Beskedenhed; »jeg er trofast; paa mig kan De stole.«

»Nu, hvorfor ikke?« sagde Rantzau, idet han gjorde gode Miner til slet Spil. »Men hold Tand for Tunge, Kammerjunker!«

»Jeg skal være tavs som Graven,« svarede Brandt og tilføjede i Extase: »Nu udgjøre vi et Triumvirat, og Rom skal komme til at skjælve for os!«

Derpaa drak han, vedblev at udbringe Skaaler, tømte det ene Glas efter det andet, foredrog Opera-Arier, som han dog sang saa falsk, at Rantzau holdt Hænderne for sine Øren, og begik mange Naragtigheder, indtil han var aldeles beruset. Saa tog Struensee ham paa sine stærke Arme, lagde ham paa Kanapéen, dækkede ham til med hans Pels og lod ham ligge der og sove Rusen ud.

Under Resten af Struensees Ophold i Altona saae han ikke meget til Brandt, og naar de mødtes, var hans ellers saa snakkesalige Ven underlig forbeholden og tavs. Struensee saa i Brandts forandrede Væsen kun Nedslagenhed over hans fortrykte Stilling; men det kom for Dagen, hvad han havde ført i sit Skjold; thi da Struensee en Maaned efter var med Kongen i Paris, traadte til hans store Overraskelse Brandt ind ad Døren til ham i hans Logi. Han var rejst efter dem, havde foretaget

et nyt Stormløb paa Kongen, og var atter bleven afvist med Befaling til øjeblikkelig at vende tilbage til Danmark. Derefter maatte han døje den Ydmygelse at tage en Haandsrækning af sin sejrrige Modstander, den godmodige Holck, for at kunne naa hjem, da hans egne Penge vare slupne op.

»Brandt,« sagde Struensee, »paa den Maade gjør De Dem til sidst aldeles umulig.«

»Bah!« svarede Brandt kjækt, »jeg siger, at alle gode Gange ere tre. Dette var det andet Forsøg; min Genius tilhvisker mig, at tredje Gang vil det lykkes.«

Han rejste saa tilbage til Altona og vegeterede der som overtallig Assesor, mens Rantzau sad i Glückstadt og sled i sine Lænker. Dog trøstedes baade han og Brandt ved de gode Efterretninger fra Struensee, som efterhaanden vandt Fodfæste i Kongens Gunst og dristig gik frem paa sin slibrige Bane.

ANDET KAPITEL.

GUDERNES YNDLING.

Kongen havde nu været i Udlandet i over to Maaneder, og det var høj Skærsommer.

En smuk Aften sidst i Juni red en ung Mand henad Kongevejen til Frederiksborg. Han var høj, kraftig bygget og velskabt. Hans sorte Klædning, den langskjødede Frakke med de brede Sidelommer, de sporeløse Ridestøvler, den sorte, opkrammede Hat uden Galloner og den simple Staalkaarde viste, at han var en Mand af borgerlig Byrd, sandsynligvis hørende til den studerende Stand. I øvrigt bar han Hovedet højt, og det var et smukt Hoved, ombølget af mørkebrunt, lokket Haar. Han bar nemlig ikke Paryk, en dristig Emancipation fra Modens Herredømme, som havde indbragt ham mange Spottegloser. Det straffer sig altid at ville være forskjellig fra andre Mennesker. Hans smukke Haar var vanprydende i de flestes Øjne og stemplede ham som en Plebejer, hvad

han visselig ikke var fra Naturens Haand. Der var ædle, klassiske Linier i hans Træk; Næsen var lige, Læberne friske og svulmende, og den kløftede Hage dannede et fast Grundlag under dem. Panden var bred og lav, Øjenbrynene lige og kraftige, de graabrune Øjne aandfulde, dybe og fyrige. Hans Ansigtsfarve var frisk, hvid og rød, næsten som en ung Jomfrus; men enhver Forestilling om Kvindagtighed modsagdes straks af det mandige Præg, som laa over hans Træk og hele Skikkelse.

Han sad skjødesløst i Sadlen, som om han ikke ret følte sig hjemme paa en Hesteryg, hvilket det store, kraftige Dyr, han red, meget snart var kommen efter. For Øjeblikket havde det trukket det meste af Tøjlerne fra Rytteren og skridtede med hængende Hoved sindig hen ad Vejen.

Den gik nu gjennem de store Skove, som omgive Frederiksborg, og som den Gang strakte sig ikke saa lidt videre end i vore Dage. Mægtige Bøge, som nu for længst ere faldne for Øxen, rakte deres løvrige Grene ud over Vejen og spredte Skygge over den, dog hist og her gjennembrudt af Solstraalerne. En Drossel slog i et nærliggende Krat, og en anden svarede fra det Fjerne, mens Skoven gav Gjenlyd af de klare Toner.

Det er yndigt, tænkte Rytteren. Her er lifligt i Skoven; jeg bliver Barn igjen ved at

færdes i det grønne. Nej, jeg føler her kun endnu skarpere, at det er længe siden, jeg var Barn. Lad mig sige ti Aar, den Gang jeg kom til den store By, og da var jeg femten Aar gammel; jeg synes, at det er en Evighed siden. Byen slugte mig, ligesom Hvalfisken Jonas; men den spyede mig ikke ud igjen. Jeg havde det faste Forsæt at kæmpe mig frem og vinde Lavrbær; men Skæbnen slog en Bom for og satte mig blidelig paa en grøn Gren. Der trivedes jeg og blev misundt af mange af mine lige; og dog er Glæden saa ringe, at jeg næppe et Minut til Ende kan nyde Naturens Dejlighed; strax hige de urolige Tanker bort fra disse Uskyldsglæder; — hvorfor?

Han gav sig selv Svaret, idet han sang et Vers af en Vise, som han nylig havde lært:

»Vi Mandfolk Instrumenter ere,
som hver en Glut af Evas Slægt,
skjønt hun ej Noder kunde lære,
forstaar at spille hel perfekt.
Vi maa smukt danse, som de pibe,
Allegro, Vals og Menuet,
ja, naar de Tonen rigtig gribe,
saa danse vi en hel Ballet.«

Han havde en smuk Stemme, og Skoven gav Gjenlyd af de klare, kraftige Toner; men han foredrog tillige det muntre Vers udtryksfuldt og med saa ægte et Lune, at han vilde have høstet rigeligt Bifald, hvis han havde

sunget fra en Scene og haft et Publikum for sig. Han standsede brat, og idet han slog ud med Haanden, gav han sine Tanker Mæle og sagde: »Nej, nej, hun er ingen Kokette. Hun er saa aaben og sand som den klare Dag og lige saa mild og sød som denne velsignede Aften!«

I det samme hørte han Hestetrav bag sig, vendte sig i Sadlen og saae to Ryttere nærme sig i fuldt Trav. Den forreste var en slank ung Herre, lille af Vext, med skarpe fine Træk, en Ørnenæse og sorte, ildfulde Øjne. Han bar en hvid Støvkappe, som kun halvt skjulte Livgardens røde sølvtressede Uniform. Den gallonerede, opkrammede flade Hat sad kjækt paa det smalle Hoved, og den reglementerede Nakkepisk fattedes ikke.

»Hvad, Monsieur Sander,« udbrød den unge Officer, idet han parerede sin Hest, »er De paa Rejse?«

»Som De ser, Hr. Kammerjunker,« svarede Niels Sander i en Tone og med et Smil, som meget forringede den Ærbødighed, hvormed han blottede sit Hoved og hilste sin sociale Overmand. Det var ikke første Gang, disse to mødtes; thi Sander var Huslærer hos Oberst Herluf Trolle til Kjærsgaard i Fyen, men for Tiden i Kjøbenhavn, og den unge Officer, Lieutenant Frants von Eichen, var nylig bleven forlovet med Husets ældste Datter, den atten-

aarige Charlotte Amalie Trolle, Hofdame hos Dronning Caroline Mathilde.

De red videre sammen i Tavshed, mens den stadselige Rideknægt, som ledsagede Eichen, betragtede Sander og hans Ganger med et ringeagtende Smil. Der var noget antipatisk i Luften mellem Huslæreren og de nysankomne, som endogsaa syntes at strække sig til de Dyr, de red. Kammerjunkerens Hest vrinskede aristokratisk, mens Sanders klodsede Ganger lagde Ørerne tilbage og lod høre et lille Hvin. De havde mere end een Gang staaet i Stald sammen og kjendte sagtens lige saa godt hinandens Temperament som de to Herrer, de bar.

»Hvorhen gaar Rejsen?« spurgte omsider Eichen.

»Til min Onkel paa Teglgaard,« svarede Sander og føjede til: »hvorhen De agter Dem, behøver jeg ikke at spørge om, siden Dronningen er paa Frederiksborg.«

Der viste sig ved Eichens Næse en Trækning, som var ham ejendommelig og som meget tydelig udtrykte Afvisning af utilbørlig Paatrængenhed.

»Hvad var det, De før tog Dem for?« spurgte Eichen. »Jeg kunde høre, at De sang, og De slog hel theatralsk ud med Haanden. Spillede De en Scene? Man skal se, det ender dog med, at De vender tilbage til Theatret.«

Sander havde som ung Student været Skue-

spiller, men kun en kort Tid, fordi hans Farbroder, gamle Jørgen Sander paa Teglgaard, som var hans Formynder og Forsørger, da han selv var forældreløs og fattig, hurtig havde faaet ham bort fra Kunstnerbanen, som den Gang var i stor Foragt. Intet Menneske med honnet Ambition, end sige de adelige, nedlod sig til at omgaas Skuespillere. Niels Sanders Bedrifter paa Skuepladsen hvilede derfor paa ham som en Plet, og naar den adelige Gardelieutenant erindrede ham om dem, kunde Hensigten ikke være venlig.

»Det er rigtigt,« svarede Sander med et sarkastisk Smil, »men jeg gjorde det vist slet. Havde jeg haft nogen Anelse om, at en saa intelligent og kunstforstandig Tilskuer, som Deres Højvelbaarenhed, var i Nærheden, skulde jeg have gjort mig mere Umage.«

»Aa,« svarede Eichen med et særdeles ondskabsfuldt Smil, »jeg forstaar mig slet ikke paa dramatisk Kunst; det prætenderer jeg ikke. Hvis De derimod skulde faa i Sinde at optræde som Ekvilibrist, og De vilde give en Berider-Pantomime, vilde det være noget for mig. De kunde godt gjøre det paa den fromme Gangers brede Ryg. Er det ikke Oberstens nærmer Stanghest, De rider?«

»Nej, Hr. Kammerjunker,« sagde Rideknægten i en næsvis Tone, »det er den fjermer, Lise.«

»Nu,« sagde Eichen, »Lises Fodskifte passer daarlig til min Hests. Undskyld derfor, at jeg forlader Dem og rider videre!«

Sander var bleven meget bleg og lagde Haanden paa Fæstet af sin Kaarde. Eichen saa det, men lo, rystede paa Hovedet og raabte, idet han red:

»Nej, Monseur Sander, der bliver intet af; jeg fægter aldrig med Studenter og Komedianter!«

Sander tog Haanden fra Kaarden, holdt sin Hest an, som vilde med, og da han havde faaet Ro i Blodet, tænkte han: Der kunde jeg nær begaaet en stor Dumhed; men dette Menneskes Uforskammethed gaar over alle Grænser. Mon de adeliges Hovmod aldrig vil blive dukket? Hvad har han at prale af; hvori er han bedre end jeg? Ikke engang i Formuesomstændigheder, thi han er en adelig Stodder. Saa bliver der kun tilbage Blodet, som han har fra en eller anden tysk Røverridder, mens mine Fædre var gode, ærlige danske Bønder. Han skulde ellers vidst, tænkte han videre med et Smil, hvad jeg har her i Lommen; saa vilde der maaske dog være blevet noget af!

Saa gav han Lise et Tryk med Hælene, og Dyret, som godt kunde strække ud, naar det vilde, bar nu sin Rytter flinkt til Hillerød. Han naaede Jægerbakken, lige som Solen gik ned, stansede der et Øjeblik og kastede et

Fingerkys over til Slottet, hvis Spir tindrede i Aftenglandsen. Kongeborgen husede ikke alene det, som i alle Danskes Øjne var det bedste i Danmark, nemlig Landets yndige, unge Dronning, men tillige den Dame, som i hans Tanker var saa mild og sød som denne velsignede Aften, nemlig Eichens Forlovede, men fordum Sanders kjæreste Elev, Charlotte Amalie Trolle.

Han tog ind i Slotskroen, som laa lige over for Indkjørslen fra Byen til Slottet. Det var et rummeligt og velforsynet Gjæstgiversted, thi Hoffets Nærværelse drog ikke saa sjælden mange Gjæster til Byen. Baade Sander og hans Farbroder vare vel kjendte der, da Teglgaard kun laa en Mils Vej fra Hillerød, og Sander blev derfor venlig modtaget af Værten, den skeløjede og rødnæsede Lars Krum. Snart sad han ved et vel dækket og rigelig forsynet Bord i Gjæstestuen og gjorde god Besked baade med Mad og Vin. Han var næsten færdig med sit Maaltid, da han hørte højrøstet Tale uden for de lave Vinduer; Dørklinken raslede, Døren gik op, og fire Herrer traadte ind. Ved Synet af dem sprang Sander op og raabte: »hvad for noget!« mens de udbrød i Kor: »Sander!«

De tre af dem vare klædte med en lurvet Sirlighed, som viste, at de indtog en exceptionel Stilling i Samfundet. De slidte Sømme paa deres Klæder og nogle Stopninger paa deres

Strømper røbede deres Punges Tilstand; men deres Væsen var dannede Mænds og tillige frit og jovialt. Det var de tre navnkundige Skuespillere, den danske Nationalscenes fornemste Grundlæggere, Geert Londemann, Niels Clementin og Marcus Ulsø Hortulan. Den fjerde derimod bar flunkende ny Klæder efter den højeste Mode og førte sig med kunstlet Anstand. Han var en smuk Karl, men hele Skjønheden stak i Kroppen; det var Sangeren La Tour. De omringede alle Sander, Londemann trykkede hans Haand og udbrød:

»Vel mødt, du Gudernes Yndling! Endelig faa vi da engang igjen Tag i dig. Hvor det fryder mig at gjense dine klassiske Træk; hvor du blomstrer!«

»Ja,« sagde Clementin med et Blik til Bordet, »Duepostej og Bordeauxvin, det er vel nu kun som dagligt Brød for ham. Ve over dig, Sander, du, som med saa store, genialske Gaver svigtede Thalia og Melpomene og flygtede til de adelige Kjødgryder!«

»I ere for haarde ved ham,« sagde Hortulan. »Hans tyranniske Fosterfader bærer Skylden, og det er ikke med sin gode Vilje, at han nu i otte Aar har svunget Ferlen og forsøgt at proppe klassisk Lærdom i trange, adelige Hjerner.«

Sander trykkede hjertelig sine tre Venners

Hænder og bukkede for La Tour. Saa snart han kunde komme til Orde, sagde han:

»Mit Hjerte fryder sig ved at gjense eder; I bringe med eder en Luftning fra min Ungdoms bedste Drøm; men jeg maa nedlægge en Protest med Hensyn til to Punkter, Kjødgryderne og de trange, adelige Hjerner. Vi svælge ikke i Overflod hos den brave Oberst Herluf, men leve jævnt og fornuftig paa god, gammel Vis, som det sømmer sig en Mand af gammel dansk Adel, og hans Børn have ikke trange Hjerner, de ere opvakte og lærvillige —«

»Stop, Broerlille,« udbrød den muntre Hortulan med en Mine, som mindede om hans Stygotius i Holbergs Jacob von Tyboe, »har du ogsaa terpet Pensa med den søde lille Due, Frøken Charlotte Amalie?«

»Ja vel,« svarede Sander, idet Farven i hans Kinder blev lidt forhøjet, »jeg lærte blandt andet Frøkenen den Smule Engelsk, jeg kan, og det skal have bidraget til at nærme hende til Dronningen, der nu elsker hende som sin egen Søster.«

»Jeg haaber lidt højere,« sagde Londemann med et satirisk Smil i sine livlige Øjne; »Kjærligheden mellem Søstre er sjælden synderlig varm.«

Saa tog han sig en Pris og lod derpaa Daasen gaa rundt. Da den kom til Sander, lukkede han den, betragtede dens smukke emaillerede Laag og udbrød:

»Nej, hvor det glæder mig, at du har den endnu!« den havde nemlig engang tilhørt Holberg.

»Vid, Søn,« svarede Londemann, idet han klappede sin to og tyve Aar yngre Ven paa Skuldren, »at denne Relikvie to Gange har været i Aagerkarlenes Kløer; sidste Gang stod den hos Salomon Aron i Læderstræde; men den blev løst ud ved mine Venners forenede Bistand, Gud velsigne dem derfor; jeg kan ikke leve den foruden.«

Nu aabnede La Tour for første Gang Munden og sagde med en vigtig Mine:

»Pardon, Monsieur Londemann, men Deres Afguderi med Holberg gaar for vidt. Han var en habil Mand, der slog sig op med sin Pen og endogsaa drev det til at blive Baron. Det tager jeg Hatten af for; men hans Komedier høre dog til den gemene Genre: den fine Portion har altid havt degout for ham.«

»La Tour«, udbrød Londemann, idet hans Øjne funklede, »De er, rent ud sagt, et Bæst!«

De andre brast i Latter, men Clementin løftede Haanden og sagde med den komiske Pathos, hvori han var en Mester:

»Londemann, din genialske Indignation bryder alle Skranker, nedværdiger dig og gjør dig tillige utaknemmelig. Vi bør i vort oplyste Aarhundrede respektere andres Meninger; men du burde tillige ihukomme de store Vel-

gjerninger, som denne ædle Sangens Søn har bevist os i Dag, og ikke krænke ham saa dødelig.«

»Tilgiv mig!« bad Londemann og rakte La Tour Haanden.

»Nu,« svarede La Tour, idet han tog den fremrakte Haand, »Londemann kan man tilgive meget. Jeg kan paa Ære ikke gjøre for, at hvad der er guddommeligt i Deres Øjne, mine Herrer, nu engang er bestialsk i mine.«

»Vi ere overbeviste om Deres fuldkomne Uskyldighed,« sagde Clementin med et fint Smil.

»Men hvilke ere de Velgjerninger, som Monsieur La Tour har bevist eder i Dag?« spurgte Sander.

»Det er ikke værd at tale om,« sagde La Tour med et affektert Smil, idet han slog afvisende med Haanden.

»Har I været hans Gjæster?« spurgte Sander videre, idet han vendte sig til Clementin. »Eller har I maaske slaaet eder sammen om at gjøre denne Udflugt?«

»Hvor han er nysgjerrig!« udbrød Hortulan. »Nej, Broerlille, Monsieur La Tour har opslaaet sin Sommerresidens her paa Kroen; vi kom uventet bag paa ham, maaske til Ulejlighed, eftersom han vandrer paa Kjærligheds Stier og ikke for intet har opslaaet sin Pavlun saa tæt ved Slottet.«

»Ingen Nærgaaenheder, Monsieur Hortulan!« sagde La Tour; men hans enfoldige Smil viste, at han følte sig smigret ved Hentydningen til hans intime Forhold til Dronningens Kammerfrøken eller øverste Hofdame, Elisabeth von Eichen, Lieutenantens Søster.

»Men,« vedblev Hortulan, »ikke desto mindre ytrede han ikke alene stor Glæde ved at se os; men han greb i sin vel fyldte Børs og har trakteret os kongelig. Jeg troede paa Ære ikke, at man kunde faa sig en saadan Smaus i et Hul som dette. Alt er indbydende her undtagen Værten, han er grim som Fanden selv.«

»Naa ja, lidt kjønnere er du jo, Hortulan,« sagde Clementin for at drille sin Kunstbroder og Ven, som var en smuk Mand og forfængelig af sin Skjønhed; »men hør nu videre, Sander! Da La Tour havde beværtet os med et herligt Traktemente, satte han Kronen paa Værket, idet han førte os over i Cytheres Myrtelunde, hvor vi bleve stedede for Afrodites Aasyn. Vore lystne Øjne have svælget i Beskuelsen af Gudindens og hendes Nymfers Dejlighed.«

»Paa andet Dansk,« faldt Londemann ind, »vi have været til Hove.«

»Det var som Pokker!« udbrød Sander.

»Nu,« vedblev Clementin, »det gik saaledes til. La Tour førte os over i Slotshaven, thi den Karl har Passeport alle Vegne.«

»Enhver kan gaa derind,« sagde La Tour.

»Hendes Majestæt ser gjerne, at Folk promenerer der. Hun lever foruden Garde og Bevogtning, ret som en Moder blandt sine Børn. Hun taler gjerne selv med de ringeste, ja hun opsøger selv de fattige i deres Hytter; hun er en Perle!« sluttede han i Extase.

»Og i en herlig Indfatning, mens hun dvæler paa denne ærværdige Borg, mellem disse stolte Skove!« udbrød Hortulan.

»Hør nu videre,« sagde Clementin. »Som vi gaa mellem Hækkene og lade os bage af Solen for at have den Ære at sætte vore ringe Fødder i kongelige Spor, befinde vi os pludselig ved en Omdrejning af Gangen Ansigt til Ansigt med Tvillingrigernes yndige Dronning og en hel Snes Damer, som ledsagede hende. Vi stille os en haie, blotte vore Hoveder og bøje os dybt for Majestæten. Hun gaar naadig hilsende forbi os, idet hun smilende siger: »Ei, La Tour, er De der igjen!« og da hun havde sagt det, stak Damerne Hovederne sammen og brugte Vifterne. »Men er det ikke Monsieur Londemann?« siger derpaa Dronningen, idet hun standser foran dette berømte Individ. Dybt bukkende svarer han: »Til Tjeneste, Deres Majestæt; mine Venner og jeg ere herude for at divertere os i det grønne.« — »Ja saa,« sagde Dronningen, »bon plaisir, messieurs!« hvorpaa hun bøjede sit skjønne Hoved, lod sit Blik glide mildt hen over os og gik videre,

fulgt af den hele Skare Nymfer, hvis Fiskebensskjørter raslede som Pansere.«

Mens Clementin sluttede sin Beretning, traadte Værten ind ad Døren; men ikke saa snart fik Hortulan Øje paa ham, førend han strakte Haanden ud imod ham og deklamerede:

»Nil dictu fædum visuque hæc limina tangat!«

Det var den Indskrift, som den Gang stod over det kongelige Theaters Scene, og som indeholdt en gylden Regel, der desto værre ingenlunde altid er bleven fulgt. Den lyder paa Dansk:

Ei komme inden disse Døre,
hvad hæsligt er at skue eller høre!

De andre brast i Latter, mens Lars Krum stod der og skelede ganske betuttet.

»Dæk Bordet paa en frisk, Lars,« sagde Sander; »og lad os faa en Bolle Punch; skriv det paa min Regning!«

»Det Sprog forstaar jeg Pinedød bedre,« svarede Lars, idet han gav sig til at tage af Bordet; men pludselig vendte han sig mod Hortulan og sagde: »Der var vist noget muggent ved Herrens Latin før, thi saa meget forstaar jeg, at jeg ved, det var Latin. De havde mig sagtens til bedste? Jeg mærkede jo nok i Middags, at Herrerne hellere vilde betjenes af den smukke Maren end af mig. Hun er ude og malke; men nu skal hun strax komme og varte Dem op.«

Saa fjernede Lars sig med et lunt Smil, mens Latteren atter brød løs. Maren kom snart, blussende som en Pæon af den hurtige Gang, hjem fra Marken og dækkede flink Bordet. Hun viste sig at være i Besiddelse af stor Aandsnærværelse og en skrap Tunge, saa at Hortulan led flere fornøjelige Nederlag med sine nærgaaende Komplimenter. Det blev en Scene ganske i Holbergs Aand, men forargede dog ikke den pæne La Tour, som lo dygtig deraf og stak paa Varerne med en sulten Lakajs Graadighed. Da Sanders Gjæster havde tilfredsstillet deres Appetit, og Puncheglassene flere Gange vare blevne fyldte og tømte, sagde Hortulan til Sander:

»Du trakterer splendid; men jeg vil ikke staa tilbage; naar denne Bolle er tømt, giver jeg en frisk; lige for lige, naar Venskab skal holdes!«

»Du ser, Sander,« sagde Londemann, »at det er ganske som i gamle Dage. Hortulan er altid bedst ved Muffen og stor paa det.«

»Lad ham have Æren og Fornøjelsen,« sagde Clementin, »han er ikke Familiefader, som du og jeg, Londemann, han har kun sig selv at sørge for. Da vi lod os lægge i Lænker af Hymen, sagde vi Farvel, ikke til Æren, men til den honnette Ambition.«

»Aa, Pokker i Vold med den!« udbrød Hortulan. »Vi ere Brødre, og enhver af os

har altid delt med den anden, naar han havde noget. Heller ikke pleje vi at have Hemmeligheder for hverandre, og idet jeg betragter dig, Sander, som pro tempore gjenoptagen i Lavet, saa spørger jeg dig, der udfrittede os saa ivrigt før, hvad vil du egentlig her i Hillerød?«

»Jeg er paa Vejen til Teglgaard,« svarede Sander, men i en mere usikker Tone, end da han gav Eichen det samme Svar.

»Naa, det glæder mig at høre,« sagde Londemann; »saa er du vel forligt med din Farbroder. Husker jeg ikke fejl, saa havde du en forsvarlig Tørn med den gamle, da han jog dig ud af Thalias Tempel. Din Sorg og Harme over at skulle svigte, hvad du betragtede som dit sande Kald, var rystende.«

»Aa,« sagde Hortulan, »det har han forvundet for længe siden. Du har, Sander, i den Grad skyet os, at jeg oprigtig talt troede, at du var bleven hovmodig og saae ned paa dine Kunstfæller, ja paa Kunsten selv.«

»Det vilde være tilgiveligt,« sagde Clementin. »Sander har nu længe indaandet aristokratisk Luft. I de adeliges Øjne er vort Selskab ikke andet end en Bande Markskrigere og Kunsten bare Gøgl. Du har valgt den bedre Del, Sander, og er nu paa den slagne Vej til Lykken. Dit næste Skridt bliver sagtens: Lakaj hos en Excellence eller hos Kongen selv, og

saa er der kun et Skridt til et fedt Embede; der kan endnu blive en Borgmester eller Byfoged eller en Tolder af dig.«

»I gjør mig blodig Uret, kjære Venner,« udbrød Sander. »Jeg ærer Kunsten nu som før, og jeg elsker eder; men jeg kom efterhaanden til Fornuft og indsaa, at jeg havde overvurderet mine Evner; der stak ingen stor Skuespiller i mig.«

»Vist saa,« sagde Londemann. »Du havde herlige Gaver, men nu bleve de kvalte i Spiren. Du blev dig selv utro.«

»Af Kjærlighed til Guldkalven,« sagde Clementin; »hvis han havde sat sig op mod sin Farbroder, vilde han gaaet Glip af den store Arv, han nu har i Vente.«

»Jeg har Pokker heller,« svarede Sander; »den gamles Hjerte slaar saamænd ikke synderlig varmt for mig. Han er en Gnier og har ikke kunnet taale de drøje Sandheder, jeg lod ham høre, da vi røg sammen.«

»Men,« indvendte Londemann, »siden du er paa Vejen til ham og vil besøge ham, maa du vel dog nu staa paa en god Fod med ham.«

Sander blev rød i Kinderne og svarede heftig:

»Lad os ikke tale mere om ham! Du bebrejdede mig før, Hortulan, at jeg har skyet eder, men det gjorde jeg kun af Fornuft, og idet jeg lagde Baand paa mig selv. Jeg gik

ikke i Theatret for ikke at komme i Fristelse; det kunde let være endt med, at jeg var vendt tilbage til eder. Jeg har det ikke alene behageligt hos Trolles, faar en høj Løn og har en taknemmelig Gjerning i at undervise de vakre Børn; men jeg er der tillige blandt gode, ædle, ingenlunde hovmodige Mennesker. Obersten selv er især en Hædersmand og nærer, jeg tør næsten sige faderlig Godhed for mig. Han har, det tilstaar jeg, til en vis Grad forandret mit Syn paa Livet og dæmpet min ungdommelige Hidsighed, hvormed jeg før altid løb Panden mod Muren.«

»Ja,« bemærkede La Tour, »De maa være Magistratsskriver Gjørling meget taknemmelig, fordi han skaffede Dem den gode Plads.«

»Saa det var gamle Gjørling, der anbefalede dig til Trolles,« sagde Hortulan; »hvorledes gik det til?

»Jeg var jo, som I vide,« svarede Sander, »i et helt Aar i Huset hos Gjørlings. Han var en Ven af min salig Fader, og jeg nød megen Godhed i hans Hus; men hans Broder er jo Godsforvalter paa Kjærsgaard, og selv besørger han undertiden Kommissioner for Obersten her i Byen, naar de ere paa Kjærsgaard. Han fik det Hverv at skaffe Obersten en Huslærer, og saa anbefalede han mig.«

»Jeg kan hilse Dem fra Gjørlings,« sagde La Tour; »det er ikke længe siden, jeg var

der. Magistratsskriveren spurgte meget til Dem og syntes at være fortrydelig over, at De aldrig mere sætter Deres Fod over hans Dørtærskel.«

»Han har Ret,« svarede Sander; »det er utaknemmeligt af mig; jeg skal gaa derhen, naar jeg kommer tilbage til Byen.«

»Især,« vedblev Sangeren, »er det grusomt mod Jomfru Anna.«

Han blev til sin Tilfredshed vaer, at Sanders Venner studsede og saae spørgende op. Punchen begyndte at virke paa La Tour, og naar han fik noget i Hovedet, blev han altid ondskabsfuld. Skuespillerne havde først feteret ham; men nu var Sander kommen og havde stukket ham ud, og derover følte han sig krænket.

»Grusomt mod Jomfru Anna?« spurgte Sander i en skarp Tone, »hvad mener De med det, Monsieur?«

»Ih,« svarede La Tour, »det er en bekjendt Sag, at Anna Gjørlings Hjerte brænder for Dem. I det mindste veed hvert Menneske paa Nørregade det. Den unge skjønnes Inklination for Dem, siger man, er Aarsagen til, at den rige Brygger Frausing har friet tre Gange forgjæves. Det synes virkelig,« sluttede La Tour med et drillende Smil, »at forholde sig, som det før behagede Monsieur Londemann at sige; De er Gudernes, og jeg vil tilføje: ogsaa

Menneskenes Yndling. Stakkels Jomfru Anna maa nu bøde derfor.«

»Maa jeg være fri for Deres Impertinence,« svarede Sander hidsigt; »det er Løgn og Sladder altsammen.«

»Ei,« udbrød Hortulan, »er det noget at tage saaledes paa Vej for? I dit Sted, Sander, vilde jeg være stolt af en slig Sejr.«

»Jomfru Gjørling er allerkjæreste,« sagde Londemann; »jeg kjender hende af Udseende og Omtale. Hun skal være en dydig og overmaade forstandig Pige. Gamle Gjørling er vist ogsaa ret velhavende; hvad betænker du dig da paa, Sander?«

»Nej,« sagde La Tour, »velhavende er Gjørlings ikke. De ere jo kun Smaafolk; Monsieur Sander stiler formodentlig nu højere.«

»Hold nu op med den Snak, La Tour,« sagde Clementin, »ellers ender vort lille rare Kollats med Spektakel.«

»Da vilde jeg dog gjerne have Rede paa Sagen,« sagde Hortulan. »Det er amusant og smager af Intrigens Forvikling i en Komedie. Skrift, Sander! Har du elsket denne unge Jomfru, men svigtet og forladt hende?«

Sanders Udseende var ildevarslende; han sad der bleg og med sammenpressede Læber; men pludselig løstes Spændingen i hans Træk, han smilte foragtelig og sagde:

»Jeg nødsages til at tale for at rense den

kjære Jomfrus Rygte, paa hvilket Monsieur La Tour saa skaanselsløst har sat Plet. Jomfru Anna var og er, haaber jeg, endnu min gode Veninde. Vi havde det altid venligt og fornøjeligt med hinanden, men der har ikke været det, der ligner en Elskovshandel, mellem os.«

Mens Sander talte, kom Maren med den paa ny fyldte Punchebolle. Hortulan, som var Vært for den, fyldte Glassene, tog sit i Haanden og sagde:

»Lad os drikke paa, at Venskabet mellem disse tvende maa blive til Elskov, og Hymen krone Værket!«

»Nej,« svarede Sander, »den Skaal tør jeg ikke være med til; men jeg drikker gjerne paa min gode Veninde, Anna Gjørlings Sundhed og Lykke.«

Det gjorde de da, og derefter blev der drukket mange Skaaler og sunget Viser baade i Kor og med Soloer, som gav La Tour Lejlighed til at brillere med sin smukke Stemme. Til sidst vare de næsten alle, som Londemann sagde, bravt tildækkede; men ingen af dem helt berusede. De vare i den bakkantiske Lyksalighedstilstand, som udvider Hjerterne og hæver over Livets Smaaligheder uden ganske at forvirre Forstanden. Kun Sander kom helt ædru derfra.

TREDJE KAPITEL.

GOD BLESS THE QUEEN.

Sander blev lyst ind paa sit Værelse af Værten i egen Person. Lars satte Lyset paa Bordet og syntes ikke villig til strax at gaa sin Vej. Han ventede sagtens Tak, fordi han havde givet Sander det bedste Gjæstekammer og sørget lige saa omhyggelig for ham, som om det var gamle Jørgen, hans mangeaarige, trofaste Kunde, der selv var kommen; ja endnu meget bedre, da der paa Bordet stod et Skrivetøj med alt Tilbehør, og der var henlagt nogle Ark Skrivepapir af en meget solid Bonitet. Det var imidlertid Apparater, som gamle Jørgen Sander ikke uden haard Nødvendighed benyttede sig af. Dernæst fandtes der paa Kommoden en Daase med Tobak og en Merskumspibe, som Lars kun brugte ved meget højtidelige Lejligheder. Da Sander havde takket for disse udsøgte Opmærksomheder, sagde Lars med et smørret Smil:

»Ja, ja jeg veed, hvorledes en Studenter skal have det! For Dem, Sander, er det en Plaser at gjøre noget; De er ræsonnerlig og ikke som disse hersens Komedianter. Det er nogle lurvede Karle, og saa skoptisere de altid over andre Folk; men La Tour er ellers af en anden Kaliber, det maa jeg lade ham; altid som et pillet Æg, og han forstaar at façonnere sig; men han har ogsaa Omgængelse med fine Folk, ja med Herskaberne selv. Lars Hansen, Kammerlakajen, fortalte mig forgangen Dag, at La Tour synger med Dronningen; det er farligt, saa gemen hun gjør sig!«

Mens Lars saaledes lod Munden løbe, stod Sander hensunken i dybe Tanker.

»De er sagtens godt kjendt ovre paa Slottet, Lars?« sagde han til sidst.

»Bevares ja«, svarede Lars; »jeg kjender hvert Musehul i den gamle Kasse og veed, hvor hver Kat har sin Gang.«

»Saa kunde De vistnok besørge et Brev sikkert derover for mig i Morgen?« spurgte Sander.

»Til hvem, med Forlov?«

»Aa,« svarede Sander, »det er til en af Hoffrøkenerne.«

Lars lo og skelede forfærdelig, idet han sagde:

»Se, se! Vil De nu paa den samme Galej, som La Tour, Sander?«

»Paa det Lav nej,« svarede Sander smilende; »jeg kan ikke maale mig med saa fin en Kavaler. De maa gjerne faa at vide, hvad det er. Jeg har kun et Budskab at bringe Frøken Trolle fra hendes Moder, Oberstinden; men jeg har ikke videre Lyst til at gaa over paa Slottet selv.«

Den Forklaring forjog enhver Mistanke hos Lars Krum om, at Niels Sander var ude paa et Elskovseventyr.

»Jeg tænkte nok, at De var ikke saadan en Nar,« sagde Lars. »Jeg skal selv gaa over med Brevet.«

Saa bød han Sander Godnat og gik, dog ikke førend han havde anbefalet ham at prøve Merskumspiben. Den blev dog liggende urørt; thi ikke saa snart var Sander bleven alene, førend han satte sig ved Bordet og tog det frem, som han havde i Lommen.

Først kom en lille sirlig udstyret Pakke, dernæst et Brev med Udskrift: À Mademoiselle de Trolle, og endelig fremtog han af sin Brevtaskes inderste Rum en Billet, som han udfoldede og læste, vistnok tyvende Gang. Den lød saaledes:

Kjære Monsieur Sander!

De bliver nok forundret over at modtage et Brev fra mig. De kunde maaske falde paa

at tænke, at jeg, Deres taknemmelige Elev, herved vilde give Dem et Bevis paa, at jeg endnu ikke har glemt de ypperlige Lektioner, De i sin Tid gav mig i Dansk, saa at jeg, efter hvad andre sige, skriver mit Modersmaal à merveille rent. Men nej, min Hensigt er mere egoistisk. Sagen er, at der et Sted i Huset hjemme i Store Kongensgade maa ligge en Pakke til mig, som nok er indtruffen fra Paris allerede for en Maaned siden. Jeg har skrevet til Mama og bedet hende sende mig den; men jeg har hverken set Pakken eller en Linie fra hendes dyrebare Haand. Hvis De vil være saa god at besørge den afsendt, vil jeg være Dem højlig forbunden. For at anspore Deres Iver vil jeg tilføje, at Pakken indeholder Parfumerier fra Le Gros og deriblandt en nouveauté, som ikke engang findes paa Dronningens Toiletbord. Jeg har lovet Hendes Majestæt en Flaske deraf, hvilket Tilbud hun naadigst har modtaget. I Gaar sagde hun til mig: »men hvor bliver din bouquet de fleurs af?« — og der stod jeg!

Min kjærlige datterlige Hilsén baade til Papa og Mama! Lad Mama læse dette Brev; det vil vise hende, i hvilken Forlegenhed hendes ophøjede Ringeagt for Bagateller har bragt

Deres hengivne Tjenerinde

Charlotte Amalie de Trolle.

Sander havde strax bragt Brevet til Oberstinden, og mens hun læste det, studerede han hendes skarpe Træk, som tydelig udtrykte hendes Mishag med Brevets Indhold, muligvis ogsaa med dets Adresse. Hun var en højst agtværdig Dame med strenge moralske Principper og med noget af den Pietisme i sin Gudsfrygt, som havde været herskende i hendes Barndom paa Kong Christian VI.s Tid; men hun var tillige temmelig adelsstolt og ikke saa jævn og fordomsfri, som hendes Gemal.

»Se«, sagde hun, da hun havde læst Brevet til Ende, »nu tænker Charlotte kun paa Tant og Fjas. Give Gud, at det ikke maa ende med, at hun faar Hoved og Hjerte fulde af endnu værre Ting! Hoffet er letfærdigt; jeg fortryder, at vi sendte hende derhen.«

»Naadige Frue«, svarede Sander, »De gjør sikkert Frøken Charlotte Uret. Hun er intet overfladisk Gemyt; hun har en fast Karakter, som er bleven styrket ved den fortræffelige Opdragelse, hun har faaet. Desuden er Dronningen jo en dydig Dame. Frøken Charlotte er der i gode Hænder.«

»Pardon, Monsieur Sander,« svarede Oberstinden, »De glemmer, at Dronningen, uagtet hun allerede er Moder, dog endnu kun er et Barn; hun har jo endnu ikke fyldt sit syttende Aar, og det Aar, Charlotte har forud for Hendes Majestæt, skal ikke kunne gjøre hende

stort visere. Dronningen har jo heller ikke mere den paalidelige Fru von Plessen ved sin Side. Jeg veed god Besked om, hvorledes det gaar til derude. Dronningen sætter al Etikette til Side og bevæger sig med en Frihed, som er ganske ukongelig, ja jeg kalder den horrible og upassende for enhver Dame. Elisabeth von Eichen faar hver Dag større Indflydelse hos Dronningen, og hendes sidste Streg er, at hun har skaffet Sangeren La Tour, den simple Person, Adgang til Dronningens fortrolige Kreds; det har allerede givet Anledning til Sladder.«

Oberstinden tav og grundede nogle Øjeblikke.

»Jeg burde«, sagde hun, »tage til Frederiksborg og selv tale med Charlotte, men vi skulle jo i Overmorgen af Sted til Kjærsgaard, saa det lader sig ikke gjøre. Jeg kunde skrive; men jeg tør ikke betro et saa fortroligt Brev, som det vilde blive, til Posten.«

Der foer en Skjælm i Sander.

»Hvis Deres Naade ønsker det,« sagde han, »skal jeg gjerne besørge baade Brevet og Pakken og lægge begge Dele i Frøken Charlottes egne Hænder. Jeg var netop i Færd med at udbede mig en lille Orlov for at gjøre en Udflugt i Nordsjælland; om en Ugestid skal jeg komme tilbage og indfinde mig paa Kjærsgaard.«

Tilbudet blev modtaget og Orloven given. Da Obersten hørte, at Sander vilde op i Nord-

sjælland, sagde han: »Saa bør De ikke rejse Teglgaard forbi. Se dog en Gang ind til Deres Farbroder og prøv at komme paa en god Fod med ham. Han er en brav Mand, og De skylder ham meget; desuden er det rigtigst for Deres Fremtid.«

Uagtet Sander lige saa lidt agtede at besøge sin Farbroder, som han oprindelig havde tænkt paa at gjøre nogen Udflugt i Nordsjælland, svarede han dog føjelig, at han skulde tænke derover. Saaledes fik han imidlertid Parolen; hans Rejse gjaldt Teglgaard, og det kom ham godt tilpas, at han kunde klare sig over for von Eichen og sine Venner med dette Foregivende. Dog vilde han næppe faret under det falske Flag, hvis Frøken Charlottes Forlovede ikke havde krydset hans Vej. Han vidste kun alt for godt, i hvilken Grad den Venlighed og Tillid, som alle i Familien Trolle viste Børnenes Hovmester, irriterede von Eichen, og at denne hovmodige Herre var overordentlig skinsyg. Han havde Grund til at tro, at Frøken Charlotte allerede en Gang for hans Skyld havde haft en ubehagelig Konflikt med sin Forlovede.

Under disse Omstændigheder fandt han det ikke raadeligt at følge den lige Vej, gaa over paa Slottet, spørge efter Frøken Trolle og der levere hende Pakken og Brevet. Han kunde ellers dristig have gjort det; det var meget let

at faa Adgang til Slottet, og Hofdamerne nød en langt større Frihed end i Fru von Plessens Tid. Det var nu blevet noget ganske sædvanligt, at de modtog Besøg, ogsaa af Herrer, paa deres egne Værelser til enhver Tid af Dagen; La Tour kunde fortælle noget derom. Sander indbildte sig dog, at hans Besøg vilde vække Opsigt. Rigtignok havde han en brødefuld Bevidsthed om, at denne Hindring var ham saare velkommen, idet den gav ham et Paaskud til at foranstalte et Stævnemøde med Frøken Charlotte; men han var ikke den Mand, der lod sig skræmme af Smaaskrupler. Han var et helstøbt Menneske, en Handlingens Mand, en af dem, for hvem enhver Lidenskab maa blive skæbnesvanger.

Han skrev derfor en Billet, hvori han kortelig underrettede Charlotte Trolle om, at han var kommen til Hillerød som Udsending fra hendes Forældre, at han havde et fortroligt Budskab til hende, og at han derfor bad hende opgive et Sted, hvor de kunde mødes og tale sammen under fire Øjne. Lars Krum gik over paa Slottet med Billetten tidlig den næste Morgen og kom hurtig tilbage med Svaret. Sander rev Billetten op og læste med Fryd følgende Linier:

Indfind Dem Klokken ni ved den runde Dam i Slotshaven; hvis det er muligt, vil De træffe mig der. —

De mødtes ved den nederste Ende af Dammen, hvorfra der er den smukke Udsigt over til Slottet. Lige som Sander traadte frem i Aabningen mellem Hækkene, kom hun fra Alleen til højre og viste sig pludselig om Hækkens Hjørne.

Ved Synet af ham blussede hendes Kinder, og der gik et Smil over hendes Læber, som et Solblink paa en Rosenknop. Hun var indhyllet i en graa Roquelaure, en Kaabe af let, uldent Tøj, og paa det opsatte blonde Haar sad en sirlig Hyrdindehat med lyserøde Baand. Hendes ovale Ansigt med dets fine Træk tog sig fortryllende ud under denne Hat. Hun havde Familietrækkene, den fint bøjede, noget lange Næse, de buede Øjenbryn, den udtryksfulde Mund og den smalle Hage. Lineamenterne vare ikke fuldkommen regelmæssige; men dog var der en sjælden Harmoni over dette Aasyn og over den slanke, fint byggede Skikkelse. Hun gik hurtig og let og med saa megen Ynde i sine Bevægelser, at Sander vilde have kunnet gjenkjende hende alene paa Gangen. Dog var der en Modsætning hos hende, nemlig mellem hendes glade, barnlige Smil og den Alvor, som laa paa Bunden af hendes store, blaa Øjne. Uskyld og klar Selvbevidsthed var paaen ejendommelig Maade sammensmeltede i Udtrykket.

Hun gik Sander hurtig i Møde og rakte ham Haanden. Uagtet den var dækket af en Handske, gik der dog en Rislen gjennem hans

Aarer, da han følte den lille bløde Haand i sin; men han havde tillige en anden Følelse ved at mødes med hende. Siden hun kom til Hoffet, havde han kun set hende sjælden og flygtig og aldrig ene. Nu først gik det op for ham, hvilhen Forandring der var foregaaet med hende. Hendes Væsen var nu støbt i en anden Form; den naive unge Pige var bleven til en Dame og en fornem Dame. Der var i hendes Holdning noget, som, maaske hende selv ubevidst, paa en ny Maade markerede Afstanden mellem dem; men Tonen i hendes Brev havde dog været den gamle hjertelige. At hun nu var en andens trolovede Brud, spillede en betænkelig ringe Rolle i Sanders Tanker. Han forstod ikke den Forbindelse og troede ikke paa Kjærlighed og Sandhed i Forholdet mellem to saa uligeartede Væsener, som Charlotte Trolle og Frants von Eichen.

Efter den første hjertelige Hilsen fulgte en lille pinlig Pavse.

»Kom,« sagde hun hurtig og nervøst, idet hun gik hen til en Bænk, som stod i en Krog bag Hækken; »lad os sidde her! Fortæl mig nu, hvorledes de alle have det hjemme. Er Børge flittig, og ser De noget til Christian?«

Det var hendes to Brødre, af hvilke den sidste, som var den ældste, nylig var bleven Lieutenant ved Fodgarden. Sander kunde rose den yngre Broders Flid; om den ældre sagde han:

»Jeg talte med ham i Gaar; han besøgte mig paa mit Kammer og var fortrædelig over, at han ikke kunde faa Permission; han vilde gjerne have gjort mig Selskab paa denne Tur; han længes efter Dem, sagde han.«

»Ja, Christian er sød«, sagde Charlotte, idet hendes Øjne bleve fugtige. »Han var vel ellers glad over at være kommen ind i Garden?«

Mens Sander besvarede alle hendes Spørgsmaal om denne hendes livsglade, elskværdige Broder og hendes yngre Søskende, hvilede hendes Øjne ufravendt paa ham. Der var en egen Dybde i det Blik, en Undren, som om hun havde gjort en Opdagelse, men tillige var det et varmt og ømt Blik, indtil hun pludselig kom til Bevidsthed om, at hun havde ladet sig overrumple af det ny, der dukkede op i hendes Hjerte, og udbrød:

»Men hvad er saa egentlig Deres Ærinde?«

»Først«, svarede Sander, »at levere Dem den omtalte Pakke.«

Han tog den frem og rakte hende den. Hun lagde den fra sig paa Bænken og sagde i en ligegyldig Tone: »Aa, den havde jeg saamænd rent glemt! Lad mig saa faa det, De har at sige mig; formodentlig noget ubehageligt?«

»Jeg har intet at sige«, svarede Sander, »men jeg har et Brev til Dem.«

Han rakte hende Brevet, hun greb det, brød Seglet og gav sig strax til at læse det.

Virkningen af dets Indhold var stærk og overraskende; nu fik han noget at undre sig over. Han havde fulgt Charlotte Trolles Udvikling fra hendes ellevte Aar og havde set hendes Træk og Skikkelse gradvis forme sig til det, de vare. Han havde iagttaget hende under de forskjelligste Sindsstemninger og huskede godt et Glimt af barnagtig Trods i hendes Øjne, som røbede, at hun havde en Vilje; men aldrig havde han set et saadant Udtryk af Harme og dyb Krænkelse, som i dette Øjeblik lyste ud af hendes ellers saa blide Øjne.

»Det er for galt!« udbrød hun, idet hun krøllede Brevet sammen og puttede det i Lommen. Hun var ganske bleg; men hun fattede sig hurtig og spurgte med et tvungent Smil: »Kjender De, Monsieur Sander, dette Brevs Indhold?«

»Jeg har ikke læst det«, svarede Sander, »og jeg har heller ikke foranlediget det; men af nogle Ord, som Deres Fru Moder lod falde til mig, kan jeg slutte mig til Brevets Indhold, og den Modtagelse, det har faaet, bestyrker min Formodning. Det er fuldt af moderlige Formaninger og Advarsler, ikke sandt?«

»Og som De finder fornødne?« spurgte hun i en spydig Tone.

»Paa Ære nej, kjære Frøken«, svarede Sander, idet han saae hende ind i Øjnene med et frimodigt, men varmt Blik; »og det sagde

jeg ogsaa til Oberstinden. Hvor vidt de Forhold, hvorunder De nu lever, berettige til en Advarsel, tør jeg ingen Mening have om; men intet kan rokke min Tro til Deres ædle Selvfølelse, Deres klare Forstand og Deres faste Karakter.«

Hendes Ansigt glattedes, Farven vendte tilbage i hendes Kinder, og der gled et lyst og lifligt Smil over hendes Læber.

»Glem imidlertid ikke«, føjede han til, »at dette ubehagelige Brev kommer fra Deres egen Moder og maa være skrevet i den bedste Mening.«

Han sad og saae ned for sig, mens han sagde dette, og hun saae paa ham. Saa optagne vare de af hinanden og af Samtalens Gjenstand, at ingen af dem tog Notits af en let Raslen, som lod sig høre bag dem i Alleen, og det kom derfor aldeles overraskende, at en Dame, klædt omtrent ligesom Charlotte Trolle, pludselig stod for dem. Der var dog en Forskjel, at Sløjfen paa hendes Hat var befæstet med en Agraffe af Diamanter, som udsendte et lille Lyn, idet hun traadte ud i Solskinnet. I øvrigt var hun fyldigere af Skabning end Charlotte Trolle og hendes Træk blødere, men nok saa ungdommelige og friske.

Charlotte sprang op, Sander rejste sig mere sindig, stirrede paa Damen, kom til Bevidsthed om, at det var Dronningen, der stod for ham,

blottede sit Hoved og bøjede sig dybt. Ingen Hofmand kunde gjort det bedre; det kjendtes endnu paa ham, at han engang havde været i Skole hos Clementin. Da han atter hævede sit Hoved, saae han Dronningen frimodig ind i Øjnene, mens Charlotte Trolle, blussende rød saae paa sin Herskerinde med et bønligt Blik.

Dronningen slog Hænderne sammen og udbrød: »Naa, Charlotte, det maa jeg sige! Du her i en Krog af Haven alene med en smuk, ung Kavaler!«

Hun sagde dette paa Dansk, som hun talte flydende, skjønt med Accent. Om hendes svulmende, friske Læber stod der et Smil, og hendes store, blaa Øjne funklede af Livsmod. Hvem, tænkte Sander, der kun een Gang har set ind i disse dejlige Øjnes Dyb, kan nogen Sinde glemme dem?

»Deres Majestæt«, sagde Charlotte Trolle, »det er kun Monsieur Sander, min gamle Lærer og mine Brødres Hovmester.«

»Kun!« gjentog Dronningen, idet hun kastede et Blik paa Sander og beundrede den ædle, mandige Skjønhed i hans Træk, Skikkelse og Holdning.

»Han har bragt mig en Hilsen fra Mama«, vedblev Charlotte.

»Og et Brev, som det lader«, sagde Dronningen. »I hviskede virkelig ikke, min kjære!«

›Og denne Pakke, Deres Majestæt«, sagde

Charlotte, idet hun tog den og viste Dronningen den; »her er endelig min bouquet de fleurs.«

Men Dronningen tog ingen Notits af Pakken. Hun vendte sig til Sander og sagde: »Det er altsaa Dem, der har lært Mademoiselle Trolle Engelsk?«

»Ja, Deres Majestæt«, svarede Sander, idet han bukkede; »men det var nok Engelsk derefter. Jeg har mit Kjendskab til Deres Majestæts skjønne Modersmaal næsten kun fra Bøger.«

»Saa De finder mit Modersmaal smukt«, svarede Caroline Mathilde, idet hun saae venlig paa ham; »de fleste her finde det stygt; men det kommer nu saa meget an paa Udtalen. Sig engang et Par Ord, Monsieur!«

»God bless the Queen!«*) svarede Sander uden mindste Betænkning og med dyb Følelse.

»Tak«, sagde Dronningen uden at kritisere Udtalen og idet hun rakte ham sin Haand, som han ærbødig kyssede.

Sander glemte aldrig siden dette Møde med Dronning Caroline Mathilde. Hvor lidet betydningsfulde end de Ord vare, som ved denne Lejlighed faldt fra hendes Læber, saa fik han dog et levende Indtryk af den Hjertevarme, som gjennemtrængte hele hendes Væsen. Der var Sandhed i de naive og rørende Strofer, som senere bleve digtede til hendes Pris:

---

*) Gud velsigne Dronningen!

Du, vor Mathilde, var saa kjærlig og saa sød,
de store med de smaa saa let dit Venskab nød.

Dronningen vendte sig for at gaa, og Charlotte tog Afsked fra Sander med et Nik og et sørgmodigt Smil; men i det samme hørtes der Stemmer, og en Skare Damer og Herrer kom til Syne omkring Hjørnet af Hækken. Blandt dem var baade Frants von Eichen og hans Søster, Kammerfrøkenen.

»Du her, Charlotte, og Monsieur Sander!« udbrød Eichen uden at tage Hensyn til Dronningens Nærværelse.

»Og Dronningen», tilføjede Hendes Majestæt i en skarp Tone. »Vi traf Monsieur Sander her, og det var baade os og Frøken Charlotte et behageligt Møde.«

Hun vinkede ad Charlotte og gik derpaa, fulgt af hende, gjennem Kredsen, mens Damerne nejede og Herrerne bukkede. De fulgte efter i nogen Afstand, mens de hviskede: »Hvem var det? Hvad er det for en Monsieur?«

»Han er Hovmester for de unge Troller«, sagde Elisabeth Eichen, »en næsvis Person, hvem Familien har forvænnet ved alt for stor Nedladenhed.«

»Han ser godt ud«, sagde en af Damerne. »Charlottes Nedladenhed imod ham er meget begribelig«.

Der gik en dæmpet Latter gjennem Kredsen, thi alle Hofdamerne vare skinsyge paa Charlotte

Trolle paa Grund af den store Gunst, hvori hun stod hos Dronningen.

Eichen, som var bleven staaende, bleg og stum af Forbitrelse, i sin Forstenelse et talende Billede paa den mest rasende Skinsyge, kom nu til, tog sin Søster ved Armen og trak hende med sig ned ad en Sidegang.

»Hvad synes du, Elisabeth?« spurgte han heftig. »Mon det virkelig var et tilfældigt Møde?«

»Forhaabentlig dog«, svarede hun tøvende; »hvad Dronningen sagde, tillader os at tro det.«

Hun hadede Charlotte Trolle; men Beregning havde gjerne Overtaget over Lidenskaben hos denne intrigante Dame.

Hendes Broder var fattig, Charlotte Trolle havde en temmelig betydelig Arv i Vente, og det rige Parti var en stor Vinding for ham og hele Familien. Hun ønskede, at Baandet skulde holde, og derfor stræbte hun at berolige ham.

»Sikkert ganske tilfældigt«, vedblev hun. »Charlotte er sagtens løbet over i Slotshaven for at sværme i det grønne og nyde den smukke Morgen. Hun kan jo gjøre, hvad hun vil, uden at Dronningen siger et Ord dertil. Hun faar jo undertiden saadanne barnagtige Indfald, uagtet hun ellers i den sidste Tid har faaet betydelig mere Pli paa sig«.

»Du er ikke rigtig inde i Forholdene«, svarede Eichen med et mørkt Blik. »Der har

bestaaet et temmelig varmt Venskab mellem Charlotte og denne plebejiske Slyngel lige fra hendes Barndom af; jeg har attraperet ham i at se paa hende med Øjne, som ikke behage mig. Jeg red forbi ham i Gaar paa Vejen herud. Vi havde en Rencontre med hinanden, skjønt ikke paa Kaarder; men havde jeg villet indlade mig med ham, saa var det blevet dertil«.

»Ja, Frants«, svarede Elisabeth med et Smil, som gav hendes markerede Træk og sorte Øjne et frastødende Indtryk, »du begaar nok til sidst en eller anden Dumhed. Brug din Forstand og hold ikke din lille vilde Due i alt for stramme Baand. I Mænd ere alt for fordringsfulde, forlange al Frihed for eder selv, men indrømme ikke os Kvinder den ringeste. Det gaar ikke i disse oplyste Tider. Vi ere i Færd med at afryste Aaget, og de fleste Mænd ere saa fornuftige at finde sig deri og tage saa Revanche, hvor de kunne.«

»Det er sandelig smukke Principper!« udbrød Eichen med et bittert Smil.

»Principper?« svarede Elisabeth med et Skuldertræk. »Tal ikke om sligt Nonsens; det er ikke muligt at holde dem; men til Sagen! Partiet mellem Charlotte og dig er et Familiearrangement og i det mindste ikke fra hendes Side Inklination. Du kan ikke vente brændende Kjærlighed der; den kommer aldrig paa Kom-

mando; men du kan være glad, om du ikke faar andet at rase over end dette. Selv om hun virkelig har en lille Faible for denne Monsieur Sander, saa er det sikkert ikke andet end Barnagtighed. Charlotte er endnu kun et Barn, skandaløs naiv og uskyldig; men hvis du gjør et stort Nummer ud af denne Bagatel, saa kan det maaske nok lykkes dig at forvandle Legen til Alvor«.

»Du kjender ikke Charlotte«, svarede Eichen barsk. »Hun er mere snu, end du tror, og hun har en Vilje; men jeg skal stække den, og det vil blive til hendes eget Gavn. Jeg elsker hende, Elisabeth, derfor tager jeg mig Sagen saa nær; hun skal staa mig til Regnskab for dette — tilfældige Møde«, tilføjede han i en spydig Tone.

»Ja, elsk hende!« svarede Elisabeth, idet hun tænkte: Gud fri mig for den Slags Kjærlighed! —

Den vrede Elsker fik imidlertid ikke Held til at underkaste sin Hjertenskjær det pinlige Forhør, som han havde tiltænkt hende. Strax da Dronningen var kommen over paa Slottet, afskedigede hun hele sit Følge og lukkede sig inde med sin Yndling i sit Kabinet. Taalmodighed findes sjælden hos de mægtige, og denne Dyd laa desuden ikke i Caroline Mathildes Karakter. Hun var varmblodig og lidenskabelig; ikke for intet flød de stolte Welfers Blod i hendes Aarer. Hun skjønnede, at Charlotte

Trolle havde spillet hende et Puds og skjult noget for hende, og hun vilde øjeblikkelig have Rede paa Tingen.

»Nu, Charlotte«, sagde hun, idet hun tog Plads paa en Bergère, mens hendes Offer stod foran hende og saae paa hende med et spændt Blik, »skrift nu for mig! Du har lovet mig, at du aldrig vilde have nogen Hemmelighed for mig, men —«

»Nej«, faldt Charlotte ind, »ikke naar Sagen angik Deres Majestæt«.

»Snak!« svarede Dronningen. »Der var ikke et Ord om det i Kontrakten. Løftet var ubetinget, og Forpligtelsen er altsaa absolut. Sig mig saa: mødtes du med Monsieur Sander efter Aftale? Var det et Stævnemøde?«

»Tør jeg først«, spurgte Charlotte, »tage det Løfte af Deres Majestæt, at hvad jeg nu betror Dem, ganske bliver mellem Deres Majestæt og mig og ikke bliver endog kun ved en Hentydning røbet for noget Menneske, det være saa, hvem det være vil?«

»Man skulde tro«, svarede Dronningen med et Smil, »at du havde en Prokurator til Fader. Det være saa, hvem det være vil — det betyder naturligvis von Eichen. Vi love dig det og give dig vort kongelige Ord derpaa; og lad mig saa faa dit Synderegister! Kom, sæt dig hos mig og begynd saa!«

Charlotte tog Plads ved Dronningens Side og fortalte nu sandfærdig den hele Historie.

»Deres Majestæt ser altsaa«, sagde hun til sidst, »at uagtet Sagen kan mistydes, er jeg dog ganske uskyldig. Jeg skriver til Sander og beder ham om at besørge en Kommission for mig, og saa kommer han selv og begjærer en Samtale under fire Øjne med mig.«

»Hvad du strax gik ind paa,« sagde Dronningen; »og hvorfor skulde det være paa et saa afsides Sted? Han kunde jo søgt dig her paa Slottet; denne Hemmelighedsfuldhed er meget mistænkelig, Charlotte! Hvad havde han egentlig at sige dig? Stikker Hemmeligheden maaske i det Brev, han bragte dig? Kom med det; jeg vil læse det!«

»Deres Majestæt!« udbrød Charlotte forskrækket.

»Fra hvem er det?« spurgte Dronningen.

»Fra Mama«, svarede Charlotte; »det indeholder intet af Vigtighed.«

»Nu«, sagde Dronningen, »saa er der jo heller ikke noget i Vejen for, at du kan lade mig læse det.«

»Jo, Deres Majestæt«, svarede Charlotte, »det er ikke bestemt til at læses af andre end mig.«

»Familiehemmeligheder?« spurgte Dronningen.

»Nej, det just ikke,« svarede Charlotte.

»Nu, saa kom med det!« sagde Dronningen utaalmodig.

»Deres Majestæt veed ikke, hvad De gjør,« svarede Charlotte i en fortvivlet Tone. »Det kan bringe Ulykke.«

»Over hvem?« spurgte Dronningen.

»Over Mama,« svarede Charlotte i sin dødelige Forlegenhed.

»Aha,« udbrød Dronningen, »slap det der ud! Der staar altsaa noget i Brevet om mig, noget ubehageligt? Og saa insinuerede din lille rænkefulde Taske før, at dette var en Sag, der ikke vedrørte mig! Nu vil jeg se det. Jeg befaler dig at udlevere det; nægter du at adlyde, saa har du min Unaade; jeg vil aldrig mere se dig for mine Øjne!«

Nu brast Charlotte i Graad og sagde: »Deres Majestæts Unaade kan jeg ikke bære; jeg er Deres med Liv og Sjæl, ja indtil Døden! Lad der saa ellers ske, hvad der vil!« Hun tog Brevet op af Lommen, glattede det krøllede Papir og rakte Dronningen det.

»Der skal ingen Ulykke ske,« sagde Dronningen, idet hun greb Brevet, rejste sig og gik hen til Vinduet for at læse det, mens Charlotte stod og stirrede paa hende med et ængsteligt Blik. Dronningen kom hurtig over Brevets første Side; men nu vendte hun Papiret, nu var hun ved det fatale Sted, der lød saaledes:

»Dronningen er kjærlig og god, men hun er ung og har kun ringe Erfaring. Hun er omgivet af letfærdige Damer, hvis slette Exempel kan virke smittende. Hun staar nu alene, forladt, ja maaske forhadt af ham, som burde være hendes Beskytter, og som i hvert Fald for Øjeblikket er langt borte. Ogsaa det stærke Værn mod den indbrydende Umoralitet og den slette Tone, som vor gudfrygtige gamle Enkedronning fik sat ved Dronningens Side i den agtværdige Louise von Plessens Person, er jo nu fjernet for bestandig. Jeg veed god Besked om Hoffets Liv paa Frederiksborg, og meget af, hvad jeg har hørt, er ikke godt. Den kjære Dronning er aabenbart meget uforsigtig. Hun tilsidesætter Etiketten, og denne er, om just ikke noget sikkert Værn mod Lasten, dog mod Bagtalelsen. Naar en Dame krænker Formen og sætter sig ud over Folks Dom, da er hun paa en farlig Vej, og hvad skal man da sige, naar Dronningen gjør det, hun, der er stillet saa højt, paa hvem alles Blikke vogte og hvis Exempel har saa stor Betydning, især for hendes Omgivelser? Jeg vil ikke skrive mere derom, men kun det, at jeg tænker med Bekymring paa dig, som nu er berøvet dine Forældres Raad og Bistand. Jeg har tænkt paa at kalde dig tilbage til det trygge Hjem, men din Fader vil ikke høre noget derom. Du maa udfægte din Strid alene, indtil du

bliver gift; von Eichen kan jo ikke altid være i din Nærhed; men vi bør jo snart tænke paa Bryllup. Se dig vel for, mit kjære Barn, søg din Styrke i Bønnen til din Frelser, og lad dig ikke af nogen forlede til at gjøre noget, hvorover du maa rødme.« —

Da Dronningen havde læst Brevet til Ende, lod hun Haanden med det synke, saae paa Charlotte med et Blik, hvis Udtryk var af meget blandet Natur, brast derpaa i Latter og sagde: »Naa, Charlotte, der fik vi ordentlig læst og paaskrevet!«

Charlotte glædede sig allerede over, at Dronningen syntes at tage Sagen fra den muntre Side; men den Latter havde ingen rigtig god Klang, og det viste sig da ogsaa, at den kun bebudede en Storm. Dronningen kastede Brevet fra sig i Vinduet, gik nogle Gange med korslagte Arme hurtig frem og tilbage i Gemakket, standsede pludselig foran Charlotte og spurgte:

»Hvad siger du til det Brev? Hvad vil du svare derpaa?«

»Jeg blev rasende, da jeg havde læst det,« sagde Charlotte; »det koger endnu i mig.«

»Nu,« sagde Dronningen, »du har ogsaa mere Grund til Vrede end jeg. Jeg,« vedblev hun, idet hun hævede Hovedet, »er mig ikke nogen Handling bevidst, over hvilken jeg be-

høver at rødme. At jeg til daglig og her i vor landlige Ensomhed slaar en Streg over tomme Ceremonier, at jeg bevæger mig frit som et andet Menneske og ikke ved hvert Skridt, jeg gjør, har Hejdukker i Hælene paa mig, det kan ikke forringe min Værdighed. Aa,« udbrød hun, idet hun brusede op, »hvor gider jeg forsvare mig mod det Præk, som dit Hængehoved af en Moder der har skrevet!«

Atter gik hun et Par Gange frem og tilbage i Gemakket, standsede igjen foran Charlotte, som stod der hel fortabt og sagde i en spydig Tone: »Men du, ma chère, som fik denne moderlige Advarsel, spækket med Skoser til din Dronning, just mens du havde et Stævnemøde med en Amadis bag en Hæk —«

»Men saaledes forholder det sig jo slet ikke, Deres Majestæt,« udbrød Charlotte.

»Ikke?« spurgte Dronningen med et Smil. »Du har jo selv fortalt mig, at du satte ham Stævne der. Hvad var der i Vejen for, at du havde modtaget ham her paa Slottet, i dit eget Værelse, eller om det ikke forekom dig passende, i mit Forgemak eller nede i Rosen?«

»Jeg vil give Deres Majestæt et oprigtigt Svar,« sagde Charlotte; »det var, fordi von Eichen kom i Gaar. Han kan ikke lide Monsieur Sander, og hvis han havde truffet mig i hans Selskab, kunde det givet en Scene.«

»Din Forlovede«, sagde Dronningen i en

skarp Tone, »har, er jeg bange for, god Grund til at hade denne Monsieur Sander. Jeg saae dig, ma chère, adskillige Minutter, inden du opdagede mig, og jeg forstaar at læse i Øjne, især i et Par, jeg kjender saa godt som dine.«

»Nu bliver Deres Majestæt uretfærdig, grusom!« udbrød Charlotte oprørt, idet hun rødmede dybt.

»Bah!« sagde Dronningen, idet hun drejede sig om, gik hurtig hen til Vinduet og atter tilbage. »I ere alle ens; og du er, naar det kommer til Stykket, ikke stort bedre end de andre. Alle narre de deres Mænd eller Kjærester og løbe efter andre Mænd.«

Nu blev Charlotte lige saa bleg, som hun før havde været rød. Trollernes Blod, som flød i hendes Aarer, blandet med Gersdorfernes, kom i Kog, og hun sagde med en Mine og i en Tone, som ikke gav Dronningens noget efter i Stolthed:

»Deres Majestæt gaar min Ære for nær; jeg vil ikke taale det; jeg begjærer herved min Afsked.«

Da slog Dronningen sine Arme om hende, gav hende et Kys, satte sig paa Bergèren og drog hende ned ved Siden af sig. »Ro i Blodet, Charlotte!« sagde Dronningen og klappede hende paa Kinden, »vi maa ikke skilles saaledes.«

»Men siden Deres Majestæt har saa ringe Tanker om mig,« svarede Charlotte uformildet,

»og De saa let, ganske uden Bevis kan bryde Staven over mig, saa —«

»Aa, du er et Barn,« sagde Dronningen, »et rent Barn i Erfaring mod mig. Du forstaar mig slet ikke.« — Hun tav et Øjeblik, men sagde derpaa med dæmpet Stemme: »Jeg ringeagter dig ikke, jeg misùnder dig. Ja,« vedblev hun med Glød i sit Blik »jeg misunder dig, fordi du har nogen at elske. Jeg misunder dig ikke von Eichen, men den anden! Sig ikke noget! Jeg veed, at du er kysk, men du elsker ham dog, og han ser ud til at være en Kvindes Kjærlighed værd.«

Dronningen holdt Charlottes Haand i sin og følte, at den blev kold; alt Blodet var strømmet til Charlottes Hjerte, og det svimlede for hènde; men hun fik hurtig Bugt med dette lille Svaghedsanfald.

»Jeg siger det ikke for at lede dig i Fristelse,« vedblev Dronningen, »men for at advare dig. Du har ikke sagt nej, altsaa elsker du ham, vi før talte om, og —«

»Jeg veed det næppe selv,« udbrød Charlotte i en Tone, som røbede, hvor stor Pine hun led, »jeg vidste det i alt Fald ikke før i Dag; det lød underlig i mine Øren nu, da Deres Majestæt sagde det.«

»Det er ingen Skade til,« svarede Dronningen; »det vilde være gaaet op for dig alligevel, eller en anden vilde kommen i Monsieur

Sanders Sted; thi sikkert er det, at du ikke elsker din Forlovede, og betænk, Charlotte, hvad det vil sige for en Pige med dit varme Hjerte at gaa ind til et Ægteskab med en Mand, som du ikke kan elske; men den anden kan aldrig blive din. Det var det, jeg vilde sige dig; du bør se din Stilling, som den virkelig er, og tænke paa, hvad det er, du gaar ind til. Du maa dække dit Hjerte med et tre-dobbelt Panser, eller du bliver som en af de andre.«

Dronningen tav et Øjeblik, men sagde derpaa i en heftig Tone: »Jeg kan tale med derom; jeg har gjort Erfaringer i mit Hjerte, men det er ikke blevet til Handling, bliver det vel aldrig. Hjertet brænder i mit Bryst, Charlotte, og jeg har ingen at elske. Jo,« tilføjede hun med en Klang af Fryd i sin Stemme, »min lille Søn, og saa dig, hvis du da bliver hos mig.«

Charlotte glemte i sin dybe Bevægelse, at det var Dronningen, der sad ved hendes Side. Hun slog sine Arme om Caroline Mathildes Hals og blev ikke tilbagevist, men hjertelig omfavnet og kysset. —

Charlotte saae ikke Dronningen mere den Dag. Hendes Majestæt blev i sit Gemak, spiste alene der og viste sig ikke for Hoffet; men hun lod von Eichen kalde og havde en Samtale med ham. Hvorom den havde drejet

sig, fik ingen at vide; men hans Søster gættede, at Dronningen havde holdt Haanden over sin Yndling og givet ham en Advarsel; thi han krævede ikke Charlotte til Regnskab for hendes Møde med Sander. Alligevel blev Forholdet mellem de Forlovede endnu mere spændt, end det havde været før. Det kogte aabenbart i ham, mens hun forvandledes til en Istap, naar han nærmede sig hende.

Dronningen, som selv gav sit Barn Die, havde den kun fem Maaneder gamle Kronprins Frederik det meste af denne Dag inde hos sig, vuggede selv Barnet, kjælede for det, spøgte med det og sang Vuggeviser for det i sit Modersmaal. Aftenen tilbragte hun ganske alene. Hendes ældste og mest betroede Kammerjomfru, Engel Marie Ahrensbach, fortalte den næste Morgen Charlotte Trolle, at Hendes Majestæt først meget sent var gaaet til Sengs. Indtil langt ud paa Natten var hun vandret frem og tilbage i Kabinettet, undtagen en kort Tid, da hun satte sig til sit Klaver og sang nogle engelske Sange. Aldrig, forsikrede Ahrensbach, havde hun hørt Dronningen synge saa dejlig som denne Aften. Saa var hendes Majestæt gaaet hen til Vinduet, og der blev hun længe staaende. To Gange havde Ahrensbach sagte aabnet Døren; men Dronningen rørte sig ikke af Pletten, indtil hun omsider ringede og gik i Seng.

Da Charlotte Trolle op paa Formiddagen blev kaldt ind til Dronningen, maatte hun vente en Stund, da Dronningen var inde i Barnekamret. Hun gik hen til Vinduet, blev staaende der og saae ud over Søen. Da blev hun nogle Ord vaer, som vare indridsede i en af Ruderne, og som ikke havde været der før. Der stod:

God keep me innocent and make others great.

Takket være de Lektioner i Engelsk, som Charlotte Trolle havde faaet af Sander, kunde hun tyde Ordenes Mening, som var:

»Gud, bevar mig uskyldig og gjør andre store.«

Charlotte fik Taarer i Øjnene ved at læse disse fromme Ord. Haandskriften var Dronningens, og Ordene altsaa et Suk fra hendes Hjertedyb, et Vidnesbyrd om den Kamp, hun maatte føre med sit efter Kjærlighed tørstende Hjerte. Havde hun ridset denne Indskrift i Ruden med en Forudfølelse af, at hun før eller senere vilde bukke under i Kampen! I et Aarhundrede stod den der og er bleven læst af Tusinder, indtil Glaret sank i Grus ved det gamle Slots Brand. Men Ordene ere blevne bevarede og regnede hende til Gode som et Vidnesdyrd om, at hun stred imod og, som det siden viste sig, kun Skridt for Skridt veg for de onde Magter, som til sidst overvældede hende.

FJERDE KAPITEL.

ZAIRE.

Aaret 1769 heldede i sin Gang, det var Høst, og Hoffet opholdt sig paa Frederiksberg Slot. Allerede i Januar Maaned var Kongen vendt tilbage fra sin otte Maaneders Udenlandsrejse, paa hvilken han havde høstet Smiger for sin fyrstelige Anstand, sit Vid og sin storladne Rundhaandethed. Han var vendt tilbage i en hel anden Skikkelse; han var nu stilfærdig og syntes at have raset ud. Nogle sagde: Rejsen har gjort et Vidunder, Kongen er bleven et fornuftigt Menneske — andre: det er kun Slappelse; Kongen er nu en Olding paa tyve Aar; han glider langsomt, men sikkert ned i en aandelig Sløvhed. Man skulde næsten tro, at Kongen gjennemskuede sine Omgivelser og kunde læse alles Tanker; ja, det syntes at være ham en Morskab at holde Folk i Aande ved Overraskelser. Han kunde til sine Tider te sig som en Idiot og lege som et Barn med Neger-

drengen Moranti og den danske Dreng Jørgen, som altid vare om ham, og derpaa naar Bernstorff og de andre Ministre vare nær ved at fortvivle over hans Umulighed som Regent, pludselig tage sig sammen, ved given Lejlighed værdig repræsentere Kronen og holde fortræffelige Taler til de fremmede Magters Gesandter. Men faa Øjeblikke efter en saadan Scene i stor Stil kunde man finde ham nede i Haven, springende Buk med Moranti og Jørgen.

Det var en stille, klar Septemberdag, Solen kastede sit milde Lys over Frederiksberg Slotshave, og den havde langt friere Spil der, end i vore Dage; thi Haven var den Gang en ganske anden, end den er nu. Den var gjennemskaaren af brede, lige, skyggeløse Gange, som fra Slotsbakken løb ud til alle Sider, og Haven var ved Tværgange delt i regelmæssige Firkanter, i hvis Midte der var anbragt Springvand eller Statuer. Klippede Hække med stive Taxtræs-Pyramider flankerede Gangene, og selv Alleernes Træer holdtes under Saxen. Kun de smaa lave Buskadser undgik denne Tyran; men Blomsterbedene vare dannede som Snirkler og Arabesker. Der var ingen andre Kanaler, end den omkring Andeøen, hvorimod der til Gjengjæld oppe fra Slotsterrassen brusede et Vandfald ned i et Bassin med et Springvand. I al sin Stivhed var Haven et pragtfuldt Skue; over-

alt lød der en forfriskende Plasken, og Vanddraaberne glimrede i Sollyset.

Ned ad en af Hovedpassagernes Sidegange, hvor de firkantet klippede Lindetræer kun gav ringe Skygge, vandrede en Dame, ledsaget af en Herre. Hendes svære, blomstrede Silkekjole bares oppe af det stive Fiskebensskjørt, og den stærkt snørte Korset lod hendes fyldige Barm svulme end stærkere frem. Over det krøllede, opsatte, meget lyse Haar, hvorigjennem der snoede sig en Perlesnor, laa kun et Slør; men i Haanden holdt hun en langskaftet Parasol, som skjærmede hendes fine Hud mod Solen.

Herren, som gik ved hendes venstre Side, var høj, skulderbred og førte sig med Anstand. Han bar en blaa Kjole med Guldgalloner, sorte Knæbenklæder og Silkestrømper og Sko med Sølvspænder; hans Ben vare meget velskabte og i Harmoni med den kraftige Overkrop. Ved Siden bar han en let Pariserkaarde, og Hovedet var blottet, for saa vidt dette kunde siges om et Hoved, der dækkedes af en buklet Paryk med en lille Pisk i Nakken. Dog vilde han vistnok haft Hatten paa, hvis Etiketten ikke havde fordret, at han bar den under Armen.

De vare i ivrig Samtale, men tav, da de passerede to Mænd, som stod ved en af Hækkerne. Den ene af dem var en Havekarl, som brugte sin Sax, den anden Fasanmesteren Garbes, som stod og saa til. De blottede begge deres

Hoveder og bukkede dybt. Damen svarede med et lille Nik; men Herren viste den Takt ikke at besvare Hilsenen, som alene gjaldt Damen; det var nemlig Dronningen.

Da de vare gaaede forbi, blev Havekarlen staaende og saae efter dem.

»Men var det ikke«, sagde han, »ham, Struensee, Doktoren, som Kongen bragte hjem med sig fra Udlandet?«

»Vist var det saa, Søren«, svarede Garbes, idet han nikkede med et lunt Smil; »men kald ham ikke Doktor. Hans Doktoreren er nok nu det mindste af det, tænker jeg. Han er Lektør, det vil sige Forelæser, baade hos Kongen og Dronningen; og saa er han bleven Etatsraad. Han har Kongens Øre, og at han maa være svært i Kridthuset hos Dronningen, det kan du se deraf, at hun spadserer her ganske alene med ham.«

»Men det tykkes mig dog sært«, svarede Søren. »Ingen af de andre Dronninger have muntret sig paa den Manér. Juliane Marie havde altid en lang Hale af Hofdamer bag efter sig, og hvad den gamle paa Hørsholm angaar, saa turde vi ikke komme hende nær paa hundrede Alen, naar hun i salig Kong Christians Tid spadserede her i Haven.«

»Ker dig ikke om det, Søren«, svarede Fasanmesteren. »Vi tør ikke skoptisere over Dronningen. Vi har aldrig før haft en saa mild

og god; lad hende saa spadsere, med hvem hun vil.«

Hvis Struensees endnu i Forviisning sukkende Ven Rantzau-Ascheberg havde kunnet høre denne lille Samtale og se Struensee i hans ny Skikkelse som Hofmand, vilde det have trøstet og glædet ham; men hvis han havde kunnet lytte til Dronningens og Struensees Samtale og skjønne, hvor listelig hans Forbundsfælle nærmede sig sit store Maal, vilde hans Glæde være stegen til Beundring.

»Ja«, sagde Dronningen, idet hun optog den afbrudte Samtales Traad, »De har gjort Vidundere med Kongen og løst en Opgave, som er glippet for alle andre, endogsaa for Reverdil.«

»Reverdil«, svarede Struensee, idet han trak paa Skuldrene, »er uhyre agtværdig, meget lærd, heller ikke uden sund Fornuft, men alt for latterlig streng i sine Principper. I Stedet for at holde Kongen i godt Humør sagde han ham ubehagelige Sandheder. Saa faldt han naturligvis i Unaade og fortjente heller ikke bedre«.

»Ja«, svarede Dronningen, »De kan tale med derom; De har forstaaet at bringe Kongen til Fornuft. Nu viser han mig det Hensyn, han skylder sin Gemalinde. Tidligere blev jeg undertiden krænket i en Grad, som De næppe kan gjøre Dem nogen Forestilling om. Endogsaa Holck kunde være uartig imod mig, uden

at Kongen brød sig derom eller paatalte det. Mit Hjerte driver mig til dog en Gang at sige Dem, at jeg er Dem uendelig forbunden for den store Tjeneste, De har vist mig.«

»Det er mig en usigelig Glæde at høre Deres Majestæt sige det«, svarede Struensee, idet hans funklende Blik hvilede paa Dronningens bevægede Aasyn. »At forsone Deres Majestæt med Deres høje Gemal, det har været Maalet for al min Tragten.«

»Og De har naaet det«, sagde Dronningen med Varme, »fordi De forener Takt med den bedste Vilje; og dernæst er De i Besiddelse af en meget sjælden Egenskab: De er uinteresseret.«

Struensee kunde tage imod den Kompliment, for saa vidt som han virkelig hidtil havde holdt sig beskedent tilbage og ikke bedet om nogen Gunstbevisning. Han svarede imidlertid med den Aabenhed, som var en af hans gode Sider:

»Deres Majestæt giver mig for stor Ros. Der existerer næppe noget virkelig uinteresseret Menneske, og jeg tør heller ikke paastaa, at jeg er det; men jeg er ikke intrigant. Jeg er for stolt til at trænge mig frem i de graadige Supplikanters store Skare og udsætte mig for Ydmygelser. I øvrigt mener jeg ogsaa, at de Naadesbevisninger, Kongen har forundt mig, er rigelig Belønning for mine ringe Fortjenester som Læge og Lektør.«

»Ringe Fortjenester som Læge!« udbrød Dronningen. Med hvor utrættelig en Omhu har De ikke vaaget over Kongens Helbred, og mig har De ligefrem reddet fra at blive en Skrantning. Hvor elendig var jeg ikke, da Kongen kom hjem; altid havde jeg Kvalme og Hjertebanken og saa den fæle Susen for Ørerne af Blodet. De andre Læger kunde ikke finde paa andet end at give mig Piller og Mixtur; men De —«

»Jeg«, faldt Struensee ind med et Smil, »havde den uhørte Dristighed at ordinere Deres Majestæt Spadsereture og Ridning. Den Forbrydelse, at jeg forledte Danmarks Dronning til at træde paa den snavsede Jord som en anden dødelig og til at vise sig til Hest i Gaderne — den har Snerperne ikke kunnet tilgive mig, og den har paadraget mig begge Deres Majestæter Enkedronningernes, især Dronning Juliane Maries Unaade.«

»Aa, bryd Dem bare ikke om det«, svarede Dronningen, idet hun gjorde et Kast med Hovedet. »Jeg er stolt af min Bedrift, at jeg med eet Slag har fejet al den Snerpethed og Unatur bort, som skamskænder vort Kjøn.«

»Ja, for Deres Majestæts eget og nogle faa udvalgtes Vedkommende«, sagde Struensee, »men hos de fleste Damer sidder den Skade kun alt for fast. Hvorledes det end har sig

med det, de kalde Moral og Dyd, saa bevare de Anstanden.«

»At jeg gaar paa mine Fødder i Stedet for at kjøre«, sagde Dronningen, »og at jeg tumler en Hest, har intet med Dyd eller Udyd at gjøre.«

»Ja«, svarede Struensee, idet han tankefuldt saae hen for sig, »det har sine Vanskeligheder at definere Dyden og bestemme, hvori den bestaar. Den er en variabel Størrelse, da det herskende Moralsystem aabenbart er opfundet af Præsterne for at gjøre Menneskene til Slaver. Mens jeg var Dreng og gik i Skole, truede min Fader mig med den evige Ild, fordi jeg gik med Manschetter og hvide Strømper. Forfængelighed, sagde han, fører til sidst ned i Helvede. Jeg spurgte da mig selv: hvis der er en Gud til, kan han da være saa grusom? Dernæst spurgte jeg: mon der gives noget Helvede? Disse og adskillige andre Spørgsmaal have bevæget sig i mig i en Række af Aar, og jeg kom sluttelig til det Resultat, at der hverken gives et Helvede eller nogen anden Straf, end den, vi paadrage os ved vore egne Dumheder. Paa den Maade straffes vi tilstrækkelig her i Livet; Straf efter Døden synes mig ganske overflødig.«

Struensee havde før slaaet paa den Streng for Dronningen, skjønt mere varsomt. Hans materialistiske Anskuelser, af hvilke han havde

dannet sig et Slags System, vare ikke undfangne i hans egen Hjerne, da han ikke var noget filosofisk Hoved, men kun et Laan fra Tidens store Aander, Voltaire, Rousseau og Encyklopædisterne. Dronningen havde allerede i sin tidlige Ungdom kigget lidt i Datidens Hovedværker og havde en Forestilling om, at Aarhundredets frembrydende Oplysning var fuldstændig vantro og gudsfornægtende. De mest begavede Mænd stod paa den Side, og hun var vant til at høre værre Ting, thi Kongen selv drev aabenbart Spot med Religionen. Der var derfor intet overraskende for hende i den Livsanskuelse, Struensee fremsatte for hende. Hun fandt en Samtale af denne alvorlige Art interessant og tænkte om Struensee: han er i ethvert Tilfælde en ærlig Mand, som aabent og paa en værdig Maade vedkjender sig sine Anskuelser. Den Vantroens Gift, som han søgte at udsaa i hendes og i alle de Kvinders Hjerter, som aabnede sig for ham, trængte dog ikke ind i hendes Inderste, fordi hendes Natur ikke var skeptisk, men skabt til Tro. Hun følte sig altsaa ikke overbevist, men hun forvirredes dog, og hendes moralske Kraft slappedes gradvis.

»Altsaa«, svarede hun let henkastet, »existerer der i Deres Øjne hverken Dyd eller Last og sagtens heller ikke nogen Gud?«

»Jo, Deres Majestæt«, svarede han, »jeg tror, at der er en Gud til, som har skabt Ver-

den og os; men jeg mener, at vi ikke have andre Pligter mod ham end Beundring for hans Storhed og Taknemmelighed for Tilværelsen. Jeg antager, at efter at han viselig har dannet Maskinen og sat den i Gang, lader han den gaa og skjøtte sig selv. Vi Mennesker ere jo ogsaa hver for sig en Maskine, et Uhr, som bliver trukket op, naar vi fødes, og gaar saa sin Gang, indtil det er løbet ud; dermed er alt forbi. Gud skabte os til at nyde vort kortvarige Liv; han gav os Følelser og Lidenskaber, hvis Tilfredsstillelse er den eneste sande Lykke. Dog have vi Pligter, dels den mod os selv, at vi ikke ødelægge os ved Overdrivelse, dels den mod Samfundet, at vi ikke skade andre; men med disse to Forbehold er Livsnydelse os fuldt ud tilladt.«

Der fik hans opmærksomme Tilhørerinde ren Besked; men den Lykkemoral, han opstillede, var saa overfladisk og uholdbar, at hendes ulærde, men klare Forstand strax opdagede en af dens svage Sider.

»Der er et Slags Mening deri«, svarede hun. »Kun forstaar jeg ikke, hvorledes man skal kunne tilfredsstille sine Lidenskaber uden at skade andre. Men lad os ikke mere tale derom«, tilføjede hun i en afvisende Tone; »det gaar mig for højt.«

Saaledes slap Struensee for at give Svar, og det var han ret tilfreds med, thi han havde

en Følelse af, at han allerede havde vovet sig vel vidt frem. Han huskede paa, hvor svært det fra først af var faldet ham at nærme sig Dronningen. Hans Person havde ved det første Møde aabenbart virket frastødende paa hende. Hun nægtede at antage ham som Læge; men Kongen havde tvunget hende dertil, formelig paanødet hende Struensee, som om det var ham en Lettelse at have en Mellemmand mellem hende og sig. Saaledes blev hun dreven i Armene paa en Mand, som roste sig af, at ingen Kvinde kunde modstaa ham. Ved en snild Benyttelse af Omstændighederne, ved sin sjældne Gave til at fængsle og underholde, ved udviste Tjenester, men fremfor alt ved den vidunderlige Magt, som han havde forstaaet at vinde over Kongen, var han nu naaet frem til at blive Dronningen uundværlig. Saa afmægtig var hendes Stilling, at hun intet formaaede og ingen Vej kunde komme uden ved Struensees Hjælp. Hun gjorde ikke et Skridt uden at spørge ham til Raads; i de behagelige Forelæsningstimer imponerede og vandt han hende ad aandelig Vej, indtil hans Selskab omsider blev hende uundværligt. Da var hendes Hjerte allerede med i Spillet, og nu gik al hendes Tragten ud paa at hæve Struensee og befæste hans Stilling. Dette Problem interesserede og optog hende langt mere end Alverdens filosofiske Systemer, og hendes Hensigt med denne

ensomme Vandring var netop ubeluret at kunne drøfte Situationen med ham og give Sagen et Stød fremad.

De vare komne til en lille Pavillon, som laa i et af Buskadserne.

»Kom«, sagde hun; »vi ville tage os en lille Hvile, inden vi vende hjem.«

Hun satte sig paa den ene af Pavillonens Bænke og tillod ham at tage Plads paa den anden, som stod ved den modsatte Væg. Hun begyndte paa ny at tale om sit forandrede Forhold til Kongen, og Struensee greb Lejligheden til at udsende en lille Prøveballon, hvis Etikette var: Beskedenhed.

»Nu«, sagde han, »da det er lykkedes mig at forlige Deres Majestæt med Kongen, er min Opgave løst. Jeg træder nu tilbage i Skyggen af min beskedne Stilling som Rejselæge og Lektør; ja, det vilde vel være klogest, om jeg tog min Afsked og vendte tilbage til min lykkelige og uafhængige Stilling som Fysikus i Altona.«

Det anede ham ikke, hvilken frygtelig Sandhed der laa i disse paa Skrømt udtalte Ord. Med hemmelig Glæde iagttog han det Udtryk af Skuffelse og Bekymring, som gled over Dronningens Aasyn.

»Man skal se«, sagde hun, »at De er kjed af at være her. De mener alligevel, at Deres

Fortjenester ikke ere blevne tilstrækkelig paaskjønnede.«

»Jeg betænker«, svarede han, »at mine Fortjenester ere af delikat Natur. Det ligger i Kongens og Deres Majestæts egen Interesse, at de ikke proklameres ved, at jeg fremdrages alt for meget. Det vilde desuden være anmassende af mig at tro, at jeg skulde være uundværlig. Deres Majestæt er nu selv Situationen voxen og trænger ikke mere til nogen Hjælper.«

Han sænkede sit Blik for Dronningens, som funklede, idet hun udbrød:

»Struensee, jeg mente i Dem at have fundet ikke alene en hengiven Tjener, men en sand Ven; og nu vil De svigte baade Kongen og mig?«

»O, Deres Majestæt,« svarede Struensee, »jeg er dybt rørt over den naadige Tillid, De viser mig. Mener De virkelig, at De endnu behøver min Tjeneste, saa bliver jeg naturligvis til Trods for de store Vanskeligheder ved min Stilling.«

»Ja, det mener jeg,« sagde Dronningen med Eftertryk, »og hvor kan De tvivle derom? Det nytter ikke at dølge Sandheden; naar De gaar ud af Spillet, da vil jeg tabe meget, maaske alt. Der talte jeg til Dem ikke som Dronning, men som Veninde. De bliver altsaa? Giv mig Haanden derpaa!«

Struensee rejste sig, greb Dronningens fremrakte Haand, trykkede den med Varme, førte den ærbødig til sine Læber og beholdt den endnu et Øjeblik i sin, idet han sagde:

»O, Deres Majestæt, jeg er Dem hengiven med Liv og Sjæl; jeg kjender ingen større Lykke end at tjene Dem! Deres Vilje er min Lov nu, da jeg kjender den; men hvor turde jeg uden en udtrykkelig Tilkjendegivelse fra Deres Majestæts Side haabe saa stor en Naade!«

Han sagde dette dybt bevæget og med Taarer i Øjnene. I dette Øjeblik tændtes der en Gnist af sand, oprigtig Kjærlighed i hans ærgjerrige Sjæl; men han følte sig tillige rystet ved Bevidstheden om, at nu havde han naaet Maalet for sin dristige Higen. I Forbund med Dronningen mente han sig uovervindelig, og saa vidunderlig var alt lagt til Rette for ham, at hans Tanker vendte sig opad, og at han takkede det Forsyn, som han dog ikke troede paa.

»Sæt Dem,« sagde Dronningen med usikker Stemme, da han havde sluppet hendes Haand. »Lad os tale rolig om Sagen. Deres Stilling hos Kongen maa gjøres fastere; men dertil udkræves først og fremmest, at Holck fjernes. Han maa bort.«

»Ja, Deres Majestæt,« svarede Struensee, idet han bøjede Hovedet, »det er aldeles nød-

vendigt. Holck er Deres uforsonlige Fjende. Han har allerede nogle Gange krydset min Vej paa en højst generende Maade. Imidlertid, Kongens Hjerte begynder dog at blive koldt mod ham. Han er taabelig og letsindig nok til at more sig paa egen Haand og lade Kongen skjøtte sig selv; ham faa vi nok Bugt med!«

»Det vil ikke blive saa let, som De tror,« svarede Dronningen, »men jeg haaber dog, at det vil lykkes. Dermed er imidlertid ikke alt gjort, ja, ret beset kun meget lidt. Uagtet nemlig Holck har det i sin Magt at fortrædige mig, saa har han dog ingen Indflydelse paa Sagernes Gang; han er en Døgenigt og ganske uden politisk Ærgjerrighed.«

Dronningen tav, og Struensee saa paa hende med et spændt Blik.

»Magten,« vedblev hun, »hviler i Bernstorffs Haand. Tør De binde an med ham?«

»Støttet ved Deres Majestæts Gunst,« svarede Struensee med et Lynglimt i sit Blik, »tør jeg binde an, med hvem det skal være.«

»Gjør ikke for meget Regning paa mig«, svarede Dronningen med et Suk. »Jeg formaar kun lidet. Jeg skal staa Dem bi, men den Sten maa De dog løfte selv; og det vil falde Dem svært. Hvis noget er rodfæstet hos Kongen, saa er det hans Respekt for Bernstorff. Lad os sige, at naar Hans Majestæt viser sig saa ligegyldig ved Statens Affærer, er Aarsagen

til Dels \den, at han tror dem i de bedste Hænder hos Bernstorff. Prøv paa at røre ved ham, og De skal se, hvorledes Kongen vil fare op! Bernstorff møder frem med sin oldenborgske Mageskiftetraktat i Haanden, og bag ved ham staar Rusland. Med andre Ord, Hans Majestæt synes at mene, at Bernstorffs Afskedigelse næsten vilde være det samme som en Krigserklæring mod Rusland, og han skjælver for Czarinden i Petersburg.«

»Jeg beundrer Deres Majestæts Skarpsindighed,« svarede Struensee med sit mest indtagende Smil. »Uagtet De kun synes sysselsat med Deres Moderpligter og Deres Hof, er dog intet undgaaet Deres Opmærksomhed. Det forholder sig ganske saaledes, som Deres Majestæt siger, og jeg indser til fulde Opgavens Vanskelighed. Vi maa gaa meget forsigtig til Værks og give Tid; men tro mig, naar vi have Taalmodighed og holde ud, saa vil det lykkes.«

»O,« udbrød Dronningen, »hvor velgjørende er det ikke at høre paa Dem! De er en Mand, De kjender Deres egen Kraft og staar fast som en Klippe. Nu vil jeg sige Dem noget. Naar jeg saa inderlig ønsker at se Dem stillet ved Kongens Side, og Magten lagt i Deres Haand, er det ikke alene for at befæste min egen Stilling; jeg ønsker det for Rigernes, for Folkets, ja ogsaa for Kongens egen Skyld. De

gamle Ministre ere med al deres Dygtighed dog blinde for Tidens Krav. De, Struensee, har aabnet mine Øjne for det, og jeg sympatiserer ganske med Deres forstandige, frisindede og menneskekjærlige Anskuelser. At oprejse de fortrykte, afskaffe Misbrug og udjævne de mange skrigende Uligheder og Uretfærdigheder, som skamskjænde vort Samfund, det er det, De vil. En slet Moder for mit Folk vilde jeg være, hvis jeg ikke ønskede Statens Ror lagt i Haanden paa en Mand med Deres store Evner, sjældne Indsigt og varme Menneskekjærlighed.«

Hun sagde dette med en fast Overbevisnings Varme. Det var aabenbart ikke noget flygtigt Indfald eller Udbruddet af en forbigaaende Stemning. Det var, bortset fra hendes Overvurdering af Struensees Evner, modne Ord i en attenaarig Kvindes Mund; men hun havde allerede i sit femtende Aar været fuldt udviklet, baade aandelig og legemlig, og var langt forud for sin Alder i Modenhed og Forstand.

»Hvad skal jeg svare paa den store Ros, Deres Majestæt der giver mig?« udbrød Struensee. »Ord kunne ikke gjøre det, der maa Handlinger til. Gid mine ikke, naar de foreligge, maa skuffe Deres Majestæts store Forventninger alt for meget! Jeg føler levende, at kun med Deres Majestæts Bistand vil jeg formaa at udrette noget, i øvrigt selvfølgelig

forudsat, at Kongen ønsker at benytte sig af min Tjeneste.«

»Ja, glem ikke det!« sagde Dronningen med Vægt. »Af Kongens Vilje afhænger sluttelig alt.«

Struensee bøjede bekræftende sit Hoved; han havde nær glemt Kongen, saa ivrig var han for at lade Dronningen forstaa, at hun skulde være Magtens Centrum. Det vilde være for meget sagt, at dette Perspektiv ikke smigrede Caroline Mathildes Selvfølelse, skjønt hun i øvrigt ingen Tilbøjelighed havde til at blande sig i Regeringen eller have at gjøre med Politik. Det vidste Struensee godt. Lykkedes det ham at faa fat i Tøjlerne, vilde det sikkert staa ham frit for at kjøre Statsvognen, hvorhen han vilde; men hans kloge Herskerinde mindede ham om, at den Fiktion, at det var Kongen selv, der gjorde alt, nødvendigvis maatte opretholdes, og denne Advarsel lagde han sig paa Sinde. —

De gik tilbage til Slottet gjennem den lille, indelukkede Have, som var Herskaberne forbeholdt. Da de vare komne derind og nærmede sig et Busket, hørte de en klar, velklingende Stemme deklamere paa Fransk, og et Øjeblik efter bleve de Vidne til en mærkelig Scene.

Kongen stod midt paa en lille Grønning og deklamerede. Foran ham stod Dronningens lille mauriske Pige, Føbe, og til hende henvendte

han sin Tale. Hun havde drapperet sig med et Schavl, hendes Stilling var theatralsk og hendes store sorte Øjne udtrykte Skræk. Barnet havde aabenbart dramatisk Talent, og hun maatte være bleven sat ind i den Rolle, hun skulde spille. Den sorte Dreng, Moranti, sad derimod paa Hug i Græsset og grinte, saa hans hvide Tænder skinnede; og ved Siden af ham stod hans hvide Kammerat Jørgen, som sædvanlig iført en diminutiv Husaruniform og med dragen Sabel.

Dronningen og Struensee bleve snart kloge paa, at det var en Scene af Voltaires Tragedie Zaire, som Kongen morede sig med at spille. Han gav Sultan Orosmans Rolle, hans egen Rolle, som han havde spillet, den Gang Hoffet inden hans Udenlandsrejse opførte Zaire, først i et af Slottets Gemakker, men siden paa Hoftheatret for et større Publikum. Kongen havde et betydeligt dramatisk Talent, og hans Udførelse af Orosmans Rolle var bleven almindelig beundret. Skjønt lille af Vækst, var han meget velskabt og kunde lægge ikke alene Ynde, men sand Værdighed i sin Holdning; dernæst var hans Diktion fortræffelig. Struensee havde aldrig før set Prøver paa Kongens dramatiske Talent, og han følte sig derfor i høj Grad overrasket. Trods det pudsige i den hele Scene kunde han dog ikke andet end beundre den ægte Pathos, hvormed Kongen udslyngede sin

Replik mod Zaire. Han gåv den Scene, hvor Orosman bebrejder denne sin udvalgte Sultaninde hendes formentlige Utroskab og Kjærlighedsforholdet til Stykkets Helt, den kristne Slave Nerestan.

O Himmel, hvem er det, som jeg saa har elsket,
Zaire, Nerestan, afskyelige Par!
Du skal dig ej fornøje, uværdige Zaire!
Skjælv for min Kjærlighed, skjælv for min Harm!
Grib ham, grib Nerestan, læg ham i Lænker
og før ham bunden hid for mine Øjne!

I det samme foer Jørgen løs paa Moranti og satte ham Sablen for Brystet, mens Føbe slog Schavlet over sit Hoved og sank om med et Skrig.

Struensee vilde nu træde frem og applavdere; men Dronningen greb ham i Armen og trak ham bort med sig. Da de atter vare ude i Parken og havde lukket Laagen, sagde hun:

»Det var et ynkeligt, nedværdigende Syn; det ender dog med Vanvid.«

Struensee saae forundret paa hende; hun var ganske bleg og aabenbart stærkt rystet.

»Det er muligt,« svarede Struensee koldsindig, »men ingenlunde sikkert. Det er nu hans Maade at more sig paa. Deres Majestæt skal ikke tage sig det saa nær.«

Hun gav ham intet Svar og beholdt sine Tanker for sig selv.

»Zaire, Nerestan, afskyelige Par!« Mon det var tilfældigt, at hun og Struensee bleve opvartede med den Replik? Det forekom hende, at Kongen sprang nogle Strofer over for at komme til det Sted; han havde formodentlig opdaget dem; men hvad havde det i saa Fald at sige? Det var vel kun et af hans sædvanlige Drillerier. Det kunde imidlertid være et blot Tilfælde, men et af disse underlige Tilfælde, der varsle eller advare, og i hvilke vi fristes til at se Forsynets Finger; men enten det nu var det ene eller det andet, saa havde det berørt hende ubehagelig og sat hende i en pinlig Stemning. Det var taabeligt, da hun endnu ikke havde noget at bebrejde sig; men hun havde været meget uforsigtig, det indsaa hun. Var der ikke alligevel Fare? Kongen syntes rigtignok ganske ligegyldig med Hensyn til den fortrolige Maade, hvorpaa hun omgikkes Struensee; men hvad kunde dog ikke en halv vanvittig Despot som han falde paa at gjøre?

En Time efter, ved Taffelet, forskrækkede han hende ved pludselig at vende sig imod hende og sige i en skarp Tone:

»Det var en god lang Tur, De gik i Formiddags med Struensee, Madame!«

Dronningen vendte Hovedet langsomt imod ham, maalte ham med Øjnene, men svarede ikke et Ord.

»Morede De Dem godt paa den Tur?«

raabte Kongen ned til Struensee, som, naar han nød den Ære at spise ved det kongelige Taffel, sad temmelig langt nede.

»Naturligvis, Deres Majestæt,« svarede Struensee med et Smil. »Hvorledes skulde jeg bære mig ad med at kjede mig i en saa aandfuld Dames Selskab, som hendes Majestæt Dronningens?«

Kongen slog sine Øjne ned for Struensees faste Blik og tav; efter at han havde stukket med sin Braad, hensank han i sløv Tavshed.

Efter Taflet sagde Dronningen til Struensee:

»Dette er for galt! De maa foreholde Kongen det upassende i at give saadanne Scener.«

Struensee var imidlertid ikke saa misfornøjet med Kongens Opførsel; han havde ikke noget imod, at det blev konstateret, i hvor høj en Gunst han stod hos Dronningen.

»Deres Majestæt,« svarede han, »bør bestræbe Dem for at være mindre sensible. Alle ere jo saa vante til Kongens smaa Sarkasmer; ingen tager Notits deraf.«

»Saa De tror ikke, at han har ondt i Sinde?« spurgte Dronningen.

»Paa ingen Maade,« svarede Struensee. »Kongen er god; hvem har han nogen Sinde gjort Fortræd? Jeg skal imidlertid gjøre en lille Bemærkning til ham derom. Jeg vil sige, at den Slags Drillerier forringer hans egen

Værdighed uden i mindste Maade at afficere Deres Majestæt — det, tror jeg, vil virke bedst!«

Dronningen følte sig beroliget, som altid, naar hun havde søgt Raad og Bistand hos Struensee. Han jævnede Vejen saa vidunderlig for hende, og hun gik ubekymret hen ad den, uden at hun syntes at bemærke, at det Garn, Struensee havde udspændt, stedse trak sig tættere og tættere sammen om hende.

Men andre vare bekymrede paa hendes Vegne. Charlotte Trolle sad om Aftenen alene i en Vindusfordybning i Dronningens Sal, hvor Hoffet var forsamlet for at drikke The, og tænkte over det, der var passeret ved Taflet, da Elisabeth von Eichen kom hen til hende, lagde sin Arm om hendes Liv og sagde paa sin indsmigrende Maade.

»Hvorfor saa mørk og tankefuld, kjære Charlotte? Har Frants været uartig imod dig?«

»Vist ikke,« svarede Charlotte.

»Hvad er det da,« spurgte Elisabeth videre, »der tynger paa dit lille Hjerte? Bærer det paa en eller anden Hemmelighed? Let det og betro dig til mig!«

»Det er ikke saa vel,« svarede Charlotte, »at det, jeg tænker paa, er nogen Hemmelighed, eller,« føjede hun hurtig til, »jeg vil hellere sige, at der tillægges det, som er aabenbart for alle og som i og for sig er uskyldigt, en alt for stor og ond Betydning. Jeg sigter til

den store Venlighed og Nedladenhed, som Dronningen viser Struensee. At spadsere i tre Timer ganske alene med ham i Parken — det er forfærdelig uforsigtigt!«

Der viste sig, ubemærket af Charlotte, et hoverende Glimt i Elisabeths Øjne, idet hun svarede: »Det giver jeg dig Ret i. Den kjære Dronning er — hvad skal jeg kalde det — saa forskrækkelig naiv og naturlig; hun er en ren Ingenue, og det er unægtelig overmaade farligt for en Dronning. I dit Sted vilde jeg advare hende. Du er vistnok den eneste, der kan gjøre det, og af hvem hun vil taale det.«

Charlotte fulgte det snedige Raad og gik i Fælden. Virkningen blev ganske, som Elisabeth havde forudset — et saa voldsomt Udbrud af Vrede, at Charlotte forfærdedes derover. I den opbragte Kvinde med funklende Øjne, som stod for hende og i de skarpeste Udtryk revsede hende for hendes Dristighed, havde Charlotte ondt ved at gjenkjende den ellers saa blide Caroline Mathilde. Dog faldt Charlotte vel ikke egentlig i Unaade, men fra denne Dag af mistede hun Dronningens Fortrolighed. Elisabeth von Eichen vandt Terræn i Dronningens Gunst, og ingen var bedre end hun skikket til at hjælpe Dronningen ned ad den Skraaplan, paa hvilken hun saa forvovent havde sat sin Fod.

FEMTE KAPITEL.

HOS MAGISTRATSKRIVERENS.

Vinteren var kommen og Jorden allerede et godt Stykke inde paa sin ny Bane i Aaret 1770. Kongen residerede paa Christiansborg og havde der nylig fyldt sit et og tyvende Aar. Hans Fødselsdag, »den store blandt værdigste Dage«, var bleven fejret med Jubel af hans tro Undersaatter baade i Hovedstaden og i det ganske Land. Kjøbenhavns Borgere havde rigelig benyttet den Frihed, der blev dem forundt som gode Børn, nemlig Tilladelsen til at spadsere i Slottets vidtstrakte Gange, og de havde haft den Fornøjelse fra Riddersalens Galleri at se Landsfaderen tillige med hele tre Dronninger samt Landets fornemste Herrer og Damer sidde til Bords og spise, mens det pragtfulde store Rum straalede i rig Belysning og gjenlød af Hofkapellets Musik.

Det blev imidlertid ikke derved; den ene Hoffest afløste den anden, og der blev givet

Tafler, Appartementer og Redouter, det vil sige Aftenselskaber og Maskeballer, Slag i Slag. Hoffet morede sig, mens de gamle Parykker, som hans Majestæt spøgefuldt plejede at kalde sine Ministre, styrede Statskibet uden at have nogen Anelse om den Forandring af Kursen, hvortil dette Aars Begivenheder skulde give Stødet.

Til Smaaborgernes Hjem naaede al denne Festlarm dog kun som et Ekko fra det fjerne; der gik det daglige Liv sin uforstyrrede Gang. Det maatte ogsaa siges om Magistratsskriver Gjørling; for ham, hans Hustru Maren og deres eneste Barn, Datteren Anna, gik den ene Dag som den anden. De boede i et lavt lille Hus paa Nørregade tæt ved Volden, og Jacob Gjørling var selv Ejer af Huset; men hans Nabo og den utrættelige Bejler til Datteren, den rige Brygger Frausing, havde rigtignok en stor Prioritet i Huset og mente at have baade det og dets Beboere i Lommen.

Jacob og hans Hustru sad en Dag i Februar Maaned i den tidlige Morgenstund ved deres Davre, som bestod af god, varm Øllebrød. Jomfru Anna var derimod endnu ikke kommen til Syne. Ægtefolkene sad lige over for hinanden ved et lille Bord, som stod i Nærheden af Kakkelovnen. Midt imellem dem stod Skaalen med Øllebrød, hvortil de begge langede.

Dagens første Lysning dæmrede og faldt sparsomt ind gjennem de smaa Vinduer; men de kunde dog se at finde Munden. Ilden fra den svære Jærnovn hjalp til; det var en af de solide fra Kong Fredrik IV.s Tid, og den udsendte et flagrende Flammeskjær fra sin brede Mund. Lysglimtene foer over Væggene, hvis Panel var mørkt af Ælde, og hen over det lave Bjælkeloft. Nu og da opførte de ogsaa en lille Hexedans paa Magistratsskriverens brede Ryg, som var dækket af en brun Klædes Kjole, der ret egnede sig til at tegne Lysbilleder paa. Hvis vi forestille os, at Husets Nisse var paa Spil og skrev noget paa Magistratsskriverens Ryg, saa kunde det være følgende ildevarslende Ord: bild dig bare ikke ind, Jacob, at du faar Madro i Dag!

»Frausing saae herind i Gaar, mens du var paa Raadstuen,« sagde Maren pludselig i en skarp Tone, og idet der gik en Stramning over hendes djærve Træk.

»Gjorde han det,« svarede Jacob, idet han lod den fulde Ske et Øjeblik hvile paa Kanten af Fadet og derpaa hurtig slugte sin Mundfuld. Derefter fulgte en Pavse, under hvilken Jacob lykkelig naaede Bunden af Fadet. Maren havde allerede lagt Skeen fra sig, hvilede nu begge Armene paa Bordet og søgte forgjæves at fange sin livlige Ægtefælles Blik. Da han var færdig og vilde rejse sig, sagde hun:

»Tøv en Kjende, Jacob! Vi maa helst for Alvor tales ved om dette. Der kan Anna, naar hun bare vil række en Finger til, faa en brav Mand i urimelig gode Kaar; han er da ogsaa kjøn nok, en rigtig gjæv Karl at se til; og saa viser hun ham af den ene Gang efter den anden, som om hun var en fornem Frøken og han en Stodder. Du maa tale Donners til hende og faa hende til at skikke sig.«

»Jeg?« udbrød Jacob, idet han sprang op, »nej min Sandten om jeg gjør! Jeg vil ikke øve Tvang mod hende; lad hende raade sig selv.«

»Ilde,« svarede Maren, »vilde det gaa de unge, om de altid fik Lov til at raade sig selv. Jeg raadede ikke mig selv, da jeg gav dig min Tro, det ved du, og dog er vort Ægteskab blevet lykkeligt.«

Det irriterede Magistratsskriveren at blive mindet om, at det havde været nødvendigt at raade til; thi hans Hustru havde været en kjøn Pige og han urimelig forelsket. Hans fyldige Ansigt blev endnu rødere, end det plejede at være, og han gav sig til at vandre op og ned ad Gulvet, mens Maren vedblev:

»Du veed jo godt, hvoraf Ulykken kommer. Havde du ikke i sin Tid trukket Niels Sander til vort Hus, saa vilde Anna for længe siden have været Madam Frausing.«

Jacob saae ud, som om han frydede sig

over, at hun ikke var det. »Ja, Sander,« udbrød han, idet han standsede foran sin Hustru, »det er en prægtig Karl, saa smuk og beleven som nogen Kavaler, og der er noget i den Pande! Frausing er en Tølper; han har ikke saa megen Politur som en Lakaj. Har du kjendt en kjedsommeligere Karl end ham? Men hvor Tiden fløj, naar Sander var her i Stuen, deklamerede og sang saa kjønt for os, mens Anna spillede dertil. Dog, det er ikke Sagen; Sander har et godt Hjerte; han er en retskaffen og honnet Karl.«

»Det er jeg ikke saa vis paa,« svarede Maren. »Honnette unge Mennesker løbe ikke til Theatret og agere Komedianter, saaledes som han prøvede paa. Han er maaske dog med alt sit Vid og sine angeneme Manerer en Vindbeutel.«

»En Vindbeutel!« udbrød Jacob forarget. »Jeg siger dig, at hvis han en skjøn Dag kommer og begjærer Anna til Hustru, saa skal han have hende.«

»Jeg tvivler ikke om, at du jo kunde være gal nok til at gjøre det,« svarede Maren i en spydig Tone; »men det har saamænd ingen Fare. Sander er nu kommen i Kast med de store og giver Anna og os en god Dag; og det er vel. Du faar nu gjøre, som du vil; men jeg spaar dig, at det vil ende med, at

Frausing siger os Pengene op, og saa bliver vi smidte paa Gaden.«

»Min Sjæl gjør vi ej,« svarede Jacob; »men jeg siger: hellere det! Jeg sælger ikke vor Datter, Maren! Hun er for god til det. Nu veed du min Mening, og nu maa jeg paa Raadstuen.«

Lige som han foer ud af den ene Dør, kom hans Datter ind ad den anden.

»Var der noget i Vejen?« spurgte Anna sin Moder. »Jeg synes, at Fader var vred, da han gik.«

»Ja vist var han saa,« svarede Maren i en bitter Tone. »Der er noget i Vejen, og hver Gang det kommer paa Tale, bliver Fader og jeg uens. Du har vist ikke svært ved at gætte, hvad det er.«

Saa gik hun ud i Køkkenet og slog Døren haardt i efter sig, mens hendes Datter blev staaende med Armene foldede over Brystet og saae efter hende. Der var noget udfordrende i den unge Piges Holdning, og Glimtet fra hendes klare, brune Øjne viste, at hun vidste, hvad det gjaldt, og var paa sin Post. Hendes Skikkelse var velskabt, men ikke slank og fin. Hun var høj og temmelig fyldig, et sundt og kraftigt Pigebarn, fuldt udviklet, uagtet hun endnu ikke havde fyldt sit tyvende Aar. Dog var hendes Skikkelse og Holdning ikke uden Ynde. Hendes brune Haar faldt frit i naturlige Lokker om

hendes Hoved, i den Henseende trodsede hun Moden, ligesom Sander. Hendes Kinder vare runde, Øjenbrynene lige og brede, Næsen lidt opad bøjet, Munden lille og frisk og Hagen temmelig bred. Hendes Blik kunde være blidt og sværmerisk; men Grundtrækket i hendes hele Væsen var Naturlighed, Jævnhed og Ligevægt.

Sindig gik hun hen til Forhøjningen ved Vinduet, satte sig der paa sin vante Plads og tog sit Sytøj frem. En Stund gik Naalen flinkt nok, men til sidst lod hun Hænderne synke ned i Skjødet og hengav sig ganske til de Tanker, som havde arbejdet om Kap med Naalen. Brygger Frausing var ikke Gjenstand for dem. Mon Niels Sander virkelig ingen Anelse havde om, at han var Guddommen i dette rene og stærke Jomfruhjertes Tempel? Havde han i sin Tid aldrig bemærket Glædesstraalerne i hendes mørke Øjne og Smilet paa hendes friske Læber, naar han kom, eller det ømme, vemodige Blik, som fulgte ham, naar han gik? Hans Regnebræt var næppe ganske rent. Vel havde han aldrig hvisket Anna Gjørling Elskovsord i Øret, men der havde dog været noget ømt og fortroligt i hans Forhold til hende, som hos hende maatte vække Forhaabninger om, at det vilde ende med en Erklæring.

Nu sad hun og grublede over Aarsagen

til, at han havde forladt hende; i et helt Aar havde han kun en eneste Gang sat sin Fod der i Huset, og ved den Lejlighed havde hans Væsen været helt forandret og koldt imod, hvad det var tidligere. Hun havde jo nok undertiden haft en Fornemmelse af, at naar de drøftede et eller andet Emne med hinanden, var hendes Forsøg paa at følge hans livlige Aand paa dens dristige og vexlende Veje glippet for hende. Ogsaa mindedes hun, at de et Par Gange, da han vedkjendte sig nogle efter Datidens Begreber meget fri Anskuelser, vare ragede i Disput, og at han havde kaldt hende bornert; men væsentlig havde deres Samværen været sympatisk. Saaledes vejede hun en Stund de hinanden modsigende Tegn paa Vægtskaalen, indtil endelig hendes kvindelige Instinkt huggede Knuden over, idet hun sagde til sig selv: der maa være en anden, som har stukket mig ud og gjort hans Hjerte koldt imod mig.

I det samme hun var kommen til den Slutning, gik Gadedøren op, og straks efter traadte en lyshaaret, blaaøjet Jomfru ind til hende. Det var hendes Barndomsveninde, Marie Reutzer, Datter af Kongens Kammerfurer Frits Reutzer. Hun var fix og moderne klædt, den stramme Korset fremhævede hendes nydelige Figur, hendes smukke Øjne og Smilehullerne i hendes friske Kinder lo om Kap, og hun var overordentlig

livlig i sine Bevægelser, kort sagt i enhver Henseende en Modsætning til Anna Gjørling; men alligevel havde Venskabsforholdet imellem dem holdt lige til nu. Hun havde altid Posen fuld af Hofnyheder, og efter at hun havde omfavnet og kysset Anna, begyndte hun at kramme dem ud.

Studsende lyttede Anna til Fortællingen om den tiltagende Fortrolighed mellem Dronningen og Struensee. Til sidst afbrød hun sin snaksomme Veninde.

»Den kjære Dronning,« sagde hun, »maa være meget uforsigtig; men hun mener naturligvis ikke noget dermed.«

»Hvad hun mener,« svarede Marie, »det maa hun selv bedst vide; men jeg tror, at hun er skudt lige i Hjertet. Struensee er ogsaa en magesløs Mand. Tænk, forleden da jeg mødte ham paa Gangen, klappede han mig paa Kinden og sagde: »Se, der har vi jo den smukke Marie, Hoffurerens Datter!« Aa, jeg forstaar saa godt, at Dronningen kan lide ham; og hvorfor skulde hun ikke have sig en Ven, siden Kongen ikke bryder sig en Smule om hende? Ikke mine Ord igjen, men sikken en Mand, uf! Og alle de andre Fruer deroppe, de have ogsaa hver sin Ven, og det gaar saa fornøjelig; ikke en Kat gjør deraf.«

»Men Gud, Marie,« udbrød Anna, idet hun

blev rød i Kinderne, »hvor kan du dog ræsonnere saa letfærdig!«

»Aa,« svarede Marie, »det har du ingen Forstand paa. Du kjender kun lidt til Verden; du er en lille Bogfinke, som har siddet og kvidret i den samme Busk alle dine Dage og veed ikke, hvad der er uden for Skoven. Kunde du ikke have Lyst til at være med en Gang og se paa Stadsen deroppe? Paa Tirsdag skal der være stort Maskebal i Riddersalen for de sex første Rangklasser. Kom op til os, saa skal du faa det hele at se! Jeg er saamænd ikke bange for at smugle os ind i Salen, inden Demaskeringen gaar for sig. Vi kunne godt faa os en Svingom; jeg har prøvet det; det er uhyre morsomt; man veed slet ikke, hvem man danser med. Du kan saamænd godt blive engageret af Grev Holck, ja af Arveprins Frederik.«

»Nej Marie,« sagde Anna, »det vilde kyse Livet af mig.«

»Ja, hvis du vidste det,« svarede Marie, idet hun lo, »men du veed jo slet ikke, hvem det er, din lille Tosse; det er netop det fortryllende ved Sagen.«

»Nej,« sagde Anna, »det vilde ødelægge hele Fornøjelsen for mig.«

»Du kan for Resten træffe bekjendte deroppe,« vedblev Marie med et listigt Smil. »Det gaar ikke saa strengt til med Kontrollen.

Kan du gætte, hvem der var med paa det forrige Maskebal? Din gamle Ven, Monsieur Sander!«

Anna blev blussende rød, følte det og ærgrede sig derover. Hun holdt sig tappert en lille Stund endnu, men hendes Fæstnings Udenværker vare faldne i Fjendens Hænder, og til sidst kapitulerede hun. Hjertet drog hende op til de gyldne Sale i det Haab atter en Gang at mødes med sin Ven, — jeg skal kjende ham paa Røsten blandt Tusinde, sagde hun til sig selv — og da hun først havde taget Beslutningen, gik hun dristig løs paa Maalet. Hendes Fader stod ved denne Lejlighed, som altid, paa hendes Side, og hendes Moder maatte give sig. Hun fik sin Vilje, og Magistratsskriveren fulgte selv sin Datter til Kammerfurerens Bolig i Staldmestergaarden. Der blev hun afleveret tidlig paa Eftermiddagen den fastsatte Dag og modtagen med aabne Arme af sin muntre Veninde.

SJETTE KAPITEL.

MASKER.

Klokken ti listede Marie Reutzer og Anna Gjørling sig fra Staldmestergaarden ad Løngangen over Tøjhusporten ind paa Slottet. Adgangen til de Gemakker, som vare tagne i Brug til Maskeballet, gik ellers dels gjennem den store Port fra Slotspladsen, dels ad Taarnporten ved Ridebanen, som var det gamle Christiansborgs egentlige Hovedindkjørsel. Imidlertid maatte alle Gjæsterne ifølge Hofmarskallatets Ordning demaskere sig for den vagthavende Officer, og der var derfor ikke Tale om, at Marie Reutzer, som kun var alt for godt kjendt, kunde slippe ind ad de ordinære Veje. Ved Hjælp af sin Faders Nøgle kom hun ind ad Løngangen og førte derpaa Anna sikkert ad den uhyre Bygnings vildsomme Gange og Trapper, som hun fra Barndommen af var fortrolig med, til det første Maal for deres Vandring, Riddersalens Galleri. Ganske uden Standsninger og For-

hindringer gik det ikke, og Annas Hjerte bankede af Angst, hver Gang de bleve tiltalte af en Lakaj eller anden Hofbetjent; men Marie klarede for sig ved at give sig til Kjende. Disse Herrer havde intet Ansvar med Hensyn til Kontrollen, og de vilde nødig vise Strenghed mod Hoffurerens Datter.

Saaledes naaede de lykkelig Galleriet og stod der mellem en Del umaskerede Tilskuere og saa ned i Salen. Anna Gjørlings Forklædning bestod kun af en sort Silkedomino, en lille opkrammet Hat med en hvid Fjer og en sort Fløjels Halvmaske, gjennem hvis nedhængende Flor hendes Underansigt og hendes lille, friske Mund kunde skimtes. Marie derimod var klædt som en sjællandsk Bondepige; hun bar en guldbroderet Hue med hvidt Lin og ned ad Ryggen hængende brede, røde Baand; hendes kjække Maske passede godt til Dragten.

Anna havde aldrig før set Riddersalen og blendedes derfor af Synet. Riddersalen i Christian VI.s og Sofie Magdalenes pragtfulde Slot var, som bekjendt, et vældigt Rum, et hundrede og otte og tyve Fod langt, halvt saa bredt og gik gjennem tre Etager med en Højde af otte og fyrretyve Fod. Galleriet blev baaret af fire og fyrretyve korintiske Marmorsøjler med rigt forgyldte Kapitæler, og Vægge og Loft vare rigt dekorerede med Malerier og Skulpturarbejder. Alt havde endnu Nyhedens

Friskhed, thi Salen var først bleven færdig til Kongens Formæling i Aaret 1766. Bestraalet af Hundreder af Voxlys i Krystallysekroner, Lampetter og Vaser, blev al denne Pragt saa blendende i Anna Gjørlings Øjne, at hun overvældet udbrød:

»Gud hvor det er dejligt!«

»Ja,« svarede Marie, »jeg vidste nok, at du vilde tabe baade Næse og Mund.«

»Hvilket Mylder dernede af Herrer og Damer;« vedblev Anna, idet hun rakte sig ud over Rækværket og saae ned, »og hvilke underlige og pragtfulde Dragter! Du faar mig ikke derned, Marie, jeg tør ikke!«

»Naa, træk nu først Vejret lidt, min Putte,« svarede Marie. »Imens vil jeg forestille Herskaberne for dig. Se op i den øverste Ende af Salen, hvor de tre Damer sidde i forgyldte Lænestole. Den midterste af dem, hun som knejser saa frygtelig med Nakken og lyner af Diamanter, det er den gamle Enkedronning; men hun er jo ogsaa Konen for det hele: det er hende, der har ladet Slottet bygge.«

»Naa,« sagde Anna, »ser hun saadan ud; hende har jeg aldrig set før.«

»Nej,« svarede Marie, »det tror jeg nok. Hun lever jo baade her og paa Hirschholm som i en kinesisk Æske og viser sig kun ved højtidelige Lejligheder. Den lille Dame med de store brune Øjne paa Enkedronningens

venstre Side, det er gamle Prinsesse Charlotte Amalie, Kongens Grandtante. Den anden —«

»Det er Enkedronning Juliane Marie,« faldt Anna ind. »Hende har jeg set før, og man glemmer ikke saa let det Ansigt. Hun ser saa bestemt ud, og hendes lyse Øjne ere saa kloge. Hvor gammel mon hun er? Hun ser endnu ung og kjøn ud «

»Hun er ikke stort mere end fyrretyve Aar,« svarede Marie.

»De sige ellers,« vedblev Anna, »at hun ikke skal være synderlig blid af sig.«

»Nej,« svarede Marie, »saadan til at løbe med er hun ikke, men uhyre agtværdig. Fader siger, at hun er den fornuftigste Dame, han nogen Sinde har haft at gjøre med. Men se nu paa den Kvadrille, som danser foran de høje Damer!«

»De bære jo ingen Masker,« udbrød Anna. »Aa, det er jo Kongen og Dronningen, som nu ere paa Gulvet.«

»Ja,« svarede Marie, »de danse en Menuet; det er en ny Dans, som nylig er bleven indført.«

»Det er en yndig Dans,« sagde Anna.

»Synes du?« svarede Marie. »Jeg finder den kjedelig; jeg holder mere af Fandango eller en lang Engelsk; men Kehraus er dog den bedste; den gaar gjennem alle Gemakkerne; det er Kommers! De dansede en Gang gjennem

Dronningens Sovegemak, saa at Fru von Plessen blev aldeles rasende og nær var kommen i Haandgemæng med Kongens Svoger Prins Carl, som førte an; men Kongen raabte: vorwärts! og saa maatte den gamle Drage vige.«

»Maskere de kongelige sig ikke?« spurgte Anna.

»Jo Dronningen,« svarede Marie, »men Kongen ikke. Naar Menuetten er forbi, gaar han ind i det gule Gemak og sætter sig til Spillebordet. Han har faaet nok af Maskerader og den Slags Kommers. Han tog for haardt fat strax, og nu er han træt. Dronningen, hun forstaar min Sandten bedre at more sig. Hun klæder sig om flere Gange for ikke at blive kjendt; men de sige, at det lykkes hende sjælden. Kavalererne og Damerne skifte ogsaa flere Gange Dragt, saa at alting bliver til den yndigste Forvirring. Aa, det er uhyre morsomt! Kom, lad os nu vove Dysten og liste os ned ad Vindeltrappen?«

Anna var hellere bleven, hvor hun var; men Marie vilde af Sted, og da hun ikke turde blive deroppe alene, maatte hun følge sin Veninde. Faa Øjeblikke efter vare de nede i Salen og midt i Maskevrimlen; men der bleve de strax skilte ad. En smækker Herre i Tyrolerdragt bød Marie sin Arm; hun lod sig villig føre bort, og der stod Anna alene.

Marie var snart i livlig Samtale med sin Tyroler, og han fandt saa meget Behag i hendes kvikke Svar, at han gav sig til at udforske, hvem hun vel kunde være.

»Skjønne Maske,« sagde han, »De, som aldrig har malket nogen Ko eller trukket en Rive, men som dog spiller en knibsk, landlig Møs Rolle saa perfekt, vil De ikke give Dem til Kjende for mig? Det forekommer mig, at jeg har hørt Deres Stemme før.«

»Det er nok muligt,« svarede Marie; »thi jeg har gættet, hvem De er.«

»Ja saa,« udbrød Tyroleren. »Sig det da!«

»De er en ung Herre af ædel gammel Byrd, som tjener Kongen i en rød, sølvtresset Kjole og med en galloneret Hat paa Hovedet.«

»Det er rigtigt,« svarede Tyroleren, »jeg er Lakaj og altsaa en Smugler.«

»Nej min Sandten om De er,« svarede Marie, »De er Lieutenant i Fodgarden.«

»Ej!« udbrød Tyroleren. »Saa mangler det kun, at De skal nævne mit Navn.«

»Hvis jeg ikke tager meget fejl,« svarede Marie, »saa har jeg den Ære at tale med Lieutenant Christian von Trolle, Hoffrøken Charlotte Amalies ældste Broder.«

»Det var som Pokker,« udbrød Tyroleren. »Hvorpaa kjendte De mig?«

»Først paa Deres Ring,« svarede Marie.

Christian Trolle løftede sin højre Haand op,

saae paa den svære Guldring, i hvis røde Sten hans Familievaaben var indgraveret, og udbrød: »Hvilket Fæ jeg har været, at jeg ikke tog det Skilt af og puttede det i Lommen!«

»Dernæst paa Stemmen,« vedblev Marie; »den har jeg hørt mere end en Gang, skjønt jeg kun en eneste Gang har haft den Ære at tale med Dem.«

»Nu,« sagde Trolle, »deraf kan jeg slutte, at De ikke er en Dame af mit Bekjendtskab. Maaske en lille Smuglerske? Men lige meget; jeg ønsker meget at gjøre Deres nærmere Bekjendtskab. Vær nu sød og sig mig, hvem De er!«

»Men det vilde sagtens ødelægge Fornøjelsen for os,« svarede Marie. »De vil føle Dem rædsomt skuffet, naar De hører mit Navn — Aa!« udbrød hun i det samme.

»Hvad er der paa Færde?« spurgte Trolle.

»Ser De den Dame,« sagde Marie, »som staar der henne ved den tredje Søjle, hende i den sorte Domino og som taler med den høje, svære Tyrk?« og da Trolle nikkede, vedblev hun: »det er en Veninde af mig; vi fulgtes ad herhen; jeg løb fra hende med Dem; det var en Skam af mig.«

»Deres Veninde,« svarede Trolle, »er der ikke falden i de bedste Hænder; jeg veed, hvem der stikker i den Tyrk; det er en stor Pigejæger, farlig for de skjønne.«

»Naada!« udbrød Marie. »Sig mig, hvem det er!«

»Skjønne Maske,« svarede Trolle, idet han trykkede Maries Arm tæt ind til sig, »lad os slutte en Handel! Giv mig Deres Navn, og De skal faa Tyrkens, ja, jeg vil endogsaa føre Dem derover og prøve paa at fri Deres Veninde ud af Tyrkens Kløer.«

»Antaget,« sagde Marie. »Begynd saa De!«

»De er en stor Skjælm,« svarede Trolle, idet han lo; »men lad gaa; det er Struensee!«

»Naa,« udbrød Marie, »det skulde Dronningen vide!«

»Er Deres Veninde da saa farlig?« spurgte Trolle. »Men nu ingen flere Udflugter; lad mig nu faa Deres Navn!«

»Marie Reutzer,« svarede Marie, idet hun rødmede under Masken.

»Hvad for noget, den smukke Marie, Hoffurerens Datter?« udbrød Trolle i en saa fornøjet Tone, at Blodet rullede raskere gjennem Maries Aarer.

»Netop,« svarede Marie, idet hun gjorde et lille Knix.

»Det glæder mig meget at høre,« vedblev Trolle. »Jeg husker godt, at jeg en Gang har talt med Dem. Det var ved Juletid i Fjor, da vi mødtes paa Marmortrappen.«

»Hvilken Ære for mig, at De husker det!« svarede Marie.

»Vi maa fortsætte Bekjendtskabet,« hviskede Charlottes elskværdige og letsindige Broder til Marie.

Hun modstod ikke den Fristelse. Hun havde saa ofte leget med Ilden, at det egentlig var et Vidunder, at hun indtil nu havde bevaret sin Uskyldighed; men hun var tillige ærgjerrig, stræbte opad og havde vraget enhver Frier af hendes egen Stand. Nu var hun ved et heldigt Træf næsten kommen paa en intim Fod med en fornem, ung Herre, og man kunde aldrig vide, hvad det kunde føre til. Inden de naaede over til Anna Gjørling, var deres første Stevnemøde blevet aftalt.

Derpaa fortalte hun Trolle, hvem hendes Veninde var.

»Anna Gjørling,« udbrød han, »Nørregades Skjønhed — ja saa! Man siger, at vor Huslærer Sander er hemmelig forlovet med hende.«

»Ak nej,« svarede Marie, idet hun rystede paa Hovedet, »hverken hemmelig eller aabenbart, det er ikke saa vel; men hun er dødelig skudt i ham. Mon han er her i Aften?«

»Ja vist er han,« svarede Trolle, »vi fulgtes ad herop. Se, der staar han henne ved Vinduet; det er ham i Jokey-Dragt.«

»Nej, hvor heldigt for Anna!« udbrød Marie. »Hun gik kun med herop, fordi hun haabede at træffe ham. Nu kunne vi føre dem sammen; vil De hjælpe mig dermed?«

»Med Fornøjelse,« svarede Trolle galant; »hvorfor skulde jeg, der selv har været saa heldig i Aften, ikke række Haand til at fremme andres Lykke?«

De banede sig nu Vej over Gulvet hen til Anna, der ikke syntes at kunne blive af med sin Tyrk. Han havde indledet Samtalen med hende ved at sige: »Skjønne Domino, ræk mig Deres Arm og lad os gjøre en Ronde med hinanden i Salen.«

»Nej Tak, min Herre,« svarede hun, »jeg kjender Dem ikke, og jeg bliver helst, hvor jeg er.«

»Jeg kjender jo heller ikke Dem,« lød Tyrkens Svar, »og dette skjønne Maske, at vi ikke kjender hinanden, er jo netop det pikante ved Sagen og Meningen med denne Aftens Fornøjelse. Jeg forlanger ikke, at De skal løfte Masken; hvad jeg kan skimte under Floret, de friske Kinder og den søde lille Mund, siger mig, at De er ung og smuk.«

»Behold Deres Komplimenter for Dem selv,« svarede Anna; »sligt er mig imod.«

»Da er De sandelig en sjælden Undtagelse fra Deres Kjøn, Mademoiselle,« svarede Tyrken; »men De mener det ikke.«

»Jo, jeg gjør,« svarede Anna med Eftertryk.

»Saa bliver De aldrig gift,« svarede Tyrken.

»De er maaske gift eller forlovet?« spurgte

Anna. »Har De en Kjæreste eller Hustru, saa tænk paa hende og skam Dem!«

»Nej, min Skjønne,« svarede Tyrken, idet han lo, »jeg er Ungkarl, eller i hvert Fald kun gift paa Tyrkermaner. Jeg tilbeder enhver smuk Dame, som tillader mig det. Jeg har et helt Harem, ikke i egentlig Forstand, men i mit Hjerte. Gjerne vilde jeg lære Dem nærmere at kjende og indlemme Dem i mit Harem.«

Mens han sagde de sidste Ord, fik Anna Øje paa Marie og ilede hen til hende.

»Gudskelov, at jeg traf dig igjen,« sagde hun, idet hun greb Maries ene Arm, mens Tyroleren slap den anden.

»Veed du, hvem det var, du talte med?« spurgte Marie, idet de gik videre og Trolle fulgte efter. »Struensee!«

»Uh, han var væmmelig!« udbrød Anna. »Hvem er den Tyroler, du kom med?« hviskede hun.

»En Ven af mig og ikke væmmelig,« svarede Marie. »Jeg skal forestille dig for ham.«

»Lad det være!« udbrød Anna, idet hun trak Marie med sig.

»Kun som min Veninde, din Tosse,« svarede Marie, »og han bliver den Tyroler, han er.«

Da Præsentationen var gaaet for sig, sagde Trolle:

»Men De er uden Chapeau, Mademoiselle;

det gaar ikke an; derhenne staar en flink Jokey; jeg kjender ham og tør indestaa for hans Hæderlighed. De vil finde ham langt behageligere end Tyrken. Kom, lad mig føre Dem til ham!«

Anna gik modstræbende derhen, og Trolle sagde: »Hr. Jokey, jeg anbefaler denne Dame til Deres Omsorg!« Marie hviskede Anna i Øret: »Det er Sander!« og derpaa forsvandt hun med sin Tyroler. Der stod Anna ved sine Ønskers Maal og rødmede dybt, idet den kjendte og kjære Røst lød i hendes Øren.

»Vel mødt, skjønne Maske,« sagde han. »Den Spas ligner ham, som førte Dem til mig; men jeg vil være saa ærlig at sige Dem, at jeg er en kjedelig Kammerat og trods min muntre Dragt i daarligt Humør.«

Derpaa saae han sig om, som om han ledte efter nogen.

»Hr. Jokey,« svarede Anna med usikker Stemme, »heller ikke jeg tør rose mig af muntert Lune eller synderligt Vid.«

Sander saae studsende paa hende, mens hun sænkede sine Øjne og holdt sit Lommetørklæde for Munden.

»Da,« svarede han, »skulde man synes, at vi to maatte passe godt for hinanden. Deres Stemme lyder mig ellers bekjendt; men det kan ikke være muligt; De kan ikke være den, jeg i Øjeblikket tog Dem for.«

Atter lod han Blikket løbe over de forbivandrende Masker.

»Jeg veed ikke, hvem De mener,« svarede Anna, idet hun fordrejede sin Stemme; »er det en Person, hvis Selskab vilde være Dem ubehageligt?«

»Ingenlunde,« svarede han, »men dog i dette Øjeblik ubelejligt.«

»Altsaa,« sagde hun, »søger De en anden, hvis Bekjendtskab vil være Dem langt kjærere, end den Persons, som De antog mig for at være?«

»Skjønne Maske,« svarede han, »saaledes forholder det sig, men det kan jo være Dem ligegyldigt. Tilgiv mig min Ugalanthed, idet jeg siger til Dem: gaa og søg en bedre Ven!«

»Jeg,« svarede Anna heftig med sin naturlige Stemme, »har fundet den, som det altid er mig en Glæde at mødes med, men jeg søgte ham ikke.«

»Anna, er det alligevel Dem?« udbrød han og greb hende i Armen, men hun sled sig fra ham og forsvandt i Mængden.

Han forfulgte hende ikke, thi i det samme gik en slank ung Dame forbi, som øjeblikkelig fængslede hans Opmærksomhed. Hun var klædt i en perlestukken Kjole af svært Stof og med vide Hængeærmer over de indre snævre. Om Halsen havde hun en lille Pibekrave og paa Hovedet en kostbar Perlehue, som ganske

dækkede Haaret. Masken var fin og smuk og omsluttedes af Perlehuens Kant, hvilket forhøjede Illusionen. Det var ingen almindelig Maskeradedragt; det var et gammelt Familiestykke, en Damedragt fra Kong Frederik II.s Tid. Sander havde før set denne Sjældenhed eller i det mindste en, der lignede den meget. Damens yndefulde og lette Gang gjorde ham endnu mere sikker i hans Gisning om, hvem hun var, og han ilede efter hende; men inden han naaede hende, var hun ude af Riddersalen og forsvandt i det tilstødende Gemak. Det var det saakaldte Eremitagegemak, hvis Vægge vare dækkede med Spejlglas, og de viste ham allerede gjennem Døraabningen et Billede, som fremskyndede hans Gang. En lille Herre i Ridderdragt traadte Damen i Møde, lige som hun vilde gaa videre ind i Appartementssalen, greb hende om Livet og snurrede hende rundt. Hun sled sig løs fra ham og sagde: »Lad mig være! jeg vil ikke taale Deres Haandgribeligheder!«

»Søde, lille Frøken Charlotte,« svarede Ridderen, »vær dog ikke saa gruelig knibsk! De forstaar aldrig Spøg.«

I et Nu var Sander derinde, tog Ridderen om Livet, løftede ham med sine stærke Arme og halvt kastede, halvt satte ham til Side paa den nydeligste Maade. Han stod paa Benene, men blev dog med en saadan Kraft slynget

mod Væggen, at han kun ved at gribe for sig med Hænderne undgik at løbe Panden mod Spejlglasset. Dette ufrivillige Løb tog sig saa komisk ud, at Damen brast i Latter, men Ridderen vendte sig hurtig og foer ind paa Sander. Det vilde være kommet til Slagsmaal, hvis Sander ikke behændig var vegen til Side, saa at Ridderen nu kom til at gjøre et lille Løb mod den anden Væg, og da han atter vendte sig, holdt Sander ham i Afstand ved at svippe i Luften med sin Ridepisk. Ridderen standsede og spurgte ganske forpustet:

»Er det Dem, von Eichen?«

Det laa jo nær at tro, at ingen anden end Charlotte Trolles Forlovede vilde indlade sig paa at værge saa drabelig for hende, og derfor følte Ridderen sig meget overrasket, da Jokeyen svarede:

»No, Sir; Her Majestys jokey, newly arrived from London.«

Der fandtes den Gang kun faa Personer i Kjøbenhavn, som vare det engelske Sprog mægtige.

»Saa er det vel Osborne?« spurgte Ridderen.

»Den Spas var lovlig grov, Sir!«

Osborne var en Englænder, der tjente som Lieutenant i Hestgarden. Han havde været i stor Gunst hos Kongen og i sin Tid været med paa de vilde Nattefarter, da Kongen morede sig med Støvlette-Cathrine og sloges

med Vægterne. Jokeyen rystede paa Hovedet og vedblev at svippe med Ridepisken, hvorfor Ridderen nøjedes med at true ad ham med sin knyttede Haand og derpaa hurtig gik ind i Riddersalen.

Jokeyen bød nu Damen sin Arm, og hun belønnede sin Befrier ved at tage imod den. Han førte hende ind i den store Appartements-sal, hvor det myldrede af Masker, men derfra ind i et af Paradegemakkerne, hvor der var tomt og Belysningen dæmpet. Her tog Damen sin Arm til sig og sagde i en stolt Tone:

»Min Herre, hvad skulle vi her? Jeg takker Dem for Deres Godhed, at De befriede mig for den uforskammede —« her standsede hun og tav, men vedblev — »men De indser nok, at jeg ikke kan ønske en tête à tête med en Herre, som jeg ikke kjender.«

»Kjære Frøken Charlotte!« svarede Sander, idet han løsnede sin Maske, viste sit Ansigt og beholdt Masken i Haanden.

»Gud, Sander, er det Dem!« udbrød hun med Glædesklang i sin Stemme. »Jeg vidste ikke, at De var her i Aften.«

»Hvem var Ridderen?« spurgte Sander, idet han førte hende hen til en af Vindues-fordybningerne, der var saa rummelig, at den lignede et lille Kabinet. De tog Plads paa en Kanapé, som stod halvt skjult bag de svære Gardiner.

»Ja, det skulde De bare vide!« svarede Charlotte, »saadan som De tumlede ham! Hvis De bliver opdaget, sidder De net i det.«

»Det var da ikke Kongen selv?« spurgte Sander forskrækket.

»Nej,« svarede Charlotte. »saa slemt var det ikke, men næsten lige saa slemt. Det var Grev Konrad Holck.«

»Ja saa!« udbrød Sander. »Hans Excellence le grand maitre de la garderobe et des plaisirs og Kongens Hofmarskal — hvilken Ære for mig, at jeg har haft Held til at sætte ham til Vægs!«

»Glæd Dem ikke for meget,« svarede Charlotte, »den Ære kan komme Dem dyrt at staa. De veed jo, at Holck er Kongens Yndling.«

»Men ikke Dronningens, siger man,« svarede Sander. »Hvis man ikke lyver, saa skal han jo engang have været saa nærgaaende mod Dronningen, at Hendes Majestæt gav ham et Ørefigen. Han har altsaa rigelig fortjent den Tugtelse, jeg gav ham. Idet jeg befriede Dem, hævnede jeg tillige Dronningen.«

De Ord gav Gjenklang i Charlottes Hjerte, og hun beundrede Sanders Mod og den Overlegenhed, hvormed han saae ned paa sin mægtige Modstander. Derpaa gav de sig til at tale om det sidste Møde i Frederiksborg Slotshave, thi uagtet Sander havde set hende siden hos

hendes Forældre, havde der ikke tilbudt sig Lejlighed til nogen fortrolig Samtale. Han udfrittede dristig, og hun indlod sig paa et Skriftemaal, som i hendes mislige Stilling var overmaade farligt for hende. Han fik at vide, at Brylluppet paa hendes Forlangende var blevet udsat, og hun formaaede ikke ganske at dølge den Skræk hvormed hun imødesaa sit forestaaende Ægteskab. Sander kunde ikke mere nære nogen Tvivl om, at hun ønskede, at det aldrig maatte blive fuldbyrdet. Det var aabenbart, at hun ikke alene ikke elskede sin Forlovede; han indgød hende Afsky.

Af og til passerede nogle Masker gjennem Gemakket; men de to Elskende, thi det vare de nu, tog ingen Notits deraf, saa optagne vare de af hinanden. Nu kom imidlertid to Masker, aabenbart uden at blive dem vaer. Det var en Herre og en Dame; han var høj og anselig og klædt som Munk, med en spids Hætte over Hovedet, hun bar en pragtfuld Dragt i Stilen fra Dronning Elisabeths Tid. De talte hviskende med hinanden, men Charlotte kunde dog høre, at de talte Fransk. Hun rakte sig frem og lyttede studsende. Da sagde Damen lidenskabelig og fuldkommen hørlig:

»Je vous aime!«

Derpaa slog hun sine Arme om Munkens Hals og han trykkede hende til sit Bryst; men, opskræmmede af nogle indtrædende Masker,

fløj de fra hinanden og forlod Gemakket hver ad sin Dør. Charlotte sank tilbage i Kanapéen, Sander greb hendes Haand, og han følte, at den rystede.

»Veed De, hvem det var?« spurgte Sander, idet han bøjede sig over hende.

»Det er skrækkeligt!« hviskede hun.

»Saa har jeg gættet rigtig,« sagde Sander. »Det var Dronningen; Majestæten skinner hos hende igjennem enhver Forklædning; og naar det var hende, saa behøver jeg ikke at spørge om, hvem der stak i Munkekutten.«

Da Charlotte ikke gav noget Svar, sagde han i en lidenskabelig Tone: »Det er maaske skrækkeligt, men det er ogsaa dejligt. Luften i disse gyldne Sale er svanger med Elskov. Alt siger her: følg Hjertets Stemme og tøm Glædens Bæger, inden det bliver revet fra dine Læber!«

»Sander,« hviskede Charlotte, men uden at tage sin Haand tilbage, »De taler over Dem; De har drukket.«

»Ja, Charlotte,« svarede han, »det har jeg! Jeg har drukket af Deres dejlige Øjnes dybe Væld, af Deres søde Stemmes klare Vin. Jeg elsker Dem!«

Hun lagde sin Haand paa hans Mund og standsede derved hans Tales Strøm. Han sagde ikke mere, men han tog Masken af hende, drog hende til sig, holdt hende fast

omsluttet med sine stærke Arme og trykkede et langt, brændende Kys paa hendes Læber. Hun rev sig omsider løs, sprang op og stod for ham med blussende Kinder. Hun saae paa ham med et Blik, hvori den dybeste Kjærlighed og Skræk kæmpede med hinanden, og sagde med klagende Stemme:

»Sander, hvad har vi der gjort!«

»Hvad der maatte komme,« svarede han, idet han atter drog hende ned til sig; »og hvad jeg aldrig vil angre.«

»Ja De,« sagde Charlotte idet hun gyste, »men jeg?«

»Elsker du mig?« spurgte han.

»Ja,« svarede hun, idet hendes Øjne straalede og fyldtes med Taarer. »Hvorfor spørger du? Du veed det jo.«

»Men jeg burde dog have dit Ord derfor, Charlotte,« svarede han. »Vi ere altsaa enige, og du forstaar, hvad det vil sige? Du maa bryde med Eichen. Du er altfor ærlig, sand og ren til, at du kan indlade dig paa et Ægteskab, under hvilket hver Dag i dit Liv vil blive til en Løgn, hver Tanke en Utroskab. Det er din Pligt at hæve Forlovelsen, ja vilde være det, selv om du aldrig havde kjendt mig.«

Hun sad og saae paa ham, mens han talte; hans Øjne funklede, og hans Kinder blussede; hvor han var smuk! Den Ild, der gjennemglødede ham, nærede Flammen i hendes eget

Hjerte og overvældede hende. Hun havde i dette Øjeblik ingen Vilje; hun kunde have fulgt ham strax, hvorhen det skulde være, flygtet med ham ud i den vide Verden. Ofte senere tænkte hun — gid det var kommet saa; gid han havde gjort det! Men hun kom igjen til Besindelse, idet Ordet »Pligt« ramte hendes Øre. Hun havde ikke mindre Hoved end Hjerte, hun var en klart tænkende Sjæl, som sjælden lod sig blende, og derfor følte hun sig nu slaaet af den Modsætning mellem før og nu, som laa i Sanders Ord. Hendes fordums Lærer og Mentor, som altid havde formanet sine Elever til at være pligttro og lydige, han kaldte nu Brud paa et givet Ord Pligt!

»Min Pligt?« udbrød hun. »Nej, Sander, nej! Mit Hjerte har drevet mig i Armene paa dig, men min Samvittighed siger til mig: du skal holde det Løfte, du har givet din Forlovede og adlyde dine Forældre.«

»Jeg mente Pligt i højere Forstand,« svarede Sander i en mindre sikker Tone.

»Gives der da noget højere,« spurgte hun, »end Guds Ord og hvad det byder os? Lad os haabe paa Tilgivelse for vor inderlige Kjærligheds Skyld, men ikke pukke paa vor Ret; thi vi have ingen.«

Hun talte med det dybe Tonefald, som var hende ejendommeligt, naar hun blev stærkt bevæget. Hun var bleven ganske bleg, og

fra hendes Øjnes Dyb lyste ham den Alvor i Møde, som han havde set Glimt af hos hende allerede som Barn. Han tog hendes Haand mellem begge sine og sagde stærkt bevæget:

»Der erindrer du mig om alt det, jeg bringer over dit Hoved, det bliver vel til et Brud med dine Forældre og hele din Slægt.«

»Jeg haaber paa Fader,« svarede Charlotte lidt usikkert; »han er billig og fornuftig; han agter dig højt og har dig virkelig kjær.«

»Baade Agtelsen og Godheden,« svarede Sander, »ville være som blæste bort, naar han faar at vide, at jeg har vovet at løfte mine Øjne til hans Datter, uden at tale om, at dit Brud med Eichen vil være umoralsk i hans Øjne. Og nu din Moder; hun vil vist aldrig tilgive dig det, og den fine Portion vil stryge dig af sin Liste. Kan du bære alt det? Det er jo ogsaa en skrækkelig Mesalliance, du indlader Dig paa med mig,« vedblev han i en spydig Tone; »Frøken von Trolle og Studiosus Sander! Det er, som om en Svane vilde formæle sig med en Krage. Tænk paa det og sig saa ikke bagefter, at jeg har holdt dig et Bind for Øjnene!«

»Kjære Ven,« svarede hun blidt, men fast, »hvor meget jeg kan bære, det ved jeg ikke, men jeg maa forsøge at bære det. Jeg har selv draget dette over mit Hoved, og mit

Hjerte siger mig, at hvad jeg end vil komme til at lide, saa vil jeg aldrig ønske det ugjort; thi du er trofast.«

Han trykkede hendes Haand, og hun vedblev med et elskeligt Smil:

»Mesalliancen skal saamænd ikke sætte mig graa Haar i Hovedet. Du kan jo desuden komme frem og gjøre din Lykke i Verden. Adskillige borgerlige Mænd ere naaede højt op baade i Embede og Rang. Det eneste, der bekymrer mig, er, at jeg gjør Uret mod Eichen. Jeg har intet at bebrejde ham, og han holder vist af mig paa sin Maner, skjønt det er en skummel Kjærlighed, som indjager mig Skræk.«

»Glæd dig over,« sagde Sander, »at du nu slipper ud af denne Gribs Kløer.«

»Men vil han finde sig deri?« sagde Charlotte med en lille Gysning; »han er ond; bare han ikke hævner sig.«

»Aa, det har saamænd ingen Fare,« sagde Sander; »men sig mig nu, hvad du vil gjøre; skrive et Opsigelsesbrev til Eichen eller underrette dine Forældre? Jeg kan uheldigvis ikke gjøre det første Skridt.«

»Jeg veed det ikke,« svarede hun, »jeg maa nærmere overveje det.«

»Nu skal jeg give dig et godt Raad,« sagde han; »gaa til Dronningen og stil dig under hendes Beskyttelse! Hendes Majestæt

kan da ikke lade dig noget høre. Giver hun dig en Reprimande, saa kan du svare: Deres Majestæt, jeg fulgte kun Deres Exempel og gjorde ligesom De!«

Charlotte rødmede og vilde have afvist den Beskyldning, men i det samme saae hun, at nogle Masker, som vare komne ind i Gemakket, stod og iagttog dem. Hun maskerede sig hurtig og hviskede til Sander: »jeg skal skrive til dig;« hvorpaa hun rejste sig og forlod ham.

Hans Hjerte var nu for fuldt til, at han kunde udholde Maskeballets Tummel og Larm. Han søgte den nærmeste Vej til Garderoben for at faa sin Kappe og gaa hjem; men da han kom ud paa Trappen, kom to Lakajer farende og greb ham, idet den ene raabte:

»Holdt, Hr. Rideknegt! De er nok en Smugler; vær saa god at følge med ned paa Vagtstuen!«

Sander slyngede dem begge fra sig, idet han sagde:

»Godt, saa veed jeg, hvor jeg skal hen! Hold bare Deres Fingre hos Dem selv!«

Men i det samme kom Grev Holck til, nu ikke i Ridderdragt, men i en blaa Fløjels Hofdragt og smykket med sine Ordener..

»Demasker Dem!« sagde han i en bydende Tone.

»Med Fornøjelse,« svarede Sander, idet han tog Masken af.

Holck stirrede paa det ham ganske ubekjendte Ansigt, mens Sander sagde: »Mit Navn er Sander; jeg er Hovmester for Oberst Trolles Børn. Obersten skaffede mig en Billet, saa jeg har ikke smuglet mig ind.«

»Det er alligevel mod Reglerne,« svarede Greven, men i en uventet spagfærdig Tone. Navnet Trolle havde gjort sin Virkning, ikke fordi Obersten besad nogen Indflydelse, men paa Grund af den Gunst, hvori Datteren stod hos Dronningen. Holck havde allerede mærket, at hans Stilling var rokket, og at Dronningen begyndte at faa Overtaget. Hvis hun kom til Kundskab om, at han havde været nærgaaende mod Charlotte Trolle, vilde hun faa et nyt Vaaben i Hænde mod ham. Det var ham derfor om at gjøre at faa at vide, om Charlotte Trolle havde røbet ham. Han bad da Sander følge med ind i Forhallen, hvor der var tomt, og sagde til ham:

»Jeg veed, at De ikke har opført Dem comme il faut her i Aften. De har uden Foranledning overfaldet en Herre og lagt Haand paa ham.«

»Jeg beder Deres Excellence tusinde Gange om Forladelse,« svarede Sander med plebejisk Oprigtighed, »jeg havde ingen Anelse om, at det var Dem.«

Holck kunde trods al sin Letsindighed bære sig fornuftig ad, og han var en meget

godhjertet Mand. Han blev lidt rød i Kinderne, men brast i Latter og sagde:

»Ved De hvad, Monsieur Sander, havde De ikke taget mig ved Overrumpling, skulde De min Sjæl ikke saa let have faaet Bugt med mig! Vær De glād over, at jeg af Respekt for Kongens Hus ikke trak min Kaarde og lod Dem føle Spidsen. Deres Pisk vilde ikke have nyttet Dem stort.«

»Næppe, Deres Excellence,« svarede Sander ærbødig. »Det er vidt bekjendt, at De er en Mester i alle ridderlige Øvelser. Selv uden Kaarde kunde De være bleven mig en farlig Modstander; i det mindste siger man, at Deres Excellence i England har lært den ædle Boxekunst til Fuldkommenhed.«

»Men jeg kom nu til kort alligevel,« svarede Holck, »og led et forsmædeligt Nederlag i en smuk Dames Paasyn. Det er ikke behageligt, Monsieur, især da Forskjellen i vor sociale Stilling forbyder mig at søge Revanche. Jeg har det i min Magt at straffe Dem følelig, og jeg mener, at De har fortjent det; min uskyldige Spøg med Frøken Trolle retfærdiggjør ikke Deres Voldsomhed. Men det skal være Dem tilgivet; jeg vil ikke hævne mig, forudsat, at De lader denne ubehagelige Affære blive ganske mellem os. I modsat Fald kan jeg blive tvungen til at bruge Magten.«

Det var ikke svært for Sander at forstaa,

at det laa i Grevens Interesse at faa Sagen neddysset. Han anerkjendte ikke alene den høje Herres Ædelmodighed, men ogsaa hans Forstandighed og indrettede sit Svar derefter.

»Jeg takker Deres Excellence, sagde han, »for den Højsindethed, De der udviser mod mig, og jeg indser, at det tjener mig bedst ikke at prale af den lille Sejr, som Tilfældet spillede mig i Hænderne. Jeg skal for min egen Sikkerheds Skyld strax tilskrive Frøken Trolle, underrette hende om, hvad der nu er passeret mellem Deres Excellence og mig, og bede hende om for min Skyld at tie.«

Holck var ganske overrasket over at finde saa fin en Takt hos en ringe Studiosus, rakte ham med sit elskværdigste Smil Haanden, og derpaa skiltes de.

Med Hjertet fuldt af sin Kjærlighedslykke og Hovedet fortumlet af denne Aftens skæbnesvangre Hændelser, gik Sander hjem til Oberstens Bolig i Store Kongensgade, listede sig op paa sit Kammer og gik i Seng. Længe laa han vaagen, og hans Søvn blev, da den endelig kom, urolig. Med Feberhast joges hans Sjæl gjennem Drømmenes Land. Snart sad han i en Løvhytte med Charlotte Trolle, hendes Læber mødtes med hans, og Dronningens Ord til Struensee: je vous aime, bleve til hendes; snart tog han Tag med Grev Holck, som pludselig forvandledes til Frants von Eichen,

hvem han gik ind paa Livet med sin Kaarde, som allerede var rød af hans Modstanders Blod.

Men hvad han hverken sovende eller vaagen drømte om, var, at i de tre smaa Ord, som Dronning Caroline Mathilde udtalte, idet hun gav sig hen til Struensee, laa Nøglen til kommende store Begivenheder, som skulde omvælte alt og gribe afgjørende ind i hans egen Skæbne.

SYVENDE KAPITEL.

EN KJÆRLIGHEDSROMAN.

Det vilde have givet et rigt Udbytte for en Filosof den næste Morgen at læse i de Menneskers Hjerter, som den foregaaende Nat under Maskernes Skjul havde sluppet Glæden og Lidenskaben løs. Hos nogle vilde han have fundet Triumf over vundne Sejre, hos andre Harme over lidte Nederlag og bitre Skuffelser; hos nogle vild Tørst efter mere, hos andre Overmættelse og Lede, hos kun faa Fred. De vare nemlig snart talte, for hvem det hele ikke havde været andet og mere end en uskyldig Adspredelse.

Niels Sander vaagnede sent og hilste den ny Dag med spændt Forventning og stor Uro. Anna Gjørling var kommen derfra som en saaret Fugl med en Braad i sit Hjerte, men hun var dog naaet til en Afgjørelse, og i den er der Hvile, selv om Puderne ere haarde. Hendes lykkelige Medbejlerske derimod gik

derfra med en Vægt af Uro og Bekymring, som foreløbig tog næsten al Sødme fra hendes Kjærligheds nys udsprungne Blomst.

Hun overvejede i flere Dage og fik svage Øjeblikke. Til at optage en Kamp som den, der forestod hende, hørte der Heltindemod, og hendes Aarhundrede var ikke Heltindernes Tidsalder. Hun valgte da ogsaa sluttelig det, hvortil der hørte mindst Mod, men som uden Spørgsmaal var det klogeste: hun vilde gaa til Dronningen og paakalde Majestætens Hjælp.

»Nu, min lille Due,« spurgte Caroline Mathilde, da Charlotte en Morgenstund blev indladt til Dronningen i hendes Sovegemak, »hvad har du paa Hjerte?«

Tonen var venlig, men ikke saa hjertelig som i gamle Dage. Dronningens Væsen havde i det hele taget mærkelig forandret sig. I Stedet for den lidenskabelige Ømhed, som i Forening med kvindelig Blyhed havde gjort Caroline Mathildes Væsen saa tiltrækkende, var der traadt en Djærvhed, som havde noget afvisende ved sig og lignede en Protest eller en Bebrejdelse. Charlotte Trolles kvindelige Instinkt sagde hende, at der var blevet gjort et afgjørende Skridt nedad, og Dronningen havde sagtens i hendes ærlige Øjne læst hendes Sorg derover.

Charlotte kyssede Dronningens fremrakte Haand og svarede underdanig, uden Spor af den fordums frimodige Tilnærmelse: »Deres

Majestæt, det er en for mig meget alvorlig Sag, hvorom jeg ønsker at høre Deres Mening og tillige udbede mig Deres Raad.«

»Formodentlig en ny Kurre paa Traaden mellem von Eichen og dig?« sagde Dronningen i en skarp Tone. »Naar ville I høre op med at kjævles? Hold snarest Bryllup, saa faa I nok Ro i Blodet begge to. Der gives ingen bedre Kur for Jalousi end Ægteskab, maa du tro! Det er ligesom en Svaledrik.«

»Nej, Deres Majestæt,« svarede Charlotte, »det er netop det, jeg ikke vil; jeg tænker paa at bryde med Eichen og hæve Forlovelsen.«

»Naa,« udbrød Dronningen livlig, idet hun slog Hænderne sammen, »da tør jeg vædde ti mod en paa, at denne Monsieur Sander har Fingrene med i Spillet!«

Charlotte blev blussende rød, og Dronningen sagde i en hoverende Tone: »De mørke Roser paa dine Kinder bekræfte min Formodning og spare dig at svare med Ord.«

Derpaa drog hun Charlotte ned ved Siden af sig paa Kanapéen, klappede hende paa Kinden og sagde med hele sin gamle Hjertelighed: »Dog gjør du klogest i nu at skrifte aabenhjertig for mig og ikke stikke noget under Stol. Til mig kan du tale frit; jeg er hverken nogen Snerpe eller Hyklerske. Aflæs nu den svare Byrde, og jeg skal hjælpe eder til Rette, hvis det er muligt.«

Charlotte skred nu til Værket og skriftede, skjønt i Begyndelsen temmelig forbeholden; men Dronningen drev hende ud af hendes Forskansning og fik saaledes alt at vide paa det nær, at Sander og hun havde opholdt sig i Paradegemakket. Da Charlotte var færdig med sin ofte af Dronningens Spørgsmaal afbrudte Beretning, sagde Caroline Mathilde:

»Det er sandelig en Kjærlighedsroman af den ægte Sort! I har al Grund til at være Grev Holck taknemmelige, det var ham, der drev eder i Armene paa hinanden. Ha, ha! Jeg vilde give min største Perle for den Moro at se den impertinente Karl i Monsieur Sanders Hænder; men vær du ganske rolig; jeg skal nok tie! Den lille Greve foruroliger mig ikke mere; han synger, mellem os sagt, nu paa sit sidste Vers.«

Dronningen tav et Øjeblik og vedblev derpaa heftig: »Tvivl ikke om min Sympati! Du har handlet rigtig. Det er ved Gud min Mening, at naar man elsker oprigtig, bør man følge sit Hjertes Bud, selv om man er bunden til en anden Mand med stærkere Baand end dem, der binde dig til von Eichen. I et sligt Tilfælde vilde jeg følge mit Hjertes Ven, om det saa var til Stejle og Hjul; og jeg tiltror dig det samme Mod. Men hvilket Skraal der vil blive! Nu, jeg skal stille mig i Brechen, og det maa gaa underligt til, om det ikke

lykkes mig at faa Bugt baade med dine Forældre og den hele Klike.«

»O, Deres Majestæt,« udbrød Charlotte med tilgivelig Henrykkelse, »De er sandelig god; De har et stort Hjerte!«

Dronningen gav sig nu til at drøfte, hvorledes man bedst skulde tage fat paa Sagen.

»Du bør begynde med at sende von Eichen et Opsigelsesbrev,« sagde hun til sidst. »Du elsker ham ikke, har aldrig elsket ham, du vilde kun blive ulykkelig med ham og gjøre ham ulykkelig — nu, den Lektie behøver jeg næppe at remse op for dig; du har sagtens allerede øvet dig i den. Men selvfølgelig maa du ikke lade noget Ord falde om, at du elsker en anden. Sander bør ikke træde frem paa Scenen, før vi have redet Stormen af. — Maaske sende de Bud efter dig; men jeg udleverer dig ikke; du har indtil videre Stuearrest. Saa komme de sagtens stormende herop. Henvis dine Forældre til mig, men Eichen bør du under ingen Omstændigheder tage imod.«

Saaledes trøstet og vejledet forlod Charlotte Dronningen. Nu havde hun gjenvundet sin kongelige Venindes Hjerte, og det var jo en Lykke for hende; men snart vaagnede hos hende en pinlig Følelse af, at hun ved at træde ud af Snerpernes Kreds var kommen en Smule paa den urigtige Side. Hun tænkte med et Suk paa, at Dronningens Venskab ikke mere

var nogen Dydsattest; »den hele Klike« vilde sagtens bryde Staven over hende; men i Bevidstheden om sin egen Renhed kunde hun bære det, og hun gjorde sig selv det Løfte, at intet skulde gjøre noget Skaar i hendes Taknemmelighed og Troskab mod Dronningen.

Strax den næste Dag fik hun et nyt Bevis paa sin Velgjørerindes Energi i enhver Sag, hvor Hjertet var med i Spillet. Dronningen lod hende kalde og sagde til hende:

»Jeg vil lade dig vide, at jeg allerede har anbefalet Sander til Kongen. Hvis han vil betræde Embedsbanen, kan han betragte sin Lykke som gjort; men han maa naturligvis begynde fra neden af. Trøst ham med det, naar du skriver til ham; thi, kjære Charlotte, for det første vil jeg ikke vide noget af Stævnemøder.« —

De kom stormende, som Dronningen havde forudsagt. Charlotte fik den værste Tørn med sin Moder.

»Men min Gud, Barn,« sagde Oberstinden, lige som hun traadte ind ad Døren til sin arresterede Datter, »hvad har du der gjort? At bryde med von Eichen uden anden Grund end den Passiar, at du ikke elsker ham!«

»Elskede du da ikke Fader, da du giftede dig med ham?« spurgte Charlotte.

»Nej, min Tro, om jeg gjorde,« svarede Oberstinden; »men efterhaanden kom jeg til at

holde af ham, og nu elsker jeg ham af mit ganske Hjerte. Saadan vilde det sikkert ogsaa være gaaet dig med von Eichen.«

»Aldrig!« svarede Charlotte. »Fader er en retskaffen Mand og har et godt Hjerte. Om Eichen har jeg aldrig haft gode Tanker; han er haard, mistroisk, ond, en født Tyran. Jeg kjendte ham slet ikke, da jeg blev forlovet med ham. Du fik mig overtalt dertil, Moder, fordi hans Moder er din Veninde. I havde afgjort den Sag mellem eder, og jeg var den Gang jo ikke andet end et Barn, som I let kunde løbe med.«

»Maa jeg være fri for slige skammelige Beskyldninger!« udbrød Oberstinden opbragt. »Men her maa stikke noget bagved. Du har formodentlig forelsket dig i en anden; ud med Sproget, hvem er det?«

»Jeg har ikke andet at sige, end hvad jeg har skrevet,« svarede Charlotte koldt og fast, saa megen Snuhed og Kraft havde Gud Amor allerede forlenet hende med. »Dronningen billiger, hvad jeg har gjort; gaa til Hendes Majestæt og tal med hende!«

»Gaa til Dronningen,« svarede Oberstinden, idet hun gjorde et Kast med Hovedet og smilte foragtelig, »nej min Tro om jeg gjør! Vi have en stærk Formodning om, hvorledes det har sig med Hendes Majestæt, mere vil jeg ikke sige. Men jeg føler mig aldeles overbevist om,

at naar hun har Haanden med i Spillet, saa maa der være noget letfærdigt ved Sagen. Vil du slet ikke høre din egen Moder mere? Kan det ikke blive godt igjen mellem von Eichen og dig? Vi vare netop i Færd med at fastsætte Bryllupsdagen, da vi fik dit usalige Brev. Det kom saa forfærdelig overraskende. Eichen kom styrtende ud til os med det og teede sig som et rasende Menneske. Han er grænseløs ulykkelig, Charlotte!«

»Aa,« svarede Charlotte koldsindig, »det gaar nok over igjen; men jeg vil gerne tro, at det ærgrer ham svært, at han gaar Glip af min gode Medgift.«

»Jeg vil ikke længer høre paa dig, din hjerteløse Tøs,« raabte Oberstinden forbitret, idet hun sprang op. »Hvis du bliver ved dit Forsæt,` saa ville vi ikke se dig mere for vore Øjne; Fader er enig med mig deri; men vi skulle nok komme efter, hvem det er, der har faaet fat i dig, og saa skal du høre fra os!«

Oberstinden gik hen til Døren, men standsede pludselig, vendte sig mod Charlotte og saae hende ind i Øjnene.

»Det skulde da ikke være Sander?« sagde hun. »Du bliver rød — saa er det ham! Naa, Gud forbarme sig! Det er dog alt for galt. Svar mig, er det ham, den Slyngel?«

Men Charlotte havde hurtig fattet sig.

»Du faar ikke et Ord mere ud af mig i

Dag, Moder,« svarede hun. »Du beskyldte mig før for at være hjerteløs, men du er det selv. Naar jeg kun lader mig gjøre til Fru Eichen, saa er det dig aldeles ligegyldigt, at mit Hjerte bliver knust derved; men det bliver der ikke noget af.«

»Jeg vil fra nu af ikke mere kalde dig min Datter«, svarede Oberstinden koldt og fast.

»Det faar saa være,« lød Charlottes Svar; »jeg har i Dronningen fundet en anden Moder; hun vil tage sig af mig.«

Oberstinden gik uden at sige mere; men da Døren havde lukket sig efter hende, sank Charlotte om paa en Stol og brast i Graad. Nu vare Lidelserne og de tunge Ofres Dage komne; men hun lod sig ikke rokke. Hendes Fader kom, og Samtalen med ham blev vel roligere, men dog endnu mere pinlig; thi de elskede hinanden inderlig. For ham kunde hun ikke lukke sit Hjerte. Hun skriftede oprigtig for ham, og Dronningens Plan, at holde Sander uden for Spillet, gik altsaa i Stykker. Oberstens Harme var stor over, at Sander, hvem han havde troet saa godt, havde tillistet sig hans Datters Hjerte. Dog mærkede Charlotte, at med sin gode Fader vilde hun være kommen til Rette, hvis han havde været Herre i sit eget Hus; men det var han uheldigvis ikke. Denne hæderlige Mand og tapre Officer kunde ikke staa for et Blik eller et Ord af sin vilje-

stærke Hustru, og hans forsonlige Stemning forandrede altsaa ikke Sagernes Stilling.

Imidlertid rasede von Eichen og gik saa vidt, at han endogsaa i fleres Nærværelse lod falde Ord, som vare fornærmelige for Dronningen. Det tog Hendes Majestæt sig ikke nær, men hun var bange for, at den Kjærlighedsroman, i hvilken hun tog saa levende Del, skulde faa en tragisk Ende, og hun lod derfor den forsmaaede og vrede Elsker kalde.

Eichen tænkte strax, at nogen maatte have rapporteret hans uforsigtige Ytringer til Dronningen. Han blev hed om Ørerne og gik beklemt om Hjertet til Avdientsen. Til sin Overraskelse fik han en naadig Modtagelse, og Dronningen lod ganske uvidende om hans Uforskammethed.

»Jeg beklager Dem,« sagde hun, »og finder Deres Vrede over Deres Nederlag naturlig. Sagen lader sig imidlertid ikke forandre, og jeg vil nødig tro om Dem, at De, selv om De kunde, vilde gifte Dem med en Dame, som maatte trækkes med Magt til Altret.«

Eichens Øjne havde, mens han stod og stirrede paa Dronningen, deres mørkeste Udtryk, og den underlige Skjælven ved Overlæben viste sig gjentagne Gange. Dronningen tænkte: han ser mig ud til at knnne gjøre det og endnu værre Ting; men jeg skal tæmme ham!

»De maa altsaa«, vedblev hun, »finde Dem

i Deres Skæbne; men det lader des værre til, at det er De ikke villig til. Jeg veed, at De overalt taler om Monsieur Sander paa den mest fornærmelige Maade, og at De har udstødt Trusler om Hævn. For det Tilfældes Skyld, at De virkelig skulde tænke paa noget saadant, vil jeg advare Dem. Kongen vil ikke taale nogen Voldshandling, og De veed vel endnu bedre end jeg, at Straffen for Duel er meget streng; det gjælder Livet.«

»Monsieur Sander«, svarede Eichen med spydig Ærbødighed, »har intet at frygte af mig. At en simpel Karl som han har dristet sig til at besnære sin Herres Datter, er unægtelig, ganske bortset fra min personlige Krænkelse, i mine Øjne saa stor en Forbrydelse, at jeg vilde anse det for en mild Straf, om han blev jaget af Gaarde med en Hundepisk; men derom er der naturligvis ikke Tale, siden det har behaget Deres Majestæt at tage ham under Deres Beskyttelse. Om en Duel mellem ham og mig kan der heller ikke være Tale; aldrig vil jeg nedlade mig til at slaas med en Karl som ham.«

»Det lyder jo ret beroligende«, svarede Dronningen med et for Eichen højst irriterende Smil, »især da, som jeg hører, Monsieur Sander nærer Følelser af en lignende Beskaffenhed lige over for Dem. Dog har han efter Frøken Charlottes Sigende udtalt sig mere sømmelig end De, idet han skal have sagt, at han ikke

betragtede det som en Ære at slaas med Dem. Han kunde ikke indse, hvad en ung Lieutenant, som aldrig har lugtet Krudt, egentlig har at hovmode sig af, eller i hvilken Henseende han skulde være bedre end en Student — og det indser jeg virkelig heller ikke.«

Der fik en fuldblods Aristokrat et lille Indblik i Struensees Program og en Forestilling om, hvad han og hans lige havde at vente sig. I Eichens sorte Øjne lyste en Gnist af det Had, som Dronningens og Struensees Stormløb mod Tidens Fordomme og indgroede Sædvaner, des værre ogsaa mod gode og berettigede, senere saa rigelig skulde indbringe dem.

»Imidlertid«, vedblev Dronningen, »erkjender Monsieur Sander, at De paa Grund af Deres Nederlag har al Grund til at hade ham. Ifølge de saakaldte Æreslove er han forpligtet til at give Dem Oprejsning og er til enhver Tid rede dertil; men han bøjer sig for Kongens Vilje, som er bleven forkyndt ham og som er, at Hans Majestæt ikke vil have Blodsudgydelse og mere Skandale ud af denne Sag. De maa vide, Hr. Kammerjunker, at den første af dem, der begynder Strid, øjeblikkelig vil blive belagt med Arrest og strengt straffet. Af Hensyn til Deres og Frøken Charlottes Familie har jeg gjort mig den Ulejlighed at give Dem denne Advarsel. Jeg haaber, at De vil lægge Dem den paa Sinde og indse, at under disse Om-

stændigheder er det dobbelt uværdigt for en Gentleman at bruge Mund og skjælde og smælde, saaledes som De har gjort.«

Dermed afskedigede Dronningen Eichen, hvis Hjerte nu var at ligne med en glødende Esse, hvorpaa Hadets og Hævnens Dæmoner i Stilhed smeddede Vaaben til den belejlige Stund. —

Men Niels Sanders Hjerte svulmede nu af Haab. Han tog sig det ikke nær, at hans gamle Velynder, Charlottes Fader, øjeblikkelig gav ham hans Afsked, og at Oberstinden paa en krænkende Maade viste ham Døren. Det var ham under Sagernes nuværende Stilling tværtimod en Lettelse. Saadan maa det naturligvis begynde, tænkte han. Obersten gav ham desuden lidt Oprejsning og røbede sin Svaghed ved i Fortrolighed at sige til ham:

»Det er nødvendigt allerede af den Grund, at Eichen kommer her hver Dag, at De forlader vort Hus; det vilde, hvis De blev her, ende med, at De og han røg sammen.«

Den stakkels Oberst! Hvem skulde nu, naar Sander var borte, forkorte ham Tiden med aandfuld og underholdende Samtale, læse højt for ham og spille Schak med ham? De kunde let faa en Huslærer igjen, men aldrig Sanders lige. Nu havde Obersten ingen mellem sig og sin vrede Gemalinde, som sekunderedes af den rasende, forsmaaede Svigersøn.

Sander lejede et Par Værelser i et Hus ved Stranden. Der befandt han sig vel, da han havde Slottet lige for sig og kunde se over til Mezzaninen over Dronningens Bolig, hvor Charlottes Værelser laa. Han gik om i en Glædesrus og fik i disse Forventningens Dage kun eet ubehageligt Indtryk. Han mødte nemlig en Dag ved Holmens Kanal Dronningen til Hest, ledsaget af Frøken von Eichen. Nu fik han Syn for Sagn og saae med sine egne Øjne, at Dronningen virkelig havde faaet det besynderlige og ukvindelige Indfald at klæde sig i Mandsdragt og ride i Herresaddel. Hun bar en kort, højrød Frakke, hvide stramme Skindbenklæder og blanke Ridestøvler med Sporer. Paa Hovedet havde hun en fiffig lille Hat med en hvid Strudsfjer. Elisabeth von Eichen var klædt i en lignende Dragt og begge sad over skrævs i Sadlen.

Sander, som paa Theatret havde set Kvinder paa nært Hold i alle mulige Forklædninger, saae paa Dronningen med en Skuespillers Øjne og tænkte: det er alligevel effektfuldt og fortryllende; men strax meldte den ubehagelige Tanke sig: mon jeg ogsaa en skjøn Dag vil faa Charlotte at se i Skindbuxer og med Ridestøvler paa, siddende over skrævs i Sadlen?

En Mand blandt den gabende Mængde, som viste sig at være en berejst Kjøbmand, sagde til Sander: »Det har Dronningen ikke

selv hittet paa. Kejserinde Catharina af Rusland gjorde det først, nemlig ved sin Tronbestigelse for otte Aar siden. Da viste hun sig for den Preobraschenskiske Garde i Oberstuniform, med dragen Kaarde i Haanden og ridende over skrævs som en Mand. Hendes Majestæt, vor gode Dronning, følger altsaa deri kun et glorværdigt Exempel.«

»Da maa vi dog ønske,« sagde en hosstaaende Borger, »at Hendes Majestæt ikke gaar videre i Texten og ogsaa efterligner Kejserinden i værre Ting!« —

Omsider naaede Sander sine Længslers Maal, en Sammenkomst med sin Hjertenskjær. En lille kjærlig Billet fra hende opfordrede ham til at indfinde sig paa hendes Værelse paa Slottet til et opgivet Klokkeslet. Han kom ogsaa punktlig, og hun var alene. Da han, iført sine bedste Klæder, med Kaarde ved Siden og Hatten i Haanden traadte ind ad Døren til hende, lyste hendes Øjne ham straalende i Møde, og hendes Kinder blussede. Hvis hun ventede og maaske paa een Gang haabede og frygtede et jublende Møde og en stormende Omfavnelse, saa blev hun baade skuffet og beroliget. Sander bevarede sin Anstand, kyssede ærbødig den Haand, hun rakte ham, og sagde:

»Tak, dyrebare Veninde! Efter denne Stund har mit Hjerte længe sukket.«

Tonen var saamænd kjærlig og inderlig

nok, og Sanders Stræben efter ved en sømmelig Iagttagelse af Formen at hæve sig til hende og hendes Stilling maatte hun billige. Saa varmt bankede deres Hjerter hinanden i Møde, at lidt Tvang var gavnlig. De fortalte nu hinanden, hvad de hver for sig havde oplevet under Adskillelsen.

»Jeg har sendt Bud efter dig,« sagde Charlotte endelig, »med Dronningens Tilladelse og i en bestemt Anledning. Jeg har et glædeligt Budskab til dig: Kongen har i Gaar udnævnt dig til Assistent i Rentekammeret; hvad siger du dertil?«

»Jeg siger Tak og Gud velsigne Dronningen!« svarede Sander glad. »Fra hende kommer det.«

»Ganske vist«, svarede Charlotte, idet en fin Rødme stjal sig over hendes Kinder, »men det er dog Struensee, som har udvirket det.«

»Det glæder mig at høre,« sagde Sander. »Alle sige, at han er en genial og indsigtsfuld Mand og fri for alle Fordomme.«

»Det er han,« svarede Charlotte. »Jeg hørte ham forleden sige: Forholdene her i Danmark ere aldeles kinesiske; man ser kun paa Fødsel og Rang, mens man alene burde tage Hensyn til Dygtigheden og vælge brugbare Mænd til Statens Tjeneste, hvor de saa findes.«

»Og det«, svarede Sander med et Smil, »vil jeg haabe er sket, idet man sætter mig

ind i Rentekammeret. Der bliver vel nok engang en Minister af Struensee, og saa vil min Lykke være gjort."

»Ja«, sagde Charlotte, »naar du har faaet din Udnævnelse, saa forsøm ikke at gaa til Struensee og bringe ham din Tak; det er den rigtige Adresse.«

»Jeg skal følge dit Raad«, svarede Sander; »men tro ikke, at jeg over vor Lykke har glemt dine Forældre og det slemme Brud med dem; det ligger mig tungt paa Sinde. Mon ikke Dronningen ogsaa der kan jævne Vejen for os?«

»Det vil falde hende svært«, sagde Charlotte, »Moder er ubøjelig. Dronningen siger, at vi maa se Tiden an og ikke ødelægge vor Sag ved nogen Overilelse.«

»Godt«, svarede Sander, »jeg skal være taalmodig og ved at arbejde ivrigt i Rentekammeret lægge Grunden til vor Fremtid. Nu faar jeg jo Foden paa Embedsstigen, og hvorfor skulde der ikke en Gang kunne blive en Etatsraad af mig? Rangforordningen bliver vist aldrig ophævet; men det kan jo ogsaa være det samme, naar de kun fylde Kuben med Arbejdsbier og ikke med Droner. Men sig mig nu, kjære Charlotte, hvorledes ere vi egentlig stillede? Ere vi forlovede for Verden eller ikke? Dine Forældres Samtykke mangler jo.«

»Vi ere med alles Vidende og under Dron-

ningens Protektion hemmelig forlovede«, svarede Charlotte med et Smil. »Vi kunne vexle Breve, saa meget vi ville, og ses en Gang imellem. men kun her og helst ikke uden Dronningens Vidende.«

»En pikant Situation,« svarede Sander, »og den har sine lyse Sider. Naar vi mødes, saa have vi det for os selv, og vi slippe ganske for Visiter, sladrende Veninder og Kaffeselskaber. Det kan nok gaa en Stund, indtil Pæren bliver moden og af sig selv falder i Hænderne paa os, jeg mener dine Forældres Samtykke; og saa skride vi lige til Brylluppet.«

»Det glæder og beroliger mig, at du tager Sagen taalmodig«, svarede Charlotte, idet hun lagde sin Haand i hans. »Faders og Moders Samtykke maa til, ellers bliver der ingen Lykke derved.«

»Deri er jeg enig med dig«, sagde Sander og gav hende til Afsked et hjerteligt Kys. —

Der paafulgte imidlertid snart en længere Adskillelse, thi midt i Juni Maaned rejste Kongen og Dronningen med hele Hoffet til Holsten, hvor de bleve næsten til September. I denne Mellemtid gjorde Sander et fornuftigt Skridt, der altid tidligere havde staaet for ham som en Ydmygelse. Han rejste til Teglgaard og forligede sig med sin gamle Farbroder. Jørgen Sander gav sig strax. Hans Brodersøns Ansættelse i Rentekammeret og den adelige Brud,

han havde vundet, vare Trumfer, som Jørgen ikke kunde stikke og ønskede det heller ikke. Han indsatte ham i sit Testamente som Arving til hele sin Formue. Vel var den ikke betydelig, men nu kunde Niels Sander dog ikke kaldes en Tigger. Han havde Udsigt til at kunne ernære sin Hustru, selv om hun blev gjort arveløs, og det styrkede hans Selvfølelse, uagtet det ikke bragte ham et Skridt nærmere til Maalet. Da Charlotte fik den Efterretning, sendte hun ham et Svar, som frydede hans Hjerte.

»Gid jeg var fattig«, skrev hun »Alt hvad der udjævner Forskjellen mellem os, glæder mit Hjerte. Ja, det er nu kommet saa vidt med mig, at jeg er nær ved at ønske, at Trollernes gamle Blod ikke flød i mine Aarer.«

OTTENDE KAPITEL.

GOURMAND BLIVER KONFERENSRAAD.

Hoffets Rejse til Holsten var bleven forsinket noget ved, at den gamle Enkedronning Sophie Magdalene lagde sig til at dø sidst i Maj Maaned. Mod denne utidige Indblanding af Livets og Glædens Fjende, Døden, undlod Herskaberne ikke at protestere. Struensee, som senere ved en Kabinetsordre satte Tiden for alle Begravelser til Natten og saaledes ligesom udslettede Døden af Dagsordenen, tilkastede allerede nu Manden med Leen og hele hans Apparat af Sørge-Etikette en Handske. Mens Ligklokkerne ringede for Kong Christian den Sjettes Enke, gjorde han Udkast til en Forordning, som bestemte, at ingen Hofsorg maatte vare længere end fire Uger. Det var hans Prøvestykke i Regeringskunsten. Dog fik den høje afdøde Dame tillige nu i sin Grav tilbage med Renter det Had, som hun havde næret mod det ny Hof paa Grund af den

Mangel af Respekt, hvormed hun lige til det sidste var bleven behandlet. Med saa faa Omstændigheder, som Anstanden paa nogen Maade tillod, blev hun bragt til Hvile i Roskilde. Faa Dage efter brød Hoffet op, og sidst i Juni naaede det sin Hovedresidens for Sommeren, Slottet Travendal ved Segeberg.

En skjøn Sommer blev det, og man levede i Herlighed og Glæde. Kun Grev Holck var ikke rigtig i sit Es; han havde faaet en Forskrækkelse paa Gottorp, hvor Kongens Svoger, Prins Carl af Hessen residerede og hvor Hoffet paa Henrejsen havde opholdt sig nogle Dage. En Morgenstund, da han vilde ind til Kongen, løb han i Forgemakket paa Enevold Brandt, som lige kom ud fra Majestæten. Holck havde ingen Anelse om Brandts Nærværelse, — hvem mon der havde sendt Bud efter ham? I stum Forbavselse stirrede han paa sin gamle Rival og glemte rent at gjengjælde hans Hilsen.

»Tror De, at jeg er et Spøgelse,« spurgte Brandt med sit spydigste Smil.

»Nej,« svarede Holck, idet han fattede sig, »men jeg holder ikke af Gjengangere.«

Der skulde imidlertid snart vise sig en Gjenganger til, hvis Tilsynekomst var endnu mere ildevarslende, nemlig Rantzau-Ascheberg. Han var nu en ganske anden Mand, end for to Aar siden. Lykken havde glattet de værste Rynker i hans Ansigt. Hans gamle Fader var

død og han var kommen i Besiddelse af de store Familiegodser, og samtidig havde han smøget en tung Klods af sin Fod, idet han havde skilt sig af med sin Gemalinde. Hun havde nemlig to utilgivelige Fejl; hun var svagelig, og hun kunde ikke lade være at elske ham. Nu var han en fri Mand, i Øjeblikket ude over alle økonomiske Vanskeligheder og trods sine tre og halvtredsinstyve Aar saa hidsig som nogen Yngling paa at styrte sig ind i ny Eventyr. Nu hørte man ikke mere noget om Gigt eller Podagra. Der var rigtignok en lille Hindring for at træde ind i Helligdommen, nemlig den Banstraale fra Petersburg, som hvilede paa hans Hoved; men man satte sig sluttelig ud derover. Kongen og Dronningen modtog hans Indbydelse til Acheberg, hvor han beværtede og morede Herskaberne kongelig, og derpaa fulgte han med i Kongens Følge til Travendal.

Saaledes var nu, takket være Struensees Ordholdenhed, Triumviratets Medlemmer samlede og kunde begynde paa de Operationer, som skulde bringe Rom til at skjælve.

Man begyndte med at rydde den nærmeste Plads omkring Kongen, og dette Hverv paatog Dronningen sig. Caroline Mathilde havde nu ingen anden Vilje end Struensees. Hendes Hjerte svulmede af en Lidenskab, som døvede enhver advarende Røst i hendes Indre. Som

suveræn Dronning mente hun sig hævet over Verdens Dom, fulgte blindt sit naturlige Instinkt og skred dristig frem mod Maalet. —

En smuk Morgen midt i Juli Maaned sad Kongen i sit Gemak paa Travendal. Han var alene; Glasdøren til Haven stod aaben, Morgenvinden bar Blomsterduft og Toner af Fuglenes Sang ind til ham; men han syntes ikke at fryde sig derved. Efter at han havde læst nogle Sider i sin Yndlingsbog, Madame de Sevignés Breve, som han altid førte med sig, lagde han Bogen fra sig paa det lille Marmorbord, som stod ved Siden af hans Lænestol, og stirrede ud ad den aabne Dør med et tomt Blik. Et Par Gange gled der et sarkastisk Smil over hans fine Træk, og der viste sig et Glimt af Aand i hans sløve Øjne, men det udslukkedes lige saa hurtig, og han sank atter tilbage i sin apatiske Sløvhed.

Da hørte han en Raslen bag ved sig og foer sammen; enhver pludselig Lyd forskrækkede ham. Han vendte sig og saae, at det var Dronningen, der kom. Straalende af Sundhed og med et Smil paa sine friske Læber gik hun hen til ham, bød ham Godmorgen og rakte ham Haanden. Han rejste sig og kyssede den med Anstand. Der var jo nu sluttet Fred imellem dem, men han stod dog der som den besejrede Part og syntes næsten at frygte hende. Nogen egentlig Fortrolighed havde

der aldrig hersket imellem dem, og den Omstændighed, at de altid talte Fransk med hinanden, gjorde Tonen endnu mere formel.

»Har Deres Majestæt haft en god Nat?« spurgte hun, idet hun tog Plads paa en Taburet, og han atter satte sig.

»Jeg takker, Madame,« svarede Kongen, »ret god; men nu har jeg siddet her alene i en hel Time og kjedet mig; hvor er Holck?«

Der gav han hende strax Stikordet.

»Saa Holck har ikke gjort Dem sin Opvartning?« udbrød hun i en indigneret Tone. »Han red til Segeberg for lidt siden; han generer sig sandelig ikke!«

»De har aldrig kunnet lide Holck,« svarede Kongen med et bevidst, skarpt Blik.

»Nej,« svarede Dronningen rolig og ligefrem. »Han er alt for impertinent; men naar han saa endda gjorde sin Skyldighed mod Deres Majestæt, der har overøst ham med Naadesbevisninger! Jeg beundrer Deres engleagtige Taalmodighed med ham.«

»Da haaber jeg ikke, at han bilder sig noget ind,« svarede Kongen, idet han brusede op. »Jeg skal nok vise ham, hvem der er Konge!«

Men Vredesglimtet i hans Øjne slukkedes strax igjen, og han sank tilbage i Stolen som en slappet Fjeder.

»De bør ikke taale ham længer,« sagde

Dronningen, »giv ham hans Afsked og forsørg ham paa anden Maade.«

Kongens Blik oplivedes. Afskedigelser, Nedstyrtelser og Forandringer vare nu hans eneste Lyst. Men Venskabet med Holck var gammelt; de havde leget med hinanden allerede som Børn, og Holck havde nu i fire Aar været sin Herre og Konges tro Stalbroder, Omgangsven og Deltager i alle hans Daarskaber. Der gik en lille nervøs Gysning gjennem Kongens skrøbelige Legeme, idet han svarede:

»Det vilde give en Scene, og det kan jeg ikke taale.«

»Nej,« svarede Dronningen, »Deres Majestæt skal blive aldeles skaanet for den Ubehagelighed; vi ville afgjøre Sagen skriftlig; men det behøver ikke engang at ske strax. Lad os begynde med at sende ham under et eller andet Paaskud til Kjøbenhavn.«

»Ja, det lader sig høre,« sagde Kongen beroliget.

»Hans Fjernelse,« vedblev Dronningen, idet hun saae ned for sig, »vil bidrage meget til at gjøre Livet her paa Travendal behageligere for Deres Majestæt; men det falder mig ind, at Sagen vil blive mindre saarende for ham, hvis vi ikke lade ham rejse alene, men giver ham Selskab med i hans Forvisning.«

»Hvad mener De, Madame?« spurgte Kongen, idet han saae op.

»Jeg mener,« svarede Dronningen, at vi ere for mange. Hvad skulle vi med det store Hof her i vor landlige Ensomhed? Her bruge vi jo intet Ceremoniel. Lad os sende alle overflødige Personer tilbage til Kjøbenhavn. Hvad Gavn gjør egentlig Moltke, Fru von der Lühe og Holstein?«

»Hvad for noget,« udbrød Kongen med usædvanligt Liv. »De vil ikke alene berøve mig min Overhofmarskal, men vil endogsaa af med Deres egen Overhofmesterinde og Hofchef?«

»Ja,« svarede Dronningen, idet hun bøjede sit Hoved, »og med nogle Personer til, som ere mig til Besvær. Hvad skal jeg med alle de Hofdamer? Jeg bryder mig ikke om at beholde andre her end Charlotte Trolle.«

»Nej, det er virkelig morsomt!« udbrød Kongen, idet han gned sig i Hænderne. »Hvor de ville blive lange i Ansigterne, naar de faa deres congé!« Derpaa brast han i en kort, skarp Latter, men spurgte saa: »Men hvad siger Struensee til det?«

»Han er af samme Mening som jeg,« svarede Dronningen, idet hun saae op med et roligt og naivt Blik. »Ja, han gaar endnu videre end jeg; men han har jo sikkert selv udviklet sine Anskuelser for Deres Majestæt.«

Ja,« svarede Kongen nervøst, »han siger mig saa mange Ting nu; jeg kan ikke huske det altsammen. Mit Hoved er ikke synderlig

stærkt mere, Caroline,« føjede han til, idet han lagde Haanden paa Panden.

Denne Tilstaaelse og den sjældne Lyd af hendes Navn rørte Dronningen; dog var det ikke Kjærlighed — derom kunde der ikke være Tale — men Medlidenhed, der greb hende. Denne Følelse drev hende imidlertid netop til at gaa langt videre, end hun fra først af havde foresat sig og strax styre løs paa et større Maal. Jeg kan jo ikke, tænkte hun, bevise ham nogen større Velgjerning, end aldeles at befri ham for Regeringens Byrder.

»Deres Majestæts Hoved,« svarede hun, »er klart nok, men Deres Helbred er rokket; De trænger til Hvile. Jeg forstaar mig ikke paa Politik og, som De veed, har jeg aldrig blandet mig i Statssager; men saa meget kan jeg dog begribe, at vort Regeringsmaskineri er forældet, alt for indviklet og tungt at arbejde med; det burde simplificeres.«

»Ja,« sagde Kongen, idet han vaagnede op af en lille Døs, »det var nok omtrent det, Struensee sagde til mig forleden.«

»Struensee,« udbrød Dronningen med et sværmerisk Blik, »ser klarere end alle Deres Majestæts nuværende Raadgivere tilsammen. Hvorfor benytter Deres Majestæt ikke i en langt større Udstrækning denne udmærkede Mands Tjeneste? Ingen er Dem saa

hengiven, som han, og ingen forstaar Dem saa godt.«

Kongen flyttede sig urolig i Stolen; nu vidste han, hvor hun vilde hen.

»Men,« vedblev hun, idet hun fæstede sit Blik paa Kongens spændte Træk og skjælvende Læber, »jeg bør af Hensyn til Deres Majestæts sande Vel tale rent ud. Giv Bernstorff sin Afsked og sæt Struensee i hans Sted; det er mit Raad til Dem!«

Nu sprang Kongen op, vaagnede til klar Bevidsthed om Situationen og fik, maaske for sidste Gang i sit Liv, den fulde Brug af sine Evner.

»Jeg gjør det ikke, Madame,« raabte han, idet han satte Foden haardt i Gulvet. »Gjør og lad ellers, hvad De vil; men De maa ikke røre ved Bernstorff!«

Saa drejede han sig om paa Hælen og mere løb, end gik ud af Gemakket. Dronningen blev staaende og saae forbavset efter ham. Hun havde nok ventet Indvendinger, men ingenlunde en saa energisk Afvisning. Sagen maatte altsaa foreløbig stilles i Bero; men hun tvivlede ikke om, at Kongen til sidst vilde give sig.

Da de nogle Timer efter mødtes ved Taflet, syntes Kongen ogsaa ganske rolig. Han spiste med sin sædvanlige Appetit, saae sig

om med et sløvt Blik og forholdt sig tavs. Dog viste det sig, at han havde Ørerne med sig; da Struensee nemlig lod en Bemærkning falde til sin Sidemand om nogle engelske Støverhunde, som Dronningen havde forskrevet, og roste deres fortrinlige Egenskaber, raabte Kongen i en skarp Tone over til ham:

»De forstaar Dem slet ikke derpaa, Etatsraad! Racen er slet.«

Alle studsede, og Struensees Misundere gottede sig over dette Tegn paa Unaade. Tilrettevisningen var i og for sig krænkende, fordi Struensee var en anerkjendt dygtig Jæger, men dertil kom, at Kongen kaldte ham Etatsraad, uagtet han nylig var bleven udnævnt til Konferensraad.

»Deres Majestæt er naturligvis en større Kjender end jeg,« svarede Struensee rolig smilende; men Dronningen tog sig ikke Sagen saa let.

»Hundene ere gode,« sagde hun i en skarp Tone; »men hvordan de end ere, saa burde Deres Majestæt ikke glemme, at De har udnævnt Struensee til Konferensraad. Det er da vel ikke Deres Mening, at De vil berøve ham den højere Titel?«

Kongen gav intet Svar; men der gled et sarkastisk Smil over hans Læber; han kaldte sin store, danske Hund Gourmand hen til sig,

tog et Stykke Steg fra Tallerkenen, holdt det i Vejret og sagde:

»Gourmand, kan du gø?«

Hunden, som vidste, hvad der forlangtes af ham, inden han kunde faa sin Belønning, udstødte et Bjæf, Kongen kastede Kjødet i Gabet paa ham og sagde: »Godt, saa kan du ogsaa være Konferensraad!«

Alle lo af Kongens Vittighed, og ingen lo højere end Struensee. Det kunde han rolig gjøre; thi hvad der end havde rørt sig i Kongens sløve Hjerne, saa døde det atter hen. Det hele endte med en Spas, idet Kongen samme Aften udstedte et Patent, hvori han virkelig udnævnede Gourmand til Konferensraad. —

Bortsendelsesordren kom over de proskriberede Herrer og Damer som et Tordenslag. Rigtignok havde flere af dem udfordret Skæbnen, idet de havde udtalt sig meget skarpt og uforsigtig om Dronningen og prøvet paa at modarbejde Struensee; men en saa dristig, opsigtvækkende og i deres Øjne skandaløs Foranstaltning, som næsten hele Hoffets Hjemsendelse, havde de dog ikke ventet.

Brandt paatog sig med Glæde det Hverv at overbringe Kongens Ordre til vedkommende og tillige underrette dem om, at Kongen ikke befandt sig saa vel, at han kunde give nogen af dem Afskedsavdiens. Dronningen derimod

vilde modtage dem. De benyttede sig imidlertid ikke alle af Tilladelsen, og blandt dem, der holdt sig tilbage, var Holck. Da Brandt kom ind til ham med Meldingen, svarede han i en skjødesløs Tone:

»Det kommer mig ikke uventet; jeg forstaar godt Meningen; jeg er færdig; min Afskedigelse vil ikke lade vente længe paa sig.«

»Derom veed jeg ingen Besked,« svarede Brandt med en uskyldig Mine.

»Aa,« sagde Holck spydig, »De veed sagtens mere end det, uagtet De kun er Kosten; en anden og stærkere Haand holder paa Skaftet. Skal De maaske afløse mig? Saa naar De altsaa Deres Maal; jeg gratulerer og misunder Dem min Sjæl ikke. De vil snart faa nok deraf; jeg er glad over, at jeg nu kommer ud af den hele Suppedas.«

»Ja,« svarede Brandt med sit infameste Smil, »det, De efterlader overalt, hvor De har været og haft Raadighed, maa vel kaldes Suppedas; men nu skal der nok komme bedre Orden i Tingene.«

Den ramte; thi Holck havde ved sin umaadelige Letsindighed og sit Spilleraseri kostet Kongen mange Penge og bortødslet hele sin Formue; han gik derfra som en ødelagt Mand. Imidlertid havde han i sin Tid vist Brandt Skaansel og fortjente ikke at skoses af

ham. Han gjorde dog ikke Gjengjæld, men svarede med en Grandseigneurs overlegne Ro:

»Nu, min kjære Kammerjunker, lad os nu først se, hvorledes Deres Regimente spænder af. Naar vi have Enden paa Visen, saa kunne vi tales ved om den Ting!«

Brandt følte sig en Smule lille, da han gik fra den faldne Yndling; men andre Steder havde han bedre Held med sig og nød ret sin Triumf.

Størst var Forbitrelsen i Damernes Lejr, og der rasede især Elisabeth von Eichen som en Løvinde. Skaalen blev endnu mere bitter for hende at tømme, fordi Charlotte Trolle var bleven skaanet. Hun undlod da heller ikke at give sin Harme Luft.

»Det er en smuk Løn, jeg faar for min tro Tjeneste«, sagde hun inden Afrejsen til Charlotte; »men jeg forstaar! Det er ikke andet end pur Jalousi fra Dronningens Side; hun kan ikke taale, at Struensee ser paa mig eller taler til mig.«

Da Charlotte ikke gav noget Svar, vedblev hun:

»Dronningen har Grund til at være jaloux. Struensee er min Ven og var det, længe inden han blev Dronningens.«

Da Charlotte saae ned for sig og rødmede, klappede Elisabeth hende paa Kinden og sagde med et frækt Smil:

»Du vil ikke behøve megen Sminke her paa Travendal. Undseelsens Roser ville stadig blomstre paa dine yndige Kinder ved at se alt det, som nu skal gaa for sig. Bjærg din Dyd og se snart at blive gift med din Skriver!«

Med stor Bedrøvelse maatte Charlotte erkjende Sandheden af denne onde Spaadom. Nu da alle, som havde holdt Ceremoniellet og Anstanden oppe, vare fjernede, satte Dronningen alle Hensyn til Side. Hun færdedes overalt med Struensee uden mindste Ledsagelse. Livet gik for dem som en Rus, og Dagen var for kort til Glæden.

Imidlertid gik de politiske Intriger deres Gang. Triumviratet drev det snart saa vidt, at Bernstorff ikke mere blev tilsagt til Kongens Taffel, og han havde svært ved at faa Majestæten i Tale. Kongen var aldrig alene; enten var Struensee, Brandt eller Rantzau hos ham. Kongen vænnede sig efterhaanden til Brandts Selskab, og Rantzau spillede sine Kort saa fint, at han kom i Gunst hos Dronningen, uagtet hun tidligere havde haft Modbydelighed for ham. Han nød den Ære en smuk Dag i Avgust Maaned at præsentere Dronningens Livregiment, hvis Oberst han var, for sin høje Chef, Dronningen selv. Regimentet blev beordret til Travendal fra Glückstadt, hvor det laa. Der blev holdt en højtidelig Parade i Slotsgaarden, hvor

Dronningen selv overrakte Regimentet to ny Faner med sit Navnetræk.

Ved denne Lejlighed red Caroline Mathilde, lig en anden Catharina II, frem for Regimentets Front i Oberstuniform, en rød Frakke med gule Rabatter, bar en galloneret Hat med Fjer og hilste paa militær Vis med den dragne Kaarde. Kongen stod ved sit aabne Vindue, saa derpaa og lo deraf. Struensee og Brandt stod sammen ved et andet Vindue; Brandt hviskede til Struensee:

»Rantzau er heldigere her, end han var for otte Aar siden i Petersburg. Mon han ser tilbage og sammenligner? Hos mig vækker denne Scene en underlig Ideeassociation.«

»Hvilken?« spurgte Struensee.

»Hvis«, svarede Brandt, »Dronningen nu gjorde ligesom Kejserinde Catharina — jeg mener ikke noget saa grusomt — men — hun kunde gjøre sig til Regentinde, hvad Dag hun vilde; det lod sig udføre i en Haandevending.«

Struensee blev ganske bleg og hviskede heftig:

»Ti stille, forrykte Menneske! Det ender nok med, at De ødelægger det hele for os.«

Ja, Brandt var Triumviratets enfant terrible; men han havde Mod i Brystet. Havde der været saa meget Staal i Struensee, vilde Begivenhederne formodentlig have udviklet sig anderledes og Christian VII.s Skæbne kunde have faaet

nogen Lighed med Kejser Peter III.s. Nu endte Dagen kun med et Galataffel, og Dronningen overrakte sin Oberst en Gulddaase med Brillanter af betydelig Værdi. Aldrig er en kostelig Gave bleven lagt i en værre Forræders Hænder.

Midt i Avgust var Idyllen paa Travendal til Ende. Dronningen maatte, hvor nødig hun end vilde, rejse til Lyneborg, hvor hendes Moder, Prinsesse Augusta af Wales, og hendes Broder, Hertugen af Gloucester, havde sat hende Stævne. Kongen tog med, og Struensee ledsagede dem naturligvis.

Rygtet om den mislige Stilling, hvori Dronningen befandt sig, var naaet til hendes Moder og havde foruroliget hende. Hun vilde give sin Datter en Advarsel, gjøre hende begribeligt, at hun spillede et højt Spil og udsatte sig for Fare; men Dronningen undgik enhver tête à tête med sin Moder, og de skiltes med Kulde.

Derefter rejste Herskabet tilbage til Sjælland og opslog sin Residens paa Hirschholm, hvis Herligheder den gamle Enkedronning havde maattet forlade. Mens Dronningen morede sig, jagede med sine engelske Støvere og sine Falke, og Hoffet levede i en Hvirvel af Adspredelser, arbejdede Struensee ihærdig paa sit Værk. Al Modstand fra Kongens Side var nu brudt, og Magten var i Struensees Hænder. Bernstorff, det gamle Systems Bærer, blev styrtet, og ende-

lig faldt Systemets Grundpille, idet Statsraadet blev afskaffet. Banen var ryddet, og Struensee skred frem paa den med hele en Eventyrers Dristighed. Nu kom der en Tid, saa rig paa Omvæltninger, Nedstyrtelser og Ophøjelser, at der ikke i Aarhundreder havde været Mage til den i Danmark.

I Juli Maaned det næste Aar lod Struensee sig udnævne til Kabinetsminister med en hidtil uhørt Myndighed, idet hans Underskrift skulde have samme Gyldighed, som Kongens. Kongen forsvandt som en Gud i en Sky, og da Adgangen til ham blev spærret for alle Myndigheder, stod Struensee alene lige over for Folket og forkyndte det, hvad Suverænen havde hvisket ham i Øret i det allerhelligste. Talsmanden for det oplyste attende Aarhundredes Lighedsideer, Frihedens Banebryder, optraadte som en Despot uden Mage. Man maatte gaa til Stambul for at finde en Kabinetsregering, der lignede denne. Kabinetsordrerne myldrede frem, gode og slette mellem hverandre og alle uforberedte. Selv de bedste af dem, som virkelig afskaffede Misbrug og vare til Gavn for Samfundet, kom som umodne Frugter, afrevne af et utaalmodigt Barns Haand; men adskillige af dem saarede Folkets moralske og religiøse Følelse og krænkede nedarvede Sædvaner. Tillige blev dette ny Evangelium, der mindst fik lige saa mange Kapitler, som Aaret har Dage,

forkyndt det danske Folk i det tyske Sprog; af det maatte man betjene sig for at blive hørt og opnaa nogen Gunst. Det blev et Fremmedherredømme, mod hvilket alle de tidligere under tysktalende Konger og Embedsmænd vare for intet at regne. Da hertil kom Afskedigelser for Fode, oftest uden Pension, Afskaffelse af den ene Part af Kongens Livvagt, Hestgarden, og Reduceringer i alle Retninger, mens Hoffets Ødselhed alligevel ikke tog af, saa kan man tænke sig den Bestyrtelse, Forbitrelse og Forvirring, som greb det loyale Folk og bredte sig gjennem alle Samfundslag.

Den fik Luft; thi med Bevidstheden om sine gode Hensigter gav Struensee Pressen fri og udfordrede Kritikken. Det var paa Samfundets daværende Udviklingstrin det samme, som at slippe alle Narre og Skjælmer løs. Folkets bedste Mænd skyede det Selskab, og Frihedens Giver høstede i Stedet for den ventede Popularitet kun Skam og Skade. De latterligste og mest uforskammede Ting kom for Dagen, ikke engang Dronningen gik Ram forbi, og der fremstod en Pamflet-Literatur, som var og altid vil være en Skamplet paa vort Fædrelands Historie.

Den 22. Juli 1771, Dronningens tyvende Fødselsdag, blev Kronen sat paa Værket. Hun fejrede den i bedste Velgaaende paa Hirschholm, efter at hun fjorten Dage før havde bragt

en Datter, Prinsesse Lovisa Augusta, til Verden. Paa den Dag blev baade Struensee og Brandt ophøjede i Grevestanden. De vare allerede begge blevne smykkede med Caroline Mathilde-Ordenen, som Dronningen havde stiftet paa Kongens Fødselsdag samme Aar, og saaledes udstyrede illustrerede de paa en mærkelig Maade Kabinetsministerens ofte proklamerede Foragt for Titler og Rang. Det var imidlertid baade Struensees og Brandts Alvor, at de vilde haandhæve deres, og de lod sig give hver en Dotation paa tresindstyve tusende Daler. Nu var Bægeret fuldt; — naar vilde det flyde over?

NIENDE KAPITEL.

PAA FREDENSBORG.

Paa Fredensborg, i den tavse Skov ved Esrom Sø, havde Enkedronning Juliane Marie sin Sommerresidens, og der dvælede hun hvert Aar længe og gjerne med sin unge Søn, Arveprins Frederik. Hendes afdøde Gemal, Kong Frederik V., havde tilskjødet hende Slottet for Livstid, saa at det var hendes Domæne.

Fordum, baade i Bygherren Kong Frederik IV.s og senere i Kong Frederik V.s Tid havde der været holdt et muntert Hof paa dette venlige, rummelige og i en yndig Natur beliggende Slot. Ofte havde Slottets Sale og ved landlige Fester den storladne Parks lange Alleer gjenlydt af muntre Stemmer og Musik, mens i den sildige Aften Lysene straalede fra Slottets Vinduer, og de klippede Hækker og Havens Statuer blussede i Lampers og Faklers Skin; men nu var der tyst.

Frederik V.s Enke levede et stille, tilbage-

trukkent Liv. De regerende Majestæter kom ikke mere til hende, og hun viste sig yderst sjælden ved Hoffet. Forholdet til hendes Stifsøn Kongen havde aldrig været varmt; men fra først af havde Enkedronningen dog staaet paa en venlig Fod med Caroline Mathilde. Dette havde imidlertid ganske forandret sig efter Kongens Tilbagekomst fra Udlandet og Struensees Fremtræden paa Hoffets Skueplads. Den strengt gudfrygtige, sædelige, skarpt dømmende Juliane Marie kunde ikke trives ved et Hof, hvor der herskede saa fri Sæder. Man vidste, at hun brød Staven over det, og hævnede sig ved paa enhver Maade at krænke og tilsidesætte hende og hendes Søn. Der kunde ikke slaas Bro over Svælget mellem disse to Lejre, og Følgen blev derfor en Tilstand, som meget lignede et Brud; kun til Nød blev Anstanden reddet.

Fredensborg blev da et naturligt Tilflugtssted for alle de mange ved Struensees voldsomme Foranstaltninger forurettede og forargede Mennesker, baade de værdige og de uværdige. Alle, som kunde nærme sig Enkedronningen, søgte til hende for at klage deres Nød og faa Trøst, og det fik de; men enhver Opfordring til hende om at gribe ind afviste hun. Der havde ingen Mangel været paa slige Opfordringer; thi der havde allerede været to Sammensværgelser i Gang mod Struensee; men de

vare begge strandede. Endogsaa Struensees to egne Forbundsfæller begyndte nu at konspirere imod ham, Rantzau, fordi han følte sig skubbet til Side, Brandt, fordi han var træt af den spændte Situation. Ikke des mindre holdt Enkedronningen sig tilbage. Hun havde sit rolige Liv kjært, og ikke engang mens hendes Gemal, Kong Frederik, levede, havde hun blandet sig i Statssager eller viist noget Tegn til politisk Ærgjerrighed, skjønt hun visselig paa sit lille Omraade førte Tøjlerne med fast Haand. Den Tanke, at Begivenhedernes Gang kunde sætte hende i Højsædet og lægge Rigernes Skæbne i hendes Haand, var længe fjern fra hende.

Saaledes var Sagernes Stilling, da den gamle Prinsesse Charlotte Amalie, Frederik IV.s Datter, en smuk, mild Dag først i Oktober Maaned kom agende i sin Karosse fra Frederiksborg, hvor hun det Aar havde sin Sommerresidens. Hun vilde sige Enkedronningen Farvel, inden hun tog tilbage til Kjøbenhavn og flyttede ind i sin Vinterbolig paa Christiansborg. De to høje Damer vare fortrolige Veninder og omgikkes flittig. Deres Stilling havde ogsaa meget tilfælles, da Prinsessen trods sin store Blidhed heller ikke var sluppen for Ubehageligheder. Kongen havde ved sine nærgaaende Drillerier gjort Livet ved Hoffet saa utaaleligt for hende, at hun ganske havde trukket sig tilbage og ikke engang mere, naar hun

var paa Christiansborg, Kongefamiliens fælles Bolig, spiste ved Kongens Bord.

Efter Taflet, som holdtes Klokken to, aabnedes Havesalens Glasdøre af en kongelig Lakaj, som blev staaende med blottet Hoved, mens to Damer traadte ud og langsomt gik ned ad Stentrappen. Ingen af dem var høj, men Damen til venstre holdt sig rank; det var Juliane Marie. Hun bar over sin kostbare Dragt en let Kaabe og over Hovedet kun et Slør, da Vejret var mildt, aldeles sommerligt. Noget krumbøjet og støttende sig til hendes Arm, gik den gamle Prinsesse. Hendes Dragt havde et mere mageligt Snit; hun bar ikke stramt Korset, hendes Skjørt havde et langt mindre Omfang end Enkedronningens, og der var i det hele taget noget jævnt og fordringsløst over hendes Person. Lakajen lukkede Døren og fulgte derpaa efter Herskaberne i en passende Afstand, saa at de kunde samtale ubelurede. Naar de høje Damer stod stille, standsede ogsaa han; naar de gik videre, satte ogsaa han sig igjen i Bevægelse. Dette gjentog sig ofte; thi Samtalen blev efterhaanden bevæget, og der forefaldt derfor mange Standsninger.

»Hvor her dog er yndigt«, sagde Prinsessen, idet hun standsede paa en lille, aaben Plads i Blomsterparterret foran Slottet. Hendes Blik søgte ned ad en af de lange Alleer, som udgik straaleformig fra Slottet, og for hvis Ende man

kunde skimte den blinkende Sø. Dernæst saae hun ned ad Vaabenalleen, for hvis Ende der endnu den Gang stod en høj Æresport, som vakte gamle Minder hos hende.

»Ja«, svarede Enkedronningen, mens de langsomt gik videre, »her er smukt, og jeg elsker mit Fredensborg, uagtet alle mine Minder herfra ikke ere lyse.«

Hun sigtede til sit Ægteskab, som ikke havde været lykkeligt. Uagtet hun opfyldte sine ægteskabelige Pligter med stor Troskab lige til det sidste, var det dog ikke lykkedes hende at vinde sin udsvævende Gemals Hjerte, ligesom hun heller ikke, en ganske kort Tid undtagen, vandt Folkets Hjerte eller blev populær. Et Uheld var det for hende, at hun kom efter en af de elskeligste Dronninger, som Danmark nogen Sinde har haft, nemlig Kong Frederik V.s første Gemalinde, Louise af England, Caroline Mathildes Faster, og derfor har man ogsaa kaldet hende det attende Aarhundredes Bengerd. Dog laa det væsentlig i hendes Personlighed, som ikke var sympatisk; det følte hun selv, og det gød Bitterhed i hendes Sind.

»En anden Sag er det med dig, Charlotte«, tilføjede hun. »Her har du tilbragt din Ungdoms lykkeligste Dage.«

»Ja«, svarede Prinsessen med et Suk, »det var andre og bedre Tider. Da var Kongestammen i Flor, og skjønt heller ikke den Gang

alt var, som det burde være, saa førte dog min høje Fader Sceptret med Kraft, styrkede Rigerne og hævede dem til Anseelse; men Gud hjælpe os, som det nu ser ud! Var ikke din Søn, Juliane, saa vilde jeg sige, at Slægten er ganske udartet; Trin for Trin er den gaaet nedad.«

»Jeg antager«, sagde Enkedronningen, »at vi ere komne saa dybt ned, som vi kunne komme. Vi tør vel saa haabe, at Bladet med den næste Generation vil vende sig, saa at det atter vil gaa opad. Om Kongen vil jeg kun sige, at hans Regimente er blevet ganske. som det tegnede til. Husker du, hvorledes han ved Kroningen sad og legede med Sceptret, saa at Knappen med Kronen faldt af? Det var ildevarslende. Sceptret har kun været en Rangle i hans Hænder, og han har gjort alt for at forøde sin herlige Arv, Suveræneteten. De Danske ere et godt Folk, trofast og loyalt; men de maa behandles ømt og regeres faderlig. De ville helst spore Kongens egen Haand i alt — og saa kommer her en Mand med Doktorhat, en Salvesmører, skubber Kongen til Side og river hele Magten til sig. Aa, jeg gider ikke sige mere om den Ting. Du veed jo, hvorledes det har sig, og at Dronningen bærer Skylden for dette. Hun har kastet sin Værdighed som Kvinde og Dronning bort; ingen af Danmarks Dronninger i umindelige Tider har nedværdiget sig saa dybt.«

»Ja, ja«, sagde Prinsessen med et pinligt Udtryk i sit milde Ansigt, »det er en indviklet og sørgelig Historie; men døm ikke Caroline Mathilde for strengt. Hun er en sød lille Kone og kunde være bleven et Mønster af en Dronning, hvis hun havde haft en bedre Mand; men Gud forbarme sig, saadan som Kongen har behandlet hende og formelig drevet hende i Fristelse.«

»Hun burde staaet fast alligevel«, svarede Enkedronningen strengt, »og da kunde hun maaske reddet Situationen.«

»Nej saamænd om hun kunde«, sagde Prinsessen, idet hun rystede paa Hovedet. »Hun formaaede ikke det mindste, førend Struensee kom. Han fik Bugt med Kongen, jeg veed ikke ved hvilke Kunster.«

»Og med Dronningen«, sagde Juliane Marie. »Nu, kjære Charlotte, ømme og svage Hjerter gjør ikke gode Dronninger, ja, er heller ikke nok til at gjøre gode Hustruer. Ingen Kvinde udfylder sin Plads i Livet ved at kunne smile sødt og sige venlige Ord, allermindst en Dronning, om hun saa bliver hyldet af alle Landets Poeter.«

»Jeg gad dog vidst«, sagde Prinsessen, »om ikke Rygtet lyver Dronningen meget paa. Jeg tror ikke det halve af den Sladder, som gaar om hende.«

»Det ligner dig«, svarede Enkedronningen: »du er selv saa god, at det falder dig svært at

tro ondt om noget Menneske; men du staar jo ogsaa uden for det hele og veed ikke, hvad det er. Du skulde have været med paa Hirschholm til Lovisa Augustas Daab og set den Menage!«

»Jeg kan godt lide dig for, at du tog derhen«, sagde Prinsessen; »det var kjønt af dig, at du holdt Barnet over Daaben.«

»Ja«, svarede Enkedronningen med et spydigt Smil, »ved den Lejlighed trængte man til mig. Jeg gjorde det for at redde Kongehusets Ære og for det uskyldige Barns Skyld.«

»Men hvad saae du da, som var saa slemt?« spurgte Prinsessen.

»Det hele var horribelt«, svarede Enkedronningen, Struensees Opblæsthed, den Ugenerthed, hvormed han tiltalte Dronningen, og Kongens Ynkelighed. Der tages næsten slet intet Hensyn til ham mere, man spørger ham aldrig om noget. Naar du tænker dig, Charlotte, at Struensee endog giver Ordre til, at der skal rettes an og hæver Taflet! En Aften sagde han sans façon til Kongen: »Det er silde; nu er det bedst, at De gaar i Seng!«

»Fra hvem har du det?« spurgte Prinsessen.

»Fra Reverdil«, svarede Enkedronningen, »og han plejer ikke at lyve.«

»Men hvad vil han der?« spurgte Prinsessen. »At den respektable Mand bliver der, taler dog til Fordel for Hoffet.«

»Struensee tog ham ved Næsen«, svarede Enkedronningen. »Da han kaldte Reverdil tilbage, indbildte han ham, at Kongen var fuldkommen fornuftig og lod ham tro, at han skulde bruges i Statens Tjeneste, til at fremme Landboreformen; men da han kom, saae han, at Meningen kun var, at han skulde holde Kongen med Selskab; Brandt er led og kjed deraf. Alligevel bliver han af Medlidenhed med Kongen. Han var her forleden, og jeg gav ham Avdiens. Han talte smukt og sandt om min Stilling og var især forarget over, at man ikke engang vil tilstaa Arveprinsen en Appanage.«

»Ja«, udbrød Prinsessen, »det er for galt, at din Søn staar tomhændet, mens Struensee og Brandt vælte sig i Guld.«

»Nu«, vedblev Enkedronningen, »jeg spurgte Reverdil, hvorledes han kunde udholde at leve i det Selskab, som Struensee og Brandt trække til Hoffet. Han svarede: det er ikke altid lige galt, undertiden endogsaa ret fornøjeligt. Samtalerne ved Taflerne ere ikke usømmelige og undertiden, naar Struensee tager Del i dem, ret aandfulde; men jeg skal ikke nægte, at naar Brandt slaar sig løs og giver sig til at fjase med Damerne, saa er jeg til Mode, som om vi vare Tjenerskabet, der havde sat sig til Bords i Herskabets Fraværelse.«

De vare nu komne til det saakaldte Dronningens Lysthus, og der gik de ind for at tage

en lille Hvile, inden de gik hjem, mens Lakajen blev udenfor og patrouillerede i nogen Afstand.

Prinsesse Charlotte sad en Stund tavs og ridsede med sin Parasol i Gruset. Endelig saae hun op og sagde med et Suk:

»Ja, hvad skal dog Enden paa det hele blive?«

»Jeg tænker Oprør«, svarede Enkedronningen rolig.

»Det er dog forfærdeligt«, udbrød Prinsessen; »saa forgribe de sig paa Kronen. og Landet gaar under i Anarki.«

»Eller maaske et eller andet Kup, som befrir Kongen,« vedblev Enkedronningen. »Den Fejhed, Struensee viste, da Matroserne stormede ud til Hirschholm og han tillige med Kongen og Dronningen og det hele Kompagni flygtede til Sophienberg, indtil Faren var dreven over, maa være meget opmuntrende for hans Fjender, — men hvem var det?«

Hun havde opdaget to Herrer, som stod og talte et Øjeblik med Lakajen, hvorpaa de forsvandt bag Træerne. Hun vinkede ad Lakajen, som hurtig indfandt sig og paa hendes Forespørgsel svarede:

»Det var Jessen, Deres Majestæt, og saa Etatsraad Guldberg.«

»Saa Jessen er kommen herud«, sagde Enkedronningen eftertænksomt.

Nicolaj Jessen havde i sin Tid været Kam-

mertjener hos Frederik V. og udmærket sig i Tjenesten ved sin Troskab og Paalidelighed. Han nød en lille Pension og ernærede sig i øvrigt som Vinhandler i Kjøbenhavn. Han var gift med en Datter af Enkedronningens Kammerfrue Jacobi, og han leverede Vin til Enkedronningens Kælder. Der var altsaa intet paafaldende i, at han var taget ud til Fredensborg; men han var endnu i stor Gunst hos Enkedronningen, hun talte gjerne med ham om gamle Dage, og han plejede ved sine Beretninger om Stemningen og Tilstanden i Hovedstaden at bidrage sit til at holde hende à jour med Begivenhederne.

Kort efter rejste de to høje Damer sig og vendte tilbage til Slottet. Prinsesse Charlotte, som var svagelig, tog tidlig bort, og strax da hun var kjørt, lod Enkedronningen Guldberg kalde.

Guldberg havde været Arveprinsens Lærer, kaldet dertil for syv Aar siden, da han var Professor eloqventiæ i Sorø. Nu var han den attenaarige Prins's Kabinetssekretær, men især var han Enkedronningens højre Haand og mest betroede Mand. Det forstod enhver ved det blotte Syn af ham. Der 'var en sjælden Renhed, Fasthed, Harmoni over hans djærve Træk, og af hans kloge Øjne lyste en aaben og ærlig Sjæl. Man fik strax det Indtryk af denne Mand, at man trygt kunde betro ham, hvad

det skulde være, men tillige, at han vidste, hvad han vilde. Den brede Pande, den bøjede Næse og de tæt sluttende Læber vakte Forestilling om Jærnvilje, maaske Stivsind. Enkedronningen og han vare beslægtede Naturer; de forstod strax hinanden, men Hofmand var han ingenlunde, jævn i sit Væsen, og skjønt han aldrig krænkede Formen, sagde han dog altid sin Mening uden Sky.

»Er der noget paa Færde?« spurgte Enkedronningen, da han traadte ind. »Jeg hører, at Jessen er her.«

»Ja, Deres Majestæt,« svarede Guldberg med et dybt Buk, »og han bringer mærkelige Efterretninger.«

»Er der passeret noget ved Hoffet?« spurgte Enkedronningen hurtig.

»Nej, just ikke det,« svarede Guldberg; »men vil Deres Majestæt ikke høre ham selv? Han sidder paa mit Værelse —«

»Hent ham strax,« bød Enkedronningen, »men kom selv med!«

Faa Minutter efter traadte Jessen ind, fulgt af Guldberg. Hans ranke Skikkelse dannede en stærk Modsætning til Guldbergs undersætsige og kraftige, og hans Holdning og Fremtræden viste strax, at han var hofvant.

»Naa, er De der, Jessen,« sagde Enkedronningen, som modtog ham staaende. »Hvad

nyt bringer De?« spurgte hun, idet hun rakte ham sin Haand, som han ærbødig kyssede.

»Vigtigt nyt, Deres Majestæt, svarede han. »En Kreds af ansete og uforsagte Mænd er traadt sammen; de have besluttet at befri Kongen og redde Landet fra Undergang.«

»Det have ansete og uforsagte Mænd nu to Gange besluttet, min gode Jessen,« svarede Enkedronningen, »og dog blev det ikke til noget.«

»Men denne Gang, Deres Majestæt,« sagde Jessen, »har Sagen dybere Rod og bedre Støtter.«

»Hvem er det da?« spurgte Enkedronningen.

»Først Grev Rantzau-Ascheberg,« svarede Jessen, idet Dronningen saae til Guldberg med et betydningsfuldt Smil; »dernæst Generalkrigskommissair Beringskjold.«

»En stor Slyngel og et aldeles upaalideligt Menneske,« sagde Enkedronningen.

»Da er det dog ham, der har fundet paa det hele, Deres Majestæt,« svarede Jessen, »og han har vundet to Mænd, hvem Deres Majestæt næppe vil kassere, Obersterne Eichstedt og Køller.«

»Ja saa!« udbrød Dronningen overrasket.

»Disse to tapre Officerer,« vedblev Jessen, »indestaa for deres Regimenter, som ere dem hengivne med Liv og Sjæl. De ere under visse Forudsætninger rede til alt.«

»Nu,« sagde Enkedronningen, »Eichstedt og Køller ere paalidelige Mænd; Sagen er hos dem i gode Hænder. De skal ret have Tak,« tilføjede hun med pludselig Tilbageholdenhed, »fordi De bragte mig den Efterretning!«

»Men,« vedblev Jessen, »de Herrer tiltro sig ikke Avtoritet nok til at føre Sagen igjennem. Ja,« vedblev han, da Enkedronningen løftede Haanden, som om hun vilde standse ham, »Deres Majestæt maa tilgive mig, at jeg taler saa frit til Dem om en saa uhyre vigtig Sag. Det var ogsaa min Mening, at Etatsraad Guldberg skulde have forebragt dette, men Etatsraaden ansaa det for rettest, at jeg, som er udsendt af de Herrer sammensvorne, selv røgtede mit Ærinde.«

»Naa saaledes!« udbrød Enkedronningen, idet hun tilkastede Guldberg et Blik. »Tal da; hvad har De mere at sige?«

»Eichstedt og Køller,« vedblev Jessen mere dristigt, »have erklæret, at et saa stort Foretagende aldrig vil lykkes, naar det ikke finder Støtte i selve Kongehuset, ja, de have gjort sligt til Betingelse for deres Medvirken.«

»De mener naturligvis mig,« sagde Enkedronningen med et Smil. »Nej, min gode Jessen, det bliver der intet af; det kan De sige de Herrer!«

Jessen saae til Guldberg, som om han vilde sige: der kan De se! Men da Guldberg

nikkede opmuntrende til ham, vendte han sig atter om til Enkedronningen og sagde:

»Det skal jeg; men maa det dog være mig tilladt i al Underdanighed at sige Deres Majestæt, at Faren er overhængende. Struensee tænker paa intet mindre end at lade Kongen takke af og gjøre Dronningen til Regentinde.«

»Det faar De mig ikke til at tro,« svarede Enkedronningen. »Struensee er ikke den Mand, der tør vove et saa uhørt dristigt Skridt.«

»Da har jeg dog her noget,« svarede Jessen, »som vil overbevise Deres Majestæt.«

Han fremtog af sin Brystlomme et Papir og overrakte Enkedronningen det. Hun greb det, udfoldede det og løb det igjennem.

»Naa, det maa jeg sige!« udbrød hun, da hun var færdig med Læsningen.

Det var en Afskrift af et Dokument, hvori Kongen frasagde sig Tronen og udnævnte Dronningen til Regentinde.

»Hvor har De det fra?« spurgte Enkedronningen i en skarp Tone.

»Fra Grev Rantzau selv,« svarede Jessen. »Han sagde, da han gav mig det, at Struensees Broder, Justitsraaden, har forfattet Dokumentet eller gjort dette Udkast til det.«

»De har vel læst det. Guldberg,« sagde Enkedronningen, »hvad mener De om det?«

»At det er ægte,« svarede Guldberg med stor Bestemthed. »Der har allerede i nogen

Tid gaaet Rygter om, at Struensee paatænker et saadant Kup. Det er jo ogsaa kun Konsekvensen af hele hans frække, forvovne Handlemaade. Det er jo nu kommet saa vidt, at han, hvis han da ikke er aldeles forblindet, maa indse, at uden en eller anden dristig Streg kan han ikke bjærge sig; og Rantzau har let kunnet skaffe sig denne Afskrift af Tronfrasigelsesakten; han spiller nemlig endnu under Dække med Struensee og har ikke brudt med ham.«

Guldberg troede fuldt og fast, hvad han der sagde, og hans Erklæring overbeviste Enkedronningen. Den var jo ogsaa vel motiveret, og det er højst sandsynligt, at Struensee, da Farerne omkring ham voxede, har tænkt paa den Udvej, men der blev ikke gjort noget Skridt for at virkeliggjøre den. Dokumentet var falsk, fabrikeret af en af de sammensvorne, formodentlig af Rantzau selv eller Beringskjold, for at paavirke Enkedronningen. Hensigten blev opnaaet, og dette forklarer og retfærdiggjør, hvad der fulgte efter.

Enkedronningen blev staaende nogle Øjeblikke med Papiret i Haanden, hensunken i Tanker.

»Naar rejser De?« spurgte hun omsider Jessen.

»I Morgen, hvis Deres Majestæt ikke bestemmer anderledes,« svarede han.

»Hør op til Guldberg først,« sagde hun og afskedigede derpaa Jessen, men bød Guldberg blive.

Hun tog Plads i sin Lænestol, sad en Stund tavs og saae hen for sig, indtil hun endelig fæstede Blikket paa Guldberg, og der kom et skarpt Glimt fra hendes kloge Øjne, idet hun sagde:

»Sig mig engang, Guldberg, tror De, at Struensee, den Gang han udstedte den infame Lov om Ægteskaber i forbudne Led, som ogsaa tillader en fraskilt Kone at ægte sin Galan, tror De, siger jeg, at han da tænkte paa den Mulighed en Gang at kunne gifte sig med Dronningen?«

»Nej, Deres Majestæt,« svarede Guldberg, idet der gled et Glimt af Lune over hans alvorlige Træk, »det tror jeg dog ikke, skjønt den Tanke strax meldte sig hos Folk. Den Kabinetsordre var kun et Udslag af den kyniske, letfærdige Aand, som raader i ham; men dens Fremkomst vidner tillige om hans uhyre Taktløshed. Dog, Deres Majestæt kjender min Mening om Struensees Regimente. Naar der var noget at rose, saa gjorde jeg det, skjønt ogsaa meget af det ødelagdes ved hans mageløse Fremfusenhed. Men hvad Dyd og Sædelighed angaar, da kan man med Sandhed sige, at der under hans Kabinetsregimente er blevet

gjort mere for Skjøger og letfærdige Kvinder, end for dydige Jomfruer og Hustruer.«

»Og dog,« sagde Enkedronningen, »viser det Papir, jeg holder her i Haanden, at man paatænker et Skridt, som kan føre til alt muligt, Kongen skal skaffes til Side, maaske indespærres — og hvad saa?«

»Nej, Deres Majestæt,« svarede Guldberg, som gættede Enkedronningens Tanke, »hvor mange Laster Struensee end har, saa er han dog ikke grusom. Jeg mener dernæst om Dronning Caroline Mathilde, at hun med alle sine Skrøbeligheder har et godt Hjerte. Hun vilde aldrig give sit Samtykke til, at der blev brugt Vold mod Kongen.«

»Kejserinde Catharina,« sagde Enkedronningen, »vidste jo efter Sigende heller ikke før bagefter noget om, hvad Orloverne havde i Sinde med Kejser Peter.«

»Deres Majestæt,« svarede Guldberg ærbødig, men bestemt, »vi ere i Danmark og ikke i Rusland; men det Struensee paatænker, er saamænd slemt nok og bør, om det er muligt, forhindres.«

»Og saa,« vedblev Enkedronningen, »den grusomme Maade, hvorpaa de behandle Kronprinsen. Han faar ikke bedre Føde end en Hund; et Fad Grød bliver sat ind til ham og Drengen Carl, som er hans eneste Selskab; de kaste sig over det, slaas om Maden, saa Fadet

knuses, og gaa saa om med de bare Fødder mellem Skaarene. Tænk Dem dog, Guldberg, bare Fødder, en tynd Nankins Dragt og ingen Ild i Kakkelovnen midt om Vinteren! Det havde jo ogsaa nær være endt med, at de havde faaet Livet af ham, den Gang de spærrede ham inde, tog paa Jagt og glemte ham, saa at de fandt ham stiv af Kulde og halv død. De maatte tø ham op ved at lægge ham i Sengen hos hans Bonne.«

»Ja, Deres Majestæt,« svarede Guldberg, »det er Vanvid; og dertil kommer, at Prinsen ganske forsømmes i aandelig Henseende. Han bliver opdraget og behandlet efter Rousseaus Principper. Det er et forvovent Experiment, men vil naturligvis styrke Prinsen, hvis han gaar det igjennem. Dronningen tror ogsaa paa ethvert Ord af Lægen Struensee, som paa et Evangelium; det er Ulykken. Der fortælles mange Beviser paa, at hun elsker sin Søn, saa derom tør vi ikke tvivle.«

»Hvad kan det nytte,« svarede Enkedronningen heftig, »naar hun tillader en gal Mand at experimentere med Prinsen? Nej, jeg giver ikke meget for den Moderkjærlighed. Gid jeg kunde skaffe det stakkels Barn Sko og Strømper og Ild i Kakkelovnen!«

»Lad os prøve paa det, Deres Majestæt!« udbrød Guldberg livlig.

»De raader altsaa til?« sagde Enkedronningen idet hun saae op.

»Uden Betænkning, Deres Majestæt,« lød Guldbergs Svar. »Deres Majestæts høje Forstand, kraftige Vilje, ærlige Intentioner og Kjærlighed til vort Folk ere mig Borgen for et godt Udfald.«

»Aa hvad,« sagde Enkedronningen, »jeg er dog kun en Kvinde; der maa en Mand til, og min kjære Søn er endnu saa ung og uerfaren.«

»Sæt ubetinget Lid til Hans kongelige Højhed,« svarede Guldberg. »Han er ung, det er sandt, men han har allerede faste Principper, og han har holdt sig ren fra al Usædelighed. En god Samvittighed giver det sande Mod.«

»Ja,« sagde Enkedronningen med et mildt Blik, idet hun rakte Guldberg Haanden, »Tak for alt, hvad De har været for min Søn!«

Guldberg tog den fremrakte Haand og trykkede den med Varme. Han var saa bevæget, at han glemte at kysse den.

»Deres Majestæt,« sagde han derpaa, »behøver jo ikke strax selv at træde frem. Lad Hans kongelige Højhed forhandle med Eichstedt og Køller. Af Deres Majestæt vil han jo kunne faa fornøden Vejledning, og jeg vil være ved hans Side og støtte ham.«

Enkedronningen hensank i Tanker, men rejste sig derpaa og sagde: »Jeg vil overveje

Sagen; kom til mig i Morgen Klokken syv, da skal De faa mit Svar.«

Først henad Morgenstunden gik Dronningen til Sengs for at tage en kort Hvile. Hele Natten brændte Lysene i hendes Gemak, og hver Gang hendes Kammerjomfru ude i Forgemakket vaagnede af sit Blund, hørte hun, at Enkedronningen vandrede rastløs frem og tilbage i Gemakket. Svært faldt det hende at tage Beslutningen, fordi hun saae dybt og følte, hvor meget hun satte paa Spil, sin egen Sikkerhed og Fred og maaske sin Søns Fremtid. Hvor kjær hun end havde Magten, da hun fik den i Hænde, saa fristede Udsigten til den dog ikke hendes indadvendte, næsten menneskesky Natur. Hun havde sit rolige Liv kjært og Sysselsættelse nok for sin Aand. Om end hendes Nag til Struensee og Dronningen over de lidte Krænkelser vare et medvirkende Motiv, saa gjorde det dog ikke Udslaget. I dette Øjeblik tænkte hun ikke paa sligt, som at Herskabet paa Hirschholm nylig paa hendes Fødselsdag, i Stedet for at komme selv og lykønske hende, havde sendt to Kammerjunkere, en ligefrem Fornærmelse og det sidste Naalestik, hun havde faaet. Nej, det var Opgavens Storhed og hendes Pligtfølelse, som drev hende fremad. Hun handlede i god Tro og med den Overbevisning, at hun var udset til at redde Kongehuset og Rigerne fra Undergang. Dog

vilde hun endda næppe have vovet sig dertil, hvis hun ikke havde haft Guldberg ved sin Side.

Da han om Morgenen indfandt sig punktlig til det fastsatte Klokkeslet, fik han følgende korte Besked:

»Tag til Kjøbenhavn med Jessen, sæt Dem i Forbindelse med de sammensvorne og undersøg Sagen paa nært Hold, men giv ikke strax noget bestemt Tilsagn fra Prinsens eller min Side. Sagen maa være mere moden, inden vi træde til. Jeg stoler ganske paa Deres Klogskab og Diskretion.«

Guldberg gjorde, som det var blevet befalet ham, og da hans kraftige Haand fik Tag i Sagen, gik den ad sine skjulte Veje sikkert fremad. Ledelsen gled ud af Rantzaus og Beringskjolds Hænder, og Guldberg blev Sjælen i Sammensværgelsen.

TIENDE KAPITEL.

ET COLLEGIUM POLITICUM.

Den 24de November var en klar Frostdag med tørt Føre, hvorfor der henad Aften ikke var saa faa Mennesker paa Kjøbenhavns Gader. Dog maa vi ikke tænke os noget, der lignede Menneskemyldret i vore Dage, og kun det stærke Kjøn var repræsenteret, naar fraregnes en eller anden Tjenestepige eller Sælgekone. Det faldt aldrig nogen fornem Dame ind at sætte sine Fødder paa Gadens Brostene, ja, heller ikke borgerlige Kvinder med honnet Ambition nedlod sig dertil. Naar de skulde ud, agede de i Karosser, egne eller hyrede, eller de lod sig bære i Portechaiser. Det var i denne, som i flere Henseender endnu ganske som paa Holbergs Tid. At spadsere alene for Motionens Skyld var heller ikke Mændenes Vane, hvorfor de ogsaa denne Aften næsten alle havde deres bestemte Ærinder. Nogle af dem vare Kjøbmænd, som forlod deres

Boder, andre Embedsmænd, som gik fra deres Kontorer; men Maalet var ikke for dem alle Hjemmet. Det var meget almindeligt at søge Adspredelse paa offentlige Steder, og da det ikke var Theàteraften, — der spilledes kun tre eller fire Gange om Ugen — saa vare de henviste til Vinkældere og Kaffehuse.

Disse havde i dette Efteraar en god Søgning ikke alene af deres Stamgjæster, men ogsaa af et større Publikum. Klubbernes Tid var endnu ikke kommen, og egentlig sluttede Selskaber gaves ikke; men der havde i dennè bevægede Tid flere Steder dannet sig Kredse, som samledes for at drøfte Dagens politiske Anliggender, og det gik ofte meget vildt og larmende til. Struensee havde nemlig omsider set sig nødsaget til atter at indskrænke Trykkefriheden. Nu hvilede Pennen, men Munden gik desto livligere, og den dristige Benyttelse af Talefriheden viste, at man følte sig dækket af en stærk offentlig Mening og ringeagtede Magthaverne.

En høj, statelig Herre, iført en smuk Pels og med en fin, opkrammet Kastorshat paa sit Hoved, gik langsomt ned ad Østergade. Hans Gang var fast. Hans Holdning stolt og selvbevidst. Han vexlede Hilsener med flere af de forbigaaende, og nogle af dem tog Hatten temmelig dybt af for ham. Men nu mødte han en Herre, hvis Pels havde et flottere

Snit end hans egen, og den guldtressede Hat viste, at der stak en Officer i den. Han gik sin Vej lige ud, som om han vilde løbe den høje Herre over Ende, men denne veg til Side. Desuagtet maalte Officeren ham, idet de gik forbi hinanden, med et saa uforskammet Blik, at Blodet skød den fornærmede op i Kinderne. Det var umuligt at udtrykke Ringeagt paa en mere forstaaelig Maade uden Ord; men der laa endnu mere i Glimtet fra de mørke Øjne og i det Smil, som ledsagede det, nemlig dødeligt Had og ildevarslende Triumf.

Denne stumme Scene vilde uden Spørgsmaal være bleven efterfulgt af en Forklaring, som kunde være endt med Kaardestød, hvis ikke den fornærmede havde været Niels Sander og Fornærmeren Frants von Eichen. Sander havde givet Charlotte Trolle Haanden paa, at han vilde undgaa Strid med Eichen.

»Der maa ikke flyde Blod,« havde hun sagt til ham. »Lad ikke min Samvittighed, som allerede har nok at bære, faa en saa skrækkelig, uaftvættelig Plet paa sig.«

Jeg tør ikke gaa i Rette med ham, fordi han hader mig, tænkte Sander, idet han gik videre; han har god Grund dertil, da jeg har taget hans Kjæreste fra ham; men hvorfor smilte han saa djævelsk triumferende? Hvad har han at hovere over? Pønser han paa en eller anden Niddingsstreg?

I sin ophidsede Stemning havde han nær løbet en Mand i en Kappe og med en lodden Hue paa Hovedet over Ende.

»Se Dem for, Monsieur!« raabte Manden; men strax efter udbrød han i en glad Tone: »Ei, Sander, er det dig!« og Londemanns Arme omsluttede efter længere Tids Adskillelse atter Thalias bortflygtede Søn. »Hvor det glæder mig, at du løb lige i Armene paa mig,« vedblev han, idet han stak sin Arm ind under Sanders og trak ham med sig ud paa Kongens Nytorv. »Det maatte der til, for at jeg skulde faa Tag i dig; forleden da vi mødtes, undgik du mig formelig; er du nu bleven stor paa det?«

»Vist ikke, Londemann,« svarede Sander koldsindig, »men man er ikke altid oplagt til Selskab.«

»Hm!« udbrød Londemann. »I Gunst hos Kabinetsministeren — man siger, at du undertiden endogsaa arbejder med Excellencen i hans eget Kabinet, altsaa sikker paa en glimrende Befordring — trolovet med en adelig Frøken, Dronningens Yndling, og ved Junos Gunst endogsaa stundom Gjæst ved Jupiters Taffel — ja, ja! Det er menneskeligt, Sander, at du ikke gjerne viser dig ved højlys Dag med en ringe Skuespiller under Armen; men nu falder Mørket paa, saa kan det nok lade sig gjøre, og jeg kan nyde dit kjære, forfriskende og foryngende Selskab en lille Stund?«

»Jeg vil svare dig kort og godt,« sagde Sander: »Jeg er din Ven som før, og det er mig en Ære at vise mig ved Gert Londemanns Side hvor som helst.«

»Vennen takker dig,« svarede Londemann med et Glimt af Humor i sine aandfulde Øjne; »Skuespilleren tager paa Lavets Vegne mod den i dette Tilfælde ikke ganske overflødige Kompliment.«

»Hør nu et fornuftigt Ord,« sagde Sander, idet de gav sig til at vandre rundt omkring Hesten. »Du har overdrevne Forestillinger om min Stilling. Min Arbejden med Kabinetsministeren har indskrænket sig til, at jeg i to Dage, da Sekretær Panning var upasselig, i hans Sted refererede Sagerne. Panning er min Ven og anbefalede mig til Struensee.«

»Aa,« udbrød Londemann, »Lykkens slagne Landevej ligger for dig! Du har ikke andet at gjøre end at gaa lige ud ad den.«

»Dernæst,« vedblev Sander, »har jeg kun een Gang nydt den Ære at spise ved Kongens Bord, det er det hele.«

»Du,« udbrød Londemann, »en ganske ubetitlet Mand, ved Kongens Taffel — hvilke Tider! Gamle Dronning Sophie Magdalene har vist vendt sig i sin Grav, da du satte dig til Bords; men du har sagtens haft bedre Lykke med din Dronning, end Sarti med sin.«

»Sarti?« spurgte Sander.

»Ja,« svarede Londemann, »har du ikke hørt, hvad der hændte vor skikkelige Kapelmester og Direktør? Gud velsigne ham; jeg har ikke andet at sige paa ham, end at Kassen næsten altid er tom, vi have den største Nød med at faa vor Gage.«

»Nej,« sagde Sander, »jeg ved ikke, hvad det er, du sigter til.«

»Saa hør da,« vedblev Londemann. »Der skulde være Koncert ved Hoffet, og Sarti var paa Pletten med sit Kapel, men ellers var Salen tom. Da træder den gamle Enkedronning ind. Hun studser ved at se, at der ingen var til at tage imod hende, men gaar dog, ledsaget af sin Hofdame, hen og sætter sig i en af de forgyldte Lænestole i forreste Række og Damen bag ved hende. Da nu Sarti ser den gamle sidde der saa trist, stiger han ned af Orkestertribunen, gaar hen til hende, gjør sin Reverens, sætter sig ved Siden af hende og giver sig til at konversere hende — var det ikke smukt af ham?«

»Gruelig uforskammet!« udbrød Sander.

»Hvad,« udbrød Londemann, »forarger du dig over det? Er der da mere Spor af Etikette ved Hoffet?«

»Du tror naturligvis alle de Løgne, som løbe Byen rundt,« svarede Sander heftig. »Det gik rigtig smukt til ved det Taffel, som jeg var med til. Der var temmelig fri Konversation, men det faldt ingen af Gjæsterne ind at tiltale

Kongen eller Dronningen uden Opfordring fra Majestæternes Side, og den Ære blev ikke mig til Del.«

»Nu«, sagde Londemann, »det glæder mig at høre. Det vil sige, det gjør mig ondt paa dine Vegne, at du gik Glip af den Ære; men hør nu, hvorledes det gik Sarti. Enkedronningen rejste sig brat; hendes gamle, sløve Øjne fik Liv og funklede om Kap med hendes Diamanter, idet hun forbitret sagde: »Hils Deres Dronning og sig hende, at selv om hun finder for godt at familiarisere sig med Personer, som aldrig ukaldede burde nærme sig hende, saa taaler jeg ikke, at min kongelige Værdighed bliver beskæmmet ved slige Uforskammetheder.« — Saa gik hun knejsende ud af Salen og efterlod stakkels Sarti i største Bestyrtelse. Jeg kan se ham for mine Øjne i den Situation, med de sorte Øjenbryn optrukne og med Munden aaben, ha, ha, ha!«

»Han havde fortjent at faa sin Afsked for den Streg«, sagde Sander.

»Men husk dog paa«, vedblev Londemann, »hvilken pæn Mand Sarti er; og han var naturligvis i Hofuniform. Som kongelig Kapelmester har han jo Rang med Oberstlieutenanter; men din Dronning, Sander, hun havde fortjent den, hun der fik; thi det var over den fastsatte Tid, og hun burde have sørget for, at der var Hofpersonale til Stede for at modtage de høje

Gjæster. Men i Stedet for at gjøre Enkedronningen en Undskyldning, skal hun, siger man, have hævnet sig ved at aflægge en Visit hos den gamle i Ridebuxer og Støvler.«

»Hør nu, Londemann«, sagde Sander, »der har du Aarsagen til, at jeg har trukket mig tilbage fra dig og dine Kolleger. I ere smittede af den Forbitrelse mod Struensee og Forargelse paa Dronningen, der mere og mere griber om sig som en Epidemi. Dronningen fortjener Overbærelse; der er jo saa uhyre meget, der taler til hendes Undskyldning; og saa tror du alt, hvad der fortælles; den Historie med Sarti er formodentlig forvansket. Men hvad Struensee angaar, saa er han Folkets Velgjører. Hvilken Masse Fordomme, Uretfærdigheder og Misbrug har han ikke fejet bort med sine glimrende Kabinetsordrer.«

»Vel«, svarede Londemann, »men Hans Excellence har brugt Kosten saa rask, at han maatte faa Snavset i Øjnene. Desuden, kjære Ven, der existerer endnu noget, som hedder den offentlige Moral; man krænker den ikke ustraffet. Mere vil jeg ikke sige for ikke at jage dig fra mig. Jeg er saamænd lige glad, hvem der regerer, og du maa ikke tro, at jeg ønsker Struensee revet af Pinden, tværtimod! Vi sætte netop vort Haab til ham for at komme ud af vor fortvivlede Situation, eller egentlig til Grev Brandt, vor høje Foresatte, le maître

des spectacles. I det mindste har Generalinde Gähler, hende med den fyldige Barm og den dejlige Stemme, Venus's og Melpomenes Yndling, forsikret Sarti, at Brandt vil skaffe ham fem tusinde Rigsdaler af Statskassen; uden dem spiller Sarti Bankerot.«

De vare nu vendte tilbage til Østergade og naaede hen til Christen-Bernikovstræde. Paa det ene Hjørne var der en søgt Vinkjælder, hvis Vært hed Capio.

»Kom«, sagde Londemann, »lad os gaa ned til Capio og tømme en Flaske med hinanden. Bakkus varmer Hjerterne og styrker Venskabet.«

»Der er stopfuldt«, sagde Sander, idet han saae ned gjennem de oplyste Vinduer, »og hvilken rædsom Tobaksrøg! Lad os gaa et andet Sted hen.«

»Vist ikke«, svarede Londemann, »jeg er stiv af Kulde, og Capios Vin er fortræffelig; vi finde nok en Plads.«

Sander lod sig da trække med, og de fik Sæde ved et lille Bord i en Krog, det eneste, som var ledigt. Derfra havde de et godt Overblik over den hele Scene. Gjæsterne sad ved smaa Borde, men midt i Stuen stod et langt Bord, om hvilket en større Kreds havde samlet sig. Der stod de fleste Lys, hvis Flammer skinnede som matte Fyr gjennem Tobaksrøgen, og derfra lød glødende, patriotiske Taler, til hvilke hele Forsamlingen lyttede, og som vare

mere kraftige Blinkfyr for Tilhørerne i den politiske Taage, hvori de befandt sig.

»Det er vort Collegium politicum«, hviskede Londemann til Sander, da Opvarteren havde bragt dem en Flaske Rhinskvin og to høje Glas. »Struensee bliver formodentlig skjældt ud, men bryd dig bare ikke om det; lyt dog en Gang til Folkets Røst!«

Først snakkede Mændene ved det lange Bord i Munden paa hverandre, indtil en pukkelrygget Mand med et stort, skallet Hoved og et Par smaa, sorte, tindrende Øjne rejste sig op og slog paa sit Glas.

»Hvem er det?« spurgte Sander.

»En Vinkelskriver, som hedder Mikkelsen«, svarede Londemann, »et Menneske, som hidtil lig en Muldvarp gik gjennem Samfundets mørke Gange og levede af dets Kryb; men nu er han kommen op paa Overfladen. Nu se vi, hvad der stak i ham; han er en Folketribun af første Slags.«

Da der var tilvejebragt Tavshed, lod Vinkelskriverens skarpe Stemme sig høre; den gik gjennem Øret som en Kniv, og Ordene bleve udstødte med Pavser imellem, som Trompetfanfarer.

»Medborgere og Brødre«, raabte han, »det er, som jeg før har sagt eder, men det kan ikke gjentages for ofte. Vort elskede Fædreneland er nu kun som en Fjælebod for tyske Gøglere. Til Skade for Landets egne Børn sidde Ty-

skerne til Højbords, og vi faa kun de Smuler, de tilkaste os, som om vi vare Hunde. I alle Embeder og Næringsveje trænge de ind, i alle Huse snuble vi over dem. Netop de blive udkaarne til at synge Vuggeviser for Kongerne og tilsnige sig derved al Magt. Men vi ville ikke lade os træde under Fødder; vi ville gaa over de Sybariter som med et Rivejærn og ikke lade dem beholde andet paa Kroppen end en laset Hud.«

Den kraftige Tirade blev lønnet med Bifaldsklap; thi Haandklap brugtes den Gang mere end Raab; man hilste endogsaa de kongelige med Klap i Theatret.

»Mikkelsen er ordentlig oppe i Aften«, sagde en Slagter, som sad i Nærheden af Londemann og Sander, og som allerede var dygtig rød i Hovedet af de nydte Drikkevarer; men han blev strax hysset til Tavshed og Mikkelsen vedblev:

»Formastelig ere de tyske Vindbeutler stegne op til Landets Isse; en lurvet Plastersmører, der skød op paa Kongens Vej som en Paddehat, har revet Sceptret af Kongens Haand. Ja, han har gjort det, som værre er, og som jeg ikke vil nævne. Vi ere solgte til en Vellystens Slave, en anden Haman, men han skal vorde nedstyrtet, dog kun for atter at ophøjes paa samme Vis, som hin Kong Ahasveri frække Yndling.«

»Det rækker vor Dronning Esther næppe Haanden til«, raabte en trivelig Borger med et jovialt Ansigt.

»Saa lad os prøve det med den rigtige Esther, hende her henne paa Østergade«, raabte en munter Student.

En øredøvende Latter fulgte paa denne Vittighed, hvis Mening hver Mand i Stuen forstod. Spøgefuglen sigtede nemlig til den meklenborgske Jøde, Monsieur Gabels Datter Esther. Faderen var Struensees Protegé og havde faaet Tilladelse til at give Vauxhal og holde Faraobank i Rosenborg Slotshave. Nu havde han tillige i den Gaard paa Østergade, hvor senere Efterslægtselskabets Skole fik sit Lokale, indrettet et elegant udstyret Etablissement med Restavration, som nød et tvivlsomt Rygte, og det blev almindelig troet, at Esther Gabel var Struensees Maitresse.

»Det er for galt!« udbrød Sander, idet han rejste sig for at gaa; men Londemann holdt paa ham, idet han sagde:

»Stop, mon frère; vi have endnu ikke tømt vor Flaske; og der kommer Barber Siedelmann farende. Nu bliver der først rigtig Liv i Spillet; det maa vi endelig have med.«

Sander satte sig igjen med en utaalmodig Mine og saae, at Barberen sprang op paa en Stol. Det var en væver lille Mand med et langt, blegt Ansigt, sort, stridt Haar, et Par

taagede blaa Øjne og en lang Næse, som var ildrød i Spidsen.

»Meine Herren«, raabte han med sin spæde, skrattende Stemme, »høren Sie nun auch mich, einen deutschen Mann, aber dog eingebohren.«

»Tal Dansk, tal Dansk!« blev der raabt fra flere Sider.

»Nun«, sagde Barberen, idet han rettede paa sin Halsklud, »jeg skal forsøke det; men warum? De forstaar doch alle meket godt Dydsk.«

»Ned med den tyske Vindbeutel!« brølte Slagteren.

»Nej«, raabte Londemann, »vi ville høre Siedelmann! Han er en prægtig Fyr og en god Patriot.«

»Ach, Monsieur Londemann, er De der?« udbrød Siedelmann, idet han saae derhen med et smægtende, bebrejdende Blik. »Jeg veet meket got, at De kun vil høre mich for at grine af mit Danske.«

»Ud med Sproget eller ned af Stolen«, raabte Studenten.

»Nun, sikes skal det«, vedblev Siedelmann, »om de saa myrde mich! De viser ikke vor store Minister Gerechtigkeit. Han er en Hetersman og et Geni. Da han kom herind i Landet, var alt i den yterste Konfusion. Embetsmændene wusste ikke selv, hvorledes de vare vendte i Dingene, men Struensee han fik Skik derpaa,

og nu gaar Regierungsmaschinen, som om den var smurt.«

»Bedst har han dog smurt sin egen Lire«, raabte en Stemme.

»Hvor ædelt af ham«, vedblev Sidelmann uforstyrret, »at han skjænkte os den forvynschte Drikkefrihet. Hvilken herlig Ding er det doch ikke for gultiverte Mensker at kunne skrive og late drikke, hvad de ville, men Drikkefriheten blev skandaløst misbrucht och —«

Videre kom den tapre Barber ikke for Latterbrølet omkring ham. Han stod og fægtede med Armene og raabte: »Lat mich doch tale ut, meine Herren!« men hans Raab druknede i Larmen, indtil endelig den vrede Slagter foer hen og rev ham ned af Stolen. Et Par tilstedeværende Landsmænd af ham tog hans Parti, og det tegnede til et Slagsmaal, som næppe vilde have ladet helt blive tilbage af Værtens Ruder og Vinglas, da Londemann banede sig Vej ind i Mylderet og udfriede den ulykkelige Barber af Slagterens Hænder. Londemann sagde nogle beroligende Ord og indfletede snildt nogle Komplimenter til den hæderlige Borgerstand. Den store Skuespiller var naturligvis vel kjendt og tillige meget populær, saa at det virkelig lykkedes ham at frelse den ulykkelige Barber fra Overlast. Siedelmann smuttede ud af Døren som en Mus af en Fælde,

og Londemann gik efter Sander, som allerede var ude paa Gaden.

»Hvor afskyeligt«, sagde Sander; »jeg væmmes ved Folkets Raahed.«

»Ak, hvor forandret«, svarede Londemann, »jeg mener dig! I gamle Dage vilde du have nydt den Scene med olympisk Ro; den vilde kun have været et frugtbart og fornøjeligt Studium for dig, og et lille Slagsmaal vilde kun have været en Leg for dig. Nu er du bange for at tilsmudse dine Hænder ved at røre ved Plebs; du gaar politisk forarget og fornemt derfra uden engang at bryde dig om din egen Meningsfælles Skæbne.«

»Meningsfælle!« udbrød Sander. »Jeg er ingen Ven af Tyskeriet; men det er en stor Løgn, at Struensee skulde have protegeret og fremdraget sine Landsmænd, tværtimod. Bernstorff gjorde det i en langt større Maalestok. Derimod er det baade urigtigt og uklogt af Struensee, at han ringeagter vort Modersmaal. Det er egentlig det eneste, jeg har at bebrejde ham. I øvrigt var jeg ude paa Gaden, allerede inden det kom til Haandgribeligheder, jeg vilde have været derned igjen for at se, hvor du blev af, da du i det samme viste dig i god Behold.«

»Ja«, svarede Londemann, »det lykkedes mig at frelse Siedelmann med helt Skind. Jeg beundrer hans Mod, at han vovede at træde op

og opponere i den Forsamling af rasende danske Patrioter. Det er nu for Resten ikke saa sjældent, at jeg har fundet Naragtighed og personligt Mod forenede. Visdom og Fejhed ere meget ofte Søskendebørn. Men hvad de andre angaar, saa viste det sig, at Mennesket dog er lidt bedre end et Dyr; de lod sig dog snakke til Rette. Men nu, kjære Ven, har du faaet et Vidnesbyrd om, hvorledes Stemningen i Folket er. Der er Fare paa Færde; det hele er som en Krudttønde; en Gnist, og der vil komme en rædsom Explosion.«

»Aa Passiar!« svarede Sander. »Den Smule Spektakel i en Vinkælder har alligevel ikke stort at betyde. En eneste Politibetjent vilde have været nok til at dæmpe det Oprør.«

»Formodentlig«, sagde Londemann; »men siden Kabinetsministeren i sin uransagelige Visdom har tilladt Nattesæde og forbudt Betjentene at trænge ind i Husene, hvorledes skal Politiet saa kunne udrette noget? Jeg forstaar mig ikke paa den Kunst at regere, men veed du hvad, mon frère; en Despot maa holde Tøjlerne stramt, naar han ikke vil vælte med Vognen, det kan da enhver Tosse begribe. Struensees Sorgløshed er ufattelig.«

»Han er ikke sorgløs«, sagde Sander. »Han holder Soldaterne paa Benene og vil med Lethed kunne undertrykke enhver Opstand.«

»Ja vist ere Soldaterne paa Benene«, sva-

rede Londemann, »og i Sadlen, men der, hvor de slet ikke behøves og kun for at forkynde for Alverden, at Kabinetsministeren er bange for sin Trøje. Hvad ligner det dog, at Herskaberne, naar de tage herind i Theatret, komme farende i deres Karosse med Hestene i fuldt Firspring, omringede af Dragoner med dragne Sabler? Det er, ligesom om Fjenden var i Landet og i Hælene paa dem. Jeg saae forleden det hele Optog komme farende, saa der fløj Gnister af Brostenene, og vilde næppe tro mine egne Øjne. Naar Struensee sidder i Karossen med Kongens dyrebare Person ved sin Side, saa er han saamænd sikker nok.«

De vare nu komne til Amagertorv, hvor deres Veje skiltes; Sander boede ved Stranden, men Londemann havde sit Logis paa Gammelmønt. Sander stod med korslagte Arme og stirrede hen for sig med et mørkt Blik, da Londemann klappede ham paa Skulderen og sagde:

»Har jeg gjort dig vred? Gid Fanden havde Politikken!«

»Nej, kjære Ven«, svarede Sander, »men du har gjort mig bekymret, fordi jeg er bange for, at du har Ret i meget af det, du har sagt i Aften.«

»Ja«, udbrød Londemann, »se der Følgen af, at du er kommen i Kast med de store, og har betraadt Ærgjerrighedens stejle Sti! Al Glæde er gaaet fløjten, og du vandrer om som

en Atlas, der bærer Verden paa sine Skuldre. Lad Struensee om det! Du slider for meget i Papirerne, Sander, og fanger Griller. Gjør dig dog en Gang en glad Aften. Hvad siger du om at gjæste Theatret i Morgen? Træd dog en Gang igjen ind i Helligdommen og opfrisk gamle Minder! Du har naturligvis ikke set »Tronfølge i Sidon?« Den gaar i Morgen, og bagefter give vi et artigt Efterspil, ogsaa af Bredal, som hedder »Den dramatiske Journal,« hvori han revser Journalens Udgiver for den impertinente Kritik, han i forrige Maaned fremkom med.«

»Jeg veed det«, sagde Sander. »Der bliver vist et frygteligt Spektakel. Jeg har læst de lange Artikler i Adresseavisen, hvori det Spørgsmaal drøftes, om det er tilladt at pibe i det kongelige Theater eller ikke. Er det den Kunstnydelse, du inviterer mig paa? Stykket er nok desuden noget Jux.«

»Nej, min Sandten er det ikke«, sagde Londemann; »der er meget kjønt i det. Det er i hvert Fald ikke ringere end mange af samme Art, som vi forskrive daraussen fra. Det er dog for galt, at denne Grønskolling, Journalens Udgiver mener jeg, — det skal være en ganske ung Student, — drister sig til at optræde som Smagsdommer og hovmesterere os Skuespillere. Og saa har han fornærmet den søde Caroline Halle dødelig. Hun giver Evfemias Rolle nydelig

og synger sine Arier perfekt; og saa skriver den uforskammede Karl, at hun aldrig bliver til andet end en ret flink Pernille. Du husker hende vist fra gamle Dage; ja den Gang var hun kun en lille Tøs. Kom nu og se selv, hvor herlig hun har udviklet sig! Du stiller dig naturligvis paa Klappernes Side?«

»Da liegt der Hund begraben!« udbrød Sander. »Du hverver Klappere. Nu, Londemann, jeg føler, at det gamle Komedianterblod endnu banker i mine Aarer. Du risikerer, at jeg springer op paa Scenen og tager Del i Aktionen.«

»Det vilde være en stor Triumf for Digteren«, svarede Londemann muntert. »Det er nok muligt, at du vil komme i Fyr og Flamme. Den forelskede Agathokles, det er dig op ad Dage. Forestil dig saa, at Evfemia er Charlotte Amalie Trolle, og du er væk! Apropos, hvorledes lever din ædle og yndige Hjertenskjær? Skal Brylluppet snart staa?«

»Nej«, svarede Sander med et Suk, »jeg er bange for, at der er længe til det.«

»Naa«, sagde Londemann, »det har ingen Nød med det; Obersten giver sig nok. — Saa kommer du?«

»Jeg faar vel«, svarede Sander, og dermed skiltes de; men Londemann raabte endnu efter ham:

»Tag et Par gode, stærke Handsker paa!«

ELLEVTE KAPITEL.

DE BRUTALE KLAPPERE.

Hvis vi lade Fantasus, Drømmenes Gud og Søvnens Broder, udstrække sin Tryllestav over Kongens Nytorv for at gjengive denne navnkundige Plads dens gamle Skikkelse og vise os, hvorledes der saae ud den 25de November 1771 om Eftermiddagen Kl. 5, da maa den første Virkning blive, at alle Gaslygterne forsvinde, og at der indtræder næsten fuldstændigt Mørke. Men naar vi have gnedet vore Øjne, opdage vi ved det matte Skin af nogle ganske faa, vidt spredte Tranlygter, som ere komne i Stedet, at Fantasuss Arbejde med Dekorationsforandringen ikke har været ringe. Gamle Huse, som vi slet ikke kjende, er skudte op af Grunden og have indtaget deres Plads; nogle, som endnu staa, have et andet Udseende; det ny store Theater er sunket i Jorden og det gamle uanselige er skudt op ved Siden af. Dog se vi ved det flagrende Skin af nogle

over Torvet vandrende Lygtemænd, at det monumentale Centrum ikke er blevet berørt af Forvandlingen. Christian V. sidder i romersk Krigerdragt paa sin Hest ligesom nu.

Lygtemændene, det er Theatergængere; thi den tarvelige Gadebelysning gjorde naturligvis ingenlunde Brugen af Haandlygter overflødig. Niels Sander var iblandt dem, som denne mindeværdige Aften styrede deres Gang over imod den gamle Skueplads; men han bar ingen Lygte. Indsvøbt i sin Kappe, med Hatten trykket ned i Panden, mørk foruden og forinden, gik han langsomt over Torvet. Den foregaaende Aftens Oplevelser havde sat ham i slet Lune, og det blev ikke bedre ved den Omstændighed, at Charlotte Trolle var langt borte, endnu ved Hoffet paa Hirschholm. Kjøbenhavn med dens ophidsede Befolkning indgød nemlig Struensee Frygt, hvorfor han trods den tiltagende Kulde trak Opholdet paa Landet saa længe ud som muligt. Sander fortrød sit Løfte til Londemann. Han var ikke oplagt til at more sig, og det var ham aldeles ligegyldigt, enten Klapperne eller Piberne sejrede i den forestaaende Kamp. Dog, nu var han der. Han traadte ind i den gamle, snævre Forsal, som nogle af os have set omtrent i samme Skikkelse, og nærede det Haab, at der kunde være udsolgt og han faa Lov til at gaa hjem; men nej; Kassereren sad

endnu i sit Bræddekammer, og Klappen var aaben.

»Monsieur,« sagde han, da Sander traadte hen til Klappen, »De er yderst velkommen; De giver mig Fyraften. Dette er den allersidste Billet, en ubenyttet Reservebillet til Parketlogen ved Orkestret; fire Mark, om jeg tør bede!«

Da dette var den højeste Theaterpris, forundrede det ikke Kassereren, at Pengene bleve betalte med en sur Mine. Sander leverede sin Hat og Kappe til Garderobemesteren og gik saa ad Baggangen ind i Logen, hvor han indtog den sidste ledige Plads paa den bagerste Bænk.

Han ofrede ikke sine Logefæller et Blik, men saae mellem et Par høje kvindelige Hovedsæt ud i Parterret, som den Gang gik helt ned til Orkestret. Et Par smaa Lysekroner og nogle Lampetter paa Pillerne oplyste sparsomt Theatret, hvis tarvelige Udstyrelse ogsaa stod sig bedst ved en dæmpet Belysning. Han bemærkede, at de forreste Bænke i Parterret, som svarede til det nuværende første Parket, vare ganske optagne af Militærpersoner. Midt for Scenen ragede et stort Hoved op, kronet af en blond buklet Paryk. Det tilhørte en Kæmpeskikkelse, i hvem Sander gjenkjendte Oberst Ludvig Køller, Chefen for det falsterske Regiment, en Pommeraner, som var frygtet

paa Grund af sit vilde Mod, sin Raahed og berygtet ved sin Forkjærlighed for Theaterdamer. Han var der næppe for intet.

Snakken gik over hele Theatret med en øredøvende Larm. Man maatte næsten tro, at af de henved otte hundrede Mennesker, som Theatret rummede, ikke en eneste forholdt sig tavs. I Parterrets Baggrund, hvis Staapladser mest vare besatte med Studenter, herskede der et livligt Røre. En af dem raabte: »Vi skulle nok pudse Stivstøvlerne i Aften,« hvormed han mente Officererne med deres Støvletter. Det gamle Had mellem Officererne og Studenterne eller de sorte, som de kaldtes, var nemlig saa levende, som nogen Sinde før. Det sidste, Sander hørte, var følgende Replik, som Oberst Køller udslyngede med sin Tordenrøst:

»Gotts Blitz, om der er Mening i denne Komedie eller ej, hvad rager det mig? Derom bekymrer ingen Kavaler sig; lad Bogormene om det! Men Jomfru Halle, hun behager os, hun har vor Protektion, og vover nogen at pibe af hende, saa smide vi ham ud.«

I det samme følte Sander en tung Haand paa sin Arm, vendte sig til sin Sidemand. saae ind i et bredt, rødblussende, godmodigt Ansigt og gjenkjendte Brygger Frausing.

»Det er min Sjæl noget nyt at træffe

Dem, Monsieur Sander,« sagde den ærlige Brygger.

Den Dame, som sad foran dem, vendte sig, Sander saae Annas smukke Profil, fik et overrasket Lynglimt fra hendes Øjne og saae, at hendes Kind brændte som Ild.

»Anna!« sagde Frausing.

Men hun syntes ikke at høre ham. Hun var bleven tiltalt af den ene af de Damer, som sad paa forreste Bænk, og Følgen af deres Forhandling blev, at de byttede Plads. Anna sad altsaa nu paa forreste Bænk og saae stift ud i Parterret.

»Der tog De min Kone fra mig, Madam Hartvigsen,« sagde Frausing.

»Ja undskyld,« svarede Madammen, »men jeg er bange for at sidde forrest. Folk ere saa urolige i Aften; der skal nok pibes. Man kan aldrig vide, hvad der kan hænde, og jeg daaner for et godt Ord.«

»Saa De er bleven gift med Anna Gjørling,« sagde Sander forundret til Frausing.

»Ja, vidste De ikke det?« svarede Frausing. »Naa, det er ogsaa kun tre Dage siden, vi holdt Bryllup.«

»Jeg ønsker Dem af Hjertet til Lykke,« sagde Sander.

»Tak! svarede Frausing med et Suk. »Jeg haaber, at det skal blive til Lykke,« tilføjede han, idet han dæmpede sin Stemme; »skjønt

hun betænkte sig forbandet længe, inden hun slog til.«

»Gjorde hun det?« spurgte Sander med sømmelig Forundring

»Naa,« sagde Frausing, idet han gav Sander et Puf i Siden med Albuen, »lad nu ikke saa hellig! Der har været mange Springfyre ude efter Anna. De gjorde nok ogsaa i sin Tid Deres Hoser grønne der, ha, ha!«

»Jeg? Paa Ære ikke!« svarede Sander ivrig.

»Naa, naa,« sagde Frausing godmodig, »lad nu det være godt! Anna er af den rigtige Sort, en ærbar Kvinde og stiv i sin Katekismus. Hun skal ogsaa nok komme til at sande, at der er to Ting her i Verden, som er mere værd end et smukt Ansigt og al Syngen og Kvinkeleren. Ja, den er nu ikke stilet paa Dem; jeg tænkte paa La Tour, den Vindbeutel; han har ogsaa været i Farvandet.«

»Og hvad er det for to Ting?« spurgte Sander.

»Et ærligt Hjerte og en fuld Pung,« svarede Frausing, idet han nikkede.

»Det giver jeg Dem Ret i,« sagde Sander; »men sig mig engang, hvorledes leve de gamle?«

»Aa jo, nu leve de vel,« svarede Frausing med et betydningsfuldt Nik; »men Gjørling fik en slem Tørn, da han ved den ny Ordning fik sin Afsked og stod der brødløs. Det er

da ogsaa for groft, saadan med et Pennestrøg at feje hele Magistraten og de to og tredive Mænds Raad i Skarnbøtten, saaledes som Struensee der har gjort. Borgerskabet fik sine Privilegier af Kong Fredrik III, for den Tapperhed, hvormed det hjalp til at forsvare Byen mod Svenskerne, og fordi vore Fædre hjalp Kongen til Souveræneteten, saa meget veed jeg da. Og saa kommer der en tysk Doktor og tager det hele fra os, men saadan lege vi ikke; strenge Herrer regere kort! Vi skulle snart vise ham, hvor David kjøbte Øllet! Vi har begyndt saa smaat at væbne os, maa De vide. Vi kjøbe Krudt og støbe Kugler. En skjøn Dag stiller Arveprinsen sig i Spidsen for sit Regiment, rykker mod Hirschholm og arresterer den hele Bande.«

Mens Frausing holdt denne for ham usædvanlig lange Tale, sad Sander hensunken i sine egne Tanker, og de vare underlige nok. Nu forstod han Sammenhængen med det Ægteskab; Nøden og Kjærlighed til Forældrene havde drevet stakkels Anna i Armene paa Bryggeren. Saa spillede Fantasus Sander det Puds at knytte den Traad, som var bristet for otte Aar siden. Han forestillede sig, at han var bleven hos Gjørlings og aldrig havde faaet Charlotte Trolle at se. Mon det da ikké vilde være endt med, at han nu havde siddet her som Anna Gjørlings Mand eller Kjæreste i Stedet for Frausing?

Han turde ikke nægte Muligheden deraf; thi Anna Gjørling var dog den første og, Charlotte Trolle fraregnet, den eneste Pige, som havde gjort noget dybere Indtryk paa hans Hjerte; men nu var det, mente han, aldeles udvisket. Han sluttede med at fælde følgende strenge Dom over sin første Veninde: En Pige, som, lige meget af hvilken Aarsag, har givet sig hen til saa simpel en Karl som Frausing, vilde ikke have været en Hustru for mig; jeg vilde være bleven ulykkelig med hende. — Han glemte imidlertid, at hvis han ikke var kommen imellem, saa vilde Charlotte Trolle sikkert have gjort, hvad der i hans Øjne maatte være endnu værre; hun vilde have hengivet sig til en Mand. som hun hverken kunde elske eller agte.

Nu tav Musikken, og Tæppet gik op. Gamle Abdolonimus, Urtegaardsmanden, som lever i Fattigdom og Ringhed, men som er en Herre af kongeligt Blod og den egentlige Arving til Tronen i Sidon, staar paa Scenen. Trods sin Fattigdom er han klædt i en Dragt, der skinner af Sølv, Han synes selv at more sig over denne Selvmodsigelse; der er et besynderligt Stænk af Humor i den alvorlige gamle Herres Ansigt. En sagte hvislende Lyd fra Parterrets Baggrund hilser ham, men bliver overdøvet af Officerernes rasende Bifaldsklap. Den dramatiske Journal havde nemlig været saa næsvis at mene, at Komikeren Jens Husted,

som spillede Abdolonimus's Rolle, ikke passede for den; han havde intet Ansigt for Tragedien. Denne lille Meningskamp var altsaa den første Forpostfægtning mellem Stivstøvlerne og de sorte.

Abdolonimus aabnede Forestillingen ved at synge sin Arie til Morgenens Pris. At Morgenglansen repræsenteredes af nogle Tællepraase mellem Kulisserne og en Række Lys langs Orkestret, generede ikke Tilskuerne. Den skjønne Musik henrev dem, og ved de malende Strofer:

Bien brummer, Frøen kvækker,
Hanen galer, Kukuk gjækker,
Duen kurrer, Lærkens Slag
vidner om den klare Dag —

efterlignede Orkestret alle disse Dyre- og Fuglestemmer saa livagtig, at en Bifaldsstorm brød løs, og mod denne Hyldest til Kapelmester Sarti vovede de sorte ikke at protestere.

Men da i andet Optrin Caroline Halle traadte frem som Abdolonimus's Datter Evfemia, iført en spraglet Dragt, om hvilken den dramatiske Journal havde bemærket, at den ikke kunde henføres til nogen Tidsalder eller Mode, hverken Persernes eller Evropæernes, brød Krigen ud i lys Lue. Dog kom det heller ikke denne Gang til Yderligheder, da to af Struensees nyuniformerede, særdeles forhadte

Politibetjente eller Gadeofficianter brød ind i Parterret. Et Par af de værste Pibere bleve anholdte, og Larmen døde hen.

Derefter gik Forestillingen temmelig uforstyrret sin Gang. Evfemia sang sine Arier og gjorde det kvikt og smukt. Endnu havde Wessel ikke ramt Arten med sin satiriske Svøbe. Han sad, temmelig ukjendt, i en Afkrog og skrev i Stilhed paa sit berømte Sørgespil, Kjærlighed uden Strømper.

Anna Frausing var aldeles borte i de Arier. End ikke Lyseakkomodøren, en Karl i en sort Lærreds Kittel, som midt under Forestillingen listede sig over Scenen og med stor Sindighed og Omhu pudsede Lysene, forstyrrede Illusionen hverken for hende eller for nogen af de andre Tilskuere. Annas Hjerte bankede, da Abdolonimus sang:

Naar Pligter Krig mod Pligter føre,
og Dyden er mod Dyd i Strid,
hvo kan paa Pligt da Regning gjøre,
hvo kan til Dyden sætte Lid?

Men hun styrkedes ved Evfemias sidste Arie.

Naar intet mer at haabe staar tilbage,
hvo vil da Suk omsonst mod Himlen drage?
Man uforsagt da Faren gaar imod.
Min Elskede skal selv mit Vidne være,
hvordan jeg var i Stand hans Tab at bære!

Og det blev han. Allerede i første Mellemakt bød hun Sander Godaften og rakte ham fri-

modig sin Haand; men da hendes Øjne mødte hans, lyste de med en Glans, som hendes Ægtemage endnu ikke havde faaet Held til at skue. Dog drog hun med kvindelig Takt Frausing ind i Samtalen, og han gjorde god Fyldest. Sander mærkede, at der bag de jævne Ord stod en Mand, og at Anna dog ikke havde kastet sig hen til en uværdig.

Da Tronfølgen gjennem en Række rørende, gribende, til Dels meningsløse Scener i to Akter var bragt i den ønskeligste Orden, idet Urtegaardsmanden Abdolonimus udraabes til Konge, Evfemia forenes med sin Elsker, Havekarlen Agathokles, og denne udnævnes til Tronfølger, gik Tæppet ned under det sidoniske Folks Frydeskrig. Det afløstes strax af en vældig Bifaldstorm fra Parterret, og mærkelig nok lod ikke en eneste Pibe sig høre. Det var imidlertid kun klog Taktik af Oppositionen. Studenterne vilde ikke risikere ved en ny forhastet Demonstration at faa deres Styrke yderligere reduceret ved et Indhug af Gadeofficianterne. De sparede deres Kræfter til Hovedbataillen, som skulde staa ved Efterspillet »den dramatiske Journal.«

Dets Indhold var væsentlig en Gjengivelse og Tilbagevisning af Journalens skaanselløse Kritik. Journalens anonyme Udgiver fremstilledes i en Students Skikkelse, og Handlingen bestod i en Disput mellem ham og de Skue-

spillere og Skuespillerinder, som havde ageret i Tronfølgen. Ved ethvert Stikord brølede og klappede Officererne, og Studenterne peb. Hele Publikum var i et saadant Oprør, at Gade-officianterne ikke vovede at vise sig, indtil omsider Oberst Køller sprang op paa Bænken og raabte paa sit Tysk:

»Schüfte, Schlingels, vermaledeidete Krapüle! Heraus mit den Lümmeln!«

Denne Demonstration gav Politiet Mod, det kom atter frem, og der blev tilvejebragt Stilhed. Derpaa raabte Køller, som om han var Herre i Huset, op til Skuespillerne: »Nun weiter!« og man spillede Stykket til Ende. Moralen blev given i Slutningssangen:

Til Skuepladsens Gavn og Ære
en sund Kritik kan nyttig være,
ej ondskabsfuld, partisk og gal.
Velyndere, det staar til eder
at dømme, hvad Kritiken hedder
i den dramatiske Journal.

Men derom drejede Striden sig jo netop, og allerede ved det tredje Vers:

Parterret er vor Fosterfader,
vi ingen Møje efterlader,
før vi dets Smag udforske skal.
Men Skuepladsens unge Poder
maa grue for en slem Stedmoder
i den dramatiske Journal.

— brød Larmen atter løs. Under et frygteligt Spektakel blev Sangen sungen til Ende; men

Køller brølede: encore! Sangen blev gjentagen, indtil endelig Tæppet sank, og nu skingrede Piberne løs med en saadan Kraft og Udholdenhed, at Officerernes Klappen og Raab blev overdøvet. Officererne trak blank og sprang over Bænkene, mens Studenterne rykkede frem med deres Kaarder og Knipler. Et formeligt Slag begyndte, i hvilket der vankede baade Buler og Saar. Damerne i Logerne hvinede, nogle af dem besvimede, og de fleste af dem flygtede ud paa Gangene.

Ved Oberst Køllers Side kæmpede en Helt, lille af Vext, men høj af Rang. Det var Generallieutenant Schrødersee, hvem Folk havde givet det kjælne Tilnavn Kupido. Mandslingen fægtede med Løvemod og raabte om Kap med sin gigantiske Fælle.

»Hundsvotte, Schlingels! Greifet an, Kammeraden, heraus mit den Jungen!«

Men pludselig følte han en stærk Arm omkring sin smalle, snørte Taille, han blev løftet i Vejret, sprællede og slog om sig og blev saa puttet ned under Bænken, mens Kampen gik videre hen over ham. Omtrent samtidig lynede en Kaardespids for Køllers Øjne, og hans Næse fik en Flænge. Det var Frausing, der expederede Kupido, og Sander, der fik det Held at mærke Aftenens Helt. Officerernes Raahed og Uforskammethed under hele Forestillingen havde omsider bragt Sanders Blod i

Kog. Han løb ud af Logen og om ad Baggangen til Parterrets Hovedindgang, og derfra styrtede han sig ind i Kampen. Han kom saaledes virkelig til at tage Del i Aktionen, skjønt ikke paa den rigtige Scene; men han tog det rette Parti, idet han stillede sig paa Studenternes Side, thi i Modstandernes Skare fandtes adskillige af Struensees arrigste Fjender. Frausing derimod blev et Øjeblik staaende raadvild; men saa raabte Anna, som bukkede under i denne Kamp mellem Dyd og Dyd: »Løb efter ham, Frausing, og pas paa ham!« — ganske som om Sander havde været hendes Ægtefælle og Frausing Vennen, der skulde beskytte ham.

Da Frausing først var paa Valpladsen, vaagnede hans gamle Mod, og han foer frem som en Bersærk; thi han havde i sine yngre Aar været en munter Slagsbroder. Dog formaaede hverken han eller Sander at vende Slagets Gang. Officererne vare ved deres bedre Vaaben og Færdighed i at bruge dem Studenterne overlegne. De sorte bleve drevne ud af Theatret; men de gav sig ikke endda. Kampen blev fortsat ude paa Torvet i Skinnet af de to Lygter, som stod ved Theatrets Indgang, indtil Vægterne kom til. Da skete det mærkelige, at begge de kæmpende Parter sluttede sig sammen og vendte sig mod Lovens Haandhævere, som vilde formene dem den fri Brug af deres Vaaben; og da Vægterne havde

faaet deres Prygl, lod de vrede Bersærker det blive derved og skiltes uden at forny Fjendtlighederne.

Frausing og Sander gjenfandt hinanden ved Indgangen. Sander havde faaet et lille Saar i Hovedet, men Frausing var ganske blodig og forreven i Ansigtet. Det var Sporene af Kupidos Negle, som havde kradset ham i Faldet, et ominøst Tilfælde for stakkels Frausing!

»Ha, ha!« lo han, »det var min Sjæl en god Spas!«

»Synes De, Frausing,« svarede Sander; »men det var dog os, der fik Pryglene.«

»Naa,« sagde Frausing, »vi mærkede dog nogle af dem ganske vakkert. De ridsede den lange Djævel af en Oberst ypperlig; han kommer da til at gaa med Plaster paa sin store Næse mindst i en Uge.«

»Men,« udbrød Sander, »lad os dog se, hvad der er blevet af Deres Kone!«

»Det har De Pinedød Ret i,« svarede Frausing, og saa skyndte de sig ind.

De fandt imidlertid Anna i god Behold i Logen. Madam Hartvigsen havde hindret hende i at flygte ved at daane om i hendes Arme. Hun sad endnu og holdt et Hovedvandsæg under Madammens Næse. —

Den næste Dag talte hele Byen ikke om andet end om denne blodige Theaterfejde, der, som bekjendt, gav Digteren Johannes Evald

Motivet til hans tragikomiske Forspil: De brutale Klappere. Men inden det blev opført, havde Helten i det, Bürgerschreck, det vil sige Køller, gjort sig navnkundig ved større Bedrifter.

Det første, der hændte ham, var, at han ifølge Struensees Befaling fik en Reprimande af Kjøbenhavns Kommandant, Generalmajor Gude, med det Tilføjende, at hvis han oftere gjorde sig skyldig i slige Voldsomheder, vilde han faa sin Afsked.

»Ho, ho,« tænkte han, da han gik derfra, »lad os se, hvem der først faar sin Afsked, Struensee eller jeg!«

Den næste Dag gik han lige til Enkedronningen, hvilket var et dristigt Skridt, da hun hidtil ikke havde sat sig i Forbindelse med nogen af de sammensvorne. Køller kunde imidlertid være indsmigrende og snu, naar han vilde, og Juliane Marie saae kun i ham en djærv, ærlig, tapper Officer, som var Kongehuset oprigtig hengiven.

Hun havde tillige store Forestillinger om hans militære Talenter, fordi han med Ære havde tjent i Syvaarskrigen og var kommen til Danmark, udmærket anbefalet af hendes Svoger, Fredrik II. af Preussen. Endelig var det hende ikke ukjært ved en fortrolig Agent selv at faa lidt mere Haand i Hanke med Sagen. Vel var Guldbergs Troskab hævet over al Tvivl;

men han var dog med al sin Energi kun en stuelærd Mand, uden synderlig Erfaring og ubevandret paa Intrigernes slibrige Veje. Hun indlod sig derfor langt dybere med Køller, end denne havde vovet at haabe. Han blev meget naadig modtagen, og med Plastret paa hans Næse og Struensees Reprimande som Udgangspunkt kom de snart dybt ind i en Forhandling om de sammensvornes Plan. Da Køller mærkede, at Enkedronningen endnu nærede adskillige Betænkeligheder, sagde han dristig sin Mening om Hovedsagen.

»Mit underdanige Raad til Deres Majestæt er,« sagde han »sæt alle Betænkeligheder til Side og skaan ingen! I en Affære af denne Slags maa det hedde: fix oder nix! Gribe vi ikke alle Hovedpersonerne og gjøre dem uskadelige, kan det hele strande.«

»De sigter til Dronningen,« sagde Juliane Marie.

»Netop, Deres Majestæt,« svarede Køller med dæmpet Stemme, idet han bøjede sit store Hoved.

»Dronningen er næst Struensee den farligste Person; hun maa arresteres og føres bort uden at faa Kongen i Tale. Kommer hun til ham kun et Minut, ere vi leverede.«

»Det er pinligt at skulle gaa til den Yderlighed,« svarede Enkedronningen; »og hun er Englands Datter og Kong Georgs

Søster. Hvad mon han vil gjøre, naar han hører, at vi have lagt Haand paa hende?«

»Deres Majestæt,« sagde Køller, »paa den udenrigske Politik forstaar jeg mig ikke; jeg er kun Soldat. Jeg ser Sagen i al Enfoldighed; men den sunde Fornuft siger mig, at et fait accompli er en svær Sten at rokke. Tro mig, naar jeg siger, at er Dronningen først fældet og vi faa ryddet op i Papirerne, skal det forhaabentlig nok vise sig, at hendes Sag staar saa slet, at Kong Georg faar lade hende ligge, som hun har redet.«

Enkedronningen forholdt sig tavs og hensank i Tanker, indtil Køller atter tog Ordet og sagde:

»Til Deres Majestæt og Hans kongelige Højhed Arveprinsen staar alt vort Haab. Deres Majestæt er Landets sande Moder; kun ved Dem kan det blive frelst og Kongen befriet. Sagen staar nu saaledes, at der kun er eet Alternativ: et Folkeoprør eller en Hofrevolution. Den sidste er den mindst ødelæggende og derfor den bedste Udvej.«

»Nu, min kjære Oberst,« svarede Enkedronningen i et Anfald af sin sædvanlige Tilbageholdenhed, »vi faa se! Egentlig formaar jeg ikke meget, men Ansvaret for, hvad der sker, vil ganske vist falde paa Arveprinsen og mig. Det kan blive tungt nok at bære; men det er opmuntrende for os, at vi kunne

gjøre Regning paa en saa udmærket Officer og tro Tjener som Dem.«

Køller vandt ved denne Samtale Enkedronningens Gunst og beholdt den under alle sin Skæbnes Omvexlinger til det sidste, da Juliane Marie var lige saa trofast og stadig i sit Venskab, som hun var haardnakket i sit Had.

TOLVTE KAPITEL.

ET KJÆRLIGHEDSHOF.

Hvor hurtig kan ikke et Menneske under sin foranderlige Tilværelse blive flyttet fra Livets Skyggeside om paa Solsiden og omvendt.

Da Sander, efter at han havde taget Afsked med Frausing og Anna, begav sig hjem for at gaa til Sengs, var han i en trykket Stemning. De forskjellige Vidnesbyrd om den almindelige Forbitrelse mod Struensee og Spaadommene om hans snarlige Fald, som han bestemt havde afvist som Urimelighed, paatrængte sig ham nu i Nattens Stilhed og fik ved en naturlig Reaktion forøget Vægt. Slagsmaalet i Theatret havde levende stillet ham for Øje, hvilken Kasteaand der herskede i Samfundet, og hvor langt det var fra det Ideal af Frihed og Lighed, som han havde set i Aanden, da Struensee brød Banen med sine radikale Reformer. Den kjække Reformator havde jo desuden strøget Flag for den borneret Tidsaand, idet han

havde nedladt sig til at antage Grevetitlen og pyntet sit Signet, sin Vogn og sine Lakajers Ærmer med et pralende Vaaben, fuldt af heraldiske Naragtigheder. Det var ildevarslende og nedbrød Sanders Tro paa hans politiske Helts Vederhæftighed og Oprigtighed.

Men hertil kom Mødet med Anna Frausing, der saa underlig havde vendt hans Tanker til Fortiden og fantastisk skruet hans Tilværelse tilbage. Der var faldet ligesom en Taage over hans Øjne og et Skær af Uvirkelighed over det nærværende: Var det altsammen, ogsaa hans Trolovelse med Charlotte Trolle, at ligne ved en Drøm, af hvilken han en skjøn Dag vilde vaagne med Forfærdelse?

Mørke og vilde vare hans Drømme den Nat; men lige som han havde forladt Sengen, bragte hans Værtinde ham et Brev, der forjog alle Skygger og alt Mørke; med den ny Dag kom Haabet og Livsmodet tilbage. Brevskriveren var en gammel bekjendt af ham, velærværdige Pastor Jensen, hans Farbroders Sognepræst, som i sin Tid havde konfirmeret ham. Han meddelte i bevægede Ord, at gamle Jørgen efter et kort Sygeleje blidelig var henslumret og gaaet til sine Fædre. Nu var Sander Ejer af Teglgaard og en velhavende Mand.

Han sad endnu med Brevet i Haanden, da Christian Trolle traadte ind til ham. De vare

blevne fortrolige Venner og Dusbrødre, hvilket faldt naturligt nok for Sander, da han i sin Tid som Lærer havde sagt du til sin Elev. Dog saas de ikke ofte; thi mens Sander arbejdede ivrig i Rentekammeret, gled Christian Trolle hen ad sin Livsbane som paa en Lystsejlads. Hans Tid var delt mellem Paradetjeneste og muntre Eventyr; men til Hove kom han sjælden. Den aristokratiske Fodgarde var nemlig Struensee en Torn i Øjet; alle dens Officerer lige fra Chefen og ned til den yngste Lieutenant havde hans dybeste Mistillid. Han havde jo allerede opløst Hestgården, som først var bleven erstattet af et flyvende Korps og nu af Eichstedts sjællandske Dragoner. Dog antog man, at han ikke turde røre ved Fodgarden.

Sander havde sin elskværdige, skjønt letsindige Svoger meget kjær, og hans Venskab var naturligvis under de nuværende Forhold af dobbelt Værdi for ham. Desuden fik Charlotte nu alle Efterretninger fra Hjemmet gjennem sin ældste Broder. Obersten havde taget sin Afsked og helt trukket sig tilbage til Kjærsgaard; han lod ikke høre fra sig. Derimod havde Charlotte vexlet et Par skarpe Breve med sin Moder; men Oberstinden havde ladet sin Datter beholde det sidste Ord, og dermed var al Forbindelse mellem dem ophørt.

Sander rakte Trolle Brevet, og da denne havde læst det, udbrød han:

»Naa, det maa jeg sige! Din gamle Farbroder har opført sig mønsterværdig. Nu er du avanceret et godt Skridt hen imod Maalet og vil snart blive en antagelig Svigersøn for Papa og Mama.«

»Ja,« svarede Sander, »det var, med Skam at tale om, min første Tanke. Hvor utaknemmelige ere dog vi Mennesker! Den gamle var min Velgjører; jeg burde først have tænkt paa ham selv.«

»Du kan jo indhente det forsømte,« svarede Trolle med et Smil, men tilføjede i en mere alvorlig Tone: »Du er at misunde, Sander! Jeg vilde ønske, at jeg var i dit Sted.«

»Det mener du næppe,« svarede Sander. »Saa maatte du jo sætte dit dyrebare Adelsskjold over Knæet og bryde det itu.«

»Det har jeg undertiden følt mig fristet til at gjøre,« svarede Trolle med et melankolsk Blik.

»Ja saa!« udbrød Sander. »Hvorfor?«

»Aa,« svarede Trolle, »saa vilde jeg i flere Henseender have friere Hænder.«

»For Exempel til hvad?« spurgte Sander.

»Til at gifte mig, med hvem jeg vilde,« svarede Trolle, idet han blev rød i Hovedet. Sander saae studsende paa ham, mens han lo tvungent og tilføjede: »Der er Udsigt til en Mesalliance Nummer to i Familien. Jeg tænker

paa at følge det slette Exempel, Charlotte har givet mig.«

»Hvem er det, du vil gifte dig med?« spurgte Sander utaalmodig.

»Husker du,« spurgte Trolle, »den sjællandske Bondepige paa det store Maskebal for snart to Aar siden, hende, som jeg havde under Armen, da jeg førte Anna Gjørling hen til dig?«

»Nej,« svarede Sander, »jeg har ikke den ringeste Erindring om hende.«

»Men hende er det,« sagde Trolle, »Marie Reutzer, Hoffurerens Datter.«

»Den kokette lille Satan!« udbrød Sander.

»Tak for den!« svarede Trolle fornærmet. »Jeg mener ellers, at hun er mindst lige saa god, som enhver af de Damer, i hvis Selskab Charlotte maa leve, lige fra øverst af og nedad.«

»Lad disse Damer blive uden for Spillet,« sagde Sander; »men hvorledes de nu end ere, saa gjør det ikke Marie Reutzer bedre. Jeg er bange for, Christian, at et Ægteskab med hende ikke alene er en Mesalliance, men noget langt værre.«

»Da mener jeg dog, at jeg bør gifte mig med hende,« svarede Trolle, »da hun har født mig en Søn.«

»Av!« udbrød Sander.

»Og,« tilføjede Trolle, »Charlotte er af samme Mening.«

»Hvad,« spurgte Sander, idet han foer op, »har du indviet Charlotte i den smudsige Historie?«

»Det har jeg rigtignok,« svarede Trolle, »at sige bagefter. Charlotte var sød; hun blev ikke indigneret som du, men kun forskrækket og bedrøvet. Christian, sagde hun, hvor kunde du dog gjøre det! Forleden saae hun til Marie og kyssede vor lille Søn, hvad siger du til det?«

»At det er ubegribeligt og en stor Svaghed af Charlotte,« svarede Sander opbragt.

»Jo,« udbrød Trolle i en spydig Tone, »du er mig rigtignok en smuk Dydsdragon, Sander, du som er løben af med en andens Kjæreste og har forført Charlotte til at gjøre Oprør mod sine Forældre; og jeg, der som Dreng saae op til dig som til en Halvgud og bildte mig ind, at du var saa kold og ren som en Statue!«

»Kjære Christian,« svarede Sander uventet sagtmodig, »du maa tænke saa ringe om mig, som du vil; men nævn ikke din Frille og din ædle, rene Søster i samme Aandedræt. Charlotte burde aldrig have sat sin Fod hos Reutzers, og hun skal ikke komme der oftere.«

»Godt,« sagde Trolle, »men at hun har udført en Barmhjertighedshandling, det kan da ikke gjøre hende uren.«

»Nej,« svarede Sander, »for den rene er alting rent, og Barmhjertighed, den har hun

lært af sin gode, kjærlige Dronning; men mit Raad til dig er, at du ikke gifter dig med Marie Reutzer. Jeg har hørt adskilligt om hende og veed, at hun er en Flane; hun har været i Kast ogsaa med andre; du vil blive bedraget af hende, om det ikke allerede er sket.«

»Naa,« sagde Trolle, »lad os saa ikke mere tale om hende. Du gjør hende Uret, men det kan jo være det samme. Da jeg kom herop, havde jeg Hovedet fuldt af vigtigere Ting. Der er Ulve i Mosen, Sander! Man stikker Hovederne sammen, ogsaa i Garden. Naar jeg træder ind i Vagtstuen og finder de andre i fuld Passiar, saa tie de pludselig. De tro, at jeg paa Charlottes Vegne holder med Dronningen og Struensee. Saa har jeg ogsaa lagt Mærke til, at der er saa mange, som løbe til Arveprinsen, og blandt dem er baade Eichstedt og Køller. Jeg tror, at der er en Sammensværgelse i Gang.«

»Ja,« sagde Sánder, »jeg ved nok, at der er Uro i Luften, og det har der været før, men det driver nok over.«

»Men nu skal du høre noget, som er mærkeligere,« sagde Trolle. »Forleden Aften, da jeg gik gjennem Vimmelskaftet, saae jeg, at der holdt en Karet noget fra Etatsraad Guldbergs Bolig. Strax efter kom Guldberg ud og steg hurtig ind i Vognen. Da den

kjørte forbi mig, saae jeg et Glimt af Grev Rantzau og af Beringskjolds lumske Fjæs. Du maa indrømme, at det er højst mistænkeligt, at de tre Herrer kjøre en Tur sammen.«

»Ganske vist,« svarede Sander; »maaske brygge de virkelig paa noget; men den Suppe, som de lave, bliver vist tynd — en Professor eloqventiæ, en ruineret Godsejer og en Fallent og Snyder!«

»Stop, min Broer,« udbrød Trolle, »du glemmer, at den Professor er Enkedronningens højre Haand.«

Da Sander blev siddende hensunken i Tanker, sagde Trolle: »Apropos, har du hørt, at Struensee har bestilt sig en Gallakaret?«

»Nej,« svarede Sander med en adspredt Mine.

»Og et kongeligt Seletøj,« vedblev Trolle; »det hele skal koste fem tusinde Daler; hvad siger du til det?«

»At det er højst naragtigt af Struensee,« svarede Sander med et bittert Smil.

»Men kan du huske,« vedblev Trolle, »hvad du engang fortalte os i en af vore Historietimer om Griffenfelds Forfængelighed og hans glimrende Stadskarosse? Det faldt mig ind, da jeg hørte om Struensees ny Karet, og saa kunde jeg ikke lade være at spørge mig selv: mon Struensee naar saa vidt som Griffenfeld og kommer til at kjøre i sin Gallavogn?«

»Jeg gad vidst, hvem der skulde hindre ham deri, saa længe Kongen er hans Ven,« svarede Sander. »Jeg tror ikke, at hans Fjender kunne udrette noget imod ham. Men skulde der virkelig være en Sammensværgelse i Gang, og den bliver opdaget, haaber jeg, at Struensee vil slaa et ordentligt Slag og knuse sine Fjender. Han har hidtil viist sig alt for god og højmodig, det er Ulykken.«

»Du skulde advare ham,« sagde Trolle.

»Jo vist,« svarede Sander; »saa kunde jeg hente mig en ordentlig Visker. Jeg veed af Panning, at Struensee faar Advarsler og Trusels-breve hver anden Dag, og siden han ikke gjør noget, kan der heller ikke være nogen Fare paa Færde.«

»Lad os haabe det,« sagde Trolle, »det vilde blive en slem Streg i Regningen for eder, om Struensee røg af Pinden. Ellers er jeg slet ikke begejstret for ham og hans Reformer, saaledes som du. Jeg kan ikke begribe, hvorfor alting skal omkalfatres. Du ler af mig — vær saa god! Det kan gjerne være, at jeg ikke forstaar mig derpaa.«

»Jeg kan trøste dig med,« svarede Sander, »at du i den Henseende befinder dig i stort og agtværdigt Selskab. Struensee er klogere end vi alle tilsammen. Han er løben fra sin Tid, og det vil sagtens vare noget, inden Sam-fundet indhenter ham.«

»Men siden han har faaet Alverden paa Nakken af sig, maa han have baaret sig dumt ad alligevel,« svarede Sanders fordums Elev med den sunde Fornuft, som var et Arvegods i hans Slægt.

Inden de skiltes, spurgte Sander ham:

»Vil du have Bud med til Charlotte? Jeg tager Permission og rejser i Morgen til Teglgaard, men jeg lægger Vejen over Hirschholm.«

»Jeg vil hellere komme selv, hvis du vil have mig med,« svarede Trolle, »og hvis jeg kan faa Permission.«

Det gik Sander med Glæde ind paa. Alt blev bragt i Orden, og den næste Morgen rullede de i en Postvogn ad Hirschholm til. De steg af i Kroen og gik saa sammen op til Slottet.

Det var klart Frostvejr, og Sophie Magdalenes skjønne Slot laa for dem i al sin Pragt, med Solglans paa Porttaarnets Spir og Rim paa Tagene. Ogsaa Træerne og Hækkene i Haven vare pudrede med Rim.

»Det er længe siden, jeg var her,« sagde Trolle, da de standsede for at nyde det smukke Syn. »Jeg har kun været her een Gang som Barn. Moder tog mig med herud og præsenterede mig for den gamle Enkedronning. Hun gav mig et Stykke Sukkergodt, som jeg længe gjemte som en Helligdom, saa stor Ærefrygt indgød hun mig.«

»Hun var en bigot, gammel Hex,« sagde Sander, »infam tysk og ugudelig ødsel.«

»Meget muligt, at hun havde sine Skavanker,« svarede Trolle, »men hun forstod min Sandten at sætte sig i Respekt; hun holdt paa Anstanden. Hvad mon hun vilde sige, hvis hun stod op af sin Grav, vandrede ind i sit Slot og saae det Wirthschaft, som nu føres der?«

»Hun vilde sagtens slet ingen Ting sige og strax løbe sin Vej,« svarede Sander; »men se, der kommer noget, som hun maaske dog vilde synes om!«

Han pegede paa en Patrouille Dragoner, som kom ridende.

»Min Sjæl vilde hun ej,« svarede Trollè. »Hun vilde spørge: hvor er Hestgarden? De klodsede Dragoner ere saamænd ingen Pryd for Kongens Gaard.«

»Men det er Landets egne Sønner,« sagde Sander, »og de ere mere paalidelige end eders gevorbne Karle.«

»Pyt, bild dig det ind!« svarede Trolle, og derpaa gik de over Dæmningen ind paa Slottet.

Charlotte var hos Dronningen, men de bleve viste ind paa hendes Værelse, og kort efter kom hun selv. Hendes Øjne straalede af Glæde og Overraskelse, da hun saae Sander; thi den Lakaj, som meldte dem, havde kun nævnet Lieutenant Trolle. Dog kyssede hun først sin Broder; derpaa rakte hun Sander

Haanden, og han nøjedes med at kysse den. Det var første Gang, Charlottes Broder saae dem sammen som Forlovede. Sanders ridderlige Ærbødighed overraskede ham i høj Grad. Han fik en pinlig Fornemmelse af, at mens hans Elskerinde havde draget ham nedad, var Sander bleven hævet ved hans ædle Søster. Dog gjenvandt han strax sit muntre Lune og sagde:

»Maa jeg forestille denne Herre for dig, Charlotte? Proprietær Sander til Teglgaard.«

»Det gjør mig ondt at høre, Sander,« sagde hun, da hun havde faaet nærmere Forklaring, »at din eneste Slægtning er død. Han var en brav Mand; det hørte jeg Fader engang sige. Jeg vilde gjerne have lært ham at kjende.«

»Ja,« sagde Christian, »Sander har gjort sig megen Umage for at sørge over den brave Mands dødelige Bortgang; men endnu er det ikke lykkedes ham. Nu kan han sætte Bo, Charlotte; han tænker paa Bryllup.«

»Vist ikke,« svarede Sander, idet Charlotte saae paa ham med et ømt, frygtsomt Blik; »det kan der des værre ikke være Tale om.«

»Det skal du dog ikke sige,« svarede Christian; »men nu vil jeg se mig om paa Slottet og maaske gjøre et Par Visitter. Imens kan du give Charlotte en Time i Engelsk, Sander!«

Han lo og forlod dem, uden at det anede

dem, at han paa Kjøreturen havde lagt en Plan, som han nu skred til at udføre. Han gik lige til Dronningens Forgemak og begjærede Avdiens. Mens han stod og ventede paa Besked, kom Brandt trippende ind.

»Ej, Lieutenant Trolle, er De der?« sagde han, idet han nedladende rakte Trolle de tre Fingre af sin af kostbare Kniplinger indfattede Haand. »Hvad har De paa Hjerte?«

»Jeg vil gjøre Dronningen min Opvartning, Hr. Greve,« svarede Trolle.

»Hvor diplomatisk!« sagde Brandt med et spydigt Smil. »Nu, De har Lykken med Dem. Her skulde have været Jagt i Dag, men Dronningen har paadraget sig en let Forkølelse, og saa blev der intet af. Kongen er kjørt ud med Reverdil, og Dronningen sidder inde i Salen med Damerne.«

»Det træffer sig ellers ikke saa heldigt for mig,« sagde Trolle; »jeg ønskede en Privat-avdiens.«

»For desto bedre at kunne gjøre Dronningen Deres Opvartning?« spurgte Brandt, idet han plirede med Øjnene. »Det bliver der intet af. De faar ikke Lov til at være ene Hane i Kurven; der er naturligvis ogsaa nogle Herrer derinde. Men sig mig, hvorfor se vi Dem aldrig herude? Som Frøken Charlottes Broder burde De høre med til Kredsen; og De kan tro, at den er charmant; skjønne Damer med deres

Venner og næsten aldrig nogen generende Ægtemand til Stede! Under Hendes Majestæts Præsidium danne vi et Kjærlighedshof, som paa det skjønneste minder om Riddertidens og Trubadurernes bedste Dage.«

»Jeg tvivler ikke derom, Hr. Greve,« svarede Trolle, som morede sig kostelig over Brandts Naragtighed.

Nu kom Lakajen og meldte, at Dronningen vilde modtage Lieutenanten.

»Kom,« sagde Brandt til Trolle, »jeg skal føre Dem ind!«

Det var naturligvis en stor Ære for den unge Lieutenant og usædvanligt ved et Hof, hvor der var slaaet en Streg over alle Ceremonier; men Salen selv gjorde Honnørs paa en storladen og kongelig Maade. Det høje, hvælvede Rum med de store Glasdøre, som vendte ud mod Altanen, de med Marmor og Stuk, Guld og Sølv smykkede Vægge, Loftet med dets Platfond-Malerier, det med brogede Marmorfliser belagte Gulv og i Midten af Salen den skjønne Fontæne, hvis Straale plaskede mellem Lavrbærtræer og blomstrende Planter -- det var et Syn af betagende Skjønhed og en Hal, som vilde have været det mest ridderlige Kjærlighedshof værdig.

Oppe ved den store Marmorkamin, i hvilken der brændte et livligt Baal, sad Dronningen med sine Damer — Dronningen i Midten,

Damerne til begge Sider, saa at de dannede en Halvkreds. Alle vare i deres blomstrende Ungdom, og de fleste af dem bar Dragter, hvis Snit var efter nyeste Mode. Kjolelivene vare stærkt nedringede, de spidse Korsetter stramt snørte og Skjørterne af uhyre Omfang. De bar snævre Ærmer til Albuen, og den blottede Underarm skjultes af nedhængende Blonder eller Engageanter — mere eller mindre, efter som dens Form og Lød taalte Beskuelse eller ikke. Et Par af dem bar paa Brystet Caroline Mathilde Ordenen med Dronningens Navnetræk i Brillanter, andre Ordenen l'union parfaite's hvide, emaillerede Kors. Den var stiftet af Dronning Sophie Magdalene til Erindring om hendes Bryllupsdag og lykkelige Ægteskab; og hvis hun, som Christian Trolle sagde, var staaet op af sin Grav og var gaaet gjennem Salen, vilde hun sikkert have revet Ordenerne af disse Damers Bryst. Det skulde da være, at hendes Aand vilde have ladet sig formilde ved Synet af de nyttige Gjenstande, som disse letfærdige Damer havde mellem Hænderne, nemlig Strømper og Børneklæder af forskjellig Art, bestemte til de fattige; thi Caroline Mathilde forsømte aldrig sine Godgjørenhedspligter.

Dronningen sad tilbagelænet i en pragtfuld Stol. Hendes Skikkelse var bleven fyldigere, den fremskudte Underlæbe mere svulmende, hendes Mine og Blik mere bydende. Af og

til saae hun op og kastede et Blik hen til det nærmeste Vindue, hvor Struensee stod, fordybet i Samtale med Konferensraad Fabricius, Deputeret i det tyske Cancelli, men oprindelig Kjøbmand. Hans Frue, en af Dronningens bedste Omgangsveninder, som sad paa den venstre Side af Dronningen, saae ikke hen til Vinduet, da hun var stærkt optagen af sin Kavaler, den yngre Baron Schimmelmann. Skraas over for hende sad Fru Malleville, en Kapitainsfrue, hvis mørke, sydlandske Ansigt var lige saa indtagende, som hendes Rygte var slet. Hun laante Øre til Kammerherre Warnstedt, forhen Kongens Kammerpage og Yndling. Ved Dronningens højre Side sad Baronesse Bülov, Staldmesterens Gemalinde, født Komtesse Danneskjold-Laurvig, en berygtet Faders kjække Datter; det var nemlig ham, som i sin Tid gjorde sig navnkundig ved blandt andet at bortføre Skuespillerinden, den dejlige Mette Marie Rose. Baronessens Øjne søgte samme Sted hen som Dronningens; den ledige Taburet bag hendes Stol havde nemlig nylig været indtagen af hendes cavalier suivant, Fabricius. Generalinde Gähler, hende med den svulmende Barm og den dejlige Stemme, sad magelig tilbagelænet og lyttede til, hvad Struensees Broder, Justitsraad Carl Struensee, hviskede hende i Øret. Denne intelligente og dygtige Mand fandt Stunder til at adsprede sig ved Kjær-

lighedens Hof, uagtet Finansvæsenets Byrde hvilede paa hans Skuldre. Dynastiet Struensee havde klogelig sikret sig Nøglen til Finanskassen; uden de to Brødres Tilladelse kunde ikke en Daler gives ud.

En ledig Taburet bag ved Dronningens Stol viste, hvor Charlotte Trolle havde siddet, inden hun blev kaldt ud. Hun var den eneste af Hofdamerne, som Dronningen gav Adgang til sin fortrolige Kreds; de andre nød en Frihed, som de ingenlunde alle vare tilfredse med.

Da Brandt viste sig med sin smukke, lyshaarede og blaaøjede unge Ledsager, gled der et sympatisk Smil over Damernes Læber. Dronningen saae op. idet Brandt hilste hende med et temmelig skjødesløst Buk og præsenterede Trolle. Derpaa tog han Plads bag ved den dejlige Grevinde Holstein, hvis Gemal, Overpræsidenten, havde været den Kost, hvormed Struensee fejede Magistraten og de to og tredive Mænds Raad bort. Hendes Kjærlighed til den lille grimme, naragtige Brandt var alle en Gaade. Men hvis hun havde hengivet sit Hjerte som et Offer paa Ærgjerrighedens Alter, var Ofret ikke bragt omsonst; thi hun tyranniserede ved Brandt baade Hoffet og Theatrene.

»Det fornøjer mig at se Dem,« sagde Dronningen venlig til Trolle; »men hvor er Frøken Charlotte bleven af?«

»Hun er engageret, Deres Majestæt,« svarede Trolle med et dybt Buk; »Monsieur Sander er hos hende.«

Derpaa gav han Dronningen Underretning om Anledningen til Sanders Rejse.

»Monsieur Sander,« sagde han til sidst, »er nu en velhavende Mand og kan gifte sig hvad Dag det skal være, men, som Deres Majestæt veed, ville mine Forældre ikke give deres Samtykke. Jeg synes, at det er for haardt, og i det Haab, at Deres Majestæt tilgiver mig min Dristighed, vil jeg tilstaa, at jeg har begjæret denne Avdiens for at paakalde Deres Majestæts mægtige Intervention til Fordel for de elskende. De vide det imidlertid ikke; jeg har gjort det paa egen Haand.«

»Det var bravt af Dem,« svarede Dronningen meget naadig. »De skal ikke komme til at fortryde det. Gaa og hent dem; jeg vil se dem begge to.«

Da Trolle havde fjernet sig, gik der en Hvisken gjennem Dameræekkerne. Der hørtes Udbrud som: à merveille, horrible! Baronesse Bülow sagde til Generalinde Gähler:

»At hun har forelsket sig i denne borgerlige Adonis, det siger jeg ikke noget til, men at hun vil gifte sig med ham!«

Da Sander og Charlotte traadte ind, fulgt af Trolle, drejede alle Hoveder sig, og de bleve udsatte for en Krydsild af skarpe Blikke.

Sander bestod Prøven, men Charlotte blev blussende rød, tyede til sin Taburet bag Dronningens Stol og satte sig der. Vel havde Sander været ved Hoffet en Gang før, men som en hende uvedkommende Person, og der var ikke faldet nogen Hentydning til deres Forhold.

»En avant, Monsieur!« sagde Brandt til Sander, som var bleven staaende raadvild.

Han bukkede med et Smil for Brandt, gik kjækt ind i Kredsen og lige hen til Dronningen. Hun rakte ham sin Haand, som han kyssede med megen Anstand.

»Han er magnifique!« hviskede Grevinde Holstein til Brandt.

»Ja,« svarede Brandt, »han har gaaet i Skole hos Clementin og lært Kunsten af ham. Han burde være bleven ved Truppen; han kunde være bleven udmærket i Anstandsroller.«

Dronningen saae paa Sander med et Smil, som opfriskede det yndige Indtryk, han havde faaet af hende ved Mødet i Frederiksborg Slotshave for to Aar siden.

»Jeg hører,« sagde hun, »at De er bleven en velhavende Mand og tænker paa Bryllup; jeg vil dog sige Dem, at det ingenlunde glæder mig, at De vil tage Frøken Charlotte fra mig.«

»Det lader jeg vel være, Deres Majestæt,« svarede Sander. »Jeg har ikke indbildt mig,

at min Smule Velstand vilde bringe mig nærmere til Maalet.«

»Er den skjønne knibsk?« spurgte Dronningen. »Siden hun krøb bag min Stol, skulde man næsten tro, at hun ikke tør være sin Kjærlighed bekjendt.«

»O, Deres Majestæt,« udbrød Charlotte, idet hun hurtig rejste sig, gik frem i Kredsen og stillede sig ved Sanders Side.

»Giv ham Haanden,« bød Dronningen.

Charlotte lagde sin Haand i Sanders og saae op med et straalende Blik, idet hendes Kinder blussede. Det var et smukt Syn at se de to staa saaledes sammen, og et Par af Damerne, hvis Hjerter ikke vare blevne helt sløvede i Elskovslegen, bleve virkelig lidt bevægede ved at se det. Det mindede dem om en Tid, som syntes dem at ligge langt borte, uagtet den ikke var saa vidt fjernet i Aar, den Tid, da deres Kinder kunde blusse som Charlotte Trolles, og deres Hjerter banke lige saa rent og ømt som hendes. Men Fru Malleville og Baronesse Bülow vare ganske ud over det, eller de havde maaske aldrig kjendt noget til sligt. De stak Hovederne sammen og hviskede.

»Det er næsten alt for rørende,« sagde Fru Malleville.

»Hun ser ligefrem dum ud,« svarede Baronessen.

Men nu tog Dronningen Ordet og sagde:

»Mine Damer, vi ville konstituere os som en Højesteret i Kjærlighedssager, og jeg overtager Præsidiet. Her har fremstillet sig for os et elskende Par, som anraaber os om Bistand i deres Nød og paakalder vor Beskyttelse. Grusomme Forældre vilde skille disse to Hjerter ad, og smaalige Fordomme, som beherske Samfundet, have vendt Opinionen imod dem; men dog ere de blevne deres Kjærlighed tro. Nu spørger jeg Dem: fortjene de ikke, at vi antage os dem og lægge hele vor Magt i Vægtskaalen for at gjøre dem lykkelige?«

»Jo, jo!« lød det ned ad Damernes Række.

»Nu,« vedblev Dronningen, »saa kjende vi for Ret, at de skulle have hinanden og snarest forenes ved Hymens Baand. Jeg paatager mig at fjerne alle Hindringerne.«

»Hvad er dette?« sagde pludselig en Stemme over Baronesse Bülows Hoved. »Foretager Deres Majestæt en Kopulation?«

Det var Struensee, som var kommen til. Et mat Smil gled hen over hans fyldige Ansigt, thi han var bleven svær. Hans Blik vidnede om Træthed og Slappelse.

»Noget nær,« svarede Dronningen, forklarede Struensee de nærmere Omstændigheder ved Sagen og sagde derpaa: »Jeg tror, at Kongen, naar han bliver underrettet om Sammen-

hængen, vil sanktionere, hvad jeg agter at foretage mig i denne Sag.«

»Ja, Sander, han er flink!« sagde Struensee med en adspredt Mine, vendte sig om og gik langsomt ud af Salen med Hænderne paa Ryggen.

Dronningen bed sig i Læben, rejste sig, og det var Signalet for Damerne til at bryde op; men hun bød Charlotte Trolle, hendes Broder og Sander at blive. Da hun var bleven ene med dem, vendte hun sig til Charlotte:

»Nu skal jeg sige dig, Charlotte, hvad jeg har i Sinde at gjøre. Jeg vil nedlade mig til selv at skrive til din Fader og forlange hans Samtykke til dit Ægteskab med Sander; hvad siger du dertil?«

»Jeg takker Deres Majestæt for Deres store Naade og usigelige Godhed,« svarede Charlotte, »men jeg frygter meget for, at De risikerer at faa et Afslag.«

»Og hvad mener De, Trolle?« spurgte Dronningen, idet hun utaalmodig vendte sig til Charlottes Broder.

»At en Haandskrivelse fra Deres Majestæt,« svarede han, »er et Skud, som den gamle ikke vil kunne staa for.«

»Der kan du se, Charlotte,« sagde Dronningen, »han har større Tro til min Magt end du! Det skal forsøges! Jeg vil sende en Kurer til Fyen med Brevet, saa faa vi hurtig Svar.«

Efter at de vare komne tilbage til Charlottes Værelse, takkede Sander Trolle hjertelig for hans Mellemkomst og udtalte sig forhaabningsfuldt om Fremtiden. Charlotte lyttede til hans fortrøstningsfulde Ord og nød af sit fulde Hjerte en af de lykkelige Timer, der saa sjælden bleve hende forundte, men hun delte ikke hans Haab. Hun troede ikke, at hendes Forældre vilde give sig, og en tungsindig Anelse om, at det aldrig vilde blive til noget med hendes Ægteskab, kom over hende. Inderlig længtes hun efter at blive forenet med sin Ven, leve med ham, skulde det end være i en Afkrog, og indaande en renere Luft. Hvor højt hun end elskede Dronningen, saa var det dog nu blevet hende kvalmt ved Kjærlighedens Hof; men hun tænkte: det er for stor en Lykke; jeg vil aldrig opnaa den!

Hun skjulte dog sine bange Anelser og viste Sander et glad Ansigt ved Afskeden. Han rejste saa Nord paa for at bringe sin Farbroder til Hvile og overtage sin Ejendom, mens Christian Trolle vendte tilbage til Kjøbenhavn for at fortsætte sit letsindige Liv og atter hildes i de Snarer, hans snilde Elskerinde lagde om ham. Han var dog ikke saa munter i Hu som før; Sanders Ord om Marie Reutzer havde efterladt en Braad i hans Hjerte.

TRETTENDE KAPITEL.

HALSLØS GJERNING.

Kjærlighedshoffet lignede den næste Dag ikke sig selv. Dronningen var i daarligt Lune og holdt intet Møde med sine Damer, Struensee gav korte, afvisende Svar til enhver, som vovede at tiltale ham, og overfusede Tjenerskabet; overalt paa Slottet saae man kun fortrædelige Ansigter.

Charlotte Trolle sad alene paa sit Værelse, da Reverdil traadte ind til hende. Han plejede at vise hende en Art faderlig Godhed, og hans Nærværelse ved Hoffet var en stor Velgjerning for hende. Hans klare Forstand, høje Dannelse og rolige, venlige Væsen gjorde en Samtale med ham til en Nydelse. Voltaire gav ham engang et stort Vidnesbyrd, idet han sagde: »man kan besidde lige saa megen Aand, som Reverdil, men ikke mere!« Dog var hans gode Hjerte og hans Sæders Renhed det bedste ved

ham. Strax ved sin Indtrædelse sagde han noget, som maatte glæde hans unge Veninde:

»Kjære Mademoiselle, jeg var saa heldig i Gaar at træffe Deres Broder og Deres Forlovede, lige som de forlod Slottet. Jeg fik mig en ikke saa kort Samtale med Monsieur Sander. Han gjorde et aldeles udmærket Indtryk paa mig. Ikke alene tiltalte hans frimodige og dog belevne Væsen mig i høj Grad, men jeg fik tillige Indtrykket af en helstøbt Personlighed. Jeg bilder mig noget ind af min Menneskekundskab, eller lad mig hellere sige mit psykologiske Instinkt, og det sagde mig, da vi skiltes: den unge Mand vil drive det til noget her i Verden!«

»Tak, kjære Hr. Etatsraad, fordi De siger mig det,« svarede Charlotte med Glans i sine Øjne og Glød paa sin. Kind. »De kan nok tænke Dem,« tilføjede hun med et Smil, som klædte hende nydelig, »at Sander i mine Øjne er den første af alle Mænd. Jeg taler om hans Hjerte, hans Karakter, ikke om hans Begavelse.«

»Ah,« udbrød Reverdil, »naar jeg lægger Deres Vidnesbyrd til mit, saa udkommer der et saa glimrende Resultat, at det er godt, at den unge Mand ikke kan høre, hvad vi sige. Dog, det føler jeg mig forvisset om, at selv naar vi indrømme menneskelig Skrøbelighed, hvad der tilkommer den, og trække lidt fra,

saa bliver der nok tilbage til fuldkommen at retfærdiggjøre Deres Valg og — tilgiv mig, at jeg siger det — paa Grund af den store Forskjel i Deres og hans Byrd, og som Verden nu engang dømmer, saa er dette argumentum ad hominem eller dette Bevis, hentet fra hans personlige Værd, ikke overflødigt.«

Charlotte tog ham ingenlunde den Bemærkning ilde op. Hun fortalte ham, hvorledes Sagen stod, om Bruddet med hendes Forældre og om hvad Dronningen havde i Sinde at gjøre for hende.

»Jeg tror ikke, at det vil lykkes,« tilføjede hun i en mistrøstig Tone. »Min Moder har ingen Respekt for Dronningen; hun bøjer sig ikke for hende.«

»Nu, kjære Mademoiselle,« svarede Reverdil, »Dronningen er dog Dronningen. Det siger jeg gjerne til mig selv, naar Hendes Majestæts Sorgløshed og Struensees Forvovenhed gjør mig bekymret.«

»O, sig mig engang Deres Mening om Situationen,« bad Charlotte. »Jeg kan ikke blive den Følelse kvit, at der svæver et Uvejr over vore Hoveder.«

»Den Fornemmelse have vi alle,« svarede Reverdil, »og jeg tror, Struensee selv ikke mindst; men intet kan faa Bugt med Dronningens Livsmod og lykkelige Humør.«

»Ja,« sagde Charlotte, »hun er i den Hen-

seende — vidunderlig. Jeg elsker hende lige saa højt som før,« føjede hun rødmende til, »men jeg forstaar hende ikke mere.«

»Nej, det vil jeg tro,« svarede Reverdil med et betegnende Smil. »Jeg forundrer mig over, at De har holdt ud her saa længe; men hvad, vore Kaar have stor Lighed med hinanden. Ligesom Deres Kjærlighed til Dronningen har holdt paa Dem, saaledes er det min Medlidenhed med Kongen, som har afholdt mig fra at rejse tilbage til mit kjære Schweiz. I øvrigt deler jeg Deres Sympati for Dronningen; hun er trods alt en elskelig Personlighed.«

»Ogsaa jeg ynker Kongen,« sagde Charlotte; »han bliver slet behandlet; jeg begriber ikke, at Dronningen taaler, at der bliver budt ham saa meget.«

»Ja, det er en meget vanskelig Sag,« svarede Reverdil. »Jeg udtaler mig nødig derom, men jeg vil dog sige saa meget, at jeg nok forstaar Struensee i det Punkt. Han maa intimidere Kongen og holde ham i Respekt; han tør ikke slippe Grebet; og Dronningen nødsages til at være enig med ham deri. Dog er det ikke sagt, at hun ser og hører alt, hvad der foregaar; men vi maa huske paa, hvor meget Dronningen gik igjennem med Kongen, inden Struensee skaffede hende Fred; og, min kjære Mademoiselle, naar man først er paa Skraaplanen!« Her tav Reverdil og trak paa Skuldren.

»Struensee har alligevel været Dronningens onde Aand,« sagde Charlotte. »Gid hun aldrig havde set ham!«

»Ja,« svarede Reverdil, »men nu maa vi nøjes med at sige: gid vi kunde skille dem ad! Men ethvert Forsøg derpaa er strandet.«

»Er der blevet gjort slige Forsøg?« spurgte Charlotte.

»Ja, veed De ikke det?« svarede Reverdil. »Sir Robert Keith har advaret Dronningen og raadet hende til at skille sig af med Struensee; men hun kom i Fyr og Flamme over dette Forslag og vilde ikke høre Tale derom. Saa henvendte han sig til Struensee og tilbød ham i Kong Georgs Navn en stor Pengesum, hvis han vilde nedlægge sit Embede og forlade Landet; men han svarede, at han kunde ikke, Dronningen vilde ikke slippe ham. Der er flere end jeg, som veed det, men sig alligevel ikke, at De har det fra mig. Saaledes ere disse to lænkede til hinanden, hun til ham ved sin Lidenskab, han til hende ved sin rasende Ærgjerrighed. De ville følges ad, men hvorhen?«

»Det er skrækkeligt!« udbrød Charlotte, idet hun blegnede. »Gud holde sin Haand over min kjære, stakkels Dronning!«

»Nu,« sagde Reverdil, »lad os haabe, at hendes høje Stilling vil beskytte hende, hvad der saa sker. Vi veed jo heller ikke, hvilken Adresse vi skulle give vore Bekymringer i saa

Henseende, eller, hvis Skyerne virkelig ere svangre med Lyn, fra hvilket Hjørne de ville komme. Men jeg hører, at Vognen kjører frem; jeg antager, at Kongen vil have mig med paa Turen og maa skynde mig ned.«

Da Reverdil var gaaet, traadte Charlotte hen til Vinduet, aabnede det og saae ned. Det lod ikke til, at Reverdil skulde med, thi Dronningen kom ned ad Trappen, iført sin Pelskaabe og med en Pelsværkshue paa, som klædte hende godt. Hun gik rask hen til Vognen, hvor der stod en Lakaj med blottet Hoved. Hun var allerede i Vognen, da Kongen langsomt kom gaaende; men inden han var kommen ned ad Trappen, blev han indhentet af Struensee, og nu foregik der noget, som i højeste Grad forbavsede Charlotte Trolle, hvor vant hun end var til at se, at Struensee tilsidesatte Respekten for sin Konge. Han lagde nemlig sin Haand paa Kongens Arm og sagde:

»Jeg vil kjøre, De skal ride! Bülow,« sagde han derpaa til Staldmesteren, som stod paa Trappen, »lad Kongens engelske Hest føre frem!«

Derpaa gik han hurtig ned til Kareten, steg i den og kjørte bort med Dronningen. Det var Charlotte en Trøst, at Dronningen ikke syntes at have bemærket, hvad der var foregaaet. Det forekom hende, at Struensee,

idet han steg i Vognen, sagde til Dronningen: »Kongen vil ride.«

Lige som Vognen rullede bort, kom Reverdil og saae studsende efter den bortkjørende Vogn og paa Kongen, som stod neden for Trappen ganske fortabt. Nu kom Brandt til; Reverdil vendte sig til ham og spurgte:

Hvad skal det sige? Vilde Kongen ikke med?«

»Jo,« svarede Brandt smilende, idet han dæmpede sin Stemme, »men han fik ikke Lov. Struensee betydede Hans Majestæt, at han skulde ride.«

»Nej, det er dog for galt!« udbrød Reverdil.

Imidlertid var Rideknægten kommen med Hesten, Kongen gik hen til den, stod et Øjeblik tøvende med Haanden paa Saddelknappen, men steg saa op og red i Fodgang ud af Slotsgaarden, fulgt af Rideknægten. De andre gik ind, men Reverdil blev staaende. Da raabte Charlotte ned til ham:

»Monsieur Reverdil, De skulde se at faa en Hest og ride efter Kongen!«

Reverdil nikkede op til hende og gik derpaa over til Stalden; men inden han havde naaet Stalddøren, kom Rideknægten tilbage med Kongens ledige Hest.

»Hvor er Kongen?« raabte Reverdil til ham.

»Jeg skal ikke med Bestemthed kunne sige det, Hr. Etatsraad,« svarede Rideknægten. »Da vi vare komne ud paa Broen, sprang Hans Majestæt af Hesten og løb uden om Slottet langs Kanalen til højre.«

Ilde til Mode skyndte Reverdil sig ud af Porten for at søge efter Kongen. Mon den Krænkelse, der var overgaaet Kongen, og som var grovere end nogen hidtil bekjendt, var slaaet gjennem Vanviddets Nat som et Lyn og havde tændt Forstandens Lys hos den ulykkelige Monark? Havde han set sig selv i hele sin Nedværdigelse? Vilde han tage Livet af sig? Han havde nylig sagt til Reverdil, at han var kjed af Livet og vilde gjøre en Ende paa det; men da Reverdil tog Sagen med Ro og humoristisk spurgte, hvilken Dødsmaade Hans Majestæt da vilde vælge, tav Kongen og talte ikke oftere derom.

Mens disse Tanker foer gjennem Reverdils Hoved, ilede han i den angivne Retning langs Kanalen, og da Kongen intetsteds var at se, men en Dør i Slottets Sidefløj stod aaben, antog han, at Kongen maatte være gaaet ind ad den. Han ilede da ad den Vej ind paa Slottet og op til Kongens Gemakker, men der var han ikke. Imidlertid hørte Reverdil en klirrende Lyd, som kom fra den Side, hvor Dronningens Gemakker laa. Han skyndte sig derhen, rev Døren til Dronningens Gemak op

og saae et Syn, som, hvor grotesk det end var, dog ikke overraskede ham. Kongen foer omkring i Værelset med dragen Kaarde og huggede til alt hvad der stod paa Etagèrer og Kommoder af Vaser og Glas; nogle Ruder vare ogsaa gaaede i Løbet. Da Kongen blev Reverdil vaer, standsede han brat med sit Ødelæggelsesværk og stirrede paa ham med et forvildet Blik.

»Naa,« udbrød Reverdil, »det maa jeg sige, Deres Majestæt har sandelig brugt Dem godt! Men hvis De vil være konsekvent, saa maa De gaa ind i Struensees Værelser og fortsætte der. Skal jeg hjælpe Dem?«

»De er fordømt spydig, Reverdil!« svarede Kongen med et Glimt af Bevidsthed i sit Blik.

»Nu, Deres Majestæt,« sagde Reverdil ærbødig, »alt, hvad her er i Slottet, tilhører Dem, og De har Lov til at slaa det i Stykker; men hvad nytter det at hævne sig paa de døde Ting? Skaan Resten af disse skjønne Sager og lad os gaa ind og tage en Læsetime.«

»Nej,« svarede Kongen med et mørkt Blik, »De skal ikke læse for mig i Dag; gaa ind paa Deres Værelse!«

Reverdil maatte altsaa fjerne sig; men Kongen løb til sine egne Gemakker og gav sig til at rase og slaa i Stykker der. Nu havde han faaet Drengene Moranti og Jørgen til at

hjælpe sig, saa at det gik muntert til, og hvad de ikke knuste, smed de ud ad Vinduet.

Kongen havde i de senere Aar et Par Gange haft saadanne Anfald af Raseri; med en slig Paroxysme var altsaa hans i et bevidst Øjeblik opstaaede Harme nu endt. Men betegnende var det dog, at han trods Reverdils Anvisning ikke vovede at lade det gaa ud over Struensees Værelser. —

Da de senere alle samledes ved Taffelet, omtaltes det passerede ikke med et Ord. Dronningens Mine var ophidset, og man kunde se paa hendes Øjne, at hun havde grædt. Struensee saae fortrædelig ud, og i Kongens Blik var der noget lurende. Brandt derimod lod Munden løbe og fjasede med Damerne.

Da fløj der pludselig noget over Bordet og ramte Brandt med et Klask midt i Panden. Det var et Stykke Citron, og det var Kongen, der kastede det. Derpaa rejste han sig og raabte:

»De er en Kujon, Brandt! De tør ikke slaas med mig; jeg vil lade Dem give en Dragt Prygl!«

Derpaa smed han sin Serviet og gik ud af Salen.

»Det er dog for galt!« raabte Brandt, idet han sprang op.

»Kongen maa have en Lektion,« sagde Struensee, idet han ligeledes rejste sig.

Derpaa gik de hen sammen i en af Vindues-

fordybningerne og efter at de havde ført en kort, ivrig Samtale, gik Brandt; ingen vidste hvorhen; men det var inden Aften bekjendt over hele Slottet.

Han gik nemlig lige til Kongens Gemak og traf ham der, med en ophidset Mine skridende frem og tilbage, mens Moranti og Jørgen stod og stirrede paa ham. Brandt jog Drengene ud, laasede Døren efter dem, skred hen til Kongen og sagde med en storladen Mine:

»Deres Majestæt har fornærmet mig dødelig i hele Hoffets Nærværelse; De maa give mig Oprejsning; jeg skal vise Dem, at jeg ikke er bange for at slaas. Behag at vælge Vaabnene; skal det være Kaarde eller Pistol?«

»Nej,« svarede Kongen, idet han knyttede sine Hænder, »lad os saa hellere slaas paa Næverne!«

Derpaa foer de løs paa hinanden, og Kongen gav Brandt et Slag lige i Ansigtet, men derved kom hans Fingre ind i Munden paa Brandt, som bed til. Derpaa tog han Kongen i Kraven, rendte ham mod Væggen og rystede og dunkede ham, indtil Kongen bad om godt Vejr.

»Hold nu op, Brandt,« raabte han, »jeg skal ikke gjøre det mere!«

»Ja, nu haaber jeg,« sagde Brandt og slap ham, »at Deres Majestæt for Fremtiden vil be-

handle mig med den Agtelse, som De skylder en Kavaler af Ære og en tro Undersaat.«

Kongen stod og stirrede paa Brandt med et Blik, som tindrede af Had. Han hadede Brandt af Hjertens Grund, thi ingen af hans opvartende Kavalerer havde behandlet ham saa hensynsløst som Brandt. Men Frygten fik Overhaand, med et skjælvende Smil rakte han Brandt Haanden og sagde:

»Naa, lad saa det være godt! Vi ville være gode Venner igjen.«

Stolt af sin Bedrift gik Brandt til Dronningens Gemakker, hvor Hoffet nu var forsamlet, tog Struensee til Side og fortalte ham, hvad der var sket.

»Det er godt,« svarede Struensee; »nu ville vi faa Fred. Kun maa intet Menneske faa at vide, hvad De har gjort.«

Men Brandt kunde ikke holde tæt; han plaprede ud til sine Venner og pralede af sin Bedrift. Da han kom til Reverdil dermed, sagde denne:

»Kjære Greve, pas nu godt paa Deres Hoved! Hvad De der har gjort, er halsløs Gjerning. De har forgrebet Dem paa Kongens Person, og Straffen derfor er Døden.«

»Men, kjære Etatsraad,« svarede Brandt, »De glemmer, at saaledes er det jo, at Kongen vil have det. Holck maatte jo altid slaas med Kongen, og Hans Majestæts Misfornøjelse med

mig skrev sig jo netop fra, at jeg ikke vilde boxe med ham.«

»Nej,« svarede Reverdil, »Sagen hænger anderledes sammen; thi De gik til Kongen i den udtrykkelige Hensigt at give ham en Tugtelse. Falder De nogen Sinde i Deres Fjenders Hænder, hvad Gud forbyde, saa vil den Forklaring ikke kunne redde Dem.«

Brandt lo deraf og syntes ganske ubekymret; men Rygtet om hans Bataille med Kongen bidrog mægtig til at forøge den almindelige Ophidselse. Sagen blev udsmykket og overdreven, saa at mange nu virkelig troede, at Struensee og Brandt stræbte Kongen efter Livet. —

Inden Hoffet forlod Hirschholm, overraskedes Struensee ved et Besøg af Rantzau-Ascheberg. Han kom i Skikkelse af en resigneret Filosof, som træt af Verden og desuden lidende af Podagra trak sig tilbage for at henleve Resten af sine Dage i Fred. Da Struensee høflig beklagede hans Beslutning, sagde han:

»Kjære Greve, vær nu oprigtig imod mig, saaledes som De var det i gamle Dage. De har vundet Spillet og trænger nu ikke mere til mig. Jeg gjør Dem ingen Bebrejdelser; jeg vilde formodentlig i Deres Sted have baaret mig lige saadan ad. Sagernes forandrede Stilling gjør imidlertid intet Skaar i mit Venskab for

Dem. De sidder nu fast i Sadlen, som det lader; men Lykken er omskiftelig. Skulde den vende sig imod Dem, saa kom til mig! Paa Ascheberg ville vi saa ryge nogle Piber med hinanden og drøfte vore Fata og gjennemgaaede Lidelser.«

Struensee vidste ikke rigtig, hvad han skulde tro. Rantzau havde virkelig nylig vist ham en Venskabstjeneste ved at lade ham vide, at Rygterne om en Sammensværgelse, der skulde være i Gang imod ham, stedse vandt større Fasthed; men Struensee havde afvist Advarslen, da han antog, at hans misundelige Ven kun vilde fortrædige og kyse ham. Imidlertid var Rantzau en saa besynderlig Blanding af Træskhed og kynisk Aabenhed, at man aldrig rigtig vidste, hvor man havde ham. Struensee mente dog, at Rantzau i intet Fald havde det i sin Magt at skade ham, og det faldt ham derfor ikke svært at slaa ind i samme Tone og hykle en Hjertelighed, som han var langt fra at føle.

Rantzau undlod imidlertid ikke at lade alle vide, at han næppe vilde kunne flytte til Ascheberg før til Foraaret. Han vilde blive nødt til at gaa i Vinterkvarter i sin Bolig paa Prinsens Palæ og der pleje sit Helbred, indtil den blidere Aarstid kom.

»Det vil ikke være behageligt for Dem,« sagde Reverdil til ham, »at leve saa nær ved

Begivenhedernes Skueplads, mens De selv er hors de combat.«

»Aa hvad,« svarede Rantzau, »det vil jeg komme let over; jeg har vundet, de andre tabt. Da jeg var ung og skejede ud, var Alverden fornuftig, nu da Alder og Svagelighed har bragt mig til Besindelse, er Alverden bleven tosset.«

Med disse og flere Visdomsord paa Læben trak den grevelige Sfinx sig tilsyneladende helt tilbage fra Verden og dulgte sig i sin Hule. Hoffet flyttede kort efter ind til Frederiksberg, den sidste Station paa Vejen til det Maal, som de misundte Lykkens Yndlinge nærmede sig, lig en Flok Offerlam, smykkede med Roser og tømmende Glædens Bæger til det sidste.

FJORTENDE KAPITEL.

DRONNINGEN LIDER ET NEDERLAG.

I Stedet for Svar kom Oberst Trolle selv. Det var en Morgen i Begyndelsen af December Maaned, at han traadte ind ad Døren til Sander, som følte sig fuldstændig overrumplet ved pludselig at staa Ansigt til Ansigt med Charlottes Fader. I det første Øjeblik tabte han aldeles Fatningen.

Der var kun faa Mennesker, som han agtede saa højt som Oberst Herluf Trolle, og maaske ingen, der havde viist ham en saa oprigtig Velvilje. Idet han nu saae den statelige Mand træde ind med den vante rolige og værdige Holdning og opfangede det alvorlige Blik fra hans ærlige Øjne, fik han en pinlig Fornemmelse af, at hans egen Sag maaske dog ikke var saa god og ren, som han havde vænnet sig til at tro.

Obersten besvarede hans ærbødige Buk

med et lille Nik og sagde i en Tone, som røbede mere Sorg end Vrede:

»De gætter naturligvis Anledningen til mit Komme. Dronningen har, som De jo sikkert veed, i en egenhændig Skrivelse forlangt mit Samtykke til min Datters Forbindelse med Dem, og dette er en Sag af saa stor Vigtighed for os, at jeg har ment at burde afgjøre den personlig.«

Sander havde imidlertid gjenvundet sin Fatning. Han oplivedes ved den Tanke, at Oberstens Nærværelse kunde betragtes som et godt Varsel, bad den gamle om at tage Plads og fik den Beroligelse, at Obersten nedlod sig paa Kanapéen. Selv tog Sander Plads paa en Stol lige over for ham og ventede med Spænding paa, hvad der vilde komme. Obersten sad nogle Øjeblikke tavs og saae paa ham med et baade forundret og bebrejdende Blik, som om baade Sander selv og den hele Situation var ham en Gaade, rystede paa Hovedet, men forskansede sig derpaa igjen bag sin stramme, militære Holdning.

»De veed, Monsieur Sander,« sagde han, »og maatte paa Forhaand vide, at baade min Gemalinde og jeg ikke kunde andet end misbillige Charlottes Valg. Hun har i dette Hjerteanliggende handlet egenraadig og uforsvarlig letsindig. Ikke alene har hun brudt det Løfte, hun havde givet en anden Mand;

men hun har tillige ved at give sig hen til Dem ganske fornægtet det ædle Blod, som flyder i hendes Aarer.«

Sander følte sig bedrøvelig overrasket ved Slutningen af Oberstens Erklæring. Den Jævnhed og Ligefremhed, som Charlottes Fader saa ofte havde lagt for Dagen i sit Forhold til ham, havde indgivet ham den Tro, at den gamle i en ikke ringe Grad var hævet over Standsfordomme. Det lød, som om det var Oberstinden, der talte til ham.

»Kort sagt,« vedblev Obersten, »hun har ganske svigtet den Tillid, vi nærede til hendes Karakterfasthed. Hendes Moder spaaede, at hendes Ophold ved vort letfærdige Hof vilde ende med en eller anden Ulykke, og det er da ogsaa slaaet til. Hun maa være bleven demoraliseret af de slette Omgivelser, i hvilke hun har levet. Aldrig vilde Dronning Sophie Magdalene, højsalig Ihukommelse, eller Dronning Juliane Marie have rakt Haanden til den Streg, som vor Datter der har spillet os.«

Sander følte sig ramt i sin Samvittighed. Havde han ikke, da Charlotte og han paa det skæbnesvangre Maskebal hørte Dronningens Kjærlighedserklæring til Struensee, og hun udbrød: »det er skrækkeligt,« gydt Ild i hendes Blod ved at sige: »det er maaske skrækkeligt, men ogsaa dejligt. Luften i disse gyldne Sale er svanger med Elskov. Alt her siger: »tøm

Glædens Bæger, inden det rives fra dine Læber!« — og havde han ikke raadet hende til at retfærdiggjøre sig for Dronningen ved at sige: »jeg har kun fulgt Deres Majestæts Exempel?« Men hans Stolthed æggedes ved Oberstens aristokratiske Overmod, og derfor svarede han heftig:

»At Frøken Charlotte brød med von Eichen, bekymrer hverken hende eller mig. Hun gik ikke frivillig til den Forlovelse; den var et Familiearrangement, og de, som lavede det, maa bære deres Part af Ansvaret for, hvad der er fulgt efter. At hendes Valg af en borgerlig Mand som mig ikke behager Dem, bør vel ikke forundre mig; men, Hr. Oberst, jeg maa bestemt afvise enhver Beskyldning for Demoralisation. Deres Datter er lige saa ren, som hun var den Dag, da hun forlod sit Fædrenehus, og vi elske hinanden i Tugt og Ære.«

»Nu, Sander,« svarede Obersten i en mildere Tone, »derom har jeg ikke tvivlet. Forholdt det sig anderledes, saa sad jeg ikke her og vexlede Ord med Dem. De har, saa vidt jeg veed, stedse ført et moralsk Liv, og De har været meget for vore Børn, indtil De nu, forført af Deres Lidenskab, saa overraskende har skuffet vor Tillid.

Obersten tav et Øjeblik for at blive Herre over sin Sindsbevægelse, men vedblev derpaa:

»Jeg tror ikke, at dette kan føre til Lykke; thi selv om Charlotte og De elske hinanden nok saa højt,. saa er og bliver det en Mesalliance, og det er en mislig Sag for begge Parter. Naar Kjærlighedens første Hede er ovre, vil Svien komme.«

»Jeg beder Dem dog, kjære Hr. Oberst,« sagde Sander, »at betænke, hvad der taler til min Fordel. For det første er jeg, som De vel veed, ikke mere nogen fattig Mand; jeg kan ernære en Hustru. Dernæst har jeg al Udsigt til paa min Embedskarriere at hæve mig, saa at Standsforskjellen mellem min Hustru og mig vil blive mindre iøjnefaldende. Ægteskab mellem adelige Damer og borgerlige Mænd i ansete Stillinger er jo ikke noget uhørt.«

»Nej,« svarede Obersten »maaske ikke, naar de først havde erhvervet sig Embede og Rang. Jeg lader Deres lille Ejendom ganske ude af Betragtning, thi det andet er Hovedsagen; og her maa jeg sige Dem, at ikke alene har De kun Udsigter at byde; men jeg betragter disse som overordentlig usikre. De bygger paa Struensees Protektion, men hvor længe tror De, at et Eventyr, som hans vilde Regimente, vil vare? Jeg tænker, at vi en skjøn Morgen, naar vi vaagne, ville finde, at det hele Korthus er styrtet sammen, og det

vil være forbi med Deres Karriere, næsten inden den er begyndt.«

»Ja,« svarede Sander, »Struensees Fjender have nu travlt med at spaa hans Undergang; men jeg haaber, det skal vise sig, at de have været daarlige Profeter.«

»Hvor ere Struensees Venner?« spurgte Obersten. »De kan vist tælle dem paa Fingrene; men jeg vil ikke disputere med Dem derom; lad os holde os til Sagen! Jeg er kommen for at lade Dem vide, at som den nu engang staar, anser jeg det for rigtigst, at jeg ikke modsætter mig Deres Ægteskab med Charlotte; men jeg forlanger en Udsættelse af to Aar; saa længe maa De vente med Brylluppet. Vi bør dog have nogen Sikkerhed for, at Charlottes Forelskelse i Dem er noget mere end en Grille eller en Overilelse. Men er baade hun og De til den Tid endnu af samme Sind og tør gaa til det Vovestykke at gifte sig med hinanden, saa lad det i Guds Navn ske!«

Sander sporede Oberstindens Haand i dette. Ved denne snilde Udvej undgik Charlottes Forældre en Konflikt med Dronningen og haabede, at det hele imidlertid kunde gaa over Styr; i Løbet af to Aar kunde der jo ske meget. Et heftigt Svar laa allerede Sander paa Tungen, men han fik Bugt med sin Vrede og svarede:

»Jeg lægger Sagen i Frøken Charlottes

egen Haand. Hvis hun uden Indvending gaar ind paa dette Arrangement og frafalder al Appel til Dronningens Naade, vil jeg ikke gjøre Indvendinger. Vi have gode Kort paa Haanden, Hr. Oberst,« tilføjede han med et stolt Smil, »og vi kunde maaske vinde Spillet strax; men jeg vil bringe det ikke ringe Offer, som Udsættelsen af Brylluppet til en uvis Fremtid er, i det Haab, at jeg derved kan gjenvinde Deres Velvilje.«

»Vel, Sander, vel!« svarede Obersten bevæget, »deri gjenkjender jeg Deres bedre Natur. Jeg vilde have svigtet min Faderpligt, hvis jeg havde handlet anderledes, end jeg her har gjort. Det vil være baade Charlottes Moder og mig en Beroligelse, at vi, uden at vise os ubønhørlige, dog har haft vor Datters sande Vel for Øje. Jeg betragter Sagen som afgjort. Charlotte vil ikke modsætte sig sine Forældres Vilje, naar De ikke ophidser hende dertil, og naar hun selv falder til Føje, saa kan Dronningen ikke drive den Sag videre.«

Ja, Sander indsaa, at Sagen maatte betragtes som afgjort, og Sorgen derover stod saa tydelig malet i hans blege Ansigt, at Obersten, som i Virkeligheden havde ham meget kjær, klappede ham paa Skulderen og sagde:

»Nu, nu, Sander, lad os nu først se! Maaske kan Enden blive god alligevel!«

Sander fik Taarer i Øjnene og drog et Suk. Han var nu fuldkommen klar paa Situationen; havde Oberstinden ikke været, vilde Vejen til Alteret været jævnet, og Charlotte kunde gjerne strax have bestilt sin Brudedragt. Obersten trykkede hans Haand til Afsked; men til sidst spurgte Sander:

»Vi tør altsaa dog nu betragte os som forlovede?«

»Det — det veed jeg sandelig ikke, hvad jeg skal sige til,« svarede Obersten en Smule forvirret, og Sander tydede dette Svar saaledes: angaaende dette Punkt har jeg ingen Instrux faaet af Oberstinden. »Nu,« tilføjede Obersten med et usikkert Blik, »det maa De vel have Lov til.«

»Ja,« sagde Sander i en skarp Tone, »ellers kan det hele med Udsættelsen af Brylluppet jo ikke være ærlig ment.«

»De har fuldkommen Ret,« svarede Obersten forlegen. »Naturligvis er De og Charlotte nu forlovede. Jeg skal selv sige hende det; jeg tager nu lige ud til Frederiksberg for at meddele hende, hvad der er forefaldet mellem os, og søge Avdiens hos Dronningen.«

Dermed skiltes de, og Sander blev alene tilbage i en meget nedtrykt Stemning. Det laa dog saa nær, tænkte han, og havde været at vente, at hans tilkommende Svigerfader havde taget ham med ud til Frederiksberg

og i hans Paahør meddelt Charlotte den tagne Beslutning.

Charlottes Overraskelse, da hendes Fader blev meldt, var ikke ringere end Sanders. Da han traadte ind til hende, kom der en Rystelse over hende, men Kjærligheden overvandt Frygten, hun fløj ham om Halsen, og han kyssede hende dybt bevæget, thi hun var hans Øjesten. Da de vare blevne lidt roligere, og hun fik at vide, hvilken Besked hendes Fader bragte hende, bleve hendes Kinder meget blege; hun havde en Følelse af, at hendes Fremtidslykke gled ud af Hænderne paa hende.

»Kjære Fader,« spurgte hun i en Tone, som gik den gamle til Hjerte, »kan det ikke blive anderledes?«

»Nej, mit Barn, nej,« svarede han med en Heftighed, som røbede hans Svaghed. »Moder og jeg ere blevne enige derom; jeg har givet hende Haanden paa, at saaledes skal det være, saa der kan ikke rokkes ved det. Du bør betænke dig, Charlotte, inden du indlader dig paa dette ulige Ægteskab.«

»Jeg har intet at betænke mig paa,« svarede Charlotte med et Blik og i en Tone, som lod hendes Fader føle, at hendes Kjærlighed til Sander ikke var nogen Overilelse. »Jeg elsker Sander og har i Grunden elsket ham lige fra min Barndom. Du maa kunne forstaa det. Hvor højt har du ikke altid vurderet ham.

Skal jeg minde dig om alt, hvad du har sagt til hans Ros? Hvor stor Pris satte du ikke altid paa hans Selskab, mens du ikke kunde udstaa Eichen. Husker du, at du en Aften, da vi andre gik til Soirée paa Slottet, og du blev alene hjemme med Sander, sagde til os: »Gaa I kun, Børn! Et Parti Schak og en Samtale med Sander er mig mere værd, end Alverdens Appartements og Redutter?«

»Ja vist, Charlotte, ja vist!« faldt Obersten utaalmodig ind. »Det sagde jeg, og det mente jeg; men den Gang kjendte jeg ham ikke til Bunds. Mine Børns Hovmester, den beskedne unge Mand, der altid opførte sig ulastelig, og Struensees hovmodige Protegé, som river Baandet sønder mellem dig og din forlovede og prætenderer at blive min Svigersøn, det er to ganske forskjellige Personer.«

»Ja, kjære Fader,« svarede Charlotte, Tiderne og Forholdene have nu engang forandret sig og —«

»Men til det værre, Charlotte, til det værre!« faldt Obersten ind.

»Da har jeg dog,« indvendte Charlotte, »hørt dig selv bryde Staven over alt det Hykleri og det hjerteløse Hovmod, som herskede i dine unge Dage.«

Obersten huskede godt, at han i sin Tid havde tilladt sig slige dristige Ytringer og derved nedlagt en Protest mod sin egen Gemal-

indes Aandsretning; men det var han nu ganske kommen bort fra; han sagde aldrig mere Oberstinden imod.

»Ja, Charlotte,« svarede han, »men det har desværre viist sig, at da det, du kalder Hykleri, gik sin Vej, tog det Dyden med sig. Nu er alt Letfærdighed og bundløs Letsindighed, og det kan jeg endnu mindre være med til.«

»Jeg bøjer mig for din og Moders Vilje,« sagde Charlotte til sidst med Taarer: »men vent ikke, at Tiden vil gjøre nogen Forandring i mine Følelser. Jeg er Sanders Brud og vil ikke være nogen andens; jeg bryder mig ikke om, at han er kommen af Bønder; hans Fædre kunne i gamle Dage have været lige saa gode, som mine —«

»Naa, Charlotte,« udbrød Obersten, »det er godt, at din Moder ikke hører dig sige det!«

»Jeg bryder mig heller ikke om, hvad andre sige; jeg giver hele den øvrige Verden en god Dag,« vedblev Charlotte lidenskabelig. »Det eneste, jeg ikke kan bære, er din og Moders Vrede. Kunde I kun tage med Kjærlighed mod Sander, hvor lykkelig vilde jeg da ikke være og I maaske ogsaa!«

Saa sank hun til sin Faders Bryst og græd ud der. Han følte, at dette var værre at komme igjennem, end han havde forestillet sig; hans Ægtehalvdel havde dog faaet alt for fast et Tag i ham til, at han turde vove at handle

paa egen Haand. Han trøstede hende, som han havde trøstet Sander; men i sin Kjærlighed røbede han sin Svaghed, saa at Trøsten kun blev Charlotte til Pine.

Hos Dronningen, som var ganske uforberedt, fik han en naadig Modtagelse, dog sagde hun lidt spydig:

»Hvad have vi ikke der paa Samvittigheden, idet vi have drevet Oberst Trolle ud af hans Forskansning paa Kjærsgaard og nødsaget ham til at gjøre den lange Rejse! Der behøvedes intet mindre end en Haandskrivelse fra os selv for at faa ham til at vise sig ved vort Hof.«

Obersten klarede for sig ved at minde Dronningen om, at han altid havde haft Kjærlighed til et tilbagetrukkent Liv og landlige Sysler. Tillige takkede han Dronningen for den Naade, hun havde vist ham ved egenhændig at skrive til ham, og underrettede hende om, at han af Hensyn til hendes Vilje var gaaet ind paa Sagen, dog med det Forbehold, at Brylluppet blev udsat i to Aar. Han motiverede sin Beslutning udførlig, og Dronningen hørte paa ham uden at afbryde ham; men han kunde se paa Udtrykket i hendes Øjne, at det trak op til et Uvejr.

»Charlotte,« sagde han til sidst, »er gaaet ind derpaa og har altsaa for saa vidt viist, at hun er en god og lydig Datter.«

»Ja,« svarede Caroline Mathilde med et Lyn fra sine stolte Øjne. »De har faaet Bugt med hende, og jeg har lidt et Nederlag. Jeg vilde gjøre Deres Datters Lykke og befæste den; men det er mig nu forment. Nu,« tilføjede hun, »vi agter sandelig ikke at føre Krigen videre; vi har kun nedladt os alt for meget, og vi har vigtigere Ting at tænke paa!«

Hun afskedigede Obersten i Unaade og uden at række ham Haanden til Kys. Han tog derpaa Afsked med Charlotte og rejste lige hjem. Sander saa ham ikke mere; men den næste Dag ilede han ud til Frederiksberg, og Charlotte og han tilbragte et Par lykkelige Timer med hinanden, lykkelige ved deres Kjærlighed og glemmende alt andet. En lille Krog af det glimrende Slot, der husede saa mange Intriger, saa megen Uro og Angest, forvandledes for en Stund til et Paradis.

FEMTENDE KAPITEL.

EN HINDRING, SOM FJERNES.

Palæet i Kalveboderne eller Prinsens Palæ, som det ogsaa kaldtes, fordi det i et Par Generationer havde afgivet Bolig til Landets Kronprins, var nu blevet et Slags Gjæstehus for Hoffet, en Trøstens Bolig for Hofkavalerer og højere Embedsmænd. Der havde i øvrigt ogsaa i sin Tid Dronning Sophie Magdalenes Søster, den smukke Markgrevinde Caroline af Ostfriesland, resideret. og for faa Aar siden Kongens Søster, Prinsesse Louise, og hendes Gemal, Prins Carl af Hessen. Palæet var altsaa sat i en Stand, der svarede til slige høje Personers Fordringer, og de Herrer, som nu havde fundet et Asyl der, boede fyrstelig.

Blandt disse begunstigede var, som allerede fortalt, Rantzau-Ascheberg. Han havde her en Række rummelige og rigt udstyrede Gemakker. Her sad han, omgiven af en Nimbus, som ellers ikke plejer at følge faldne Stormænd;

her modtog han ikke alene sine Venner, men gav Avdiens til Folk af alle Samfundsklasser. Han var i Folkets Øjne bleven en Slags Troldmand, af hvem man ventede sig et Mirakel. Han og hans Makker Beringskjold forstod den i hiné Tider saa lidet kjendte Kunst at agitere. Hos dem hentede Pamfletskriverne deres Løgne og Stikord, af dem bleve de betalte for at udsprede Skandskrifter mod Struensee i Husene, opslaa dem paa Gadehjørnerne og sprede dem i Slottets Gange. Ja, end ikke Kongen selv var sikker; naar han kom kjørende, blev der kastet Pamfletter, Advarsler og Klageskrifter ind i Vognen til ham.

Men midt i dette Væv af Intriger og i Besiddelse af en Magt, som trods sin Ubestemmelighed i et givet Øjeblik kunde faa Betydning, var Rantzau-Ascheberg dog en ødelagt Mand. Han plagedes ikke saa meget af sin Podagra, som af sine Kreditorer, der nu trængte ham haardt.

Dernæst havde han den Vanskæbne at bo i Hus med den Mand, hvem han næst Struensee hadede mest af alle dødelige, nemlig Grev von Osten. Denne Mand var kommen og havde taget Pæren bort lige for hans Næse, idet han var bleven Chef for det udenrigske Departement. Han havde altsaa faaet den Post, som Rantzau havde tiltænkt sig selv, og som Struensee havde lovet ham halvt i Spøg ved Vennelaget

i Altona for snart fire Aar siden. Saa fornuftig havde Struensee dog været, at han ikke lagde Ledelsen af de udenrigske Anliggender i Hænderne paa en Galning, som omgikkes med den Plan at styrte Landet i Krig med Rusland, kun for at køle sin Harme paa Kejserinde Catharina og hævne sig for de Krænkelser, denne mægtige Dame havde tilføjet ham.

De tvende Grever havde netop en smuk Morgen mødt hinanden paa deres Morgenpromenade i Palæets Have og udvexlet nogle udsøgte Spydigheder. Begge vare indhyllede i kostbare Pelse, hentede fra det Land, som de begge hadede, uden derfor at elske hinanden mere; thi von Osten havde i sin Tid været Gesandt i Petersburg og havde ogsaa haft det Uheld at falde i Unaade hos Kejserinde Catharina. Rantzau gik ret rask, indtil han opdagede von Osten; saa begyndte han at hinke. De hilste hinanden med udsøgt Høflighed og von Osten sagde med et Smil:

»Det glæder mig usigelig at se, Hr. Greve, at Deres Podagra nu er i saa god Bedring, at De tør tage Dem en Motion.«

»Ja,« svarede Rantzau, »den Dag vil maaske komme, da De vil faa mere at misunde mig end et gjenvundet Helbred. De ser sygelig ud; Affærerne tage paa Dem.«

»Jeg tror virkelig ogsaa,« sagde von Osten,

»at naar det kommer til Stykket, saa er De mere rask og rørig end jeg.«

Han vidste nemlig godt, at Rantzaus Sygelighed mest var en Komedie. Forbitret vendte Rantzau ham Ryggen og gik ind.

Nu sad han i sin Lænestol og bed haardt i Spidsen paa den guldbeslagne Merskumspibe, som han havde tændt. Han udsendte tætte Røgskyer, og hver af dem havde den Etikette: »Fanden tage! Fanden tage ham eller hende, den eller det, alle og alt, som trodse Carl Otto Schack Rantzau!«

I dette Øjeblik blev hans fortrolige og Faktotum, Generalkrigskommissær, Hofraad Beringskjold, meldt. Hans Tilsynekomst forbedrede aabenbart ikke Grevens slette Lune. Den høje, knokkelstærke Mand med sit lumske Ansigt, den krumme Næse, den indknebne Mund og de mørke, glødende Øjne, som laa dybt under de svære Øjenbryn, var heller ikke nogen oplivende Fremtoning. Det skulde da være, at man var haardt i Knibe og havde Brug for ham til en eller anden frelsende Niddingsstreg. Uheldigvis var imidlertid Beringskjold i samme Grad paa Knæerne, som hans fornemme Velynder; de havde begge snart spillet alle deres Trumfer ud uden at have vundet noget derved.

»Sæt Dem,« sagde Greven barsk. »Vil De have en Pibe, saa tag Dem en selv!«

Beringskjold valgte den største, tændte den og tog Plads lige over for sin Vært.

»En excellent Tobak,« sagde han med et drillende Smil. »Den smager lige godt, uagtet den ikke er betalt; ikke sandt?«

»Mind mig ikke om min økonomiske Misère,« svarede Rantzau, idet han, forglemmende sin Podagra, gav Skamlen et Stød.

»Jo,« svarede Beringskjold, idet han dampede væk, »det er gavnligt! Lad os se paa Situationen, som den virkelig er. Vi ere jo lige ved at drukne og maa vove alt for at bjærge Livet. Siden Struensee ikke alene har nægtet at betale Deres Gjæld; men han ikke engang vil give Dem saa ringe en Haandsrækning, som et Moratorium, saa er der ikke langt til Katastrofen for Dem, Hr. Greve! Og hvad mig angaar, saa gjorde Struensee det jo helt af med mig, da han for den usle Restances Skyld satte mig fra Nygaard.«

Ved et Moratorium forstodes en kongelig Bevilling, hvorved der gaves Debitor en Frist, saa at han sikredes mod Retsforfølgning fra Kreditorernes Side.

»Hvortil alt det Præk?« spurgte Rantzau. »Hvor vil De hen med det?«

»De maa tage Dem sammen,« svarede Beringskjold, »og give Sagen et Stød fremad; den staar jo helt i Stampe.«

»Det er Deres Skyld,« sagde Rantzau

bistert. »Det var Dem, der hittede paa, at vi skulde ty til Guldberg. Derved gled Sagen ud af vore Hænder, og nu drukner det hele i den lærde Professors omhyggelige Overvejelser og endeløse Betænkeligheder.«

»Men hvad skulde vi gjøre andet,« svarede Beringskjold; »vi kom jo ingen Vej med Deres Paafund, da vi henvendte os til de gamle Parykker. Der rejste jeg forgjæves baade til Bregentved og Lauenborg. Moltke sagde strax nej, og ikke saa snart havde jeg nævnet Dem for Bernstorff, før han trak Fingrene til sig. Saa tror jeg dog, at min Ide, at søge til Guldberg og stille os under Enkedronningens Protektion, var bedre.«

Beringskjold sagde dette med et ondskabsfuldt Smil, og Rantzau følte den Snert, som Beringskjold gav ham, idet han mindede ham om, at Bernstorff ikke vilde have med ham at skaffe; men han bed sin Harme i sig.

»Det skal først vise sig,« svarede han, idet han saae paa sin Forbundsfælle med et giftigt Blik, »om Deres Paafund virkelig er bedre. Det vil sagtens gaa os her ligesom i Petersburg; vi ville kun faa Stank for Dank; man bruger os og kaster os saa til Side som gammelt Værktøj; — gid Fanden havde det hele Kompagni!«

Beringskjold sad i nogle Øjeblikke og saae stift paa Greven. Der gik et Glimt af ubeskri-

velig gemen Snuhed over hans skarpe Træk, idet han med dæmpet Stemme sagde:

»Greven skulde da ikke være tilbøjelig til at changere? At gaa til Struensee og røbe hele Komplottet turde være en god Spekulation.«

»Tror De, at jeg er vanvittig?« udbrød Rantzau, idet han blev rød i Kinderne. »Jeg er ingen Schakkerjøde; jeg sælger mig ikke. Hævnen er mig mere værd end en Million. Struensee skal i Gulvet, det utaknemmelige Asen, og Dronningen skal have sin Tak for sidst. Da jeg var paa Hirschholm for at tage Afsked, behandlede hun mig, som om jeg var en af Lakajerne. Hvad bilder hun sig ind? Sligt lader en Rantzau sig ikke byde.«

»Jeg sidder og tænker over,« sagde Beringskjold, »hvoraf det dog kommer, at De — som er en smuk Herre, og hvem kun faa af de skjønne have kunnet modstaa — har haft det besynderlige Uheld at komme paa Kant med to saa elskværdige og ingenlunde knibske Fyrstinder, som Kejserinde Catharina og Dronning Caroline Mathilde? De har sagtens været alt for dristig, hvad?« spurgte han med et lunt Smil. »Jeg tænker især paa Kejserinden, hvis Forbitrelse paa Dem sandelig har været fulminant. Kneb De maaske Hendes kejserlige Majestæt i Kinden, eller vilde De stjæle et Kys fra hende?

»De er et stort Fæ,« svarede Rantzau.

»Tror De, at man behandler en Kejserinde som en Malkepige?«

Beringskjold skoggerlo og gned sig i Hænderne, en Operation, som han kunde udføre paa en ejendommelig og højst irriterende Maade. Drillesyge var et Hovedtræk i hans elskværdige Karakter, og intet Hensyn kunde tæmme ham, naar den Djævel foer i ham. Det vilde derfor sikkert være endt med et Sammenstød, hvis ikke i det samme Oberst Køller var bleven meldt.

Han traadte ind paa sin sædvanlige, larmende Maade, spurgte højrøstet til Grevens Befindende og trykkede hans Haand, saa det værkede i den, men hilste kun paa Beringskjold med et skjødesløst, lille Buk. Da han satte sig, vendte han Ryggen til Hofraaden, tiltalte udelukkende Greven og gjorde Situationen saa ubehagelig for Beringskjold, at denne snart fortrak. Køller var nemlig et af de meget faa Mennesker, som han ikke turde binde an med. Da Beringskjold var gaaet, sagde Køller:

»Det er godt, at vi bleve ham kvit. Jeg forstaar at rense Stuen ved min blotte Apparition. Saadan en Hund som Beringskjold kan ikke staa for en ærlig Mands Blik. Tro ham ikke, Hr. Greve! Han er en Snyder og Bedrager; der gives ikke den Kjæltringestreg, jeg ikke tiltror ham.«

»Jeg heller ikke,« svarede Rantzau. »Han

har været Smugler, Spion, og han blev engang dømt i Hamburg for Assurancesvig. Jo, De maa tro, Hr. Oberst, at jeg kjender min Mand; mig skal han ikke faa Held til at tage ved Næsen; men, ser De, denne Slubbert har dog drevet det til at blive adlet. Han er en Kjøbmandssøn og hed oprindelig Bering, og han har naaet at blive Generalkrigskommisær. Eichstedt sætter megen Pris paa ham. Han er, maa De tro, en overmaade klog og brugbar Person, og, kjære Hr. Oberst, ved en Affære som den, vi have for, undgaar man ikke at alliere sig med Pøbelen og smudse sine Hænder en Smule; man faar vadske sig bagefter.«

Køller hørte med megen Opbyggelse paa den Tale. Rantzau-Ascheberg var i hans Øjne et stort diplomatisk Geni, og det var ham ubegribeligt, at Struensee havde stødt en saa fremragende Mand fra sig. Vel vidste han, at Greven havde været ødsel og udsvævende, men han var selv langt fra at være nogen Dydshelt, saa at det ikke kunde falde ham ind at gaa i Rette med nogen Mand for det, der i hans egne Øjne kun var Smaasynder. Meget forundret vilde han være bleven, hvis Beringskjold havde kunnet faa ham i Tale, og den Fornøjelse vilde være bleven Hofraaden forundt til Gjengjæld at give Greven hans Skudsmaal. Det vilde ikke være kommet til at lyde en Smule bedre, ja, i Betragtning af

Rantzaus Fødsel og glimrende Livsstilling endnu værre. Beringskjold kjendte Rantzau til Bunds og vidste Besked om nogle af Grevens værste Streger; derfor frygtede denne ham. Han havde saaledes en udmærket Trumf paa Haanden, hvormed han kunde stikke Beskyldningen for Assurancesvig, den Kjendsgjerning nemlig, at da Rantzau i Aaret 1762 flygtede fra Petersburg og kom pengeløs til Danzig, hjalp han sig ved at snyde en Kjøbmand i denne Stad med en falsk Vexel.

»Nu, Hr. Greve,« svarede Køller, »jeg er ingen Intrigant, men en ærlig Hugzu. Jeg mener, at vi ingen Brug have for Pøbelen. En lille Trup paalidelige Soldater er alt, hvad der behøves for at gjøre Sagen af.«

»Mars skyder Minerva til Side,« svarede Rantzau med et Smil, »og de kloge Parykker blive overflødige. Nu, kjære Hr. Oberst, gjør det da! Ryk den Dag i Morgen ud med Deres Regiment til Frederiksberg og fang alle Fuglene i Buret; saa er Visen ude.«

»De misforstaar mig, Hr. Greve,« sagde Køller. »Ingenlunde indbilder jeg mig, at jeg kan gjøre Sagen af alene. Deres Assistance er os saaledes blandt andet absolut fornøden; men det vigtigste er, at vi handle med Avtoritet. Enkedronningen og Arveprinsen maa give deres Navne til; uden en Ordre med deres kongelige

Underskrifter faar jeg ikke mine Officerer til at gaa paa.«

»Er der lagt nogen Plan?« spurgte Rantzau. »Har der været holdt noget Møde? Vær saa barmhjertig at meddele mig, hvad der er passeret. Som det lader, skal jeg nu skubbes til Side og holdes helt uden for Sagen.«

»Ih, hvor kan De dog tro det,« udbrød Køller; »det vilde være en utilgivelig Dumhed. Der er ikke blevet holdt noget Møde; Guldberg er bleven betænkelig over, at nu saa mange ere blevne indviede i Komplottet. Han mener, at vi bør holde os saa stille som muligt og udsprede det Rygte, at Sagen er opgiven. Han er svært tæt, den gode Etatsraad. Dog fik jeg forleden saa meget ud af ham, at Aktionen ikke skal foregaa, førend Hoffet er flyttet herind.«

»Men hvis Hoffet nu bliver paa Frederiksberg?« spurgte Rantzau. »Det er højst sandsynligt; jeg tror, at Struensee er bange for at komme herind.«

»Ja,« svarede Køller, »jeg ønsker intet hellere, end at han skal blive, hvor han er. Herinde er der en slem Hindring.«

»Hvilken?« spurgte Rantzau.

»Garden,« svarede Køller, idet han gjorde et Nik med sit store Hoved. »Jeg tror ikke, at vi faa Haxthausen af Pletten uden en egenhændig Ordre fra Kongen, og hvorledes skulle

vi kunne skaffe den til Veje? Og naar vi ikke vinde Obersten, vil det ikke gaa. Jeg følte mig forleden Dag ganske forsigtig for hos ham; men jeg mærkede strax, at der var ikke mindste Bid. De staar jo paa en venlig, kammeratlig Fod med Haxthausen. Vil De ikke forsøge det med ham?«

»Det er altsaa Deres egentlige Ærinde til mig?« spurgte Rantzau med et Smil.

»Oprigtig talt ja,« svarede Køller.

»Nu, jeg skal tænke derpaa,« sagde Rantzau, hvorpaa Køller rejste sig, trykkede hans Haand og forlod ham med mange Forsikringer om Højagtelse og Hengivenhed. —

Mens dette gik for sig i Prinsens Palæ, sad Struensee i sit Gemak ude paa Frederiksberg Slot og røg sin Pibe, akkurat ligesom Rantzau. Ogsaa han havde en af sine fortrolige hos sig; men det var en Mand af et andet og bedre Stof end Beringskjold, nemlig Oberst Falkenskjold. Denne tapre og intelligente Officeer havde været i russisk Tjeneste og udmærket sig i Tyrkekrigen. Struensee, som havde gjort hans Bekjendtskab i Altona, havde kaldet ham hjem, benyttet ham i en diplomatisk Sendelse til Petersburg og gjort ham til Chef for det danske Livregiment; men han var tillige Generaladjudant, Struensees militære Raadgiver og fortrolige Omgangsven. Han havde Aftrædelsesværelse paa Slottet, hvor han ogsaa opholdt

sig denne Morgen. Struensee lod ham kalde og sagde uden Omsvøb til ham:

»Oberst, jeg har faaet en Ide, hvis Iværksættelse vil bidrage meget til Hoffets Sikkerhed; jeg vil opløse Garden.«

Falkenskjold var vant til alt muligt fra Struensees Side i Retning af dristige Experimenter; men dette overraskede ham dog.

»Det kan ikke være Deres Excellences alvorlige Mening,« svarede han.

»Vist er det saa,« sagde Struensee. »Lad den gaa samme Vej som Hestgarden. Hvad skulle vi med de kostbare Paradekorps? Gardisterne ere nogle Himmelhunde og rene Dagtyve. Garnisonens Regimenter kunne skiftevis forrette Vagttjenesten paa Slottet; de blive her kun en kort Tid ad Gangen og faa ingen Prætensioner.«

»Jeg fraraader Deres Excellence det bestemt,« svarede Falkenskjold, »det er et uklogt og forvovent Skridt.«

»Tværtimod,« svarede Struensee, »det er et klogt og forsigtigt. Der hersker en oprørsk Aand i Garden; jeg kan maaske ikke stole paa to Officerer i hele Regimentet. De kritisere alle mine Foranstaltninger og tale endogsaa fornærmelig om Dronningen. Noget deraf er kommet Hendes Majestæt for Øre, og hun er yderst forbitret derover. Hun har erklæret, at

hun ikke vil sætte sin Fod paa Christiansborg, saa længe Garden er der.«

»Hendes Majestæts Misstemning,« sagde Falkenskjold, »kan Deres Excellence vist let fjerne, om De vil. Garden er Kongen hengiven og meget populær. Den er Folket en Borgen for Kongens personlige Sikkerhed og giver Hoffet Glans. Dens Fjernelse vil sætte ondt Blod og bestyrke Rygtet om, at De tænker paa et Attentat mod Kongen. Deres Stilling er allerede kritisk nok; gjør nu ikke noget, som kan give Deres Fjender et nyt Vaaben i Hænde mod Dem.«

»Det faar ikke hjælpe,« sagde Struensee heftig, »Garden maa bort! Den kan netop blive et Redskab i mine Fjenders Hænder. Ser jeg mig ikke for, kan jeg faa samme Skæbne, som Concini.«

Italieneren Concini, Marskal d'Ancre, var Dronning Maria af Medicis Yndling og blev under hendes Formynderregering for Kong Ludvig XIII af Frankrig Premierminister. Han skaltede og valtede paa en voldsom Maade og blev almindelig forhadt. Da han den 24de April 1617 traadte ind i Louvre, blev han paa den unge Konges Befaling skudt af nogle Soldater af Livvagten, som vare opstillede paa Slotstrappen.

»Excellence,« svarede Falkenskjold, »naar man stræber saa højt, som De, maa man vide, at

man sætter Livet ind; man maa ikke blinke med Øjnene. Træf ikke halve Forholdsregler, som irritere uden at give nogen virkelig Sikkerhed. Vil De gjøre noget, saa knus Deres Fjender med eet Slag.«

»Jeg veed, hvad De mener,« sagde Struensee, som var bleven ganske rød af Ophidselse. »De vil sagtens have, at jeg skal arrestere Enkedronningen og Arveprinsen, fordi der gaar Rygter om, at de konspirere mod mig. Siden De har været i Petersburg, ser De Sammensværgelser alle Vegne. Nej, Oberst, helt vanvittig er jeg ikke bleven endnu. Med Kongen og Dronningen paa min Side er jeg uangribelig.«

»Stol ikke for sikkert paa det,« svarede Falkenskjold. »Vær vis paa,« tilføjede han djærvt, »at hvis De bliver styrtet, saa vil man slæbe Dem til Skafottet. Sørg i det mindste for at have Deres Papirer i Orden.«

»De ere i den bedste Orden,« sagde Struensee, idet han løftede sit Hoved. »Min Sags Renhed er min Skytsengel. Jeg har kun villet Kongens og Folkets Vel.«

Men trods denne højt forkyndte Tryghed var han dog fuld af Uro og Angest, og hans bedste Støtte, Brandt, lettede ham ikke Situationens Pinefuldhed. Der var den Dag kun et lille Taffel for Dronningens fortrolige Kreds, og der slog Hoffets enfant terrible sig løs paa den kaadeste Maade.

»Jeg tænkte i Morges paa,« sagde han, »hvad jeg skulde gribe til, hvis jeg blev styrtet og anden Gang sendt i Landflygtighed. Hvormed skulde jeg saa ernære mig?«

»De maatte naturligvis blive Theaterdirektør,« sagde Generalinde Gähler.

»Og De, naadige Frue,« svarede Brandt, »vilde, hvis den samme Skæbne ramte Dem, kunne tjene gode Penge som Model.«

Generalinden lo kun af denne Kompliment til hendes smukke Figur, og et Par af Damerne stemte i med.

»De, Struensee,« vedblev Brandt, »burde i Deres Exil kjøbe et Gods og leve der som Filosof.«

Struensee rystede kun paa Hovedet med en fortrædelig Mine. Charlotte Trolle, som følte sig ilde til Mode ved denne kaade Spøg, saae til Dronningen og haabede, at hun vilde lukke Munden paa Brandt; men til hendes Overraskelse lo Dronningen og sagde:

»For mig vilde der ingen anden Udvej blive, end at tjene mit Brød som Sangerinde.«

Efter Taflet kaldte Struensee Brandt ind til sig og irettesatte ham.

»De gaar for vidt med Deres Løjer,« sagde han; »man skal ikke saadan male Fanden paa Væggen. Tæm en anden Gang Deres Tunge!«

»Hvad?« raabte Brandt. »Vil De være

min Hovmester? Jeg lader mig ikke mere byde, veed De det! De behandler mig rude og overfuser mig. De ydmyger mig ved enhver Lejlighed; De er en utaalelig Despot. Alle skjælve for Dem; man spiser og drikker bævende, endogsaa Dronningen har ingen Vilje mere, end ikke med den Kjole, hun skal vælge.«

»Da synes jeg dog,« svarede Struensee, »at jeg har viist Dem alt muligt Hensyn ved at give Dem denne Advarsel under fire Øjne.«

»Det er lige meget,« raabte Brandt, »jeg vil ikke taale det længer; jeg er kjed af det hele. Gid jeg aldrig var kommen til Hoffet; det er et Liv som i Helvede. Det er utaaleligt for en fintfølende Mand som mig at være om Kongen, der hader mig. De tvinger Kongen til at leve med mig og derfor mig til at behandle ham haardt. Jeg bliver til Spot og Latter; man sætter mig i Klasse med Drengene Moranti og Jørgen, og man har Ret. Jeg har ingen Anseelse, jeg formaar intet, og dog faar jeg Truselsbreve, som om jeg var Skyld i den hele Misère. Endnu i Morges fik jeg et, hvori man truer mig med Skafottet. Jeg kan ikke udholde det længer; jeg tager min Afsked!«

Nu blev Struensee alvorlig forskrækket; thi Brandt var ham uundværlig. Han maatte have en paalidelig Vogter om Kongen, og uagtet han godt vidste, at Brandt i den forløbne Sommer havde konspireret imod ham,

stolede han dog fremdeles paa ham, enten det nu var af kortsynet Højmodighed, eller fordi han ingen anden havde at sætte i hans Sted.

Det lykkedes ham ikke nu at berolige Brandt; men efter denne Samtale fulgte en kuriøs Brevvexling, som de førte med hinanden over Gangen, og Resultatet af den blev saa tilfredsstillende for Brandt, at han faldt til Føje og blev. Han blev nemlig udnævnt til Grand maître de la garderobe, fik Titel af Excellence og forøgede Indtægter. Han naaede altsaa paa Falderebet op til den samme Højde, som hans styrtede Rival, Conrad Holck.

Saaledes skaffede Struensee sig Fred i Huset og skred derpaa til den Foranstaltning, som skulde sikre ham mod Attentater af hans Fjender. Fodgardens Opløsning blev dekreteret; men det gik endnu værre, end Falkenskjold havde spaaet. Struensee vilde stikke Gardisterne ind i de andre Regimenter; men dertil var han ikke berettiget, da de vare hvervede til kun at tjene i Garden; de forlangte Afsked og Frihed til at gaa. Da det blev dem nægtet, gjorde de Oprør, nægtede at udlevere deres Vaaben og forskansede sig i Slottets Vagtstue. Køller, som vilde føre de ham tildelte Folk bort, var nær bleven stukket ned, og Kjøbenhavns Kommandant, General Gude, blev under et Opløb af Gardister ved Hovedvagten reven af Hesten og kastet i Rendestenen. De værste

vare de norske Gardister, som ogsaa vare Kongen mest hengivne. Det saae en Stund broget ud, og Enkedronningen og Prinsesse Charlotte Amalie, som opholdt sig paa det belejrede Slot, begyndte at blive urolige; men deres Angest var intet mod Struensees. Pludselig tabte han Modet og indrømmede Gardisterne deres Fordring. Dermed endte den berømte Julefejde, saaledes kaldet, fordi den begyndte lille Juleaften. Den svækkede Struensees Anseelse yderligere, og Kjøbenhavns Borgere havde ved aabenlyst at fraternisere med de oprørske Gardere lagt deres Stemning mod Struensee for Dagen. Derved steg hans Fjenders Mod.

Imidlertid havde han dog naaet sit Maal. Da han omsider den 8de Januar i det ny Aar med Kongen og Dronningen og omgiven af en stærk Eskorte Dragoner holdt sit Indtog paa Christiansborg, fortrædigedes og ængstedes han ikke ved Synet af Gardens sølvtressede Uniformer og gallonerede Hatte. Der mødte ham strax i Porten det beroligende Syn af det falsterske Regiments mørkerøde Kjoler og og sorte Rabatter; thi det var dets Tur at have Vagt. Chefen, Oberst Køller, var selv til Stede og gjorde Honnørs for Herskaberne.

Strax efter Ankomsten gjorde Køller Struensee sin Opvartning, udtalte sin Glæde over, at den Ære at modtage Majestæterne var bleven

hans Regiment til Del, og forsikrede Ministeren om, at Vagttjenesten skulde blive passet med al mulig Omhu og Akkuratesse. Struensee klappede Obersten venlig paa Skulderen og svarede, at han følte sig forvisset om, at Kongens Person ikke kunde være i bedre eller mere sikre Hænder end Oberst Køllers og det brave falsterske Regiments.

Der sagde du et sandt Ord, tænkte Køller, da han gik derfra. Derpaa gjorde han Rantzau en Visit.

»Er det dog ikke mageløst, Hr. Greve,« sagde han til ham, »at Struensee selv har fjernet den Hindring, som stod i Vejen for os?«

»Ja,« svarede Rantzau, »quem Deus vult perdere, dementat; hvem Gud vil styrte i Fordærvelse, berøver han Forstanden.«

Og derpaa lo han, sekunderet af Køller, og dog pønsede han, som det siden viste sig, paa Forræderi; Beringskjold havde læst rigtig i hans falske Øjne.

SEXTENDE KAPITEL.

DE SIDSTE DISPOSITIONER.

Forandringen af Opholdssted indvirkede ikke paa Hoffets Sædvaner. Man gav Kur, holdt Tafler, gik i Theatret eller superede og dansede næsten hver Dag, tryg ved de nationale Regimenters Beskyttelse. Alle Vagtposter ved Slottets Indgange vare fordoblede, mens Eichstedts Dragoner patrouillerede omkring Slottet og jog de Folkesværme bort, som nu og da samlede sig paa Slotspladsen.

Charlotte Trolle var i disse Dage ængstelig til Mode og vogtede paa ethvert ildevarslende Tegn. Naar Sander kom til hende, var det, han fortalte om Stemningen i Byen, kun lidet beroligende. De saae, som de fleste andre, Faren der, hvor den slet ikke var, ikke uden for i Byen hos de knurrende Borgere og den hujende Pøbel, men i selve Slottet.

Den 16de Januar om Morgenen lod Rantzau sig i sin Portechaise bære over paa Slottet og

humpede op ad Marmortrappen. Han vilde til Oberst Eichstedt, som paa Grund af sit Regiments stadige Patrouilletjeneste havde faaet Aftrædelsesværelser paa Slottet. Han fandt Obersten utaalmodig gaaende op og ned ad Gulvet; men nu drejede Eichstedt sin firskaarne Person om paa Hælen og udbrød: »Naa, det er min Sjæl godt, at De endelig kommer!«

»Naar man har Podagra, kan man ikke komme i Galop,« svarede Rantzau gnavent. »Hvad vil De mig?«

»Vi skulle til et Møde hos Arveprinsen,« sagde Eichstedt, idet han greb sin Hat; »men jeg fandt det raadeligst at give det Udseende af, at De gjør mig en Visit. Kom nu! Køller og Guldberg ere allerede paa Pletten.«

Derpaa aabnede han en Løndør og førte Rantzau ad en Bagtrappe op til Slottets øvre Etager. Rantzau fulgte ham meget langsomt. Hans Podagra var Paaskuddet; men han var forbitret over, at denne simple Dragonoberst tiltalte ham som sin Ligemand og gjorde saa faa Omstændigheder med ham. Eichstedt var en udannet Mand med et jævnt, næsten bondeagtigt Væsen, som vel var skikket til at irritere Rantzaus fine, aristokratiske Nerver. Han blev almindelig anset for at være meget indskrænket. Den Gang han blev valgt til med sine sjællandske Dragoner at erstatte det flyvende Korps og forrette Patrouilletjenesten ved Hirsch-

holm, blev Struensee advaret mod at stole paa ham. Eichstedt havde nemlig ansøgt om at blive Kommandant i Kjøbenhavn, men var bleven afvist paa en krænkende Maade. Herfra skrev sig hans dødelige Had til Struensee, i hvis Øjne han var et uskadeligt Kryb. »Af Eichstedt,« sagde han, »have vi intet at frygte; han er en god, enfoldig Dansker.« Eichstedt var imidlertid meget ærgjerrig, viljestærk og snu nok til at skjule sit sande Sindelag. Netop den Omstændighed, at ingen troede denne bornerte, stokmilitære Mand skikket til at spille en Rolle i en Hofkabale, gjorde ham saa brugbar.

Da de vare komne op til første Etage, standsede Rantzau og pustede.

»Hvor fører den Dør hen?« spurgte han, idet han pegede hen i en Krog ved Trappeafsatsen.

»Til Eremitagen,« svarede Eichstedt.

»Inspicerer De ogsaa det Terræn?« spurgte Rantzau med et Smil. »Jeg ser, at De har en Hovednøgle.«

»Bevares nej,« svarede Eichstedt uden Forandring i sit urokkelige Ansigt, »Galleriet, Trappen og alt mellem Dronningens og Struensees Værelser er en Helligdom, som jeg respekterer. Jeg kunde ellers let i Utide skræmme Duerne, hvormed jeg mener Dronningen og hendes Kammerpiger.«

De gik nu videre og naaede snart op til den Gang i anden Etage, som hørte til Enkedronningens og Arveprinsens Bolig. Da de traadte ind i Prinsens Forgemak, bleve de modtagne af Guldberg, som viste Rantzau al Ærbødighed. Mens Guldberg gik ind for at melde Arveprinsen, at Rantzau og Eichstedt vare komne, spurgte Rantzau Køller:

»Hvorfor ere vi kaldte sammen? Alt væsentligt blev jo aftalt i det forrige Møde.«

»For at træffe de sidste Dispositioner,« svarede Køller. »Dagen blev jo ikke fastsat, og vi have endnu ikke faaet de skriftlige Ordrer.«

Nu kom Arveprinsen, som traadte hurtig ind. Han var spinkel, lille af Vext og hurtig i sine Bevægelser ligesom Kongen; men Situationens Alvor gjorde ham tillige nervøs. Han var jo kun atten Aar gammel, blød og from af Sind og vant til at gaa i Guldbergs Ledebaand.

Det var en haard Prøve for en undselig og noget frygtsom Yngling, at hans første Manddomsgjerning skulde være at række Haand og give sit Navn til en Revolution. Der var imidlertid noget i ham, som gav ham Hold, nemlig hans Gudsfrygt og hans rene Sæder. Hans Forargelse over Hoffets Letfærdighed var oprigtig. Sammensværgelsen var i hans Øjne ikke alene en Handling til Frelse for det krænkede Kongehus, men tillige en Art hellig

Krig mod Lasten. Dog var han ogsaa bleven ophidset ved personlige Krænkelser. Struensee havde saaledes ved Brandt ladet Prinsen udvise af den kongelige Loge i Hoftheatret og anvise en egen Loge, mens de to Yndlinge sad og bredede sig i den kongelige. En anden Krænkelse var af ganske frisk Datum, idet Struensee havde forment Prinsen Adgang til Slottets Ridehus, fordi hans Nærværelse der generede. Saaledes var det lykkedes Struensee i sit Overmod at forvandle endogsaa denne fredelige, unge Prins til en kæk Konspirator. Han viste under hele denne vovelige Affære en Fasthed, som ingen havde tiltroet ham.

Han besvarede Herrernes ærbødige Hilsen og tog Plads ved det runde Bord, som stod midt i Stuen. Rantzau satte sig ved Prinsens højre Side, Guldberg ved den venstre, Køller og Eichstedt sluttede Kredsen. Guldberg lagde foran sig en Mappe, hvis Indhold var vigtigt og skæbnesvangert.

»Dette, mine Herrer,« sagde Prinsen, »bliver vort sidste Møde. Jeg har at meddele Dem, at Aktionen er sat til i Morgen tidlig, efter Maskeballet, som holdes i Nat.«

Han sagde dette paa Dansk, uagtet Hofsproget ellers var snart Tysk, snart Fransk; men Guldberg havde skaffet Modersmaalet Adgang til Enkedronningens Hof. Hun var for klog til ikke at søge sin Støtte i det nationale,

som jo ogsaa var et stærkt Vaaben i hendes Hænder mod Struensee med hans hensynsløse Tyskeri.

»Momentet kunde ikke være heldigere valgt,« sagde Køller; »saa ville de alle ligge i dyb Søvn.«

»Med Deres kongelige Højheds Tilladelse,« indvendte Rantzau, »synes mig dog Beslutningen at være tagen lovlig sent; der er for knap Tid til Forberedelserne.«

Prinsen flyttede sig urolig paa Stolen og saae til Guldberg. Han var ikke videre godt skaaren for Tungebaandet, og tillige havde han en vis Sky for at indlade sig med Rantzau, hvis Kynisme og spydige Tunge havde saaret ham ved de tidligere Møder. Prinsen havde en pinlig Følelse af, at i denne Dydens hellige Krig mod Lasten var den ryggesløse Rantzau-Ascheberg en lidet ønskelig Forbundsfælle. Guldberg kom strax Prinsen til Hjælp.

»Alt er jo forberedt, Hr. Greve!« sagde han, »desuden er det Køllers Tur at have Vagt med sit Regiment i dette Døgn —«

»Vi ere allerede rykkede ind, ho, ho!« udbrød Køller.

»Og,« vedblev Guldberg, »denne Lejlighed bør benyttes. Hans kongelige Højhed har desuden anset det for tilraadeligt, at Affæren gaar for sig med kort Varsel; ellers risikere vi,

at alt opdages. Der er allerede kommet noget ud.«

»Ja saa!« udbrød Rantzau.

»Jo,« sagde Guldberg, »jeg veed, at Agent Bodenhoff har ladet en Ytring falde om, at en Statsomvæltning skulde være nærforestaaende, og da Beringskjold gaar ud og ind der i Huset, formoder jeg, at det er ham, der har sladret.«

»Ja, det kunde nok ligne ham,« svarede Rantzau; men det var ham selv, der havde sladret. Han skyldte nemlig den rige Agent en stor Sum Penge, og da Agenten blev nærgaaende med sin Fordring om at faa den betalt, klarede Rantzau for sig ved at sige: »Vent en lille Stund; der vil snart foregaa en Revolution; jeg vil komme til Magten og faa Penge.«

»Lad os nu komme til Sagen,« sagde Prinsen utaalmodig. Guldberg bøjede sit Hoved og sagde: »Hendes Majestæt Enkedronningen og Hans kongelige Højhed have billiget den Plan, vi bleve enige om i det forrige Møde, og som i sine Hovedtræk bliver uforandret, forudsat, at De Herrer staa ved deres Ord.«

»Ja vel, vist saa!« svarede Køller og Eichstedt, men Rantzau tav.

»Det er altsaa afgjort,« vedblev Guldberg, »at De, Oberst Køller, arresterer Struensee, De, Oberst Eichstedt, Brandt. Her er de fornødne Ordrer.«

Han udtog to Papirer af Mappen og rakte

dem til Prinsen, som, efter at han havde kastet et Blik paa dem, gav dem til Køller og Eichstedt. Arrestordrerne vare kun underskrevne af Enkedronningen og Arveprinsen, som ingen Myndighed havde dertil, og de vare altsaa Dokumenter aldeles uden lovlig Gyldighed.

»Kongen,« sagde Guldberg, »vil sikkert approbere dette ved extraordinære Omstændigheder paabudte Skridt, saa snart Hans Majestæt atter er bleven en fri Mand og har gjenvundet sin suveræne Vilje.«

»Nu,« sagde Køller, idet han omhyggelig gjemte Papiret i sin Brevtaske, »dette er fuldkommen tilstrækkeligt. Hendes Majestæt Enkedronningens og Deres kongelige Højheds Underskrifter ere os Borgen nok. Officerskorpset ved mit Regiment er fuldt af Forbitrelse paa Struensee; det er som en Krudtmine; — en Gnist, og den vil explodere.«

»Jeg,« sagde Eichstedt sindig, »indestaar for mine Officerer, og hvad de menige angaar, da er Disciplinen ved mit Regiment saa god, at de ville lystre os til sidste Mand.«

»Og nu De, Hr. Greve,« sagde Guldberg, idet han vendte sig til Rantzau, »til Dem overlade vi saa Omsorgen for Hendes Majestæt Dronningen.«

»De har gjemt det vanskeligste og pinligste Hverv til mig,« svarede Rantzau.

»Har De faaet Betænkeligheder?« spurgte

Guldberg, idet han saae paa Rantzau med et skarpt Blik.

»Det just ikke,« svarede Rantzau, idet han saae ned for sig; »men jeg bør dog minde Dem om, at en Befaling af Kongen udkræves. Uden en egenhændig Ordre fra Kongen nytter det ikke at komme til Dronningen.«

»Men,« sagde Guldberg, »den kan jo ikke præsteres, førend vi have sat os i Forbindelse med Hans Majestæt.«

»Jeg maa dog holde fast ved denne Fordring,« svarede Rantzau.

»Nu,« sagde Guldberg, idet han henvendte sig til Arveprinsen, »vi faa vel saa gjemme Dronningen til sidst?«

»Det nødsages vi vel til,« svarede Prinsen, »forudsat, at Enkedronningen gaar ind derpaa.«

»Det antager jeg,« sagde Guldberg. »Hendes Majestæt vil næppe give dette Hverv i andre Hænder. Hun stoler, Hr. Greve, baade paa Deres Fasthed og paa Deres fine Takt; vi have ingen anden at sætte i Deres Sted. Vi kunne altsaa under den nævnte Forudsætning gjøre sikker Regning paa Deres Nærværelse i Nat?«

»Har jeg sagt, at jeg vil svigte?« udbrød Rantzau. »Men jeg lover ikke mere med Hensyn til Takt og Delikatesse, end hvad Dronningen vil gjøre mig det muligt at holde.

Hendes Majestæt har mere af en Løvinde, end af et Lam i sig.«

»De har fri Hænder,« sagde Guldberg med stor Ro. »Hovedsagen er naturligvis, at De ikke lader Dem rokke; thi af Dronningens Fængsling afhænger egentlig hele Sagen.«

Guldberg fremlagde derpaa flere Ordrer, konciperede af ham selv, og som Kongen kun behøvede at sætte sit Navn under. Det fremgik af dem, at Struensee og Brandt skulde sættes i Kastellet, men Dronningen sendes til Kronborg og forelødig holdes fængslet der.

»Saaledes er det rigtigt,« udbrød Køller, »bare under Laas og Lukke med dem!«

Alt var udtænkt og ordnet indtil de mindste Enkeltheder med en Omhu og Forudseenhed, som aftvang Rantzau Beundring. End ikke i Hofrevolutionernes sande Hjem, Petersburg, vilde man kunne have lagt en bedre Plan.

Da Mødet var hævet, fulgte Guldberg ind med Prinsen, mens de andre tre Herrer gik ud paa Gangen. Der løb de lige paa Brandt. Han studsede, hilste dem paa sin lapsede Maade, vendte om og gik hurtig sin Vej.

»Det var et lille Uheld,« sagde Rantzau.

»At han saae os?« spurgte Køller. »Aa, det Fæ gjør sig ingen Tanker om det.«

»Det skal De dog ikke sige,« svarede Rantzau. »Han gik i Retning af Struensees Værelser.«

»Men der ligger jo ogsaa hans egne,« indvendte Eichstedt.

»Nu,« sagde Køller, »lad ham kun løbe til Struensee. Han veed sikkert ingen Ting, og Struensee er en Kujon. Han vil ikke gjøre andet end krybe i Skjul bag Dronningens Skjørt.«

Brandt var imidlertid bleven meget foruroliget ved at se tre Herrer, som ikke, saa vidt han vidste, stod i noget nærmere Forhold til hverandre, træde ud af Arveprinsens Forgemak. Han gik lige til Struensee og fortalte ham det.

»Der har,« sagde han dernæst, »i de sidste Dage gaaet mange ind og ud hos Arveprinsen. Hvad mon det betyder? Lad os dog se os for, Struensee!«

»Se os for, hvad vil det sige?« udbrød Struensee, idet han foer op. »Det er ikke andet end en Frase. Hvad skulle vi gjøre? Jeg kan ikke indse, at der er Grund for os til at foretage noget. At Rantzau har været hos Arveprinsen og formodentlig udøst sin Galde for ham, det er saamænd ikke paafaldende; og Eichstedt og Køller — nu, de dumme Mennesker have formodentlig troet, at de burde gjøre Arveprinsen deres Opvartning. Det er sikkert ganske tilfældigt, at de traf sammen med Rantzau. Imidlertid skal jeg i Morgen tage Eichstedt og Køller for og lade dem vide, at de have

at passe Tjenesten og at de ikke maa løbe paa Visiter.«

»Hellere i Dag end i Morgen,« sagde Brandt, »allerhelst strax! Føl dog engang de to Herrer paa Tænderne!«

»Jeg kan ikke holde Forhør nu,« svarede Struensee gnavent. »Jeg venter hvert Øjeblik Panning. Se, hvilken Bunke Papirer der ligger! Alle disse Sager skulle gjennemgaas. Vi have moret os for meget i den sidste Tid; Forretningerne have opdynget sig; det gaar ikke an; og i Aften skulle vi jo have Bal; men i Morgen kunne vi tales nærmere ved om den Sag.«

»Blæse med Forretningerne,« sagde Brandt. »Vor Sikkerhed er vigtigere. Jeg kan ikke faa det ud af mit Hoved, at der er noget i Gjære.«

»Nu, for Fanden,« udbrød Struensee, »saa kom da med et Forslag! - Hvad vil De have, at jeg skal gjøre?«

Brandt grublede et Øjeblik og sagde derpaa: »Send en Forespørgsel til General Gude om, hvor hurtig Garnisonen kan møde paa Pletten, naar den allarmeres. Saa vil han være parat, om noget skulde komme paa.«

»Nu,« svarede Struensee, »det kan jo aldrig skade.«

Brevet blev strax skrevet og afsendt. Budet bragte følgende Svar: Dragonerne og Folkene

i Kasernen paa et Kvarter, de andre Regimenter inden tre Timer.

Den Besked beroligede Brandt. Struensee expederede sine Sager, og derpaa gik de til Taflet, hvor den sædvanlige fortrolige Kreds var samlet. Dronningen var meget oprømt; hun lo og spøgte, og alle talte kun om Maskeballet og om de Glæder, som Aftenen skulde bringe dem.

SYTTENDE KAPITEL.

KEHRAUS.

Maskeballet blev ved denne Lejlighed holdt i Hoftheatret eller den franske Operasal, som det kaldtes, fordi det franske, af Kongen lønnede Skuespillerselskab gav sine Forestillinger der. Det var Kongens Hustheater, beliggende i Sidebygningen ved Slottets Ridebane, hvor vi alle have set det, skjønt i en forandret Skikkelse, og hvor det endnu findes, men øde og tomt. Derhen kunde Hoffet komme ad Løngangen, altsaa uden at forlade Slottet og benytte Ekvipage, og hele Theatrets Indretning gav større Frihed, end selve Slottets Sale med deres stive Pragt.

Theatret var kun lille, men naar Gulvet blev skruet op i Højde med Scenen, udgjorde det hele en rummelig Sal. Tilskuerpladsen havde den Gang kun en eneste Etage, og Logerne vare ikke forsynede med faste Bænke. De vare smaa Kabinetter, hvor der stod Stole

og i nogle af dem ogsaa Borde, ved hvilke der blev spillet Kort. En lang Gang, som endnu findes, adskilte Theatret fra den store Buffet-Sal og flere mindre Gemakker, som altid bleve tagne i Brug ved Reduterne eller Maskeballerne; de vare satte i Forbindelse med Theatret ved en dækket Passage over Gangen, en Stump Buegang.

Dronningen elskede Maskeballer, og Struensee mente at gjøre sig populær ved disse Forlystelser, som bragte Borgerstanden i Berørelse med Hoffet. Ved denne Lejlighed vare alle ni Rangklasser indbudne; men de lavere vare meget rigeligere repræsenterede end de højere, da Adelen skyede Hoffet. Mange Lensbesiddere og rige Jorddrotter havde, forbitrede over Struensees voldsomme Regimente, til stor Skade for Kjøbmændene og Haandværkerne vendt Hovedstaden Ryggen og levede paa deres Godser. Under disse Omstændigheder blev der vist stor Liberalitet ved Uddelingen af Adgangskort, og Smuglernes Antal var betydeligt. Adskillige velstaaende, næringsdrivende Borgere, som slet ingen Plads havde i Rangforordningen, opnaaede Adgangskort for dem selv og deres Familier. Alle, som kunde, greb med Begjærlighed Lejligheden til at faa Hovedpersonerne paa Livets store Skueplads at se i Nærheden. Alle kom, fulde af Nysgjerrighed, kun meget faa opfyldte af loyale Følelser, og næppe

et eneste Menneske var Struensee taknemmelig for hans Liberalitet. — Struensee havde i denne haarde Vinter viist Omhu for de fattige ved Uddeling af billigt Korn, og han gav Folket en hidtil ukjendt, fri Adgang til Forlystelser; men det viste sig her, som saa ofte før, at der skal mere til at vinde et Folks Hjerte end Brød og Skuespil.

Klokken ni aabnedes Indgangen i Buegangen, og den lange Række af Kareter og Portechaiser begyndte at afgive deres Ladninger af maskerede Gjæster. De strømmede i en uafbrudt Række op ad Vindeltrappen og gjennem Forhallen ind i Theatersalen, som hurtig fyldtes. Det med Forgyldning og malede Arabesker smykkede Theater gjorde, oplyst af Lysekroner og Lampetter, et livligt og smukt Indtryk. Den kongelige Loge, som laae til venstre lige ved Scenen, var betrukken med rødt Fløjl og halvt skjult af svære, røde Silkegardiner. Ogsaa de andre Loger, blandt dem Arveprinsens, vare dekorerede, skjønt med mindre Pragt. Hele Etagen var forbeholdt Hoffet og de fornemste Gjæster; Publikum havde ingen Adgang til Logerne. Scenen var ved nogle tarvelige Kulisser forvandlet til en Skov og oplyst med farvede Lamper; i en Art Løvhytte til højre var Orkestret anbragt. I Baggrunden saas en buet Portal, markeret af en dobbelt Række brogede Lamper. Det var

Indgangen til det Kabinet, hvor Herskaberne med nogle faa begunstigede Gjæster agtede at supere.

Hofmarskal Bjelke, som var til Stede i Hofuniform og umaskeret, arbejdede sig gjennem Trængslen og opfordrede gjentagne Gange Publikum til at fordele sig ogsaa i de andre Gemakker; men hans Opfordring blev ikke meget villig fulgt, fordi man vidste, at Herskaberne vilde komme fra Hovedindgangen i Theatersalens Baggrund og passere den.

»Her er nydeligt, men dog ikke saa smukt, som i Riddersalen,« sagde en statelig Amagerkone, hvis smukke Figur fremhævedes af den karakteristiske Dragt.

»Naa,« svarede hendes Ledsager, en tyk Amagerbonde, »her er Pinedød kjønt nok; og saa er her saa mange Smutgange og smaa Garderober; det giver Løjer! Jeg var heroppe i Gaar med Reutzer, som viste mig hele Stadsen, men det fortalte jeg ikke dig, min Skat! Du skyr jo nu Marie, som om hun var smittet af Pest.«

Han lo, og hans buldrende Latter røbede for enhver, som havde hørt den før, at i de Amagerhoser stak Brygger Frausing. Men hvad mon der havde gjort Anna saa villig til at følge sin Bonde til dette Maskebal? En Stemme i hendes Hjerte, som hviskede: Du haaber at træffe Niels Sander — bragte hun hurtig til

Tavshed. Nej, sagde hun til sig selv; det er ikke det; men jeg vilde gruelig gjerne se hans Kjæreste, Frøken Trolle. —

»Undskyld, Monsieur,« sagde en høj, slank Herre i Matrosdragt til en ældre Maske, hvem han nær havde løbet omkuld. Den gamle var med en sjælden Fuldkommenhed kostumeret som en holbergsk Jeronimus.

»Unge Havets Søn,« svarede han med en spidsborgerlig Værdighed, som var ganske i Stilen, »dette er intet Skibsdæk, hvor man træder begede Kammerater paa Tæerne, mens Skuden ruller. Dette Gulv er fast nok. I det mindste haaber jeg, at Hoffets Maskinmester, skjønt han rigtignok er en Kluddermads, har afstivet det forsvarlig. Og ingen anden Storm vil her komme til at tromme paa dine Ørehinder, end den fra Kapellets Basser og Basuner.«

»Londemann!« udbrød Sømanden.

»Sander!« svarede Jeronimus. »Jeg kjendte dig strax paa Røsten.«

»Og jeg dig paa Rollen,« svarede Sander.

»Ja,« udbrød Londemann, »se, hvor vanskeligt det er at maskere sig forsvarlig. Jeg gjorde det alt for godt, det røbede mig; men du, Sander, har gjort det alt for slet; det vil sige, Dragten er god nok, men Rollen har du ladet blive hjemme. Jeg gætter Aarsagen: Gud Amor har gjort dig til en Idiot. Du brænder af Længsel efter at se Herskaberne træde ind

med din Flamme. Andet tænker du ikke paa; derfor farer du omkring som en Stormbuk.«

»Mener du?« spurgte Sander. »Jeg skal vise dig noget andet! Der staar en prægtig Amagerkone; hende vil jeg i Kast med.«

Saa forlod han Londemann og bød Anna sin Arm; men hun havde hørt hans Navn blive nævnet, og derfor rødmede hun under Masken, idet hun fulgte ham og lod sin Bonde staa.

»Skjønne Kvinde af hollandsk Æt, Dyvekes Landsmandinde,« begyndte Sander, »Straalerne fra dine dejlige Øjne lyse mig varmende i Møde. Skulle vi gaa en lille Runde med hinanden?«

»De er en stor Nar,« svarede Anna, idet hun efterlignede Amagernes Mundart, »og formodentlig en letsindig Kumpan.«

»De misforstaar mig, skjønne Maske,« sagde Sander. »Det var ikke min Mening at lægge mit Hjerte for Deres Fødder; det kan jeg ikke, fordi jeg elsker en anden.«

»Og De er oven i Kjøbet forlovet,« svarede Anna med sin naturlige Stemme. »Aa Sander,« udbrød hun, idet hun trak sin Arm til sig, »jeg har en Gang før spillet Komedie for Dem i Maskeradedragt og vil ikke gjøre det igjen. Jeg burde ikke have løbet fra Frausing.«

»Nej, Anna, er det Dem!« udbrød Sander glad. »Vi maa ikke skilles strax igjen. Jeg

ser ikke Frausing noget Sted; kom, De kan trygt gaa med mig!«

Han tog igjen hendes Arm, og hun fulgte med. Da traadte en gammel Zigeunerkvinde, som var gaaet efter dem og havde beluret dem, frem og sagde:

»Tillader Herskaberne mig at spaa Dem?«

»Hvorfor ikke?« svarede Sander muntert og rakte sin Haand frem.

Kjærlingen lod Pegefingeren glide over Linierne i hans Haandflade, idet hun sagde:

»Disse Linier varsle Lykke; men Tværstregen tyder dog paa Hindringer. De har været lykkeligere i Kjærlighed end de fleste, thi mere end eet Hjerte har sukket for Dem, ja sukker endnu. De er nær ved Ilden; pas paa, at De ikke svider Deres Fingre!«

»Jeg har nok i eet Hjerte, min gode Kone,« svarede Sander; men Zigeunerkvinden greb uden at svare Annas Haand, som ikke blev rakt hende synderlig villig, stirrede et Øjeblik i den og sagde:

»Dette ser endnu mere broget ud. Dit Hjerte banker for en, hvem jeg ikke vil nævne. Kun vil jeg sige, at han bærer ikke Amagerhoser. Hold dig til din Bonde; han er solid, og den anden bryder sig desuden ikke om dig!«

I det samme faldt Orkestret ind med en skingrende Fanfare, som meldte, at nu kom Herskaberne. Folk trængte paa, Anna blev

skilt fra Sander, mens han og Londemann i Forvirringen atter bleve førte sammen.

»Se,« sagde Londemann, »der kommer de! Hvilket glimrende og mærkeligt Syn!«

Ja, der kom de, langsomt fremskridende, mens Hofmarskal Bjelke gik foran og banede Vej. Kun de nærmest staaende Gjæster bukkede, Resten stirrede paa Majestæterne, og intet Vivat hilste dem.

Kongen gik i Spidsen eller rettere sagt Dronningen, som mere førte ham, end han hende. I en rosarød, blomstret Silkekjole og et snævert Korset, som havde ondt ved at fængsle den svulmende Barm, med en Perlesnor om sin hvide Hals og et straalende Diamantsmykke i det lyse, højt opsatte Haar, svulmende af ungdommelig Livsfylde og med kongelig Anstand skred hun frem. Kongen trippede ved hendes Side med smaa, hurtige Trin og saae sig om med et sky Blik, mens hun hilste mildt til alle Sider. Straalerne fra hendes dejlige Øjne smeltede paa Vejen mere end eet Hjerte, som havde lukket sig for hende og brudt Staven over hende.

Efter Majestæterne kom Struensee med Baronesse Bülow. Hun var pragtfuldt klædt og bar Hovedet højt uden at ofre Publikum et Blik; han hilste til begge Sider, men uden Værdighed, som om han bejlede til Folkets Gunst. Han bar en violblaa Fløjelsdragt med

Sølvgalloner, og om Halsen bar han Caroline Mathilde-Ordenen i dens rosarøde, sølvstribede Baand.

Derefter kom Brandt med den skjønne Grevinde Holstein, der førte sig med megen Ynde. De vare begge prydede med Caroline Mathilde-Ordenen, en Udmærkelse, som i alt kun var tildelt elleve Personer. Brandt bar en grøn Klædes Kjole med brede Guldgalloner. Baade Struensees blaa og Brandts grønne Dragt bleve uforglemmelige for deres samtidige; thi de fik dem siden at se paa et andet Sted; men da vare disse Gallaklædninger luvslidte og Gallonerne falmede.

Efter Brandt kom den statelige Baron Bülow, Staldmesteren, med Generalinde Gähler, derpaa General Gähler, en Herre med stram militær Holdning, som førte Fru Fabricius, og efter ham Justitsraad Carl Struensee med den muntre Fru Malleville.

Den syvende og sidste i Rækken var Reverdil, som førte Charlotte Trolle. Han var sortklædt; hun bar en lyseblaa Silkekjole uden mange Prydelser; men paa den venstre Side af hendes Bryst sad Ordenen l'union parfaite, som den gamle Enkedronning havde skjænket hende i hendes tidlige Ungdom. Hendes blonde Haar faldt frit i Lokker om hendes fine Hoved og friske Aasyn, og hendes

Øjne funklede som et Par Stjerner, da hun opdagede Sømanden ved Jeronimus's Side.

»Det bedste kom til sidst,« sagde Londemann til Sander, da Toget var passeret. »Visdom med Uskyld under Armen. Hvor hun er yndig. Lykkelige Sander!«

»Ja,« svarede Sander, »næsten alt for lykkelig midt i min Ulykke.«

De vare nu komne gjennem Passagen ind i Buffetsalen, hvor der næsten var tomt. Der standsede Londemann og greb Sander i Armen.

»Syv vare de i Tallet,« sagde han »ligesom de Helte, der fordum drog mod Theben; hvad mon de føre i deres Skjold?«

»Nu vrøvler du, Londemann,« sagde Sander. »Har du taget dig en Taar, inden du gik hjemme fra?«

»Nej,« svarede Londemann, »men de vare rigtignok kun sex foruden Kongen. Ham bør jeg ikke regne med, og det gjør de andre nok heller ikke. Han tog sig ud i det Optog som en helt overflødig Person; — et Kup, og han er væk!«

»Naa,« sagde Sander, »nu veed jeg, hvor du vil hen. Tro dog ikke den Sladder; jeg tør dø paa, at det aldrig er kommet i Struensees Tanke at gjøre noget Statskup.«

»Det tør jeg min Sjæl ikke,« svarede Londemann, »og derfor siger jeg: bare ikke hans Fjender komme ham i Forkjøbet og gjøre

et! Ja, ja, du ryster paa Hovedet; men der er i de sidste Dage blevet hvisket meget derom i Krogene, og Troen derpaa breder sig.«

Imidlertid havde Herskaberne taget Plads oppe paa Scenen, hvor der var sat Stole til dem, og siddende der saae de paa en karakteristisk Dans, som blev udført af Balletpersonalet, og hvori navnlig Publikums Yndling, den smukke, graciøse Madam Dutillet, glimrede. Da det var forbi, rejste Majestæterne sig; Dronningen fjernede sig med Damerne for at maskere sig, hvorimod Kongen gik op i den kongelige Loge, hvor han satte sig ved Spillebordet med Ægteparret Gähler og Justitsraad Struensee.

Londemann og Sander, som igjen vare komne ind i Theatersalen, bleve et Øjeblik staaende ved Logen og saae derind. General Gähler syntes meget optagen af Spillet, som heller ikke drejede sig om Bagateller, hans Gemalinde derimod lignede en skjøn Statue, forstenet af Kjedsomhed, mens Carl Struensee stadig holdt Øje med Kongen, bag hvis Stol der stod to Kadetpager. Kongen kom til at rive to Dukater ned med sit Ærme, og strax kastede Pagerne sig over dem. Der gik et Smil over Kongens blege Ansigt, han vendte sig om og spurgte: »Hvem af eder fik dem?« Da den heldige Page aabnede sin Haand og

fremviste begge Dukaterne, sagde Kongen: »Giv den ene til din Kammerat!«

»Han gjorde det med Vilje, det morer ham,« sagde Londemann til Sander, »og han delte Byttet retfærdig; og saa sige de, at han er gal!«

»Mine Herrer,« sagde en skarp Stemme bag dem, »det er ikke tilladt at staa og kigge ind i den kongelige Loge, det er næsvist.«

De vendte sig om og saae, at det var Struensee, der havde givet dem denne Reprimande. Han tog sig den Frihed at gaa umaskeret omkring i Salen, hvilket var mod Reglerne. Kun Honoratiores i Logerne turde være umaskerede inden Klokken tolv, da alle demaskerede sig. Han gik hen til en Loge, hvor Køller, Guldberg og et Par andre Herrer sad og spillede Kort, saae derind og sagde til Guldberg:

»Nu, Hr. Etatsraad, hvad siger De saa om vor Redute?« Det Spørgsmaal faldt naturligt nok; thi det var første Gang, at Guldberg var bleven specielt indbudt til en Hoffest.

»Jeg synes, at her er overmaade morsomt, Deres Excellence,« svarede Guldberg ærbødig.

»Men skal De slet ikke danse i Aften, Oberst?« spurgte Struensee Køller.

»Først lidt Kortspil, Deres Excellence,« svarede Køller med et barsk Smil, »siden kommer min Tid at danse.«

Londemann, som med Sander var gaaet efter

Struensee, blev staaende og var saaledes Vidne til denne Scene.

»Kom, Londemann,« sagde Sander, »det gaar ikke an, at vi staa saadan og lure.«

»Lure?« udbrød Londemann, idet de gik videre. »Det er et Studium, mon frère, som jeg gjør paa Kunstens Vegne; af Livet og Naturen skal man lære.«

»Og,« spurgte Sander, »hvad lærte du saa af de betydningsløse Replikker mellem Struensee og disse Herrer?«

»Betydningsløse?« udbrød Londemann, »maaske! Men Køllers Smil, da han viste sine lange Tænder, gjorde et besynderligt Indtryk paa mig; og der kom et underligt Glimt fra hans store, glubske Øjne. Han lignede en Bandit med en Dolk under Vesten. Mon der ikke stikker en Forræder i ham?«

»Du er et farligt Menneske at være i Ledtog med,« svarede Sander. »Køller minder ganske vist om en Bandit, men ikke mere i Aften end ellers.«

»Nu kan jeg ham,« sagde Londemann; »jeg skal give ham engang i en af mine Eisenfresserroller.«

I det samme gik en nydelig Schweizerpige forbi dem. Ikke saa snart fik Sander Øje paa hende, førend han forlod Londemann og gik efter hende, idet Londemann tænkte: saa, nu have de elskende fundet hinanden, og de ville

slaa ned i en eller anden Krog, lig et Par kurrende Duer!«

Nu kom Brandt farende, men blev standset af Reverdil. De havde begge demaskeret sig, thi Klokken var paa Slaget tolv.

»Hvorhen saa hastig, kjære Excellence?« spurgte Reverdil.

»Nu skal der superes,« svarede Brandt; »jeg maa op og mønstre Taflet.«

»Det troede jeg ellers var Bjelkes Sag,« sagde Reverdil.

»Aa,« svarede Brandt, »Bjelke er en Klodrian; man kan aldrig stole paa ham.«

Saa vilde han af Sted; men Reverdil holdt paa ham.

»Sig mig,« spurgte han, »forholder det sig virkelig saa, at Arveprinsen skal udelukkes fra Kongens Taffel og spise med Følget i Salen?«

»Vist skal han saa,« svarede Brandt.

»Det gaar over Stregen,« sagde Reverdil, »det bør forebygges.«

»Behag at henvende Dem til Struensee om det,« svarede Brandt; »han vil have det saaledes. De veed jo, at Enkedronningen, Arveprinsen og den hele Manège kjeder ham ubeskrivelig. Dog kunde vi ikke have undgaaet at tage dem med, hvis Enkedronningen var kommen; men hun har heldigvis faaet Migræne, og hvem bryder sig om Arveprinsen, den Hvalp?«

Borte var han. Mens Reverdil blev staaende

i dybe Tanker, kom Arveprinsen gaaende og sagde til ham:

»Morer De Dem godt, Monsieur Reverdil? Jeg synes, at her er usædvanlig livligt i Aften.«

Reverdil fandt det imidlertid rigtigst at underrette Prinsen om, hvilken Krænkelse der ventede ham. Til hans Forundring lo Prinsen kun deraf og svarede:

»Jeg veed det. En Uartighed mere eller mindre gjør ikke stort til Sagen; og,« tilføjede han, idet han dæmpede sin Stemme, »jeg vil ma foi være i bedre Selskab i Salen end deroppe!« —

Imidlertid havde Sander ført Charlotte gjennem Buffetsalen ind i et af de smaa Kabinetter, hvor de begge demaskerede sig. Han valgte en hyggelig Plads og bragte hende Forfriskninger fra Buffeten i Salen.

»Jeg havde saamænd ikke troet,« sagde hun, »at vi skulde faa Held til at mødes i Aften. Jeg skulde jo spise ved Kongens Taffel, og Dronningen vilde først ikke slippe mig; men endelig fik hun Medlidenhed med mig og lod mig gaa. Hun lader saa munter i Aften, men hun er det ikke; tværtimod er hun urolig og stærkt bevæget, jeg veed ikke hvorfor.«

»Det undrer mig,« svarede Sander, »at Dronningen nogen Sinde kan være rolig og glad; men Gud velsigne hende for hendes Godhed mod os, og at hun forundte os dette Møde. Det er

ikke mere let at komme til dig. Da jeg i Gaar vilde ind paa Slottet, viste Portvagten mig tilbage.«

»Kom, Anna, her er god Plads«, sagde Frausing, som i det samme traadte ind og opdagede Sander, og førte Anna hen til det Bord, hvor han og Charlotte sad. »God Aften, Sander,« sagde han muntert, men kastede saa et Blik til Charlotte og tilføjede: »men kanske vil De ikke nu have med et Par simple Amagerfolk som os at gjøre, hvad?«

Sander rejste sig, gav Frausing venlig Haanden og Præsentationen gik for sig.

»Frausings ere gamle Venner af mig,« sagde Sander til Charlotte. »Madam Frausing er en Datter af Magistratsskriver Gjørling, i hvis Hus jeg engang var, som du veed.«

Anna blussede som en Rose, Charlotte fandt hende nydelig og rakte hende venlig Haanden; men det varede noget, inden Anna gjenvandt sin Fatning. Hun følte sig ydmyget og ganske slaaet af Marken. Det kloge, milde Blik fra Charlottes dejlige Øjne, det fine Smil om hendes friske Læber, Ligevægten i hendes Væsen, som dog ikke formindskede hverken Venligheden eller den Ynde, hvormed hun rakte hende Haanden — kort sagt, Charlotte Trolles hele Personlighed og Væsen lod Anna føle, hvor dybt hun stod under sin ædle, fornemme Rivalinde. Hun gjorde sig selv ringere, end hun

var, og tænkte: Nu forstaar jeg, hvad det er, der har draget Sander bort fra mig og op til hende!

De tog Plads, Sander skaffede dem Is, Kage og Vin, og mens Frausing gjorde sig til gode, snakkede han løs.

»Ja, De maa tro, Frøken Trolle, « sagde han, »at vi kjende Sander og sætte stor Pris paa ham! Han var min Tro ellers en lystig Kumpan, da han kom til Gjørlings; men bliv ikke bange, han har nu løbet Hornene af sig.«

Frausing fik intet Svar; thi nu trængte der flere Gjæster ind i Kabinettet og blandt dem to, som endnu ikke havde demaskeret sig, en sjællandsk Bondekarl og den samme Zigeunerske, som havde spaaet Sander og Anna.

»Det er Christian og Marie Reutzer,« hviskede Charlotte til Sander.

Sander saae derhen og blev vaer, at Parret standsede. Herren vilde vende om, men Damen holdt paa ham; de mundhuggedes, indtil Zigeunersken endelig fik sin Bondekarl trukket hen til et Bord lige i Nærheden. Da rejste Sander og Charlotte sig, sagde Farvel til Frausings og gik. Trolle og Marie demaskerede sig i det samme, men Sander og Charlotte lod, som om de ikke bemærkede dem.

»Det er frækt,« sagde Sander, idet de gik ind i Salen. »Hvor gider Christian dog vise sig offentlig med hende.«

»Jeg forstaar heller ikke,« svarede Charlotte, »at hun endnu har saa stor Magt over ham. Han var i Gaar hos mig og udøste sit Hjerte for mig. Han var forfærdelig bitter og helt fortvivlet. Han er kommen efter, at hun har andre Forbindelser. Han sagde, at han vilde bryde med hende og ikke længer være hendes Nar; og nu saae vi jo selv, hvorledes hun slæbte af med ham. Det er en sørgelig Historie, Sander! Jeg har grædt mine modige Taarer over Christian; han er saa hjertensgod og skal saa falde i saa slette Hænder!«

»Jeg har gjort mit til at fri ham ud af dem,« svarede Sander, men tav derpaa brat. De vare komne hen i en Krog af Salen og stod pludselig Ansigt til Ansigt med Frants og Elisabeth von Eichen. Han saae paa dem med et Blik, som fik Charlotte til at gyse. De Øjne vare som en Afgrund, hvor Hadets og Hævnens Dæmoner laa lurende. Han fjernede sig imidlertid strax, hvorimod Frøken Elisabeth greb Charlottes Haand, trak hende med sig hen til en nærstaaende Kanapée, nødte hende til at sætte sig og sagde med sit sødeste Smil:

»Nej, hvor det glæder mig endelig en Gang at træffe dig! Kom, lad os passiare lidt med hinanden. Du undrer dig sagtens over at se mig her?«

»Unægtelig,« svarede Charlotte, idet hun

saae til Sander, som var bleven staaende tvivlraadig i nogen Afstand.

»Da skal jeg,« vedblev Elisabeth, »fortælle dig noget, som vil forundre dig endnu mere. Dronningen lod mig forleden kalde; det var lige før Jul, mens I endnu var paa Frederiksberg.«

»Ja saa!« udbrød Charlotte, »det har jeg ikke hørt et Ord om.«

»Det var ogsaa en hemmelig Avdiens,« svarede Elisabeth; »men dig kan jeg nok betro mig til; du er diskret og paalidelig; og du, Dronningens Dæggelam, elsker hende alt for højt til at sladre af Skole.«

»Hvad vilde Dronningen dig da?« spurgte Charlotte, hvis Nysgjerrighed nu var bleven vakt.

»Udøse sit Hjerte for mig og høre mit Raad,« svarede Elisabeth, idet hun saae paa Charlotte med et triumferende Smil. »Den stakkels, kjære Dronning var i en gruelig Vaande. Det var, den Gang Garden gjorde Oprør. Hun var saa angest, at hun tænkte paa at flygte ud af Landet med Struensee og leve som Hyrdinde med ham i en Afkrog af Verden. Jeg kan se paa dig, at du ikke tror det; men jeg vil sige dig, at det var kommet saa vidt, at Seletøjet allerede var lagt paa Hestene.«

»Jeg har ikke mærket noget til alt det,« sagde Charlotte; »jeg tror det ikke.»

»Vær saa god,« svarede Elisabeth ironisk, »men sandt er det alligevel. Du har jo altid

Dydens Skjærm for Øjnene og Diskretionens Bomuld i Ørerne, saa der gaar meget for sig, som du ikke mærker noget til.«

»Ja, jeg veed nok,« sagde Charlotte, »at jeg er en Gaas i dine Øjne. Gaa helst lige til Sagen og lad mig vide, hvilket Raad dit kloge Hoved og ærlige Hjerte gav Dronningen.«

»Merci!« svarede Elisabeth i en spydig Tone. »Jeg fortjener Komplimenten, thi jeg raadede naturligvis Dronningen til at opgive den vilde Idé og rolig blive, hvor hun var. Jeg har imidlertid al Grund til at tro, at Sagen strandede paa Struensees Modstand. Han vilde ikke af Pletten. Deraf kan du se, hvor højt han elsker Dronningen. Tag Kronen af hende, og hun er ham ikke mere værd end en af hendes Kammerpiger.«

Charlotte rejste sig for at slippe for at høre mere; men Elisabeth skyndte sig at sige:

»Jeg saae før, at du og Sander vare komne i Lag med Brygger Frausings. Saa du rigtig paa Madammen? Er hun ikke smuk? Vid, ma chère, at hun som ung Jomfru var din forlovedes Flamme. Han skal have været alvorlig skudt i hende, saa det var ingen ringe Sejr, du vandt der; men pas dog lidt paa ham; man kan aldrig vide!«

Nu rev Charlotte sig løs og ilede hen til Sander. Hun var dødbleg og i saa stort Sinds-

oprør, at han saae paa hende med Bekymring og spurgte:

»Hvad har nu den giftige Øgle hvisket dig i Øret?«

Hun svarede ham ikke, førend de vare komne ind i et Kabinet paa den anden Side, som var tomt. Der standsede hun, saae ham alvorsfuldt ind i Øjnene og sagde ham det uden Omsvøb.

»Aa, ikke andet,« svarede han med et Smil, som dog ikke ganske beroligede hende. »Det er ikke sandt; jeg har aldrig været forelsket i Anna Gjørling, og der er aldrig faldet et Ord om Kjærlighed mellem os; men i min første Ungdom var hun mig en kjær Veninde.«

»Jeg vil tro dig,« sagde Charlotte, »men jeg vilde helst ikke have vidst noget derom.«

»Aa, du vil glemme det lige saa hurtig og let, som jeg,« svarede Sander.

»Der er allerede meget,« sagde Charlotte, »som skal glemmes, for at vi to kunne blive lykkelige!«

»Charlotte,« sagde Sander, »at du kunde blive jaloux, havde jeg ikke tænkt mig muligt!«

»Det er heller ikke det,« svarede hun med usikker Stemme og et tungsindigt Smil.

Hvad var det da? Det var hende ganske umuligt at faa det over sine Læber. Denne Aftens Hændelser havde paa en besynderlig Maade rokket den Grundvold, hvorpaa hendes dyrekjøbte Kjærlighedslykke hidtil trygt havde

hvilet. Hun havde indbildt sig, at Sanders Hjerte aldrig havde banket for nogen anden og at hun var den eneste. Nu vidste hun, at ganske saaledes forholdt det sig ikke. Hvor rimeligt, om Sander og Anna Gjørling vare blevne et Par, hvor urimeligt, at han var bleven knyttet til hende! De to hørte naturlig sammen, og hvilket prægtigt Ansigt Anna havde, hvilke dybe, ømme, kloge Øjne! Hun hadede hende ikke, uagtet den dybe Rødme paa Annas Kinder havde røbet, hvad hun gjemte i sit Bryst, og hun troede ikke, at Sander var hende utro; men Bevidstheden om de Hindringer, der stillede sig i Vejen for hendes og Sanders Lykke var bleven levende hos hende, og der var faldet et skarpt Lys over Forholdet. Det viste sig for hende som en lyksalig, men kort Drøm, der aldrig fuldt ud vilde gaa i Opfyldelse.

Mens disse Tanker foer igjennem hendes Hoved og fik hendes Hjerte til at banke med Feberhast, stod hun med korslagte Arme og sænket Blik.

»Er dit Hjerte nu blevet koldt imod mig?« spurgte han heftig, idet hans Bryn trak sig sammen, et Forbud paa Vrede hos ham.

Hun saae op, og Flammen i hendes dybe, klare Øjne, disse Øjne, som ikke kunde lyve, sagde ham, hvor koldt hendes Hjerte var! Pludselig slog hun sine Arme om hans Hals og trykkede et langt, brændende Kys paa hans Læber.

Han slog sine Arme om hende, og saaledes stod de nogle Øjeblikke stumme og lyksalige.

»Tak,« sagde han, »nu er alt godt!«

»Ja,« hviskede hun, »gid jeg var død nu, i din Favn!« Hun gyste, men betvang sin Angest og sagde: »Bryd dig ikke om, hvad jeg der sagde! Jeg er saa beklemt om Hjertet og har været det hele Tiden, lige siden vi kom herind. Her er saa uhyggeligt i det store Slot. Overalt paa Gangene møder jeg Soldater og hører Vaaben klirre. Der er noget ondt i Luften, Sander; der vil bestemt ske noget, en eller anden rædsom Ulykke.« Og saa brast hun i Graad.

Han talte kjærlig og beroligende til hende, hun tørrede sine Øjne, smilte og sagde:

»Der kom saadan en underlig Angest over mig, men nu er det forbi. Tilgiv mig, at jeg har plaget dig!«

Hans Svar var et Kys; men snart derefter rev hun sig løs og sagde:

»Nu maa jeg til Dronningen. Hør, Klokken slaar eet!«

Han omfavnede hende endnu en Gang og kyssede hende Godnat. Saa skiltes de, men hun vendte sig i Døren og nikkede til ham med et straalende Smil, inden hun forsvandt.

Imidlertid gik Dansen med Liv inde i Theatersalen. Kongen var der ikke mere; efter at han havde danset med Dronningen, havde han med Brandt og sit øvrige Følge forladt Ballet.

Nu dansede Dronningen med Struensee. Han gjorde det imidlertid kort af, slap hende med et Udtryk af Lede i sit Ansigt og forlod hende uden Ceremonier.

To gamle Parykker fra Christian VI.s Tid stod og saae derpaa. Begge vare de Kammerherrer, fra Barndommen af indviede i Hoffets Mysterier, og i deres Hjerter boede en dyb Respekt for Majestæten.

»Hvad synes De!« sagde den ene.

»Han burde jages ud af Slottet med en Hundepisk,« svarede den anden.

»Han vil næppe slippe med det, naar hans Tid kommer,« hviskede den første.

»Jeg væmmes ved det Hele,« sagde den anden. »Gud forbarme sig, hvilket Hof! Her har sagtens været baade Bryggere og Slagtere i Aften; og saa at tænke sig, at ikke en eneste af de fremmede Ministre mere indbydes til Hoffet, eller de holde sig herfra. Det er, som om de havde forlangt deres Passer, og vi vare i Krig med hele Europa.«

»Jo, Sir Keith er her dog,« sagde den første. »Se, nu nærmer han sig Dronningen.«

Den engelske Gesandt, en anselig og ridderlig Herre, i højskotsk Oberstuniform, bukkede for Dronningen og tiltalte hende. Kong Georg havde paalagt ham at være Dronningens Raadgiver og Støtte; men han kunde næsten aldrig faa hende i Tale. I et halvt Aar var

det kun lykkedes ham den ene Gang, da han havde raadet hende til at skille sig af med Struensee. Nu benyttede han Lejligheden; men hvad det saa var, han sagde til Dronningen, saa kunde man læse i hendes Øjne, at det ikke behagede hende. Hvert Bud, der nu kom til Caroline Mathilde fra hendes Fødeland, gav kun Skyer og Taarer. Hun rejste sig ogsaa og afbrød Samtalen, idet hun sagde til Arveprinsen, som netop gik forbi:

»Kom, Prins Frederik, lad os føre Kehrausen op og dermed slutte Ballet!«

Prinsen bukkede for Dronningen, og man kunde ikke se andet paa ham, end at han blev glad over Dronningens Engagement. Han klappede i Hænderne, gav Signal til Sarti, Musikken faldt ind, og de dansende ordnede sig i en stor Rundkreds, til Dels i dobbelte Rækker, thi i den muntre Kehraus vilde alle være med. De tog hinanden Haand i Haand, dansede Salen et Par Gange rundt og derpaa under en af Køllers og hans Dame Fru Gählers oprakte Hænder dannet Æresport gjennem Passagen ind i Sidesalen. Arveprinsen dansede i Spidsen og førte Dronningen; hun holdt Brandt i Haanden; han var vendt tilbage, efter at han havde fulgt Kongen til Sengs, og han førte Baronesse Bülow. Hun holdt Struensee i Haanden, og han førte Fru Malleville, som blev efterfulgt af Carl Struensee med

Charlotte Trolle. Hun trak Køller med sig, og med ham og hans Dame faldt Æresporten, idet Dansen gik videre af Sted i en hurtig Fart gjennem alle Gemakkerne. Hele Lokalet gjenlød af Latter og Udraab over indtrufne Uheld, naar en af de dansende slap Taget, fløj til Side eller faldt. Musikanterne satte fuld Kraft paa, Violinerne og Fløjterne hvinede, Basunerne drønede og Trommerne buldrede, mens den lange Række af alle disse brogede Skikkelser, nogle i Hofdragt, andre i de mest burleske Forklædninger og glødende af den voldsomme Bevægelse, lig Bakkanter og Bakkantinder, atter kom farende ind i Theatersalen.

Dronningen og de udkaarne tog Plads oppe paa Scenen og kølede sig med den Ispunch, som Lakajerne bød omkring. Struensee sad med Fru Malleville yderst ved Orkestret og samtalede livlig og spøgende med hende. Han var usædvanlig oprømt, fordi det hele nu snart var forbi og løbet vel af. Da nærmede sig en Lakaj, en glimrende Skikkelse i en karmoisinrød Kjole, gule Knæbenklæder, hvide Strømper og Sko, belæsset med Sølvtresser og bærende paa den venstre Arm en stor Sølvplade, i hvilken et Vaaben var indgravet. Det var Struensees Tjener i det ny, grevelige Liberi. Han berørte sin Herres Arm, og da Struensee vendte sig, hviskede han til ham:

»Hyrekusken, Jens Frandsen, er ude i For-

salen og begjærer at tale med Deres Excellence.«

»Er Manden fuld eller gal?« udbrød Struensee.

»Ingen af Delene,« svarede Lakajen. »Spørg ham, hvad han vil,« sagde Struensee.

»Det har jeg gjort,« svarede Lakajen; »men han siger, at hans Ærinde drejer sig om en Sag af yderste Vigtighed, som han maa meddele til Deres Excellence selv.«

»Jo,« sagde Struensee, »den Snak kjender jeg! Sig til ham, at han kan komme til mig i Morgen.« —

»Hvad var det?« spurgte Fru Malleville.

»En Hyrekusk, som vilde have Havre,« svarede Struensee. »Jeg lader jo uddele Havre til nedsat Pris, og jeg huskede, at den samme Mand i Gaar var i mit Forgemak og gjorde Kvalm, fordi han ingen Havre havde kunnet faa.«

»Det maa jeg sige,« udbrød Fru Malleville, »at forlange, at Deres Excellence skulde maale Havre ud i Nat!«

Kort efter rejste Dronningen sig og forlod Theatret, ledsaget af Struensee, Brandt og hele sit Følge. Gjæsterne fulgte Hoffets Exempel, og da Klokken slog to, var der ingen andre i Buffetsalen end en lille Kreds af Officerer, som stod ved et Bord og forfriskede sig med Ispunch. Frants von Eichen og Kapitain Malleville var iblandt dem, og over dem alle ragede

Køller. Alle vare tavse, deres Miner mørke og de saae med spændte Blikke paa Køller.

»Endnu kun dette Glas, mine Herrer, paa et lykkeligt Udfald,« sagde Køller med dæmpet Stemme, idet hans store Øjne funklende løb Kredsen rundt; »og saa til Værket! Nu ville vi danse vor Kehraus, gjennem alle Gemakkerne, ho, ho!«

ATTENDE KAPITEL.

ADIEU MADAME!

Nattens Mulm laa over Slot og By. Maanen, som var i sidste Kvarter, var allerede for to Timer siden gaaet ned, og Himlen lod end ikke det svageste Lys falde gjennem det tætte Skylag, som laa over Jorden. Skyerne nedsendte deres frosne Aande, der som Islag lagde sig over alle Gader og Torve, saa at de bleve saa glatte, som om de vare brolagte med Glas. Vinden foer over Tagene, snurrede de pibende Vindfløje rundt og ruskede i Porte og Døre, mens den fine Frostsne foer hvislende hen ad de isdækkede Brostene.

To Soldater af det falsterske Regiment stod paa Post uden for Slottets Hovedport ved Ridebanen, indhyllede i deres Kapper. Den ene var en Nordmand, en af de aftakkede Gardere, som havde ladet sig hverve paa ny og var bleven stukket ind i Køllers Regiment; den anden var en Lollik.

»Mangen en drøj Nat har jeg gaaet og stampet her, Lars,« sagde Nordmanden; »men ingen saa grim og kold, som denne. Her er værre Kuld' end mellem Norges Fjælde.«

»Meget muligt, Halvor,« svarede Lars. »Der er ikke mere Liv i mine kolde Fingre end i en død Rotte. Jeg evner næppe at holde Musketten, og der er endnu en Time til Afløsning. Lad os krybe ind i Porten; hvad er her at staa paa Post efter? Alt. hvad der er levende, sover, undtagen vi elendige Skildvagter.«

»Krybe ind i Porten,« sagde Halvor, »ja, prøv paa det! Saa kan du komme til at ride Træhesten i Morgen. Alle sove ikke derinde; jeg er mere husvant her paa Slottet end du, Lars, og jeg skjønner af flere Kjendemærker, at Obersten har noget for.«

I det samme klaprede det paa Banens Islag, og de saae ved Portlygternes matte, flagrende Skin, at det var en Patrouille af Eichstedts Dragoner, der kom.

»Er her passeret noget?« spurgte Undervagtmesteren, som førte Patrouillen.

»Nej,« svarede Halvor. »Har I truffet paa nogen?«

»Ikke en Kat,« svarede Undervagtmesteren. »Her er intet levende Væsen ved Slottet undtagen Jens Frandsen og hans Karl med de to Kareter, som holde omme ved Kirkeporten. Der har de nu holdt i to stive Timer, og baade

Kusken og Krikkerne ere nær ved at forgaa af Kulde «

»Hvad Fanden mon de holde der for?« spurgte Lars.

»Efter Oberstens Ordre,« svarede Vagtmesteren. »Jens mødte med en Passerseddel.«

»Ho, ho!« udbrød Halvor. »Saa har Officererne sagtens trukket Sviren ud, og Kareterne skal kjøre dem hjem, naar de ikke aarke mere. Gud forbarme sig, saa tørstige de Karle altid ere!«

I det samme blev Portens Dørlaage aabnet, og nogle Herrer, indsvøbte i Kapper, traadte hurtig ud. Skildvagterne gjenkjendte i den højeste deres Oberst og skuldrede Gevær.

»Pas godt paa, Karle,« raabte Køller til dem. »Ingen maa passere uden min Ordre hverken ud eller ind!«

»Vi maa rappe os,« sagde han derpaa til sin Sidemand, som var Beringskjold; »Klokken er over tre. Kan det være muligt, at Grev Rantzau vil knibe ud og svigte os?«

»Min Sjæl er det muligt,« svarede Beringskjold, idet han gled. »Hvilket forbandet Føre! Greven er lige saa vægelsindet som et Fruentimmer, og det generer ikke ham at forraade sin bedste Ven.«

»Vi skulle nok faa ham purret ud, den Æsel,« sagde Malleville, som fulgte efter de andre med Lieutenant Bech.

»Jeg antager, at Greven er syg,« mente Bech.

»Det skal strax vise sig,« raabte Køller, idet de gik over Marmorbroen, hvor Stormen rev i deres Kapper og tog Vejret fra dem.

De ilede over til Prinsens Palæ, og Beringskjold lukkede dem ind med en Portnøgle, som han var i Besiddelse af. Ved Skinnet af den Blendlygte, han førte med sig, fandt de Vej over Gaarden, ind i Hovedbygningen og videre op ad Trappen til Rantzaus Bolig. Døren var ulaaset, og i Forstuen fandt de Grevens Tjener Kunz, som sad og sov ved et Bord, hvor der stod et Lys med en lang Tande. Han foer forskrækket op; men da Beringskjold talte ham til, beroligedes han og lod dem passere. De gik lige ind i Salen. Der var lyst og lunt; Voxlysene i Lysekronen vare tændte, og Greven sad i sin Lænestol, indhyllet i sin Slobrok og røg af sin Pibe; paa Bordet ved Siden af ham stod en Kop med Chokolade.

»Ei, Messieurs,« raabte han de indtrædende i Møde, »De har nok taget Palæet med Storm!«

»Hr. Greve,« svarede Køller, idet han standsede og stirrede forbavset paa ham, »hvad skal dette sige? De veed, at Aktionen skal gaa løs i denne Time, og dog sidder De ganske rolig her og smøger! Jeg har, Gud fordømme mig, aldrig set Magen! Vil De knibe ud?«

»Jeg frabeder mig alle Impertinencer, Hr.

Oberst,« svarede Rantzau skarpt. »Tør jeg spørge Dem, hvorledes det var muligt for mig med mine svage Ben og smertende Fødder i det glatte Føre at vinde over paa Slottet? Det kunde koste mig mit Liv.«

»Jeg kaverer for Deres Liv,« sagde Beringskjold i en bidsk Tone. »Her er ikke Tid til lang Snak; kom, De maa af Sted!«

»Greven har jo en Portechaise,« sagde Malleville.

»Men ingen Folk til at bære den,« svarede Rantzau, idet han saae op med et usikkert Blik.

»Lieutenant Bech,« sagde Køller, »løb over paa Slottet og hent fire Karle fra Vagten!«

»Nu,« sagde Rantzau, idet Bech gik, »skal det endelig være, saa faar jeg vel! Jeg skal nok vise Dem, at jeg ikke er bange. Beringskjold, vær saa god at kalde paa Kunz! Tag Plads, mine Herrer, mens jeg gaar ind og klæder mig paa.«

Derpaa rejste han sig med Besvær, Kunz kom og fulgte sin Herre ind i Sideværelset, som ogsaa var oplyst. Der fik han Ordre til at gaa ind i Garderoben, tage Uniformen, den russiske Pels og Pelsstøvlerne frem og blive der, indtil der blev kaldt paa ham. Da Kunz var gaaet, drejede Greven Nøglen om i Salsdøren, satte sig derpaa ved sit Skrivebord og holdt Haanden for sin Pande, som om han vilde klare sine Tanker.

Længe havde han vaklet frem og tilbage uden at fatte nogen Beslutning om, hvilket Parti han skulde tage. Hans Had til Struensee var ingenlunde saa glødende, som han havde søgt at indbilde Beringskjold. Han hadede i langt højere Grad Enkedronningen, som ikke ganske havde formaaet at skjule, at hun afskyede ham og nødig vilde i personlig Berøring med ham. Dernæst Guldberg, som havde puffet ham til Side og taget Ledelsen af Sammensværgelsen i sin Haand. Han frygtede for, at selv om Kupet lykkedes, vilde han ikke komme til at høste Frugten deraf; men jo mere han tænkte over Sagen, des mere tvivlede han om, at det vilde lykkes, hvor snildt Planen end var lagt. Det hele kunde strande ved et eller andet uforudset Tilfælde, og det havde sandelig ogsaa været nærmere derved, end han i dette Øjeblik vidste. Hyrekusken, Jens Frandsen, som endelig vilde have Struensee i Tale, var nemlig bleven brugt af de sammensvorne til deres hemmelige Kjøreture, og hver Gang var det Beringskjold, som bestilte Kareterne. Samme Herre havde ogsaa lejet ham til at møde med to Kareter ved Kirkeporten Klokken eet og blive holdende der paa nærmere Ordre. Det var forekommet Manden højst mistænkeligt, thi derfra kom ingen Balgjæster, men fra denne Port var der Opgang til Struensees Værelser. Han besluttede sig derfor til at give Ministeren

Underretning og advare ham; og hvis ikke Struensee i sin utrolige Tankeløshed havde afvist ham, vilde formodentlig en nærmere Undersøgelse have ført til Opdagelse af Komplottet, og dette være strandet.

Endelig havde Rantzau faaet en Advarsel af sin politiske Ven, den svenske Minister, Baron Sprengporten, mod at indlade sig paa Intriger mod Struensee. Han ønskede ikke Struensee styrtet, da denne var Ruslands Fjende og Sveriges Ven. Denne Advarsel afgjorde Sagen og drev Rantzau til aabenbart Forræderi. Han havde den foregaaende Eftermiddag ladet sig bære til Kjøbmagergade og søgt Justitsraad Carl Struensee i den Hensigt at røbe Sammensværgelsen for ham; men han havde ikke truffet ham. Da dette Forsøg var strandet, var han vendt tilbage til Palæet, og med den underlige Halvhed, som var et Grundtræk i hans Karakter, havde han besluttet at holde sig passiv og afvente, hvad Skæbnen vilde bringe.

Men nu, da han havde faaet Kniven paa Struben og ikke kunde slippe, grundede han paa et Middel til for alle Tilfældes Skyld at dække sin Ryg, og han mente at have fundet det. Han greb sin Pen og skrev i Hast følgende Billet til Carl Struensee:

Det er af Vigtighed, at jeg ser Deres Broder før Midnat. Vær forvisset om, at hvis

De ikke skaffer mig denne Sammenkomst, vil De komme til at fortryde det bittert.

Idet han lagde Billetten sammen, forseglede den og skrev udenpaa, tænkte han: hvis Komplottet strander, saa vil denne Billet være Struensee et Bevis paa min gode Vilje, og det vil redde mig; men hvis det lykkes, saa vil man ikke røre ved mig for den Sags Skyld, eftersom jeg dog har gjort, hvad man forlangte af mig. — Han mente saaledes at have spillet sine Kort overmaade fint, og dog var det lille Papir, som han holdt i sin Haand, idet han rejste sig, skæbnesvangert for ham, og bevirkede senere hans Fald.

Han kaldte paa Kunz, blev iført Uniformen, spændte Kaarden fast, tog derover Pelsdragten og lod sig række den gallonerede Hat. Derpaa rakte han Kunz Brevet med den Befaling at aflevere det, dog først om to Timer; men bagefter maatte Kunz rimeligvis finde sig i at blive beskyldt for Uefterrettelighed.

Med imponerende Holdning traadte saa Kunz's Herre ind i Salen, hvor Køller gik op og ned, bandende af Utaalmodighed; men saa stolt og prægtig tog Greven sig ud, at Obersten med en brat Overgang lod se et Smil, der kom til at ligne en Grimasse, og temmelig ærbødig sagde:

»Ei, nu er De vel rustet, Hr. Greve! Karlene ere komne med Portechaisen.«

»Ja, mine Herrer,« svarede Rantzau med en Helts Mine, »nu er jeg til Deres Tjeneste og vil vove min Pels, det gaa nu godt eller ilde!«

»Det skal min Sjæl nok gaa,« sagde Køller, »det vil sige, det kan ikke mere fejle, thi vi ere nu ganske Herrer over Terrænet.«

Soldaterne bar deres kostbare Byrde hurtig og sikkert over til Slottet, Greven steg temmelig rask ud af Portechaisen, og de gik alle op i Vagtstuen. Der traf de Oberst Eichstedt og alle de subalterne Officerer, som vare blevne indviede i Planen og udsete til at udføre Arrestationerne.

Da traadte Slottets vagthavende Vægter, en haandfast Karl, ind med sin Lygte i Haanden og lod dens Lys falde paa de tilstedeværende Herrer, thi der var halvmørkt i Stuen, og sagde:

»Hvad betyder dette hersens? Hvad vil alle de Herrer her? Jeg melder det til Ministeren!«

»Halløj!« raabte Køller ud til de menige; »herind med nogle af jer!« Og da Soldaterne kom løbende, sagde han: »Tag den Karl der, put ham ind i Lamperummet og laas Døren!«

»Det er Oprør, Folkens,« raabte Vægteren, »det kan koste jer Livet!«

Soldaterne greb ham dog og slæbte af med ham.

»Nu til Enkedronningen, mine Herrer!« sagde Oberst Eichstedt.

Men en Grenader, som var bleven graa i Tjenesten, traadte frem, hilste Køller militærisk og sagde: »Undskyld, Hr. Oberst; men jeg har en Samvittighed. Jeg har svoret Kongen min Ed og bryder den ikke. Derfor spørger jeg: skulle vi agere for Kongen eller imod ham?«

»For Kongen, Mand, for Kongen!« raabte Køller. »Guds Død, vi ville jo netop fri Hans Majestæt ud af hans Bødlers Hænder.«

»Saa er alt vel,« svarede den gamle, »og jeg gaar med!«

De begav sig paa Vej op i Slottet, men delte sig snart i to Partier og skiltes. Rantzau og Eichstedt gik med deres Mænd op i anden Etage til Enkedronningens Bolig, mens Køller, Beringskjold, Malleville, nogle andre Officerer og et Par Soldater bleve i Mezzaninetagen og brød ind til Struensee.

Da Rantzau og Eichstedt med deres Følge traadte ind i Arveprinsens Forgemak, forefandt de der Guldberg tillige med Jessen, som var bleven tilkaldt for at vise Vej gjennem Slottets Labyrint af Gange. Dem kjendte han ud og ind fra sin Kammertjenertid.

»Hvorledes gaar det?« spurgte Guldberg hurtig og nervøst.

»Ganske, som det skal,« svarede Eichstedt koldblodig. »Der staar Vagt ved hver Udgangs-

dør i Kongens og Dronningens Etage, og Struensee er nu, tænker jeg, i Køllers Hænder.«

»Da er det Tid!« sagde Guldberg og gik hurtig ind.

Kort efter aabnede han atter Døren og bukkede dybt, i det Enkedronningen, ført af Arveprinsen, traadte ind. Hun var bleg; men hendes Blik var roligt og fast; over hendes skarpe Træk laa Præget af hendes stærke Vilje. Den unge Prins derimod syntes overvældet af Situationens Alvor; men da Enkedronningen sendte ham et skarpt, spørgende Blik, gjenvandt han sin Fatning.

Alle Herrerne, som havde hilst Herskaberne med et dybt Buk, stod ubevægelige og stirrede paa Enkedronningen; der var dødsstille i Gemakket. I dette Øjeblik lod den fine Klang fra Taffeluret inde i Arveprinsens Gemak sig høre; det slog fire. Da det sidste Slag var faldet, sagde Enkedronningen:

»I Guds Navn da!« og skred frem.

Processionen satte sig nu i Bevægelse, og aldrig var noget saa mærkeligt Optog gaaet gjennem Slottets Gange. I Spidsen gik Jessen og Guldberg, hver med et Lys i Haanden; derpaa kom Enkedronningen og Arveprinsen, saa Rantzau og Eichstedt og Toget sluttedes af Officererne, blandt hvilke von Eichen var; han skulde være med at arrestere Dronningen. De

gik alle let, undtagen Rantzau, som støttede sig til sin Stok.

»Tag Stokken til Dem,« hviskede Eichstedt. »De maa hellere døje lidt Smerte i Fødderne end miste Deres Hoved.«

»Ja, hvad vilde De med mig,« brummede Rantzau, idet han tog Stokken under Armen.

Forsigtighed var ingenlunde overflødig. Det vilde have været uforklarligt, at ingen af Slottets Beboere vækkedes ved, at saa mange Mennesker færdedes paa Gangene, hvis ikke Anstrengelsen ved Maskeballet og den rigelige Nydelse af Drikkevarer havde nedsænket baade Herrerne og Tjenerskabet i saa dyb en Søvn. Som Køller sagde, Momentet kunde ikke være bedre valgt.

De gik ad Hovedtrappen ned i Kongens Etage og naaede lykkelig den Sal, som laa mellem Kongens og Dronningens Sovegemakker; men her stødte de paa en uventet Hindring: Kongens Dør var laaset.

»Hvad gjøre vi nu,« hviskede Enkedronningen.

»Vi maa have fat paa Brieghel,« svarede Jessen og fjernede sig hurtig.

Brieghel var Kammertjeneren, som sov i et Sideværelse. Jessen kom snart med ham; han var kun halvt paaklædt, dødbleg og rystede af Skræk.

»Fat Dem, Menneske, og ryst ikke saa-

ledes,« sagde Enkedronningen. »Skaf os ind til Kongen!«

Da Brieghel ikke kunde faa et Ord frem, sagde Jessen:

»Han tror, at Løndøren til Bibliothekstrappen ikke er laaset.«

»Nu, saa afsted og før an!« sagde Enkedronningen til Brieghel.

Han adlød, og de fulgte hurtig efter. Efter en længere Vandring ad Sidegange og Trapper naaede de ned i Mezzaninetagen, hvor Kongens Haandbibliothek var. Derfra ilede de op ad Vindeltrappen, Tapetdøren gav efter, og endelig stod de i Kongens Sovegemak. Enkedronningen gik lige hen til Kongens Seng; men da Kammerpagen Schack, som sov i Gemakket, sprang ud af Sengen i bar Skjorte og forskrækket vilde løbe sin Vej, raabte Enkedronningen til ham: »Klæd Dem paa og bliv, hvor De er!«

Mens Jessen og Guldberg satte Lysene fra sig paa Natbordet, vaagnede Kongen, foer op i Sengen og stirrede forfærdet paa Enkedronningen.

»Spar mit Liv, Juliane!« raabte han.

»Vær uden Frygt, Deres Majestæt«, sagde Enkedronningen, idet hun greb hans Haand. »Vi ere netop komne for at frelse og beskytte Dem. Dronningen, Struensee og Brandt have sammensvoret sig imod Dem. De ville støde Dem fra Tronen, ja maaske gjøre noget værre ved Dem.«

»Virkelig!« udbrød Kongen, idet han saae paa hende med et baade forbavset og forskrækket Blik. Derpaa blev han Eichstedt vaer og sagde: »Kom her hen, Eichstedt!«

Eichstedt traadte hen til Sengen, og det syntes at berolige Kongen. Dronningen gav ham et Glas Vand, som han drak med Begjærlighed, og derpaa sagde hun til ham:

»Struensee er allerede arresteret og Brandt skal strax blive det.«

»Ja«, udbrød Kongen ivrigt, »lad ikke ham slippe!«

»Jeg har medbragt nogle Ordrer,« vedblev Enkedronningen, »om det maatte behage Deres Majestæt at underskrive dem. Guldberg, kom med Papirerne!«

Guldberg lagde Mappen foran Kongen paa Sengen, Brieghel bragte Blæk og Pen, og nu underskrev Kongen glat væk alt, hvad der blev ham forelagt. Deriblandt var den vigtige Ordre til Kommandanten i Kastellet om at modtage Fangerne og Befalingen til Staldmesteren om en sexspændet Karet til Dronningen. Da det var bragt i Orden, sagde Enkedronningen:

»Nu vil jeg bede Deres Majestæt om at staa op og klæde Dem paa. Hvis De saa vil være af den Godhed at følge op med til mig, kunne vi der bedre tale med hinanden om, hvad der videre er at gjøre.«

Kongen gjorde ingen Indvending og lod

sig føre bort af Enkedronningen, mens Eichstedt og hans Medhjælpere hurtig fjernede sig for at arrestere Brandt. Eichstedts Nærværelse var bleven anset nødvendig for at berolige Kongen, og den havde jo ogsaa gjort sin Virkning. —

Mens Hovedkupet saaledes lykkelig blev udført af Enkedronningen, var Køller styrtet over Struensee som en Falk. Han fandt Døren aaben og kom uden Hindring ind. Ved Allarmen og Skjæret af Lygten, som Beringskjold holdt i Haanden, vaagnede Struensee og sprang ud af Sengen. Synet af Beringskjolds lumske Ansigt og tindrende Øjne tog strax Modet fra ham; thi han vidste, at denne Mand hadede ham af Hjertens Grund.

»Jeg arresterer Dem i Kongens Navn,« sagde Køller til Struensee, idet han lagde sin Haand tungt paa hans Skulder.

»Jeg vil se Arrestordren!« raabte Struensee.

»Hold Deres Mund og klæd Dem paa!« lød Køllers barske Svar. »Jeg tager Ansvaret paa mig.«

»Du gode Gud,« udbrød Struensee med rystende Stemme, »hvad skal dette dog betyde? Hvad har jeg gjort?«

Køller tog ham i Nakken, ruskede ham og raabte: »Nu ikke mere Snak; gjør Dem færdig!«

Ved Kammertjenerens Hjælp blev Struensee klædt paa og iført den samme Galladragt, han havde baaret paa Ballet, og som laa i Værelset.

Dog skete det ikke i Tavshed; han talte flere Gange med stor Heftighed, protesterede mod den Vold, der blev brugt imod ham, og beraabte sig paa, at han ved alle sine Foranstaltninger kun havde set paa Kongens og Folkets Bedste; men Køller skyndede kun paa Kammertjeneren og svarede ham ikke et Ord; til sidst gjentog Struensee Udraabet: »Min Gud, hvad har jeg dog gjort!«

»Giv Tid!« svarede Køller, »Deres Hukommelse skal min Sjæl nok blive opfrisket!«

Over Galladragten fik han en hvid Pels og blev derpaa ført ned i Kapitainens Vagtstue, hvor han maatte blive, mens Vognen blev beordret frem. Han sad der bleg, stum, ganske tilintetgjort, mens Officerernes haanlige Blikke rammede ham som Dolkestik. Heller end gjerne lod han sig nu føre ned til Vognen; men lige som han vilde stige i den, hørte han over sit Hoved en hæs Stemme, som sagde: »Tænkte jeg det ikke nok!« Han saae op, gjenkjendte i Lygteskjæret Jens Frandsen, som sad paa Bukken, og steg ind i Vognen, idet han udstødte et Smertenssuk. Nu forstod han, hvad Hyrekusken vilde ham og hvor nær han havde været ved at blive frelst. —

Eichstedt havde ikke saa let ved at komme ind til Brandt, der havde været saa forsigtig at laase sin Dør. Der maatte hentes Værktøj for at sprænge Laasen, og da Døren fløj op, fandt

de Brandt paa Benene og med en Gjenstand i Haanden, som Eichstedt i Forvirringen antog for en Pistol, hvorfor han trak blank. Det var imidlertid kun en Tøffel, som Brandt tog paa, idet han med et Smil sagde:

»Bliv ikke bange, Oberst; jeg skal saamænd ikke gjøre Dem noget.«

»Det glæder mig, Hr. Greve,« svarede Eichstedt, idet han stak Sabelen i Skeden, »at De tager det med Ro. De er Arrestant; behag at klæde Dem paa i en Fart!«

»Naa!« sagde Brandt, idet han trak sin grønne, guldgallonerede Kjole paa. »Jeg har saamænd længe været belavet paa alt muligt. Struensee bar sig jo ad som en gal Mand, og han vilde ikke høre mig.«

»Struensee«, sagde Eichstedt, »er allerede tagen og paa Vejen til Kastellet. Det blev mig meldt for lidt siden.«

»Der skal jeg sagtens ogsaa hen, og vi maa døje Fangekost en Stund,« sagde Brandt. »Naa, det dør man da ikke af. Jeg i det mindste har ikke forbrudt mig i noget. Hvad roder De efter?« spurgte han en af Officererne, som var i Færd med at undersøge hans Gjemmer. »Jeg skal spare Dem Ulejligheden med at søge. I Skrinet der ligger tyve tusinde Daler og nogle Billetdoux. Tag Pengene og giv mig Billetterne!«

»Nej,« raabte Eichstedt. »De faar ikke det

mindste med, undtagen det, De staar og gaar i! Jeg maa advare Dem imod at tage Dem Sagen alt for let. De har jo en stor Forbrydelse paa Samvittigheden; De veed godt, hvad jeg mener. De har forgrebet Dem paa Kongens Person.«

»Aa, ikke andet end det!« udbrød Brandt, idet han blev bleg; men han gav sig dog til at fløjte en Arie, da de førte ham bort. —

Imens dette gik for sig, opholdt Rantzau, Eichen og de andre Officerer sig i Kongens Gemak. Tiden faldt dem lang, thi det varede en Stund, inden der kom Bud til dem. Dog arbejdede Kongen oppe hos Enkedronningen som en flink Koncipist, idet han dels underskrev en Mængde Arrestordrer, som bleve ham forelagte, dels afskrev, hvad Guldberg havde sat op for ham. Han fandt en vanvittig Glæde i det Arbejde; især syntes det at være ham en Nydelse at afskrive Brevet til Dronningen. Det var affattet paa Fransk, men lyder oversat saaledes:

»Madame! De veed, hvor meget jeg har elsket Dem; men Deres Opførsel har ikke svaret til mine Forventninger. Den nødsager mig til at fjerne Dem fra mit Hof. Jeg befaler Dem at begive Dem til Kronborg, hvor jeg ønsker Dem et behageligt Ophold.«

Da han havde tilføjet Datum og sat sit Christian Rex under, kastede han Pennen, gned sig i Hænderne og sagde til Enkedronningen:

»Hvad tror De, at hun vil sige til det?«

Idet Enkedronningen tog Brevet og gav det til Guldberg, som lukkede og forseglede det, svarede hun:

»Det vil ikke behage hende, Deres Majestæt! Men nu skal hun lære, at De er Konge, at Deres Vilje er eneraadende og maa adlydes.«

Klokken var bleven syv, da Guldberg traadte ind i Kongens Gemak, lagde Brevet i Rantzaus Haand og samtidig underrettede ham om, at baade Struensee og Brandt allerede vare blevne arresterede og førte bort.

»Hans Majestæt venter,« sagde Guldberg, »at De vil gjøre Deres Pligt og uden Tøven og Vaklen udføre Arrestordren.«

»Det skal jeg, stol derpaa!« svarede Rantzau livlig. Nu, da Faren var ovre, blev han hel Karl igjen og frydede sig til den Hævn, han kunde tage over Dronningen.

Han gik hurtig, glemmende sin Podagra, til Dronningens Dør, men fandt den laaset og dundrede paa med sin Stok. Jomfru Ahrensbach kom i Natdragt og med et Lys i Haanden og lukkede op. Hun stirrede forskrækket paa ham og udbrød: »Gud, Hr. Greve, De her! Hvad er der paa Færde?«

Nu viste Rantzau dog saa megen Ridderlighed, at han ikke strax trængte ind i Dronningens Sovegemak. Han gav Kammerjomfruen Brevet, sagde, at det var fra Kongen og bød

hende ufortøvet at vække Dronningen og give hende det. Jomfru Ahrensbach satte Lyset fra sig og løb ind til Dronningen, mens Rantzau og Officererne traadte ind i Forgemakket. De kom ikke til at vente længe, Døren til Dronningens Gemak blev reven op, og hun viste sig, kun iført sin Natkjole og med bare Fødder. Haaret var faldet ned over hendes Skuldre; hendes Kinder blussede og hendes Øjne funklede, idet hun med Brevet i Haanden gik hen til Rantzau og raabte:

»Hvad betyder dette? Hvor tør De vove at trænge ind til mig? Hvem har sendt Dem?«

»Deres Majestæt,« svarede Rantzau, »har dog vel læst Brevet og set, at Kongen selv har skrevet det?«

»Ja,« udbrød hun heftig, »jeg ser, at han har skrevet det. Hvor er han?«

»Hos Enkedronningen,« svarede Rantzau.

»Saa veed jeg, hvem der har spillet mig den Streg,« raabte Dronningen; »men den skal ikke lykkes!«

Hurtig gik hun tilbage til Sovegemakket, men paa et Vink af Rantzau og ifølge forudtruffen Aftale ilede Officererne efter hende og stillede sig paa Post ved Udgangsdørene. Lieutenant Bech tog Plads ved Døren ind til Kongens Sal, Eichen ved den Dør, der førte ind til Kammerjomfruernes Gang; men ved

denne var der en Vindeltrappe, som førte ned til Mezzaninen og Struensees Værelser.

Uden at lade sig skræmme af disse Foranstaltninger gik Dronningen løs paa Lieutenant Bech og sagde:

»Af Vejen, jeg vil ind til Kongen!«

Men han bøjede Knæ for hende, løftede Haanden og sagde:

»Deres Majestæt, det kan ikke ske! Skaan os dog for den haarde Nødvendighed at maatte lægge Haand paa Deres høje Person!«

Saa vendte hun sig mod Eichen, idet hun raabte:

»Jeg vil til Struensee!«

Da han blev staaende urokkelig og stirrede paa hende med sine sorte, tindrende Øjne, greb hun ham i Brystet, gav ham et Stød og raabte:

»De er en Nidding! Jeg har aldrig anset Dem for andet.«

»Det er mig nu aldeles ligegyldigt, hvad Deres Majestæt tænker, om mig,« lød hans haanlige Svar.

»Find Dem i Deres Skæbne, Madame,« sagde Rantzau. »Klæd Dem paa og følg mig! Vognen holder i Porten.«

»Klæde mig paa her, i Deres Nærværelse!« raabte Dronningen.

»Ja!« svarede Rantzau, idet han stødte med sin Stok i Gulvet. »Tror De, at jeg,

saaledes som De opfører Dem, tør lade Dem slippe mig af Syne et eneste Øjeblik?«

»Som jeg opfører mig!« udbrød Dronningen. »O, man behandler mig som et Dyr! Havde jeg kun en Kaarde eller en Dolk ved Haanden, saa skulde De faa noget andet at fornemme! Men min Broder, Kongen af England vil hævne mig!«

»De maa underkaste Dem,« raabte Rantzau; »Deres Skæbne er uigjenkaldelig afgjort.«

Da løb Dronningen hen til Vinduet; men Rantzau, som gættede hendes Hensigt, sagde:

»Vær saa god! De maa gjerne raabe om Hjælp; ingen vil tage Notits deraf.«

»Jeg vil tale med Struensee eller Brandt!« raabte Dronningen, idet hun forlod Vinduet og gik hen til Rantzau.

»De to Fugle ere allerede nappede og sidde nu ude i Kastellet,« svarede Rantzau.

»Saa send Bud efter Reverdil,« sagde Dronningen med skjælvende Stemme.

»Kan ikke ske,« lød Rantzaus korte Svar.

»Kald von Berger; jeg er syg,« sagde hun gysende og sank om paa en Stol.

»Ogsaa den Medikus er arresteret,« svarede Rantzau spydig.

Dronningen brast i Graad; men nu kom Jomfru Ahrensbach med hendes Klæder paa Armen og sagde: »Deres Majestæt maa tage

noget paa; De forkøler Dem. Det maa ske, selv om her var hundrede Tølpere i Stuen.«

»Ja,« sagde Rantzau, »lad det ske, for at vi kunne faa Ende paa Sagen! Vi ville vende Ryggen til.«

Dronningen rejste sig, gik med Jomfru Ahrensbach hen i en Krog af Stuen og blev der hurtig klædt paa. Derpaa kom hun tilbage og sagde til Rantzau:

»Lad von Osten hente! Ellers faar De mig ikke af Pletten. Med eet Menneske vil jeg dog tale, inden jeg føres ud af dette Slot. Forbandet være det! Det har altid været en Rædsel for mig.«

»Von Osten, den pudrede Ræv!« svarede Rantzau. »Nu, han er ikke bleven taget, skjønt han burde have været det. Eichen, løb over i Palæet og hent ham, men rap Dem!«

I den halve Time, som forløb, inden von Osten kom, vandrede Dronningen frem og tilbage i Gemakket. Hun var i et saadant Sindsoprør, at hun talte højt med sig selv og af og til lod et Udraab høre. Imens stod Officererne paa deres Poster som Støtter, og Rantzau sad paa en Stol med Stokken under Hagen og fulgte hende med Øjnene. Hun syntes næsten ikke at have nogen Følelse af sine Bødlers Nærværelse, saa stærkt arbejdede hendes Tanker, og saa mange Syner drog der gjennem hendes Sjæl. Til sidst stillede hun sig ved Vinduet

og saae ud i den gryende Dag. Skummelt kom Morgendæmringen; isnende som den Fremtid, der ventede hende, var Synet af den snebelagte, øde Slotsgaard.

Endelig kom von Osten, gik hurtig hen til Dronningen og bukkede dybt for hende. Hun bad ham gaa med hende ind i hendes Kabinet, hvilket Rantzau ikke satte sig imod; men han fulgte efter med Officererne, som ogsaa derinde stillede sig paa Post ved Dørene. Dog fik Dronningen paa Vejen derind hvisket et Par Ord til von Osten.

»Er De med i dette Oprør?« spurgte hun.

»Nej,« svarede han, »jeg har ingen Del haft deri.«

»Kan De ikke gjøre noget for at frelse mig?« spurgte hun videre.

»Nej, Deres Majestæt,« svarede han med et Skuldertræk, »Deres Sag er uoprettelig tabt.«

Nu var Rantzau kommen paa Siden af dem, hvorfor Dronningen standsede, saae op med et rørende Udtryk i sit blege Ansigt og sagde:

»Grev von Osten! Jeg ønsker at tage mine Børn med mig til Kronborg. Tror De, at De kan udvirke det for mig?«

De skjælvende Toner af hendes klagende Stemme gik selv den kolde, rænkefulde Mand, til hvem hun talte, til Hjerte. Bevæget svarede han: »Jeg skal prøve paa det, Deres Majestæt!«

»Jeg maa bede Dem udrette Deres Ærinde hurtig!« sagde Rantzau i en skarp Tone.

Von Osten gik og kom snart tilbage med det Svar fra Kongen, det vil sige fra Enkedronningen. at hun maatte tage Prinsesse Lovisa Augusta med sig, men at Kronprinsen skulde blive, hvor han var.

Saa var der ikke mere at vente paa, alt Haab om Frelse var udslukt. Jomfru Ahrensbach bragte en Pelskaabe og en Hat, som Dronningen fik paa, og saa gik hun stille, fulgt af sine Bevogtere, ned ad Trappen til Kirkeporten, hvor Vognen holdt. Paa Vejen sluttede Bonnen med den lille Prinsesse sig til hende, og en af Hofdamerne, Frøken Møsting. Dronningen vendte hende Ryggen. Hun havde haabet, at Charlotte Trolle vilde være bleven udset til at ledsage hende; hun forstod godt Valget af denne Dame, som var en Protegé af Enkedronningen og hende selv højst ubehagelig. Dog græd Frøken Møsting, saa at selv hun syntes rystet af Dronningens forfærdelige Skæbne.

Dronningen steg hurtig ind i Vognen, Frøken Møsting satte sig ved hendes Side og Bonnen med Prinssessen lige overfor hende. Rantzau traadte hen til Vogndøren, blottede sit Hoved og sagde med spydig Ærbødighed:

»Jeg burde have været Deres Ridder paa denne Fart, Madame; men min Podagra forbyder mig det. Jeg maa overlade Æren til Major Castenschiold.«

Majoren hilste Dronningen, steg ind i Vognen med dragen Sabel i sin Haand.

»Kjør!« sagde Rantzau til Kusken, og idet Vognen satte sig i Bevægelse, raabte han ind i den: »Adieu Madame!«

Vognen foer ud af Porten og rullede i rasende Fart langs Kanalen og over Stormbroen. omringet og fulgt af tredive Dragoner med dragne Sabler. De tog Vejen ad Stormgade, langs Volden og ud ad Nørreport. Klokken var den Gang henved ni, det var ganske lyst, og flere saae den lukkede Karet fare forbi, omgiven af den væbnede Eskorte, uden at vide, hvem den førte bort.

Kjørselen fortsattes uden Afbrydelse og med en saadan Hurtighed, at de sex Mile til Helsingør bleve tilbagelagte i tre Timer. Den halve Eskorte blev tilbage, fordi Dragonernes Heste ikke kunde følge med.

Da Taarnuret paa Kronborg slog tolv, trak de skummende, næsten styrtefærdige Heste Kareten ind gjennem Mørkeport, som slugte sit Bytte. Mange Fanger vare i Tidernes Løb blevne førte ind under dens lave Hvælvinger, men ingen saa ædel og højbaaren, som denne. Sjælden eller aldrig gav nogen Konge saa ubarmhjertig sin Hustru i hendes Fjenders Hænder og sit Huses Ære til Pris for Alverdens Haan.

NITTENDE KAPITEL.

DE RØDE ROSER.

Den 17de Januar kom som en Snare over hele den Kreds, som havde været i Gunst hos Struensee eller staaet i noget som helst Forhold til ham og Brandt. Over et halvt hundrede Personer bleve i Løbet af Morgenen grebne i deres Boliger og slæbte ud i Kastellet, og den megen Kjøren og Riden, som Fangernes Transport medførte, vækkede mange af Byens Indbyggere. De stimlede sammen paa Gaden, og de vildeste Rygter gik fra Mund til Mund. Der blev fortalt, at nu havde Struensee fuldbyrdet sit Statskup, og at Kongen var bleven afsat og fængslet; men efterhaanden udbredte Kundskaben om Nattens virkelige Begivenheder sig, og alle stormede op til Slottet. Klokken ti var hele Slotspladsen opfyldt af Mennesker af alle Samfundsklasser; de stod Hoved ved Hoved og fyldte Pladsen lige ned til Kanalen.

Da viste Kongen sig paa Altanen over den midterste Port med Arveprinsen ved sin Side, og Enkedronningen lod sig se ved et af Vinduerne. Nu brød Folkets Jubelraab løs, og saa stærkt et Tryk havde længe hvilet over Sindene, at det kom med en Voldsomhed uden lige. Det var ikke et smukt, fuldtonende Leveraab, men et rasende Brøl, der rystede Luften lig en Torden.

Niels Sander, som indtil nu havde ligget i dyb Søvn, blev vækket af denne Orkans Brøl. Han sprang ud af Sengen, løb til Vinduet og stirrede forstenet paa Folkeskaren, som bølgede, idet man svingede Hatte og Huer. Han opdagede Kongen, som stod paa Altanen og viftede med sit Lommetørklæde, mens Raabene lød med fordoblet Raseri. Det hele forekom ham at være en vild Drøm; men endelig kom han til Besindelse, foer i Klæderne, spændte sin Kaarde om Livet, tog sin Kappe og Hat og ilede ned ad Trappen.

Han blev standset paa den sidste Afsats af sin Værtinde.

»Hvor vil De hen, Monsieur Sander?« raabte hun, idet hun greb ham i Armen. »Bliv De hellere hjemme! De var jo en af Ministerens Venner.«

»Hvad er der sket?« spurgte Sander blegnende.

»Ih,« svarede Madammen, »de have nappet

Struensee. Baade han og hans Ven, lille Brandt, sidde nu ude i Kastellet i Bolt og Jærn; Dronningen er ogsaa bleven arresteret og ført til Kronborg, saamænd er hun saa. Hun fortjente nu ikke bedre, som hun førte sig op og red gjennem Gaderne over skrævs paa sin Hest ligesom en Karl. Der var ingen Blufærdighed i hende. Men De er en honnet ung Mand, Monsieur Sander, og jeg vil ikke bringe Dem i Ulykke. Flygte kan De ikke, da alle Stadens Porte ere lukkede; men kom, jeg skal nok putte Dem et Sted —«

Videre kom den gode Kone ikke; thi Sander, som maalløs havde hørt paa hende, stødte hende til Side og foer ud paa Gaden. Han løb hen til Højbro og søgte at bane sig Vej gjennem Mængden; men der følte han sig greben i Armen, vendte sig om og saae to kjendte Ansigter, Frausings og gamle Gjørlings.

»Stop, Sander!« sagde Frausing. »Hvis De saadan bryder paa, risikerer De at blive smidt i Kanalen. Folk ere ikke at spøge med i Dag.«

»Ha, ha!« lo gamle Gjørling vildt; »se nu, Sander, hvad Ende det tog med det Doktorregimente! Fanden tog Struensee og Dronningen med!«

Sander rev sig løs og forsvandt i Mængden uden at sige et Ord.

»Han saae mig ud til allehaande,« sagde Frausing. »Mon han vil storme Slottet?«

»Ja,« svarede Gjørling, »der sidder jo hans Kjæreste. Hun er sagtens ogsaa arresteret. Nu faa de ligge, som de have redet!«

Imidlertid var Sander, idet han uddelte og fik Puf og Stød, og mange drøje Eder bleve sendte efter ham, naaet over Broen og næsten hen til Kirken. Der opdagede han Christian Trolle, som stod paa Trappen, indhyllet i sin Kappe. Han var civilklædt, da han var bleven afskediget med Garden og havde ingen ny Ansættelse faaet. Det var desuden blevet Officererne forbudt at bære den gamle Uniform. Sander vinkede ad ham, og det lykkedes dem at bane sig Vej gjennem Trængslen og mødes henne ved Ridehuset, hvor der var menneske-tomt.

»Dette er forfærdeligt, Christian!« sagde Sander, idet han greb hans Haand og knugede den. »Du gode Gud, hvad er der blevet af Charlotte? Er hun slæbt bort med Dron-ningen?«

»Nej,« svarede Trolle med et mørkt Blik og uden at besvare Sanders Haandtryk, »hun er i Behold. Jeg talte før med Reutzer; han sagde, at hun kun har faaet Stuearrest. Man vil næppe gjøre hende noget. Der kan ikke bebrejdes hende andet end hendes Kjærlighed

til Dronningen; ellers har hun jo holdt sig uden for Spillet.«

»Ja, Gud ske Lov!« svarede Sander. »Men hør, hvor de raabe; og den vanvittige Konge fryder sig ved sin egen Hustrus Fald og Skjændsel; hele Byen er bleven til en Daarekiste.«

»Det vil nok blive galere endnu,« sagde Trolle. »Du skulde se at bringe dig i Sikkerhed, Sander! De arresterer for Fode væk, og jeg vil sige dig, at Eichen er en af Haandlangerne; han var med at arrestere Dronningen. Bare han ikke nytter Lejligheden til at hævne sig paa dig. Det undrer mig sandelig, at du er gaaet fri; men stol ikke paa Freden!«

»Aa,« svarede Sander, »det har ingen Nød med mig; jeg er kun en Orm i Magthavernes Øjne, og de kunne da ikke arrestere hele Departementet. Kunde jeg bare faa Charlotte i Tale! Jeg tror, at jeg gjør et Forsøg paa at komme ind paa Slottet.«

»Jeg tror, du er gal!« udbrød Trolle. »Alle Vagtposter ere stærkt besatte, og det vrimler derinde af Soldater. Du vil øjeblikkelig blive tagen ved Vingebenet.«

»Aa Gud, Christian,« sagde Sander, idet de standsede ved Stormbroen, »hvad skal der dog blive af os? Nu ligger det hele paa Gulvet for os.«

»Ja,« svarede Trolle i en bitter Tone, »og for mig med. Jeg kommer næppe frem under det ny Regimente; jeg har ladet Munden løbe og skoset Arveprinsen. Og saa sidder jeg her med Marie, den Taske, som jeg har lovet Ægteskab; men jeg vil hellere skyde mig en Kugle for Panden, end jeg vil gifte mig med hende.«

»Har du givet hende Løftet, saa maa du holde det,« svarede Sander; »men dette er en Sag for sig, Christian, og har ikke noget med vor Ulykke at gjøre. Det er du selv Skyld i.«

»Saa?« udbrød Trolle forbitret. »Mon ikke Struensees frække Regimente og Dronningens Letfærdighed har smittet os alle, dig med? Din og Charlottes Forlovelse er i Grunden en fræk Streg, som I burde skamme eder ved. Fader græmmer sig, og Moder er ude af sig selv. Naar nu min Elendighed ogsaa kommer for Dagen —«

»Christian,« udbrød Sander forbavset og opbragt, »er du ved dine fulde fem? Du taber jo rent Hovedet og Hjertet med. Men jeg vil ikke bryde mig om, hvad du der sagde, og Charlotte skal aldrig faa det at vide.«

»Aa, jeg er lige glad,« svarede Trolle hidsig. »Fortæl hende det kun! I bryde eder en god Dag om mig, naar I kun frelse eder selv. Jeg har intet mere at tabe; Spillet er ude for mig. Sig ikke mere! Jeg gider ikke længer høre paa dig.«

Saa rev han sig løs og gik sin Vej, mens Sander blev staaende og saae efter ham, næsten mere rystet af dette Stød end af Dagens store tragiske Begivenhed. Han gik over Stormbroen og derfra atter ind i Byen, men ikke tilbage til sin Bolig. Her var der imidlertid foregaaet noget, som i højeste Grad forfærdede Sanders Værtinde. Et Hold Soldater paa seks Mand, førte af en Underkorporal og en Lieutenant, trængte pludselig ind ad hendes Gadedør, hvor en Soldat stillede sig paa Post, mens Lieutenanten med det øvrige Mandskab trampede videre op. De vare af det falsterske Regiment, men uagtet disse brave Krigsfolk havde indlagt sig saa store Fortjenester ved at række Haand til den forhadte Doktorministers Fængsling, lignede de dog i Værtindens Øjne i deres mørkerøde Kjoler med de sorte Rabatter og de brandgule Maveveste og Knæbenklæder sande Ilddjævle, udsendte af hans sataniske Majestæt, for at styrte en baade smuk og haabefuld ung Mand, den punktligste Betaler af alle de Lejere, hun nogen Sinde havde haft, i Ulykke. Hun hørte et Brag deroppe, som om en Dør blev sprængt, derpaa fulgte nogen Rumsteren, og til sidst kom Lieutenanten løbende ned ad Trappen og bankede paa hos hende. Hun lukkede ufortøvet op og saae for sig en slank ung Herre med et Par sorte Øjne og en skarp, krum Næse. Han ser fæl ud,

tænkte Værtinden, og det gjorde han ogsaa, thi det var Frants von Eichen, der kom for som en Grib at slaa sine Kløer i sit Offer, Niels Sander. Glad var Værtinden nu ved med Sandhed at kunne sige, at Monsieur Sander var gaaet ud for over en Time siden og ikke vendt tilbage. Ikke des mindre blev Huset ransaget fra Loft til Kælder til stor Ulejlighed baade for Værtinden og hendes andre logerende. Soldaterne fik et Indblik i Husets Interiør og Beboernes Garderober, som var meget generende især for Kvinderne. Underkorporalen, en højst ubehagelig Karl og en udpræget Type af Datidens raa Militarisme, gav nogle drøje Vittigheder til bedste, som drev Skamrødmen op i Værtindens Kinder. Hun tænkte, at dette var endnu værre end Doktorregimentet og protesterede af al Magt; men det nyttede hende ikke. Underkorporalen og Mandskabet slog sig til Ro hos hende, og hun maatte beværte dem. I øvrigt holdt de sig nu stille. De havde taget Post i hendes Dagligstue, som laa i det nederste Stokværk og lige ved Gadedøren. De lod Stuedøren staa paa Klem og sad nu der og lurede. Værtinden saae i Aanden Sander træde ind, og Soldaterne styrte ud og gribe ham. Hun gik hele Dagen i en saadan Spænding, at hun fik en Nerverystelse, som hun aldrig ganske forvandt.

Lieutenanten derimod gik og kom; men

hver Gang han vendte tilbage, var han mere rasende over, at Monsieur Sander ikke havde viist sig.

Frants von Eichen stod nu ved det Maal, som han længe forgæves havde higet efter. Han havde allerede i et Par Maaneder været vidende om Komplottet, thi han var bleven Adjudant hos Køller, havde vundet Oberstens Tillid og til en vis Grad hans Fortrolighed. Dog blev han, ligesom de andre Officerer, først i det yderste Øjeblik indviet i Planen, og under Aktionen var der naturligvis ingen Lejlighed for ham til at sætte sin private Hævn i Værk.

Køller havde imidlertid strax efter Dronningens Arrestation taget ham i Brug. Han havde saaledes været med ude i Stormgade, hvor han og hans Chef havde den Fornøjelse at gribe selve Formanden for Krigsdepartementet, Generallieutenant Gähler, og se hans skjønne Gemalinde springe ud af Sengen i den bare Særk. Da disse vigtige Fanger vare blevne transporterede ud i Kastellet, og Eichen kjørte derfra med Køller, sagde Obersten til ham:

»Vi have brugt os godt, von Eichen, og gjort et dygtigt Morgenarbejde; men nu tror jeg ogsaa, at vi ere færdige. Jeg misunder ellers Eichstedt, at Falkenskjold faldt paa hans Part. Den hovne Karl kunde jeg have haft Lyst til at nappe.«

»Ja,« svarede Eichen, »Listen paa Fangerne er lang nok; men dog har De glemt een Mand.«

»Hvem?« spurgte Obersten forundret.

»Monsieur Sander,« svarede Eichen.

»Struensees og Dronningens Protegé.«

»Oho, den Lømmel!« udbrød Køller. »Jeg kjender ham; det var ham, der fægtede paa de sortes Side i Theatret og flængede min Næse.«

»Det har jeg saamænd ikke vidst,« svarede Eichen livlig. »Ja, han er en fræk Karl.«

»Men hør nu,« sagde Køller, idet han greb Eichen i Armen, »det var jo ham, der tog Deres Kjæreste, den søde lille Frøken Trolle, fra Dem? I det mindste har jeg hørt nogen Snak derom.«

»Den Sag er ikke til Ende endnu,« svarede Eichen, idet han blev bleg under Næsen og hans Overlæbe dirrede. »Derpaa tænker jeg ikke; men det synes mig højst uretfærdigt, at et Menneske som han, der hørte til Struensees nærmeste Kreds, blev tilsagt til Taffels, ja endogsaa har fungeret som Struensees Privatsekretær, skal gaa Ram forbi, mens adskillige, som stod den hele Klike langt fjernere, ere blevne satte fast.«

»De har Ret!« svarede Køller. »De skal have ham! Jeg skal straks paa Timen udvirke en Arrestordre imod ham, og De skal faa Lov

til at exekvere den. Hos Dem vil den Pinedød være i gode Hænder!

Med denne Arrestordre i Lommen og fornødent Mandskab havde Eichen saa skyndt sig til Sanders Bolig, men, som vi have set, fundet Buret tomt.

Sander var imidlertid der, hvor man sidst skulde falde paa at søge ham. Han sad ude i Nørregade hos Anna Frausing. I en højst nedtrykt, fortvivlet Sindsstemning var han gaaet ned ad Raadhusstræde, over Gammeltorv og videre ned ad Nørregade næsten uden at vide, hvor han var. Da faldt hans Øjne paa Frausings Hus, og han tænkte, at, venneløs og raadløs som han nu var, kunde han ikke gjøre noget bedre end at søge ind til sin gamle Veninde og udøse sit Hjerte for hende.

Hun var hjemme og hendes Moder hos hende. De vare begge forfærdede over Nattens Begivenheder, og den gamle var bekymret for sin Mand, som havde vovet sig ud. Sander kunde imidlertid nu fortælle hende, at han havde truffet Magistratsskriveren i god Behold paa Højbro, og at Frausing havde været hos ham. Beroliget ved denne Efterretning gik Madam Gjørling for at se til sit eget Hjem, og saaledes blev Anna og Sander alene.

De talte længe og fortrolig med hinanden. Anna kjendte ham ud og ind og vidste, hvorledes han skulde trøstes. Alt Koketteri var

fjernt fra hende, og hendes stærke Vilje gav hende et saadant Herredømme over hende selv, at Sander ikke anede, hvad der rørte sig i hendes Hjerte, mens hun sad der og talte saa mildt og beroligende til ham. Hun viste sig som det, hun i Sandhed var, hans hulde Veninde, og disse Timer bleve for ham som et kvægende Vindstille med Solskin efter en Orkan.

Endelig kom Frausing, som blev glad ved at se Sander.

»Nej,« udbrød han, »hvem skulde dog have tænkt for lidt siden, at De vilde gjøre noget saa fornuftigt som at søge ind til os? Nu ser De jo hel blid og god ud. Ja, Anna kan tæmme vilde Dyr, ha, ha! Hun har Grebet paa det. Alle Kattene løbe efter hende, og selv Tyras, det glubske Asen, slikker hendes Haand.«

Sander lod sig overtale til at blive til Middag og en god Stund endnu. Først da Mørket faldt paa, brød han op og gik ad Hjemmet til. Men da han naaede Amagertorv, saae han, at der var et stort Opløb i Østergade og gik derhen. Nu viste det sig, at Christian Trolle havde spaaet rigtig, da han sagde, at det vilde blive endnu galere, end det var om Morgenen; nu slog de onde Aander sig rigtig løs. En stor Skare Matroser og Sjovere, væbnede med Økser og Huggerter, havde samlet sig uden for Monsieur Gabels Hus i den moralske Hensigt

at gribe ham og hans letfærdige Datter og derefter plyndre og demolere Huset. Bordellerne havde jo trivedes slemt under Struensees Regimente, og uagtet mange af de Sædelighedens Riddere, som nu stormede løs paa Gabels Hus, vare Døgenigter og liderlige Karle, mente de ny Magthavere dog, at deres Gjerning var fortjenstlig, og lod dem derfor en Stund have frit Spillerum. De bleve ikke tammere ved al den Vin, de fandt i Kælderen, og de bleve bravt førte an af en Mand i en fin Pels og med en galloneret Hat paa Hovedet. Det var Beringskjold, der i denne Nat rasede som en sand Djævel. Han begyndte Værket med at knuse Lygten over Gabels Hus, idet han raabte: »Dette Hus gives til Pris!« Det var det første. men over tresinstyve Huse bleve i Løbet af fire og tyve Timer givne til Pris og plyndrede, mens de ulykkelige Skjøger bleve udjagne og mishandlede.

Oprørt stod Sander og saae paa det vilde Skuespil. Kanapéer, forgyldte Stole og Spejle, Vaser, Sengklæder, ja endogsaa Kakkelovne bleve dels kastede ud ad Vinduerne, dels udbaarne. Da fik han et Puf af en munter Matros, som bar den forreste Ende af en Bærebør og raabte til ham:

»Undskyld, gode Herre, vi flytte!«

Derved blev Sander dreven hen til en

Gadelygte og opdagede ved dens Skin sine gode Venner Londemann og Clementin.

»Det er oprørende,« sagde han.

»Men alligevel uhyre morsomt,« sagde Clementin.

»Nu,« sagde Londemann, »Sagen er Skam alvorlig nok. Jeg ser deri Folkets Majestæt, som har rejst sig i sin Vælde og tager Hævn.«

»Sig hellere Djævelens Majestæt,« svarede Sander heftig, »og Fanden kunde aldrig ønske sig nogen bedre Repræsentant end Beringskjold, den Skurk.«

»Tag det med Ro, Brorlille,« sagde Clementin; »men nu har jeg ogsaa faaet nok deraf; kom, lad os gaa!«

De fulgtes ad ned ad Kjøbmagergade, indtil de kom til en Vinkjælder, som hed De tre Rømere.

»Kom,« sagde Londemann og standsede, »lad os gaa ned og tage vor Aftensmad her!«

»Naa, hvorfor ikke,« sagde Sander. »Dette er i ethvert Fald bedre for mig end at sidde alene hjemme.«

Der var ikke saa faa Gjæster i Stuen. Den Illumination, som var bleven foranstaltet til Ære for Kongens Befrielse, var nu forbi, og Borgerne fandt det ikke mere rigtig trygt at færdes ude paa Gaden under Pøbelens Excesser. Dog gad de ikke gaa hjem, og de kunde trygt slaa sig til Ro i Beværtningerne, da Struensee jo havde

givet Værtshusholderne Ret til Nattesæde. De ny Magthavere indskrænkede straks den Frihed, saa at dette var en af de sidste Nætter, at Kjøbenhavns Borgere frydede sig ved den.

Sander trakterede og spiste og drak selv af Hjertens Lyst. Han var i en exalteret Stemning og blev til sidst overgiven lystig.

»Ret saa, Sander,« sagde Clementin. »Nu huer du mig bedre, end da du snakkede om Fanden ude paa Gaden.«

»Nu, Clementin,« sagde Londemann, »ogsaa vi have været rystede i vort Inderste i Dag. Det hele er alligevel forfærdeligt; hvilket Fald! Husker du, Sander, hvad jeg sagde paa Ballet om Køllers Banditsmil? Jeg følte rigtig; han havde Mord i sine Tanker. Aa, I skulle faa at se, de slæbe nok Struensee til Skafottet!«

»Gjøre de det,« sagde Sander med et mørkt Blik, »saa vie de sig selv til evig Skjændsel.«

»Og den stakkels Dronning, som nu sukker bag Kronborgs skumle Mure,« vedblev Londemann, dobbelt blød om Hjertet ved al den Vin, han havde nydt, »hvad vil der blive af hende? Ikke ti tusinde Rømere, fyldte til Randen, kan udslette Dronning Mathildes Billede af mit Hjerte. Husker du, Clementin, det skjønne Vers i Adresseavisen, da hun for tre Aar siden var i Theatret og blev hyldet med en Jubel, som ingen Ende vilde tage:

Forønskte Dag blandt Aarets første Dage,
vi saae vor Dronning til Thaliæ Tempel drage.
Af Vivats Frydeskrig blev Munden aldrig træt,
langt mindre Øjet saae sig paa Mathilde mæt.«

»Hold op, Londemann,« sagde Clementin. »Sander græder allerede.«

»Nej, bliv hellere ved,« sagde Sander med et straalende Blik. »Hvert kjærligt Ord om Dronning Caroline Mathilde er som Balsam for mit bedrøvede Hjerte. Danmark har aldrig haft bedre Dronning end hende.«

»Raab det ud paa Gaden, om du tør,« svarede Clementin. »Nu, Sander,« vedblev han, »hvem har ikke, naar alt kommer til alt, Medlidenhed med hende? Men saaledes som du knytte vi ikke vore Hjerter til nogen jordisk Dronning; det vilde være os, Musernes Dyrkere, uværdigt. Thalia er vor Dronning; hun vil aldrig blive stødt fra Tronen og Kunsten vil evigt leve.«

»Du er stor i Aften, Clementin,« sagde Londemann; »men du glemmer, at Sanders Dronning og hendes Ven tog hans glimrende Fremtid og hans Velfærd med sig i Faldet.«

»Vist ikke,« svarede Clementin, »da ikke hans Gaard og vel heller ikke hans Brud.«

»Nej,« sagde Sander, »Gaarden er sikker, og Bruden haaber jeg at bjærge.«

»Det var Ret,« sagde Clementin, »bare ikke forknyt! Hold Bryllup, saa snart du kan; og

faar du din Afsked, saa træk dig tilbage til din landlige Idyl.«

»Min Afsked,« svarede Sander, »den tager jeg selv. Jeg vil ikke tjene de Niddinger, som lagde Haand paa Struensee og knuste Dronningens Hjerte. Heller ikke vil jeg endogsaa kun med et Pennestrøg hjælpe til at udslette Struensees store Værk. Vær vis paa, at det vil nu ske. Alle Baand, som Struensee har løst, ville nu igjen blive strammede, og Folket vil blive, hvad det var før, en Flok af Trælle.«

»Lad Jordens mægtige om det,« sagde Clementin. »Jeg vil være lige glad, om de saa annullere alle Struensees Kabinetsordrer. Bleve vi en Smule gladere ved dem? Der kom kun Fortræd og Spektakel ud deraf. Lad os bare komme i de gamle Folder igjen; i dem trives vi bedst.«

»Tænk alene paa din Brud, Sander,« sagde Londemann, »og se at faa hende bjærget.«

»Hvordan?« spurgte Sander. »Du veed jo at vi ere bundne til at vente i to Aar.«

»Gjør et Kup,« sagde Clementin med et Smil. »Det ligger nu i Luften. Tag hende og løb af med hende!«

»Det er lettere sagt end gjort,« svarede Sander. Et Glimt i hans Øjne viste, at den Tanke et Øjeblik fængede; men han rystede paa Hovedet og sagde: »Nej, vi maa staa ved vort Ord, og hun vil aldrig indlade sig paa sligt.«

»Du maa vide det,« sagde Londemann. »Der

er ellers noget i de Øjne — hvorledes skal jeg beskrive det? Et Glimt af den gamle Helteaand i Slægten? For Pokker, Sander, kunde hun overhovedet indlade sig paa at trodse Opinionen, idet hun forlovede sig med dig eller rent ud sagt, — nedlade sig til at elske dig, hvorfor skulde hun da ikke kunne gjøre det næste Skridt?«

»Nej, nej, Londemann,« udbrød Sander, »du miskjender hende. Hun er dybtfølende, varm og trofast, men ogsaa øm over sin Ære. Hun er ingen Julie.«

»Og du ingen Romeo, som det lader,« faldt Clementin ind.

»Aa,« udbrød Londemann, »det er tankeløst af os at ville ophidse Sander til en gal Streg. Priset være hans ædle Fæstemø for hendes Dyd og Blufærdighed! Aldrig, Clementin, glemmer jeg det Syn, da jeg i Gaar, den skæbnesvangre Nat, saae hende træde ind i Salen som Psyche og Kjærlighedens Flamme tændes i hendes dejlige Øjne, da hendes Blik faldt paa ham der! Kom, lad os tømme dette Glas til hendes Ære!«

Det gjorde de, Sander med blussende Kinder og Ild i sit Blik; og de tømte mange Glas. Vinen gød Varme i deres Blod, gav deres Tanker Flugt og deres Ord Vinger. De glemte Dagens Tragedie og rystede alle Sorger af sig; de opfriskede gamle Minder fra de Dage, da Sander var deres Lavsbroder og arbejdede med dem i Kunstens Tjeneste ved at spille Leander

og andre Elskovsroller. De fremsagde Replikker, den ene tog den anden, og de gav Brudstykker af Holbergs Komedier, mens de andre Gjæster standsede al Samtale, lyttede dertil og gav deres Bifald til Kjende ved Haandklap. Til sidst fremsagde Sander følgende Replik af et den Gang yndet Stykke: »Det uventede Møde«:

For evig jeg tilbede skal
den dejlige, som mig indtager,
alene hun, mit Hjertes Valg,
den Skjønhed har, den Ynde, mig behager.
Omsonst gjør Venus selv Forsøg hos mig
for Elskovsilden i mit Bryst at slukke;
O, Rezia, min Sjæl, som kun er fuld af dig,
kan ej for nogen anden sukke.

Han gjorde det med en saadan Ild og ægte Pathos, at Londemann faldt ham om Halsen og kyssede ham.

»O, Sander,« udbrød han, »vend tilbage til os! Der er din rette Plads.«

De sang Viser og fortsatte det lystige Lag, længe efter at de andre Gjæster havde forladt Stuen. Først henad Morgenstunden brød de op, Sander fulgte Londemann hjem og blev en Stund hos ham. Han udøste sit Hjerte for sin gamle Ven, som trøstede og opmuntrede ham.

»Tab ikke Modet,« sagde Londemann til ham til sidst. »Gud vil give dig Lykke.«

»Jeg veed det ikke,« svarede Sander, »men jeg vil gaa min Skæbne i Møde som en Mand.«

»Derom tvivler jeg ikke,« sagde Londemann; »men gaa nu først hjem og se at faa dig en god Søvn.«

Sander trykkede hans Haand og gik. Londemann blev et Øjeblik staaende i Gadedøren og saae efter hans ranke, stolte Skikkelse, som skred rask ned ad Gaden, idet Sneen knirkede under hans Fødder. Figurens Omrids tegnede sig skarpt paa den snebelagte, hvide Grund, over hvilken den gryende Dag lagde sit blaanende Skjær. Der var noget isnende ved det Syn, eller maaske var det kun Kulden, som rystede Londemanns ved to gjennemvaagede Nætter og saa megen Sindsbevægelse angrebne Nerver; men han gyste, og idet han saae Sander forsvinde omkring Hjørnet af Kjøbmagergade, tænkte han: hvilken Skæbne mon han gaar i Møde? Gud være med ham!

Saa lukkede han Døren og søgte Sengen; men Sander gik ikke ad Hjemmet til for at sove. Saa varmt rullede Blodet i hans Aarer, at han indaandede den skarpe Frostluft med Vellyst. Det var blikstille, og den dalende Morgenstjerne blinkede ned til ham fra den klare Himmel. Han følte Trang til at slippe ud af de trange Gader og røre sig i Guds fri Natur, hvor øde den end var. Naar han kun var saa heldig at slippe ud. Struensee havde holdt Nørreport aaben om Natten, men nu var den sagtens lukket og Vagtholdet skærpet.

Det viste sig imidlertid, at Porten var aaben; der rullede netop nogle Kareter og et Par Rustvogne igjennem den Sander gik hen til Vagten og spurgte Lieutenanten, som stod udenfor, hvad det var for et Vogntog.

»Det er Dronningens Suite,« svarede Lieutenanten, »og hendes Bagage, som sendes efter hende til Kronborg.«

»Ja saa,« sagde Sander, »saa skal hun dog have et Hof om sig og altsaa behandles anstændig.«

»Aa,« svarede Lieutenanten, »de kunne saamænd holde hende strengt nok alligevel.«

»De ere vist grusomme nok til at gjøre det,« sagde Sander. »Hvor forfærdelig haardt har Skæbnen ikke ramt hende!«

»Sandt nok, min Herre,« svarede Lieutenanten, »men det er ikke raadeligt at tale højt derom nu.«

Opmuntret ved den Sympathi for Dronningen, som dulgte sig bag Lieutenantens Ord, bad Sander om Tilladelse til at passere.

»Jeg vil kun gaa mig en Morgentur uden for Volden,« sagde han.

»Det er imod Instruxen,« svarede Lieutenanten, »men lad gaa! Dog maa De opgive mig Deres Navn, Stand og Bopæl.«

Det, gjorde Sander, takkede Lieutenanten, hilste ham høflig og gik hurtig gjennem Porten. Saa vandrede han videre gjennem Ravelinen

ad Passagen til Søerne og gik over Broen ud i Forstaden, den Gang kun en Gade med to Rækker lave, spredt liggende Huse. Langt ude var der en Beværtning, den grønne Lind kaldet, med en stor, smuk Have, hvor han i gamle Dage havde tilbragt mangen smuk Sommeraften med gode Venner. Skodderne vare endnu for Vinduerne, saa at Beboerne formodentlig laa i dyb Søvn. Han gik ind i Haven og ned til en Bænk, som stod ved et Bord under et Par Grantræer i en Afkrog, og som ikke var synlig fra Huset. Han fejede Sneen bort af Bænken og Bordet, satte sig der med Armene hvilende paa Bordet og hensank i Grublen. Han tænkte:

Løbe bort med hende og paaføre hende usigelige Lidelser, maaske ligefrem Sult og Nød? Nej, det gjør jeg aldrig! Det skulde da være, at de gamle brød deres Ord og tvang os til den fortvivlede Udvej. Det er saamænd ikke utænkeligt; den Kontrakt kan jo ogsaa blive annulleret under det ny Voldsregimente; jeg venter mig alt muligt af Oberstinden; men Charlotte og jeg maa holde os passive og først se, hvad den nærmeste Fremtid vil bringe. Jeg brænder af Længsel efter at faa hende i Tale; men det lykkes vel nok, naar der er kommet lidt mere Ro i Tingene.

Han udmalede sig deres Fremtid, saaledes som den kunde blive, naar han havde fæstet Bo paa Teglgaard og levede der som Bonde. Han

saae den lave, straatækkede Gaard med de smaa Vinduer for sig. Charlotte sad paa Bænken under den store Rosenbusk ved Huset, hvor han saa ofte havde leget som Barn. Hendes Skjød var fuldt af røde Roser, og hun bandt en Krans af dem, idet hun af og til saae op paa ham med sit kjærlige, yndige Smil. Aftensolens Glans faldt over hendes gule Haar og de glødende Roser. Han syntes endogsaa at høre hendes Stemme; hvad var det, hun sagde? Men nu sank hans Hoved ned paa hans Arme og han faldt i Søvn.

Synet fulgte med ham til Drømmenes Land, men det blev uroligt og forvirret. En Mængde Skikkelser viste sig for ham med taagede Omrids. Pludselig viste Beringskjolds lumske Ansigt med de glødende Øjne sig bag Charlotte, og i det samme forvandledes Roserne til en Strøm af Blod, som flød ned ad hendes Kjole. Dronningen og Struensee kom ilende hen til dem, fulgt af en stor Skare Mennesker, og blandt dem var der mange kjendte Ansigter, men ikke Frants von Eichens.

Da mærkede han et Tag i sin Arm, han vaagnede, sprang op og saae sin Dødsfjende for sig med den dragne Kaarde i sin Haand.

»Følg mig,« sagde Eichen med sin skarpe Stemme, »De er Arrestant!«

Sander stirrede paa ham uden at svare, men slog Kappen til Side, saa at hans Kaarde blev fri.

»De tvivler?« spurgte Eichen med et grumt Smil. »Se, her er Arrestordren!«

Han holdt Papiret frem, Sander rev det ud af hans Haand, læste det, gav ham det tilbage og sagde:

»Det har sin Rigtighed; men da jeg ikke i nogen Henseende har forbrudt mig, og De udfører Arrestordren, saa er det klart, at dette kun er personlig Hævn. Kongen har der, naturligvis uden at vide det, givet sit Navn til en lumpen Streg.«

»Jeg vil ikke holde lang Snak med Dem,« svarede Eichen, »jeg vil kun sige Dem, at mine Folk ikke ere langt borte; et Stød i min Pibe, og de ville være her i et Nu.«

I dette Øjeblik sprang Sander frem, rev Sølvpiben, som hang i en Kjæde ved et af Eichens Knaphuller, af, traadte hurtig tilbage og sagde:

»Saa, nu har De ingen Fløjte at spille paa, og da jeg ikke kan høre en Lyd, saa antager jeg, at Deres Folk maa være temmelig langt borte.«

Det vare de ogsaa. Eichen, som næsten i et Døgn forgjæves havde søgt efter Sander i Byen, var endelig, ved at forhøre sig i Nørreports Vagt, kommen paa Sporet. Hidsig forfulgte han det, men tabte Traaden og vendte om. Hans Folk vare paa Tilbagevejen, mens han langsomt fulgte efter, forbitret over sit

Uheld. Da opdagede han det Spor, som Sander havde efterladt i Sneen, da han gik ind i Haven. Eichen fulgte det og jublede i sit Hjerte, da han opdagede sit Offer. Men tillige forbandede han sin Uforsigtighed, at han havde skilt sig fra sit Mandskab. At Sander vilde vove at modsætte sig en af Kongen egenhændig underskreven Arrestbefaling, havde han dog ikke tænkt sig. Han tog lidt fastere om Fæstet paa sin Kaarde og stod og stirrede paa Sander.

»Nu vil jeg sige Dem noget!« sagde Sander. »Jeg lader mig ikke tage; De skal ikke faa den Triumf at slæbe mig i Hullet. Dog vil jeg nødig slaas med Dem. Jeg har lovet Charlotte, at jeg ikke vil besmitte mine Hænder med Deres Blod. Er der et Gran af Fornuft i Dem, saa lader De mig gaa. Enkedronningen er vist lige glad, enten hun faar min Ringhed lagt i Bolt og Jærn eller ikke; hun har sandelig faaet sin Hævntørst mættet; men hvis De ikke vil høre mig, saa —«

I det samme lagde han Haanden paa Fæstet af sin Kaarde; men inden han fik den dragen, foer Eichen ind paa ham og jog sin Kaarde gjennem hans Hjerte. Sander udstødte et Raab, gjorde et Spring og faldt næsegrus til Jorden, hvor Sneen farvedes rød af det udstrømmende Blod. Han rejste sig halvt, saae paa Eichen med et bristende Blik, sank atter

om og udaandede med et Suk. Der laa han bleg, mens de røde Roser, som han havde drømt om, blussede i Sneen omkring ham.

Eichen, som havde drejet sin Klinge i Stødet og atter trukket den ud, stod med den blodige Kaarde i Haanden og stirrede paa Liget. Hans første Følelse var den mættede Hævntørsts Fryd; men han kom hurtig til Besindelse og overvejede, hvad han nu skulde gjøre. At vække Folkene i Huset, føre dem ned til Stedet og forklare dem, at Fangen selv havde forskyldt sin Død, fordi han truede med at sætte sig til Modværge, vilde sagtens være klogest. Derved, at han vedkjendte sig sin Daad, gav han den Skinnet af, at han kun af Tjenesteiver havde handlet, som han gjorde og altsaa for saa vidt havde en ren Samvittighed. Men alle vidste, at han var den dræbtes dødelige Fjende og hvor meget han havde at hævne. Hans onde Samvittighed lammede ham, Tanken om Angivelse og en nærmere Undersøgelse ængstede ham. Sanders utrukne Kaarde, som laa under ham, viste, at han ikke var falden i Kamp, men værgeløs myrdet. Et Øjeblik tænkte han paa at tumle med Liget for at give Sagen et andet Udseende, men pludselig vendte han sig bort og ilede med Rædsel derfra, idet han tørrede Blodet af Klingen med sit Lommetørklæde og stak den i Skeden. Der var intet Menneske at se og alt i Huset roligt; han

maatte tro, at han baade var kommen og nu gik uset. Naar han kun selv tav stille, vilde det blive en evig Hemmelighed, hvorledes Niels Sander var kommen af Dage.

Dertil besluttede han sig altsaa, gik rask til, indhentede sine Soldater tæt ved Byen og førte dem tilbage til Kasernen. Derpaa gik han til Køller og afgav den Melding, at Monsieur Sander maatte være undsluppen. Han havde i fire og tyve Timer ikke været i sit Logi og trods al Eftersøgning andre Steder ikke været til at finde.

»Av,« sagde Køller »der fik De en lang Næse! Men jeg kan trøste Dem med, at De ikke vilde have faaet stor Tilfredsstillelse af at nappe ham. Jeg hører, at der ikke er rejst nogen Anklage mod ham; men det forstaar sig, han var vel nok kommen til at sidde i Kastellet en lille Stund og suge paa Labben der!«

Nu vil han blive bedre gjemt, tænkte Eichen; der vil blive Ligfærd i Stedet for Brudefærd!

TYVENDE KAPITEL.

HOS DEN DØDE.

Den næste Formiddag sad Charlotte Trolle alene i sit Værelse paa Slottet. Hun var endnu rystet i sit Inderste af Katastrofen og græd sine modige Taarer ved Tanken om sin elskede Dronnings bratte Fald. Saa meget rigeligere flød hendes Taarer, fordi hun paa selve Ulykkesdagen havde maattet tvinge dem tilbage. Det forholdt sig ikke saa, at hun havde faaet Stüearrest. Hun var tværtimod bleven tilsagt til Kur hos Enkedronningen og der bleven behandlet med Naade. Den havde imidlertid isnet hendes Hjerte; thi der var blevet sagt Ord til hende om at vende tilbage til fornuftige Tilstande og vise sig sin Familie værdig, som ikke kunde misforstaas. Man ventede af hende, at hun vilde hæve sin plebejiske Forlovelse. Hvor vilde hendes Moder ikke juble ved Efterretningen om Struensees og Dronningens Fald! Hun var Enkedronningen varmt hengiven

og vilde sikkert faa kraftig Hjælp hos Landets ny Regentinde, naar det gjaldt at holde Adelsskjoldet rent for borgerlig Besmittelse.

Mørke og tunge Tider forestod, og dog maatte hun med hele denne Byrde af Sorg og Ængstelse paa sit Hjerte vise et glat Ansigt, møde ved Taflet, ja, endogsaa gaa i Theatret! Hvorfor ikke? Kongen havde jo baade ved at modtage Folkets Hyldest fra Altanen og ved senere paa Dagen at kjøre gjennem Byen i Gallakaret med Arveprinsen viist, at Dronningens Vanære i hans Øjne var en Triumf. Kongen? Nej, de andre, i hvis Hænder han nu var falden, og som bestemte alle hans Handlinger. Hoffet havde altsaa ikke undset sig ved samme Dag, som Tronarvingens Moder var bleven fængslet og bortført som en Forbryderske, at gaa i Theatret! Mon det Stykke, der blev opført, »l'obstacle de l'amour«, var blevet valgt med Hensigt? Kongen blev modtagen med voldsomme Vivatraab og Haandklap. Aldrig i sit Liv havde Charlotte været saa oprørt, som i dette Øjeblik. Selv om Caroline Mathildes Brøde var nok saa stor, saa var dette dog skamløst. Det er en slet Fugl, som besudler sin egen Rede, siger Ordsproget, og deri gjorde de sig nu alle skyldige lige fra Enkedronningen og ned til den ringeste Stodder. Hoffet, Folket, alle vare vanvittige; ja, det vare de, og hun var selv nær ved at blive det.

Havde hun nu kun haft sin Ven ved sin Side og kunnet græde ud ved hans Bryst! Hvor mon han var? Hvorledes skulde hun faa Bud til ham?

Som hun sad og grublede derover, traadte hendes Kammerjomfru ind og meldte Madam Frausing. Forundret rejste Charlotte sig; hendes Følelser ved at skulle modtage Sanders Veninde vare ikke behagelige. Hvad mon hun dog vilde?

Anna traadte ind uden Hast; men hun var bleg, og i hendes Blik var der noget, som forskrækkede Charlotte.

»Frøken,« begyndte hun, men saa kvalte Sindsbevægelsen hendes Stemme.

»Gud, hvad er det?« udbrød Charlotte, idet hun hurtig gik hen til hende.

»Jeg har en sørgelig Efterretning at bringe Dem,« sagde Anna, idet hun greb Charlottes Haand; »Sander —«

»Er der tilstødt ham nogen Ulykke? Er han arresteret?« raabte Charlotte.

»Fat Dem paa det værste,« sagde Anna; »han er død.«

»Død!« raabte Charlotte.

»Ja,« sagde Anna, »skændig myrdet, vi vide ikke af hvem.«

Charlotte stirrede paa hende, brast i en vild Latter og sank derpaa bevidstløs om i hendes Arme. Anna gjorde ingen Allarm og

kaldte ikke paa Kammerjomfruen. Hun bar Charlotte hen til Kanapéen og lagde hende der, fik fat i et Haandklæde, dyppede det i koldt Vand og lagde det paa hendes Hoved. Omsider kom Charlotte til Bevidsthed, rejste sig op og stirrede paa Anna, sank tilbage, idet hun gøs; men derpaa sprang hun op og raabte:

»Myrdet! Hvor og hvorledes?«

Nu fortalte Anna hende, hvor Sander var bleven funden død, med et Saar i Brystet og allerede stiv og kold. Han var først bleven fundet om Eftermiddagen. Værten havde kaldt sine Naboer til Hjælp, de havde lagt ham paa en Vogn, kjørt ham ind til Byen og afleveret Liget i Nørreports Vagt.

»En af vore Bryggerkarle kom netop forbi,« sluttede Anna, »hørte Forklaringen og gjenkjendte ham. Karlen løb hjem til os og fortalte os, hvad der var sket. Frausing og jeg løb forfærdede derud; vi lod ham kjøre hjem til os og lægge ind i vor Storstue.«

Charlotte udgød ingen Taarer og sagde ikke et Ord. Hun gik hurtig ind i sin Garderobe, kom tilbage i Pels og med Hat paa og sagde: »Kom, lad os gaa! Jeg vil til ham.«

Anna nikkede og gav hende sin Arm. De kom uhindrede ud af Slottet; men da de naaede Højbro mødte de Christian Trolle.

»Hvad Charlotte,« udbrød han, »du her paa Gaden; hvor vil du hen?«

Da Charlotte stirrede paa ham uden at svare, sagde han:

»Veed du noget om Sander? Hvor er han bleven af? Jeg kommer lige fra hans Logi; der har han ikke været siden i Gaar Morges.«

»Sander er død,« sagde Anna, og nu faldt Charlotte sin Broder om Halsen og brast i voldsom Graad.

Det var en Lykke for hende, at hendes Sorg fik Luft i denne Taarestrøm; men Christian blev saa rystet ved Dødsbudskabet, at han i det første Øjeblik ikke kunde faa et Ord frem. Han havde angret de bitre Ord, han lod falde ved det sidste Møde med Sander, og var gaaet til hans Bolig for at erkjende sin Uret og faa hans Tilgivelse. Nu var Døden traadt imellem; han var gaaet fra sin bedste Ven i Vrede og vilde ikke i dette Liv faa det tilgivende Ord at høre fra hans Læber.

»Kom, lad os gaa,« sagde Anna; »Folk se efter os.«

Mens de hurtig gik ad Nørregade til, gav Anna Trolle nærmere Forklaring. Han hørte paa hende i mørk Tavshed, men sagde til sidst:

»Vi behøve ikke at spørge om, hvem der har gjort det!«

»Har De nogen Formodning derom?« spurgte Anna, mens Charlotte gyste.

Trolle gav hende ikke noget Svar; men han svor i sit Hjerte, at han vilde søge at komme Morderen paa Sporet, og hvis han fik sin Mistanke bekræftet, gjøre Bod ved at hævne sin Vens skjændige Død.

Frausing stod i Porten. Han saae helt forvirret og bedrøvet ud, men fik dog de Ord frem: »Gud styrke Dem!« Anna skimtede sine Forældre og nogle af Naboerne inde i Dagligstuen, hvorfor hun undgik dem, men maatte saa føre Charlotte og hendes Broder lige ind i Storstuen.

Sander laa paa det store Bord, som stod midt i Stuen, ganske som han var bleven funden, men indhyllet i sin Kappe, dog var hans Ansigt udækket. Han var smuk i Døden; ingen Sygdom havde udtæret og vanheldet hans Træk, som vare stivnede i hele deres Livsfylde, og de vare trods hans voldsomme Død komne til Ro, idet han udaandede; der var Fred over hans blege Aasyn.

Anna fjernede sig og lod de to Søskende blive alene med den døde. Der kom intet voldsomt Udbrud af Sorg fra Charlotte. Hun gik hen til Bordet, saae paa sin Vens stivnede Træk med taareløse Øjne, strøg Haaret fra hans Pande og trykkede et Kys paa den. Men Christian græd, og hans Sorg var saa heftig, at det trods hans Venskab for Sander vilde have undret Charlotte, hvis hun ikke havde været

saa ganske optagen af at gætte den rædselsfulde Gaade: Døden. Dog blev hun omsider reven ud af sin Forstenelse, og en ny Taarestrøm lettede hendes Hjerte. Til sidst bleve de begge roligere; han fik hende ind i et Sideværelse, til hvilket Døren stod aaben, og sagde til hende:

»Nu har du set ham; lad mig nu føre dig tilbage til Slottet.«

»Nej,« svarede hun rolig, men bestemt, »jeg bliver her.«

»Her, hos Frausings?« udbrød Christian.

»Ja,« svarede hun, »hvis de ville have mig. Jeg viger ikke fra ham, førend han er gjemt i Jorden.«

»Men hvad vil Enkedronningen sige?« spurgte Christian.

»Det er mig aldeles ligegyldigt,« svarede hun. »Gaa nu ind til Frausings og spørg dem, om jeg maa blive her.«

Det gjorde han, og hun blev alene med sin døde Ven. Da Christian meddelte Frausing sin Søsters Ønske, svarede Anna: »O, saa inderlig gjerne!« Og Frausing sagde: »Frøken Trolles Nærværelse er en Ære for vort Hus, endskjønt hun ikke bliver her for vor Skyld.«

Saa talte de om Drabet, og Trolle fik at vide, at Ligsynet allerede var blevet afholdt.

»Der er ikke fremkommet den mindste Oplysning om, hvorledes det er gaaet til,« sagde

gamle Gjørling, »saa der kan næppe blive gjort noget videre ved den Sag; men en travrig Historie er det.«

»Det undrer mig ikke,« sagde Annas Moder koldt, »at det har taget en brat og sørgelig Ende med Sander. Han var alle sine Dage vild og ikke som andre Mennesker.«

»Ikke et ondt Ord om ham nu, Madam, da Døden har lukket hans Øjne og hans Mund,« udbrød Frausing forbitret. »Han var en retskaffen og god Mand, det siger jeg. Og det skal være min Bøn hver Dag, at hans Morder maa blive opdaget, rettet, parteret og stejlet!«

Da lagde Anna sin Haand i sin brave Ægtemands og lovede ham i sit Hjerte noget, som hun holdt til sit Livs Ende. Christian Trolles Øjne funklede; men han tav. Han skjulte omhyggelig for alle den Hævnplan, som han allerede havde lagt.

Charlotte fik Lov at blive, hvor hun var. Vel kom en af Enkedronningens Hofdamer kjørende og affordrede hende Forklaring over hendes Bortgang uden Tilladelse; men Forhandlingerne endte med, at hun fik den Afsked, som hun begjærede. Man sendte hendes Bagage til Frausings og var glad over, at man var bleven hende kvit.

Charlotte syslede saa med sin døde Ven og hjalp selv at lægge ham i Kisten. Hun viste i sin Sorg en Sjælsstyrke, som undrede

alle, der vare om hende. Begravelsen foregik en Morgenstund tidlig i al Stilhed. Følget var meget lille, men Londemann var dog med. Efter Jordefærden fulgte han hjem med Frausing og fik en lang Samtale med Charlotte Trolle i Enrum. Den rystede hende dybt, og hendes Taarer flød rigelig. Hun fik nu en Beretning om de sidste Timer af Sanders Liv. Hidtil havde hun ikke kunnet følge ham længer end til det Øjeblik, da han forlod Frausings. Nu var hun med, indtil den sidste Morgen gryede, og han gik ud for at falde for Morderhaand. Da forsvandt hans Spor i Mørke; men hun ønskede ikke at faa Sløret løftet. Ingen var nærmere til at gætte, hvem Morderen var end hun; men hun havde en Anelse om, at hendes Broder pønsede paa Hævn, og hun tænkte med Gysen paa den Mulighed, at ogsaa han kunde sætte Livet til.

Men ved at tale med Londemann fik hun tillige et langt dybere Indblik i Sanders Karakter og Fortid. Londemanns varme, begejstrede Ord stillede hende Sanders Værd endnu klarere for Øje; men samtidig følte hun ogsaa skarpere, hvilket Svælg der havde været mellem ham og den Samfundskreds, hvortil hun hørte; hvor stærkt udsat deres Lykke og Fred vilde være bleven af alle Hindringerne, hvis han havde levet, og at det maaske var bedst for ham, at Jorden nu gjemte ham.

Hun blev endnu et Par Dage hos Frausings, inden hun rejste hjem til Kjærsgaard. Det var et underligt Samliv, de førte med hinanden, disse to, som begge havde elsket Niels Sander. Der syntes at være en stiltiende Forstaaelse imellem dem, og hos Charlotte mærkedes ikke Spor af Skinsyge. Anna vogtede paa sig selv, bragte aldrig Sander paa Tale og viste sin sorgfulde Gjæst al Ærbødighed. Hun tænkte sig ikke Muligheden af, at det kunde komme til nogen Forklaring mellem dem, og dog skete det. Da de den sidste Aften sad alene sammen, sagde Charlotte:

»Nu hjertelig Tak, kjære Madam Frausing, for al Deres Godhed! Jeg har været Dem til megen Besvær; men,« tilføjede hun, idet hun saae paa Anna med sine store, klare, sorgfulde Øjne, »jeg veed nok, at De ikke gjorde det alene for min Skyld.«

»Hvad mener De?« spurgte Anna, idet hun rødmende saae op.

»Jeg veed,« svarede Charlotte rolig, »at han var Deres Ven, før han blev min. De havde ham engang kjær; hvis han var bleven ved Dem, saa havde han vel nu været i Live og maaske lykkelig.«

»Gud, kjære Frøken Trolle,« udbrød Anna i stor Forvirring, »hvor kan De dog sige saadan noget! Sander elskede mig ikke, og jeg

vilde desuden aldrig have kunnet tilfredsstille ham.«

»Jeg kan rolig sige det,« svarede Charlotte, »fordi jeg veed, at han elskede mig.«

»Ja,« sagde Anna, »han kunde ikke nøjes med mindre, end det bedste.«

»Det bedste?« udbrød Charlotte med et svagt Smil. »Han elskede mig, og dermed er alt sagt. Kun Gud veed, hvem af os der er bedst; jeg tænker, at det er Dem. De har været en god, lydig Datter, og De er ogsaa, kan jeg mærke, bleven en god, trofast Hustru. Jeg derimod satte mig op mod mine Forældre og trodsede alt for at vinde Lykken. Nu har jeg lidt Skibbrud, og min Ven ligger i Jorden. Det er vel egentlig mig, der er skyldig i hans Død,« føjede hun gysende til.

»Jeg veed, hvad De mener,« sagde Anna, »men jeg kan ikke tro det.«

»Og min stakkels Broder er falden i slette Hænder og bliver ulykkelig,« sagde Charlotte. »Jo,« føjede hun bittert til, »vi have rigtignok gjort vore Forældre Glæde! Men nu bliver der da kun een Mesalliance i Familien!«

»Kjære Frøken Charlotte,« svarede Anna, »at en saa ædel og højt begavet Mand, som Sander, blev optagen i Deres Familie, kunde da umulig gjøre den ringere.«

»Ak, min kjære,« sagde Charlotte, »De regner med gale Tal! Alt kommer an paa

Blodet; det kan dække over de værste Laster; men ingen Dyder kan erstatte det, hvor det mangler. Nu,« føjede hun til med et Suk, »rejser jeg hjem for at blive forligt med mine Forældre. Jeg vil blive modtagen af dem som en fortabt Datter, hvem Forsynet har reddet fra Nedværdigelse og Elendighed. Kan De ikke forestille Dem, hvad jeg vil faa at høre? Jeg vil dele Skæbne med min Dronning, hvis Ære nu bliver slæbt gjennem Skarnet.«

»Jeg kan ikke tro,« svarede Anna, »at Deres Forældre kunne være saa grusomme.«

»Jeg veed det ikke,« sagde Charlotte med blussende Kinder og et funklende Blik; »men jeg vil ikke høre det! Lade de ikke min Dronning og min Ven i Fred, saa gaaer jeg min Vej.«

Saa brast hun i Graad og sagde: »Gid jeg laa i Jorden ved Sanders Side! Jeg vilde gjerne være, hvor han nu er; jeg tror, at han har det godt, thi jeg veed, at han altid bad sin Morgen- og sin Aftenbøn.«

»Tænk ikke paa Døden,« sagde Anna. »det kan endnu blive godt for Dem.«

»Nej aldrig, hvorledes det end ellers gaar mig,« svarede Charlotte. »Jeg har nu kun eet Ønske, at Gud vil forunde mig endnu en Gang i dette Liv at gjense min elskede Dronning.«

ET OG TYVENDE KAPITEL.

VED FUGLESTANGEN.

Ikke i et Aarhundrede havde der hersket et saadant Røre i Kjøbenhavn, som i disse Dage. Hver Dag skete der noget, som holdt Folket i Aande, og det jublede ved ethvert Tegn paa, at de tro Israeliter vare blevne udrevne af Hamans Kløer, som det hed i et af de mange Skandskrifter, som nu myldrede frem.

Allerede Søndagen den 19de, inden den almindelige Takkegudstjeneste var bleven paabudt, opsendte de fleste Præster frivillig Takkebønner for Kongens underfulde Frelse, og Folket opfordredes til at hade og forbande Dronningen. Enkedronningen og Arveprinsen pristes i høje Toner som Kongens og Landets Befriere, mens Rantzau, Køller og Eichstedt bleve besungne som Helte i Kæmpevisetone.

Christian Trolle mærkede overalt, hvor han kom frem, at Sanders Mord, som under roligere Forhold ikke vilde have undladt at vække Op-

mærksomhed, nu forsvandt som en Draabe i Folkestemningens oprørte Hav. Alle hørte med den største Ligegyldighed, at Studiosus Sander var bleven funden dræbt ude paa Nørrebro. Desuden indsaa Trolle, at selv om det lykkedes ham at sætte Justitsen i Bevægelse, kunde Sagen trække længe ud, og Enden kunde, selv om Morderen hlev opdaget, endda blive, at man lod ham slippe. De ny Magthavere vilde sikkert holde deres Haand over Eichen, som havde været et af deres Redskaber ved Revolutionen; og at Eichen var Manden, derom nærede han ingen Tvivl.

Dog burde han have Vished, og han gav sig derfor nu til for egen Regning at anstille sine Undersøgelser. Charlottes elskværdige, letsindige, men rigtignok vel begavede Broder blev i et Nu til Mand. Han styrede mod Maalet uden at vakle og udviste en Skarpsindighed, som vilde have gjort en Politispion Ære.

Han gik ud til »Den grønne Lind«, lod sig vise Stedet, hvor Sander var bleven funden, og gav sig i Snak med Beboerne. Længe fik han ikke noget ud af dem; havde de set eller hørt noget, saa vilde de ikke være ved det. Det var, tænkte Trolle, Almuens sædvanlige Frygt for at blive indviklet i en farlig Sag, som lukkede Munden paa dem. Dog fik han ved sit Krydsforhør en tydelig Følelse af, at

de ikke vare saa uvidende, som de lod. Som han sad og grublede over, hvorledes han skulde faa dem til at rykke ud med Sproget, faldt hans Øjne paa Værtens tiaarige Søn som stod og gloede paa ham med aaben Mund.

»Saae du maaske noget, Søn?« spurgte Trolle, idet han pludselig greb Drengen i Armen.

»Ja,« svarede Barnet forskrækket, »jeg saae det!«

»Hvad saae du, din Hvalp?« raabte Faderen, idet han langede Drengen en paa Øret. Men Trolle puffede Manden til Side og sagde:

»Nu kan det ikke nytte eder længer at lyve; men bliv ikke bange! Jeg skal ikke melde eder og bringe eder i nogen Forlegenhed.«

»Jeg har ikke løjet,« svarede Manden; »jeg laa og sov, da Jens kom og vækkede mig og fortalte mig det. Det hele gik nok ellers for sig som et Lyn, saa selv om jeg havde været oppe og i Klæderne, vilde jeg ikke have kunnet hindre det.«

»Godt, jeg vil tro Dem,« svarede Trolle; »men lad nu kun lille Jens fortælle!«

Det gjorde da Jens, og da han var en opvakt Dreng, gav han paa sin barnlige Vis en meget anskuelig Skildring af den hele blodige Scene. Trolle fik at vide, at der ikke havde fundet nogen Kamp Sted, og at Sander var

bleven skændig myrdet og derefter forladt, uden at Morderen havde saa meget som undersøgt hans Saar. Ved at udfritte Drengen fik han et nøjagtigt Signalement af Morderen og en Beskrivelse af hans Uniform. Nu var der ingen Tvivl mere mulig; Eichen var Gjerningsmanden. Trolle gav Drengen en Daler og gik tilfreds hjem.

Han overvejede nu, hvorledes han skulde gribe Sagen an; men Lejligheden kom af sig selv. Et Par Dage efter blev nemlig Fodgarden gjenoprettet og drog under Folkets Jubel med klingende Spil ind paa Christiansborg. Til Ære for Begivenheden gjorde Gardens Officerer et Gilde hos Byens første Restavratør Marschal. Trolle, som igjen havde faaet sin Lieutenantspost, og Eichen, som paa Grund af sine Fortjenester den 17de var avanceret til Kapitain, deltog begge i Gildet. I øvrigt vare ogsaa Officerer af andre Regimenter indbudne og blandt dem Kapitain Malleville. Gildet var til Ende, og alle brød op; men Malleville, som gjerne blev rørende, naar han havde taget en Taar over Tørsten, holdt paa Eichen, og vilde endelig drikke Dus med ham. Dragonritmester von Grabe, som før havde tjent i den opløste Hestgarde, og som var en gammel Bekjendt af Malleville, kom til, og Eichen lod sig overtale til at blive.

Mens de tog Plads og lod sig bringe

Vin, stod Trolle ved Døren og lavede sig til at gaa, men tøvede dog. Han havde sine Grunde til at ønske at komme med i det Lag, men han kunde dog ikke godt trænge sig paa. Da fik Malleville Øje paa ham og raabte i sit overstrømmende Lune:

«Lieutenant Trolle, vil De være med til at tømme endnu et Par Flasker? Kom! saa blive vi fire og udgjøre en hel Kvadrille.«

Trolle modtog med Tak Indbydelsen, gik hen til Bordet og tog Plads lige over for Eichen, hvis mørke Blik udtrykte hans levende Misfornøjelse med denne Forøgelse af Selskabet. Hans skarpe Træk og skumle Blik dannede den mest skærende Modsætning til hans Gjenbos lyse, aabne, frejdige Ansigt; men mildt var Udtrykket denne Aften ikke. Der var et Glimt i Trolles Øjne og noget staalsat ved hans Smil, som gjorde Eichen ilde til Mode. De to andre Herrer hengav sig uden Bitanker til Dyrkelsen af Bakkus i godt Kammeratskab. Malleville, som havde skilt sig af med sin letfærdige Kone, levede et lystigt Ungkarleliv. I sit Ydre var han pillen som et Æg, havde sirlige Manerer, hans fine, sydlandske Træk vare meget bevægelige, og hans brune Øjne spillede af Liv. Hans Gjenbo derimod, Ritmester Grabe, var en solid Meklenborger, firskaaren og drøj. Hans rødlige Haar, blege, oppustede Ansigt og lyse, dorske Øjne gjorde ikke noget til-

talende Indtryk, men vilde dog have vakt Forestillingen om et fredeligt Temperament, hvis ikke tre Ar, af hvilke det ene over Kinden var meget dybt, havde vidnet om hans blodige Bedrifter. Han var en Duellant af første Skuffe, vidt kjendt og frygtet.

»En glorværdig Dag denne,« udbrød Malleville, da han havde fyldt sine Gjæsters Glas. »Det var en sand Øjenslyst at se Garden rykke ind. Nu begynder der dog igjen at blive anstændigt paa Slottet; før lignede det en Kro, fuld af Landstrygere og Svin. Hestgarden bliver da sikkert ogsaa gjenoprettet.«

»Vist gjør den det,« sagde von Grabe med et Nik; »men vi skulle have Heste, og det tager Tid.«

»Nu,« sagde Malleville, »andet mangler der heller ikke. Vel dekreterede Struensee, at al Memoire om Garden skulde udslettes af Hæren, men han glemte at brænde Fanerne og Uniformerne, ha, ha! Folkene kunne strax krybe i Klæderne og Regimentet rykke ud med fuld Glans. De førte Deres Kompagni smukt, von Eichen!«

Eichen bøjede Hovedet, men gav intet Svar; Christian Trolles stirrende Blik fængslede ham dæmonisk.

»Ja,« vedblev Malleville, »nu er det igjen Moro at leve her i Kjøbenhavn. Den 17de

Januar har renset Luften som en velsignet Torden. Som Kammerherre Suhm siger i det prægtige Brev, han har skrevet til Kongen: »Hvo ophøjer og ærer ikke denne herlige Nat? Tilkommende Homerer og Virgiler ville besynge dig. Saa længe danske og norske Helte ere til, skal Julianes og Frederiks Ros vedvare« — og som en Poet skrev:

Julianes Ros, saa længe Verden staar,
langt Semiramiders overgaar.

Det er storartet, skjønt! Men mine Herrer, der er ingen Humør i Dem i Aften; og De, Trolle, har jo endnu ikke rørt Deres Glas. Kom, nu ville vi som Brødre drikke paa godt Kammeratskab.«

De tog deres Glas, Trolle klinkede med Malleville og Grabe, tømte det og satte det fra sig.

»De klinkede ikke med von Eichen,« sagde Malleville.

»Nej,« svarede Trolle, »jeg drikker ikke med den Herre; jeg vil intet Kammeratskab have med ham.«

Eichen, som havde løftet sit Glas for at klinke med Trolle, satte det fra sig, idet han saae til ham med et sky Blik.

»Oho!« udbrød Malleville. »Jeg Dosmer, som glemte, at de to Herrer have været paa en spændt Fod. Jeg har hørt noget om den Historie, Trolle! De holdt nok med Deres

Søster; men von Eichen er jo i den Sag den fornærmede Part. Det var smukt af ham, at han vilde drikke med Dem og meget uforsonligt og fornærmeligt af Dem, Trolle, at De afviste ham saa brusque.«

»Jeg kan ikke tro,« svarede Trolle langsomt og med Vægt, »at det var Kaptajn von Eichens alvorlige Mening at drikke Broderskab med den myrdede Niels Sanders Svoger; han vover ikke en saadan Tilnærmelse.«

»Eichen,« udbrød Grabe, idet hans sløve Øjne fik Liv, »lader De den sidde paa Dem?«

Eichen blev dødbleg, men sagde ikke et Ord.

»Trolle,« sagde Malleville, »har De sluttet Dem til os for at yppe Strid? Hvis De ikke gjør Eichen en Undskyldning for de stærke Ord, De der brugte, saa —«

»Jeg forlanger det ikke,« sagde Eichen uventet sagtmodig. »Lieutenant Trolle har siden Monsieur Sanders ulykkelige Død været i en næsten utilregnelig Sindstilstand; jeg vil ikke tage det saa nøje med, hvad han siger.«

»Trolle er min Sjæl ikke gal,« sagde Grabe; »og han sagde: vover ikke! Deri ligger en Beskyldning for Kujoneri.«

»Det just ikke,« sagde Trolle, »skjønt den Mand, som stjæler sig fra sine egne Gjerninger, tør man tiltro alt; men Kapitain von

Eichens egen Samvittighed maa have sagt ham, hvorfor jeg brugte det Udtryk.«

»Forklar Dem nærmere, Trolle,« sagde Malleville; »hvad mener De?«

»Aa,« sagde Eichen med et sygeligt Smil, »jeg gætter, hvad han mener. Han tror, at jeg har dræbt Monsieur Sander. Jeg blev nemlig kommanderet ud for at arrestere ham; men jeg fandt ham ikke. Han maa være raget i Klammeri med nogen, som har gjort det af med ham.«

»Hvad siger De dertil, Trolle?« spurgte Malleville.

»At Kapitain von Eichen er en Løgner og en Skurk,« svarede Trolle med et funklende Blik.

Da sprang alle op, og Grabe raabte:

»Gudsdød, den Sag kan kun afgjøres paa een Maade!«

»Naturligvis,« sagde Eichen uventet fattet og rolig. »De maa give mig Oprejsning, Trolle! Behag at opgive Tid og Sted.«

»Lad det være i Morgen tidlig Klokken otte ved Fuglestangen nord for Jagtvejen, om det passer Dem,« sagde Trolle.

»Ganske som De vil,« svarede Eichen. »Vil De være min Sekundant, Malleville?«

»Ja,« svarede Malleville, »jeg bør staa Dem bi; det er jo mig, der ved min Taktløshed har bragt Dem i denne Klemme.«

»De har intet at bebrejde Dem,« sagde

Trolle. »Denne Affære er uundgaaelig. Jeg vilde have fremtvunget den, om jeg saa skulde være bleven nødt til at give Kapitain von Eichen et Ørefigen for Fronten af hans eget Kompagni. Ritmester von Grabe, vil De gjøre mig den Ære at være min Sekundant?«

»Med største Fornøjelse,« svarede Ritmesteren. »De er en Mand, som gaar lige løs paa Maalet, og det har min Respekt.«

»Hvilke Vaaben vælger De, Trolle?« spurgte Malleville.

»Pistoler,« svarede Trolle.

»Pistoler?« udbrød Kapitainen i en betænkelig Tone. »Det er en fordømt ny, engelsk Skik og meget morderisk.«

»Jeg er bleven noget engelsk under Dronning Caroline Mathilde,« svarede Trolle. »Gud beskjærme hende og forbandet være hendes Fjender!«

»Trolle!« raabte Malleville, idet han forskrækket løftede sin Haand.

»Det er Oprør!« sagde Eichen med dirrende Stemme.

»Vil De maaske angive mig, Malleville, for at hytte Deres Ven, von Eichens Skind?« spurgte Trolle.

»Det vil Kapitain Malleville ikke gjøre,« sagde Grabe med Vægt; »men Lieutenant Trolle, det var en meget uklog Ytring af Dem

og ganske overflødig. Hvad har Dronningen med denne Sag at gjøre?«

»Mere, end De tror,« svarede Trolle skarpt. »Altsaa Pistoler, og jeg foreslaar en Distance paa femten Skridt for Opstillingen. Vi avancere hver fem Skridt —«

»Kun femten Skridts Distance!« udbrød Malleville, »det er fordømt morderisk!«

»Jeg frafalder min Ret til det første Skud,« sagde Trolle; »lad os skyde begge paa en Gang.«

»Saa bliver der Balance i Tingen,« sagde Grabe, »og der er intet at indvende derimod.«

»Mine Herrer,« sagde Malleville i en ængstelig Tone, »er en Bilæggelse af denne Strid umulig?«

»Ganske umulig,« svarede Trolle.

»Grabe,« sagde Malleville, »De er mit Vidne paa, at jeg har søgt at mægle.«

»Og paa,« sagde Eichen, »at Lieutenant Trolle paa en uhørt fræk Maade har væltet sig ind paa mig og tvunget mig til at værge for min Ære. Men lad os ikke spilde flere Ord paa Sagen. Jeg gaar ind paa de af min Modstander foreslaaede Betingelser.«

»Saa er alt i Orden,« sagde Grabe. »Om de Herrer saa synes, vil jeg levere Vaabnene. De kjender mine Pistolers Renommé og veed, at jeg er en samvittighedsfuld Mand i Æressager.«

Dette Forslag blev antaget, og derpaa bad Eichen Malleville om at gjøre ham Følgeskab hjem til hans Kvarter; men Malleville svarede: »Jeg skal strax komme. Jeg ønsker at diskutere Sagen under fire Øjne med min Kollega.«

»De vil træffe mig i mit Logi i Store Kongensgade,« sagde Trolle til Grabe, og derpaa gik han; Eichen var allerede ude af Døren.

Malleville bestilte en frisk Flaske Vin, fyldte Glassene, tømte sit og sagde derpaa:

»Grabe, dette er en fordømt alvorlig Sag.«

»Jeg skulde mene det,« svarede Grabe usædvanlig livlig. »Det gaar paa Livet løs. Endelig faa vi da en ordentlig Rencontre; det er nu længe siden. Vi gaa her og raadne i disse fredelige Tider; vi blive til Spidsborgere. Hvad lærte vi at fægte og skyde for, naar vi ikke engang tør værge for vor egen Ære? Slagsmaal have vi haft nok af, som for Exempel Bataillen i Theatret i Fjor. Et er at gaa paa som et vildt Bæst, et andet at arrangere Affæren med Forstand og Zirlighed. Ved en regulær Duel er der noget delikat, som destingerer den fra det plumpe; den er et Stykke Galanteri, Malleville!«

»Godt nok, Grabe,« svarede Malleville; men Grabe havde nu besteget sin Kjæphest og lod sig ikke saa let standse.

»En Morder,« vedblev han, »farer paa som et vildt Dyr; men en brav Duellant gaar

methodisk til Værks og dræber, ligesom Lægen, ha, ha, efter Regler.«

»Apropos,« faldt Malleville ind, »vi bør tage Regimentslægen med, jeg mener Wolff.«

»Paa ingen Maade,« svarede Grabe. »Wolff er en Nathue. Vi risikere, at han løber til Haxthausen og melder Sagen.«

»Jeg sidder netop og tænker paa,« sagde Malleville, »om ikke min Samvittighed byder mig at gjøre netop det.«

»Malleville,« svarede Grabe med megen Alvor; »De er min Ven; men hvis De gjør Dem skyldig i et sligt Forræderi og forpurrer denne smukke Affære, saa nødsages jeg til at udbede mig Æren af Deres Nærværelse et eller andet Sted, men lad det blive paa Stikkaarder!«

»Grabe,« udbrød Malleville, »De er en sand Blodhund!«

»Vist ikke,« svarede Grabe med et bredt Smil, »jeg er det fredeligste Menneske under Solen, naar ingen træder mig for nær.«

»En Duel som den, vi nu gaa med til,« sagde Malleville, »er det rene Myrderi. Kaarden giver en smuk Lejlighed til at vise sin Vaabenfærdighed; men at stille sig op i en Afstand af kun femten Skridt som en Skive —!«

»Methoden er ligegyldig,« svarede Grabe. »Der har staaet lige saa morderiske Dueller paa Kaarder, udfægtede Haand i Haand. Ja, jeg har hørt en Historie om to Herrer i gamle

Dage, der havde fortrædiget hinanden saa længe, at de maatte have en Ende derpaa. Saa krøb de ind sammen i en stor Tønde og duellerede der. De bleve begge paa Pladsen, det vil sige i Tønden; hvad siger De til det?«

Da Malleville blev siddende tavs, vedblev Grabe:

»Ser De nu, om Trolle mener jeg, at han er en Mand, der kunde gjøre sligt, og han har aabenbart noget at hævne. Jeg tør dø paa, at von Eichen har myrdet Monsieur Sander. Han er en skummel Karl; jeg tiltror ham alt. Den onde Samvittighed stod skreven ham i Ansigtet og betænk saa, hvilken mærkværdig Sagtmodighed han lagde for Dagen og forsøgte at slippe derfra. Maaske kan Trolle ikke bevise, hvad han veed, eller han mener, at Retten har for langsom en Gang. Saa holder han selv Justits, og det kalder jeg ædelt og bravt.«

»Affæren kan komme til at svie slemt til os, Grabe,« sagde Malleville.

»Aa, hvad,« svarede Grabe, »det er jo ikke sagt, at Udfaldet bliver dødeligt; men i værste Fald faa vi kun en Smule Arrest, voila tout!«

Malleville gjorde nu ingen flere Indvendinger, og de skiltes. Malleville gik til Eichen og fandt ham i en urolig Sindsstemning, som ikke huede ham. Han gjorde Eichen ligefrem

det Spørgsmaal, om han maaske dog var skyldig i Sanders Død; men Eichen fastholdt sin Benægtelse deraf og sagde:

»Jeg tror, at jeg gaar til Chefen og melder ham Sagen.«

»Ja,« svarede Malleville, »naar De virkelig har en god Samvittighed, saa tilraader jeg Dem ubetinget at gjøre det.«

Men Eichen mente det ikke alvorlig, thi han frygtede naturligvis den Undersøgelse, som vilde følge paa.

»Nej,« sagde han til sidst, »det vil ikke nytte mig noget. Trolle vil vedblive at forfølge mig, og hvis jeg nægter at slaas med ham, vil min Stilling ved Regimentet blive uholdbar. Saa er det bedre at springe i det og faa en Ende paa Sagen.« —

Imens sad Trolle hjemme i sin Faders Gaard i store Kongensgade, ivrig sysselsat med at skrive to Breve. Det ene var til Charlotte og ganske kort; til hende behøvedes ingen lang Forklaring. Han takkede hende for al den Kjærlighed, hun havde viist ham, og tog Afsked med hende, maaske for dette Liv, men i hvert Fald for lang Tid.

Sværere faldt det ham at skrive det andet Brev, som var stilet til hans Forældre. Her maatte han gjøre Rede for hele sin Stilling og afsløre sit Forhold til Marie Reutzer. Dernæst gjorde han udførlig Rede for, hvorledes han

havde faaet Vished om, at det var Eichen, der havde myrdet Sander.

»Jeg erkjender,« skrev han til sidst, »at jeg har været meget letsindig og gjort eder stor Sorg. Jeg har bundet mig ved et bestemt Løfte til en letfærdig Kvinde, som jeg foragter, og sat et Barn i Verden, som jeg anbefaler til eders Medlidenhed; men dette undtagen veed jeg ikke af, at jeg har sat nogen Plet paa vort gode, gamle Skjold. Hvad jeg nu vil gjøre, det regner jeg mig til Ære. Jeg vil hævne Charlottes Ven og den Mand, der har været som en Broder for mig. I stødte ham fra eder; men det skal siges til hans Ros i hans Grav, at hvis I havde modtaget ham med Kjærlighed, da vilde I have vundet en Søn, som vilde have gjort eder mere Ære og Glæde, end han, som bærer eders Navn, og som skriver dette.« —

Klokken sex kom Grabe kjørende i en Postvogn og havde Pistolkassen med sig. Han fandt hos Trolle et rigt besat Frokostbord, og det Syn satte ham i godt Lune.

»Det maa jeg lide,« sagde han, idet han satte sig til Bordet og tog Servietten under Hagen; »det duer ikke at gaa til en slig Affære med en tom Mave. Hvilken dejlig Skinke og en Dyrekølle! Nu, Trolle, den Omhu, hvormed De har sørget for Anretningen, er mig et Bevis for, at De er ved godt Mod.«

»De maa gjerne føle min Puls,« svarede Trolle, idet han satte sig og skjænkede i Glassene.

»Behøves ikke,« svarede Grabe, »jeg ser, at Deres Haand ikke ryster. De spildte ikke en Draabe. Nu ville vi drikke paa god Lykke!«

»Tak,« sagde Trolle, idet han stødte sit Glas mod Grabes og derpaa tømte det. Jeg har aldrig været bange for at dø; et Pust, og Visen er ude!«

»Stop,« sagde Grabe, »saa let slipper man ikke altid. De kan komme derfra som en Krøbling og endda leve. Jeg siger: fix oder nix! Sejr eller Død!«

»Jeg føler mig aldeles sikker paa, at jeg vil fælde min Modstander,« sagde Trolle.

»Ei,« udbrød Grabe, »havde hver Mand i den danske Armé Deres Humør, saa vilde den være uovervindelig. Men sig mig nu en Ting, har De truffet Forberedelser til Deres Flugt? Jeg kan se paa Dem, at det har De ikke. En Vovehals som De tænker aldrig paa Retræten; men jeg har tænkt for Dem. Jeg har lejet Vognen for tre Dage og til at kjøre, hvorhen De vil. De er da forsynet med Penge?«

»Ja rigelig,« svarede Trolle. »Jeg kan let naa til Berlin, og min Fader vil saa sende mig Remisser. Slipper jeg vel derfra, gaar jeg i preussisk Krigstjeneste.«

»Ja,« sagde Grabe med et Suk, »De kan

sagtens, som har en rig Fader i Ryggen. Jeg havde aldrig andet at stole paa end min egen Haand og mit Vid; men nyt nu Tiden og pak Deres Kuffert!«

Det gjorde Trolle, og da han var færdig, tog han en Ring af sin Finger og rakte Grabe den. Det var ikke den Ring, som Marie Reutzer omtalte paa Maskeballet, men et gammelt Arvestykke, i hvilket der var indfattet en Diamant.

»Tak,« sagde Grabe, idet han tog den og betragtede den; »det er en meget kostbar Ring.«

»Ja,« svarede Trolle med et Smil, »De kan godt kjøbe et Par Bøndergaarde for dens Værdi; men tag den og bevar den til venligt Minde om mig!«

De vare paa Pletten til den fastsatte Tid, og de kom først. Stedet var ganske øde og laa omtrent der, hvor nu Tagensvej er. Paa Grund af den afsides Beliggenhed var det oftere benyttet til Dueller. I øvrigt stod der trods Navnet ingen Stang, men der havde for nogle Aar siden været en, som blev brugt af Kongens Falkonerer til at dressere Falkene paa.

De maatte vente næsten en halv Time; men endelig, da Solen allerede var over Horisonten, hørte de en Vogns Rumlen; den kom hurtig til Stedet, og Eichen og Malleville steg ud af den. Begge Parter hilste meget ceremonielt paa hinanden, og Sekundanterne skred til Værket.

Grabe tog Pistolerne frem, og Malleville eftersaa og ladede dem. Derpaa valgte de et Strøg paa Marken, som Vinden havde holdt temmelig frit for Sne, og afskridtede Afstanden saaledes, at Solen blev delt lige mellem Duellanterne. Disse indtog deres Plads og fik hver sin Pistol overrakt. Langsomt og taktfast gik de fem Skridt frem, mens Sekundanterne talte dem. Ved Raabet »fem!« standsede de, hævede Pistolerne, og Eichen fyrede næsten øjeblikkelig. Han haabede at komme sin Modstander i Forkjøbet; men Hastværket gjorde hans Sigte usikkert, og Kuglen strejfede kun Trolles Hatteskygge. Denne fik saaledes det næste Skud; men han tog trods Eichens forbisusende Kugle omhyggelig Sigte og ramte nøjagtig det Punkt, han havde sigtet efter. Eichen løftede sine Arme og faldt til Jorden uden at give en Lyd fra sig. De ilede alle hen til ham, Malleville løftede hans Hoved, og de saae, at Kuglen var gaaet gjennem det venstre Øje ind i Hjernen.

»Han er død som en Sild,« sagde Grabe; »det var et Mesterskud. De fik Sejr, Trolle; men nu afSted med Dem!«

Dog hastede Trolle ikke med at flygte. Han satte Grabe og Malleville ind i Sagen og fortalte dem, hvorledes han var kommen efter, at Eichen var Morderen. Da Malleville havde hørt alt, tvivlede han ikke længer.

»De har befriet Garden for en Nidding,« sagde han.

»Ja,« svarede Trolle; »men hvis jeg havde overbevist Dem forud, vilde De have vægret Dem ved at sekundere Eichen, og der vilde intet være blevet af Duellen.«

»Og,« sagde Grabe, »det var misligt at gaa til Justitsen, thi De havde kun et Barn at fremstille som Vidne. De har ræsonneret korrekt og handlet som en Mand.«

»Jeg beklager dybt, kjære Lieutenant,« sagde Malleville, »at vi nu maa skilles; men jeg haaber, at det ikke vil blive en Skilsmisse paa lang Tid. Vi skulle gjøre vort til at jævne Vejen for Dem, saa at De atter kan vende tilbage.«

Det ønskede Trolle ingenlunde, men dog takkede han Malleville for hans Velvilje, Grabe for hans Bistand, sprang op i Vognen og kjørte af Sted.

Han slap lykkelig bort; men det blev for ham en Skilsmisse for bestandig fra Fædreneland, Frænder og Venner. Han gik i preussisk Krigstjeneste og gjorde ikke sit Navn Skam undtagen i det ene Punkt, som havde tilintetgjort hans Lykke i Hjemmet. Han blev indviklet i et nyt Elskovseventyr og faldt Aaret efter i en Duel.

TO OG TYVENDE KAPITEL.

EXEKUTIONEN.

Tre Maaneder varede Struensees og Brandts Trængselstid. Tyngede af Lænker og svævende mellem Haab om Frelse og Frygt for Døden, bleve de haardt trængte fra to Sider, af deres jordiske Herres Tjenere, som vilde tage deres Liv, og af Guds Tjenere, som vilde frelse deres Sjæle. Bekjend, bekjend! lød det barske Raab til dem fra Forhørsdommerne; angrer og omvender eder, var Præsternes indtrængende Formaning. De to Syndere kapitulerede til begge Sider; de bekjendte, hvad de havde at bekjende, og de skriftede for deres Sjælesørgere med Anger og Sønderknuselse. Men Struensees Tilstaaelse trak Dronningens efter sig; dermed var hun fældet, og hendes Fjender havde naaet deres Maal, Skilsmisse og Dronningens Forstødelse. Derpaa skred de til Tragediens sidste blodige Akt, at udrydde hendes to Venner og Forbundsfæller af Jorden.

Den 28de April oprandt, den skæbnesvangre Dag, da Struensee og Brandt skulde betale Indsatsen for det høje Spil, de havde spillet. Skafottet var oprejst paa Østerfælled, og allerede ved Dagens Frembrud strømmede Folk derud, tørstende efter at se deres Blod flyde. De, som ved Rygtet om den Anger, Struensee og Brandt havde viist i Fængslet, havde begyndt at fatte Medlidenhed med dem, vare snart talte. Alt for dødeligt havde Struensee i sit Overmod saaret Folkets nationale Følelse, og dybt havde hans forvovne Gjerning grebet ind i dets inderste Liv. Den ringeste Arne var bleven berørt af den, og Beskaffenheden af Struensees og Brandts Brøde var kun alt for let fattelig. Hvad brød den menige Mand sig om, at Lovens Ord maaske ikke fuldt ud retfærdiggjorde Dødsdommen eller om formildende Omstændigheder? For hver Mand og Kvinde syntes det indlysende, at disse to Mænd, af hvilke den ene havde skubbet Kongen til Side, tilrevet sig al Magt og vanæret Dronningen, den anden lagt Haand paa Kongens hellige Person, maatte bøde med Livet.

Folket gav da ogsaa Møde i hele sin Majestæt. Klokken ni var næsten hele Fælleden opfyldt af en urolig Menneskeskare, som vedblev at voxe. Begge Kjøn, alle Aldere og Stænder vare repræsenterede. Alle, som kunde gaa eller krybe, vare vandrede derud, og de fornemme kom til Vogns eller til Hest. Der

var en hel Vognborg af Kareter, ved hvis aabne Vinduer adelige og borgerlige Damer trængte sig sammen og stirrede ud. Der var næppe blevet en Hyrevogn tilbage i Byen, og dens Gader vare saa øde for Mennesker, som om Pesten havde raset der.

Skafottet var oprejst paa det Punkt af Fælleden, hvor Jordsmonnet hæver sig og danner en lille Høj. Det var en altanformet, atten Fod høj Tømmerbygning, der ragede op som et skummelt Taarn. Oppe paa Platfonden, som var dækket af et sort Klæde, saas Blokken, og ved den stod allerede Skarpretteren og hans Haandlanger. Fire tusinde Soldater dannede i tæt sluttede Rækker Karré om Skafottet og holdt Folkemængden i Afstand.

Det var klart Vejr, dog med ilende Skyer, som en skarp Vind jog over Himlen. Snart faldt der Skygge paa det bølgende Menneskehav, snart brød Solen frem og kastede sit klare Lys over den vilde Scene. Da fik de brogede Dragters Farver Liv, og der gik Blink fra Soldaternes Vaaben. Blokken, som snart skulde farves rød af Blod, lysnede med sine Jærnbøjler. Alles Blikke fæstede sig paa den og paa Skarpretteren og hans Haandlanger, som syslede med den bredbladede, blanke Øxe og prøvede dens Eg.

Der kom stedse flere Tilskuere til, som trængte paa, og til sidst blev Trængslen saa

stor, at Soldaterne, for at værge sig mod Folkemængdens voldsomme Tryk, gjorde Front mod den og drev den tilbage. Der vankede Kolbestød, Soldaternes tyske Eder lød som en Pelotonild, der besvaredes paa bredt Dansk af Publikum, mens Kvinderne hvinede.

»Gid vi vare blevne herfra, mon frère,« sagde en Herre, hvis Pels og Hat var kommen i Fare, da Mængden tumlede tilbage og rev ham og hans Ledsager med sig. Det var Londemann, som talte, og Clementin, der svarede:

»Vi maa bøde for vor Nysgjerrighed; den er vor Skjødesynd; vi fik den fra vor fælles Stammoder Eva.«

»Ja,« sagde Londemann, »det se vi i Dag. Hvilken Masse Kvinder her er!«

»Forventningen om at se Blod flyde drager de hulde skjønne dæmonisk,« svarede Clementin, »at sige, naar de kunne nyde Skuespillet uden Fare for dem selv.«

»Jeg kan dog,« sagde Londemann, »paa Kjønnets Vegne trøste dig med, at Anna Frausing ikke er her.«

»Hvoraf veed du det?« spurgte Clementin.

»Jo,« svarede Londemann, »jeg traf før hendes Fader og Frausing. Gamle Gjørling var oppe. Hans Øjne lyste som et Par Fakler, idet han raabte til mig: »Vel mødt, Monsieur Londemann! Nu skulle vi da se Ministerdoktorens Knap springe.«

»Ja, hvilke Tider vi dog leve i,« udbrød

Clementin. »At tænke sig, at den godhjertede, fredelige Mand er bleven forvandlet til et blodtørstigt Menneske.«

I det samme lød der Hovslag og Vaabenklirren. En Skare Officerer til Hest gjorde en Runde uden om Soldaternes Karré, enten det nu skete for at indgyde Mængden, som atter trængte paa, Respekt eller for at vise sig for Folket. De bleve hilste med Vivatraab, thi Heltene Køller og Eichstedt vare iblandt dem.

Londemann stirrede paa sin Bandit, mens denne smilende hilste Mængden og viste sine lange hvide Tænder.

»De se alle saa glade ud, som om de skulle til en Bryllupsdans,« sagde Clementin; »men de have ogsaa Aarsag til at fryde sig; Guld og Naadesbevisninger regne ned over dem.«

»Naturligvis,« svarede Londemann, »de have ikke mere Medlidenhed med Struensee og Brandt, end om det var et Par Kattekillinger, der skulle druknes. Jeg har aldrig hverken agtet eller elsket Struensee; men nu, da han skal bøde med Livet, og vi vide, at han gaar i Døden som en troende og bodfærdig Kristen, kan jeg ikke andet end føle Medlidenhed med ham.«

Nu lød der en dæmpet Trommehvirvel, og der gik en Gysen gjennem dem begge. »Nu kommer de!« raabte en af Mængden, og Ordene

rullede, mange Gange gjentagne, som et stedse fjernere Ekko gjennem Folkemængden. Londemann og Clementin kunde nu se de to Kareter, som langsomt nærmede sig Skafottet. De kom op ad den Vej, som Dragonerne holdt ryddelig og vare omgivne af en stærk Kavallerieskorte. Brandts Ansigt viste sig ved det aabne Vindue i den forreste Vogn. Det var lige saa hvidt som den hvide Pels, han var iført; men hans smaa sorte Øjne tindrede. Rask steg han ud, afførte sig Pelsen og i sin nu luvslidte, grønne, guldgallonerede Hofdragt tiltraadte han sin sidste, korte Vandring.

»Han har Mod i Brystet,« sagde Clementin; »han gaar flink i Døden.«

»Men uden Værdighed,« svarede Londemann; »hans Mine er ligefrem fræk.«

Kareten kørte bort, og den anden med Struensee rullede frem. Han saae ud ad Vognvinduet og hilste endogsaa, idet han smilende bøjede Hovedet, paa en gammel Bekjendt og fordums Protegé, som han opdagede blandt Mængden. Dog var han meget bleg, Trækkene afmagrede, og hans Øjne funklede med underlig Glans.

»Han huer mig bedre end Brandt,« sagde Londemann. »Det er mærkeligt; jeg havde ventet at gjense ham i en ynkelig Skikkelse, helt sønderknust.«

En af Struensees værste Fjender syntes at

være af samme Mening, nemlig Eichstedt. Struensees Fatning mødte ham som en Bebrejdelse og irriterede ham. Den udsprang af Struensees Haab om Frelse hisset og skyldtes væsentlig hans nidkjære Sjælesørger, Pastor Balthasar Münter, som møjsommelig havde ført ham til Omvendelse og Tro. Det burde have glædet Eichstedt, som med de øvrige Magthavere havde stillet sig paa Kirkens Side og brød Staven over Fritænkerne. Men Hadet til Struensee var stærkere hos Eichstedt end enhver anden Følelse, og idet han fulgte dette onde Instinkt, red han hen til Vognen og hilste med et spydigt Smil. Struensee stirrede paa ham, saae paa Hesten og sank tilbage i Vognen, idet der gik en smertelig Trækning over hans blege Aasyn. Londemann forargedes, og dog opfattede han ikke Eichstedts Ondskab i hele dens Udstrækning. Eichstedt red nemlig en Fux, som havde været Struensees Yndlingshest; ofte havde han redet paa den ved Caroline Mathildes Side. Dette Naalestik gav Struensees ad aandelig Vej tilkæmpede Fatning det første Stød. Han var af Natur fejg, og nu gjorde Naturen sin Ret gjældende.

Imidlertid havde Brandt naaet Maalet, den sidste Station paa Vejen til Evigheden. Han stod foran Blokken, omgiven af Skarpretteren og nogle Herrer, som vare der i Embeds Medfør. Kongens Foged oplæste Dommen,

og Vinden bar snart stærkere, snart svagere den ensformige Lyd af hans Stemme ud over Folkemængden Vinden tog sig adskillige Friheder, ruskede i Domsakten og i Herrernes Parykker og Kapper, som om Luftaanderne vare Udsendinge fra en højere Magt, der misbilligede Dommens barbariske Strenghed.

Nu sønderbrød Bødlen det grevelige Vaaben og udraabte, at det skete efter Fortjeneste, hvorpaa Provst Hee med lydelig Røst tilraabte Brandt sine sidste Formaninger og gav ham sin sidste Trøst. Trods Ordenes Hellighed var der noget uhyggelig larmende ved den hele Scene.

»Vær frimodig, dine Synder ere dig forladte!« raabte Hee til sidst.

»Jesu Blod raaber for min Sjæl til Gud,« svarede Brandt, og det blev hans sidste Ord.

Han afklædte sig selv med sikker Haand, lagde Haanden og Hovedet paa Blokken, de to Hug faldt, Blodet flød, og hans Sjæl havde gjort Springet ind i Evigheden.

Med Rædsel saae Londemann og Clementin Hovedet rulle. De havde faaet nok og vilde nu helst have gaaet deres Vej; men de kunde hverken komme frem eller tilbage. De saae Struensee komme vaklende frem paa Skafottet. Med Møje var han kommen de femten Trin op ad Stigen og stod nu der med rystende Knæ. Resten af hans Mod var vegen

fra ham, da han nede i Kareten hørte de Øxehug, som gjorde det af med Brandt. Londemann lukkede Øjnene og slap saaledes for at se Struensees Henrettelse, som blev endnu forfærdeligere, fordi hans Vanmagt vanskeliggjorde Bøddelens Gjerning. Dog fik han noget at se af den sidste barbariske Scene, Legemernes Partering og Nedhejsningen i Karren, som skulde føre dem ud til Galgebakken paa Vesterbro. Der skulde de lægges paa Stejle og Hjul.

Under alt dette herskede der Dødsstilhed paa Fælleden. Der hørtes intet Triumfskrig, ingen Lyd. Alle vare slagne af Rædsel. Tavs gik Folket derfra, og Regimentsmusiken, der spillede op, da Soldaterne marcherede tilbage, lød for døve Øren.

Londemann og Clementin vandrede tilbage til Byen med den øvrige Hob, og længe sagde ingen af dem et Ord. Endelig udbrød Londemann:

»Det var grusomt, barbarisk! Enkedronningen burde have udvirket Benaadning hos Kongen. Hun maa være en ond, hævngjerrig Kvinde.«

»Det er dog et Spørgsmaal,« svarede Clementin, »om hun kunde, selv om hun vilde, hvad i øvrigt hverken du eller jeg veed. Du kan være vis paa, at hendes Makkere, Guld-

berg, Køller, Eichstedt og Ranzau have villet tale et Ord med i den Sag; de maa bære deres Part af Ansvaret. Alle raabte jo paa Struensees Blod og krævede hans Liv. Lad os være saa ærlige at tilstaa, at selv om Enkedronningen har vist Haardhed, saa er dog hele Folket medskyldig i Struensees og Brandts Død.«

Men det vilde Folket ingenlunde indrømme. Man væltede al Skyld over paa Enkedronningen, og efter Henrettelsen med alle dens Rædsler foregik der en Strømkæntring i Folkets Stemning. Den i kort Tid forgudede Juliane Marie blev snart upopulær og forhadt. Man tillagde hende de sorteste Bevæggrunde, ja senere, da Caroline Mathildes Søn kom til Roret og alt, hvad der kunde skæmme Juliane Maries Minde, fandt villige Øren, gik man endogsaa saa vidt, at man beskyldte hende for Giftmord paa Frederik VI.s Børn for at bane hendes egne Efterkommere Vejen til Tronen. Skammeligt og næsten uopretteligt blev hun bagvadsket i Danmark og hele Europa over.

Samtidig gjorde man Struensee til en Martyr for Friheden og omgav Caroline Mathilde med en Uskyldsglorie, som ikke tilkom hende. Clementin var allerede i Færd dermed paa Vejen hjem fra Skafottet.

»Gud signe hende!« sagde Londemann til sidst. »Hun havde et varmt Hjerte og var en bedre Skæbne værd; men jeg tror, at vi forsvare hende bedst ved at sige: hvor mange Kvinder tør paastaa, at de vilde have haft Kraft til at staa fast, hvor hun faldt?«

TRE OG TYYENDE KAPITEL.

I CELLE.

Den 30te Mai forkyndte Kanonerne fra Kronborg, at Dronning Caroline Mathilde forlod Danmark, forstødt af sin Gemal og sit Folk. Klokken sex om Eftermiddagen satte hun, ført af den engelske Kapitain Bride, Foden paa Fregatten Southamptons Dæk. Det engelske Kongeflag vajede over hendes Hoved; hun var nu paa engelsk Grund og atter engelsk Prinsesse.

Hendes Broder, Kong Georg, havde ikke formaaet at redde hendes Krone, og der kom ingen Hævn fra ham. Vel udrustede han en Flaade og stod paa Nippet til at erklære Danmark Krig; thi baade han og hans Folk oprørtes ved Tanken om, at de Danske havde dristet sig til at bruge Vold mod Englands Datter, hvad hun end havde begaaet; men man kom snart til Besindelse og nøjedes med at sikre hendes Person og skaffe hende kongelige

Æresbevisninger ved Afrejsen. I det attende Aarhundrede betænkte man sig dog paa at styrte to Nationer i Krig for en Helenas Skyld, saaledes som det skete i Kong Menelaos's og Prins Paris's Dage.

Frank og fri, men dybt saaret og med blødende Hjerte drog hun bort, idet hun efterlod i Danmark alt, hvad hun havde elsket. Da Skibene stod ud af Sundet, rullede en Karet med den lille Prinsesse Lovisa Augusta ad Kjøbenhavn. Det var et af de tungeste Øjeblikke i Caroline Mathildes Liv, da hendes lille Datter blev reven ud af hendes Arme; og hun maatte naturligvis efterlade Kronprinsen, som hun elskede saa højt, i sine Fjenders Hænder. Bedre Moder end hun, vidne hendes samtidige, har aldrig været til.

Længe stod hun paa Fregattens Dæk og stirrede tilbage paa Sjællands Kyst. Der efterlod hun ikke alene dem, hun elskede, men ogsaa dem, hun hadede, og som havde styrtet hende ned fra hendes høje Stade. Der blegedes nu paa Stejlen den Mands Ben, for hvem hun havde ofret alt. Mon det angrede hende? Nej, saa vidt var hun næppe kommen allerede nu. Hun havde gode Grunde til at undskylde og retfærdiggjøre sig med for sig selv. Hun nedkaldte snarere Himlens Straf over sine ubarmhjertige Fjender. Hun var hildet i det personlige Mellemværende med sine Modstan-

dere og kunde ikke se ud derover. Hun formaaede ikke at hæve sig over den Tid, i hvilken hun levede, og skjønnede ikke, at hun var falden som et Offer for den Pestaande, som det attende Aarhundredes gudsfornægtende Ryggesløshed sendte ud over Europa. Hun levede paa en Tid, da Lasten ikke længer var en Skandale, men en Mode. Klangen af de Øxehug, for hvilke Struensees og Brandts Hoveder faldt, var som et Forvarsel for Guillotinens Arbejde tyve Aar senere i Frankrig, den blodige Høst efter en forfærdelig Udsæd.

Med sin Græmmelse drog saa Caroline Mathilde til Hannover for at henleve den korte Rest af sine Dage paa det skumle, gamle Slot i Celle, forhen de brunsvigske Hertugers Residens. Dog nedsank hun ikke der i Bitterhed, Troen spirede atter frem i hendes Sjæl, og gode Aander fæstede Bo i hendes Hjerte. Hun levede der et skjønt og rent Liv, saa fuldt af Kjærlighed til alle, som vare om hende, at det har kastet uforgængelig Glans over hendes Minde.

Dog skulde hun heller ikke der blive uanfægtet. Hendes Venner omgikkes nemlig med den Plan, ved en Kontrarevolution at føre hende tilbage til Danmark. Kong Georg blev indviet i Planen, afviste den ikke helt, men vilde dog heller ikke række Haand til den.

Disse Intriger forstyrrede hendes Fred og gav hende Uro i Blodet; hun var ofte i en Tilstand af Ophidselse, som virkede skadelig paa hendes Helbred.

Dette var netop Tilfældet en af de første Dage i Maj Maaned 1775. Det var en sol-klar Dag med en frisk Foraarsvind. Træerne i Slotsparken grønnedes allerede, Fuglene sang, og Solens Straaler kastede et foryngende Skjær over det gamle Slots graa Mure.

Da gjenlød Celles Gader af et Posthorns muntre Toner, en Postvogn rullede gjennem Byen og lige op til Slottet, men standsede ved Indkjørselen. Tjeneren, som sad paa Bukken hos Postillonen, sprang af, gik hen til Vogn-døren og modtog af sit Herskab, en smuk, ung Dames Haand, en Seddel, med hvilken han gik ind til Schweizeren. Det var en Passerseddel, udstedt af Landdrosten. Uden en saadan aab-nedes Slottets Port ikke for nogen Gjæst; thi uagtet Dronning Caroline Mathilde ikke blev holdt i Fængsel her, saaledes som Tilfældet havde været paa Kronborg, var hun dog ikke helt fri i sine Bevægelser. Hun maatte ikke forlade Celle, og der blev ført Kontrol med de Besøg, hun fik. Det Ønske, som hun saa ofte havde næret, at nedlægge ethvert Tegn paa kongelig Værdighed og leve ganske ubemærket som Privatperson, fik hun aldrig opfyldt. Hun

maatte selv i sin Landflygtighed leve som Dronning og have et Hof om sig.

Dog havde Schweizeren kun alt for gode Dage; thi de vare snart talte, som gjorde noget Forsøg paa at trænge ind paa Slottet i Celle, og det var uhørt, at nogen af Dronningens fordums Undersaatter havde vovet det. Passersedlen udviste imidlertid, at det var Frøken Charlotte Amalie Trolle, som vilde besøge Dronningen, og da Tjeneren fortalte Schweizeren, at hans Herskab forhen havde været Hoffrøken hos Dronning Caroline Mathilde, blev Porten hurtig aabnet, idet Schweizeren sagde: »Nu vil Dronningen blive glad!«

Vognen rullede ind, Charlotte steg hurtig ud og blev vist op i Dronningens Forgemak. Der maatte hun imidlertid vente en Stund, fordi der var en Herre inde hos Dronningen. Omsider aabnedes Døren, og han traadte ud. Det var en høj, slank, blond Herre, hvis Sprog bekræftede, hvad hans Ydre allerede antydede, nemlig at han var en Englænder. Dog udmærkede han sig ikke ved den engelske, nationale Koldsindighed. Han var aabenbart i stor Sindsbevægelse og gjorde sig ingen Umage for at skjule det. Han saae hen for sig med et sværmerisk Blik, og der stod et henrykt Smil om hans Læber. Han sagde nogle Ord paa gebrokkent Tysk til den opvartende Kavaler, trykkede hans Haand og forsvandt.

Nu blev Frøken Trolle meldt, og strax da hun traadte ind til Dronningen, lød det Udraab hende i Møde:

»Charlotte, my darling!«*)

Dronningen slog sine Arme om hendes Hals, trykkede hende til sit Bryst og kyssede hende gjentagne Gange. Taarerne flød hos dem begge, men snart fattede de sig, og Dronningen fik at vide, at denne Rejse til Celle havde været Charlottes stadige Tanke i de forløbne tre Aar. Hun havde imidlertid ikke turdet røbe den for noget Menneske, og heller ikke havde hun vovet at omtale den i de Par Breve, hun havde sendt Dronningen. Da havde hun faaet en Indbydelse til nogle Venner i Hamburg, og den havde hun modtaget. Det havde overrasket hendes Forældre, men tillige glædet dem, fordi de deri saae et Tegn paa, at hendes Tungsind tabte sig, og at hendes Livsmod atter vaagnede. De gav hende derfor gjerne Tilladelse til at rejse, da der tilbød sig passende Rejseselskab. Hendes Hensigt med Rejsen var imidlertid ene og alene at naa til Celle, og det var nu lykkedes.

De betragtede hinanden. Charlotte fandt Dronningen meget forandret. Uagtet hendes Ansigtsfarve var sund, var hun dog bleven mere mager, Figuren slankere og Ansigtet mere

---

*) Yndling, Kjæledægge.

ovalt. Hendes Øjne syntes større, og der var mere Alvor i Blikket; men dog havde disse søde Øjne snarere vundet end tabt i straalende Glans. Hendes Holdning var lige saa kongelig som i gamle Dage, men hendes Væsen og Udtryksmaade ikke mindre lidenskabelig, saa at der kom Øjeblikke, da Dronningen blev sat til Side og Kvinden brød igjennem.

Dronningen fandt Charlotte mindre forandret, end hun havde ventet. Der var ingen dybe Spor af Græmmelse i hendes fine Træk, og den gamle Ynde var over hende. Dog aabenbarede der sig efterhaanden Tegn paa en væsentlig Forandring; hendes Smil var mindre frisk, hendes Blik af og til træt. Der laa over hendes Væsen Præget af en Resignation, som maatte være vunden gjennem haarde Kampe.

»Tak for begge dine Breve,« sagde Dronningen. »Jeg vil ellers sige dig, at de begge vare aabnede og altsaa læste, da jeg fik dem. De have sagtens været underholdende Lekture for Landdrosten og maaske for hans Frue med. De vilde næppe være komne mig i Hænde, hvis du ikke med din sædvanlige Klogskab havde undgaaet enhver Hentydning til min Stilling og den politiske Situation i Danmark. Du skrev kun om dig selv, og det skal du have Tak for! Jeg har grædt med dig over Sanders skjændige Død; men jeg har frydet mig mere end du over, at han blev hævnet.

Din Broder var en Mand; jeg ærer ham i hans Grav.«

»Det gjør hverken Fader eller Moder,« sagde Charlotte i en smertelig Tone. »De sukke over, at han ikke faldt paa Ærens Mark, som Fader udtrykker sig.«

»Aa hvad, Æren!« udbrød Dronningen foragtelig. »Hjertet var Drivfjedren i alle hans Handlinger, derfor har han min Sympathi; men let komme vi ikke gjennem Livet, vi som have et Hjerte. Ogsaa vi, kjære Charlotte, have lidt Skibbrud, fordi vore Hjerter ikke vare af Is. Vi ere strandede hver paa sin Kyst; men det var min Ulykke, som drog din efter sig. Enhver, som knyttede sin Skæbne til min, fik sin Straf. Du har sagtens undertiden ønsket, at du aldrig havde set mig.«

»Nej, Deres Majestæt,« svarede Charlotte, »at tænke det, end sige ønske det er mig ganske umuligt.«

»Hvor det Majestæt,« udbrød Dronningen, »paa dine Læber lyder koldt og tvungent i mine Øren! Nu, det skal vel til; men sig dog een Gang: Caroline, jeg elsker dig!«

Charlotte sagde det, idet hendes blege Kinder fik Farve, og hendes Øjne fyldtes med Taarer. Dronningen kyssede hende og sagde derpaa:

»Tak, det lød sødt! Men nu skal jeg sige dig Grunden til, at du ikke har faaet Svar

paa dine Breve. Jeg begyndte flere Gange paa at skrive til dig; men hver Gang stormede Fortidens sørgelige Minder ind paa mig. Jeg skrev Ting, som jeg aldrig har udtalt for noget Menneske og som jeg bør beholde for mig selv. Allermindst maatte min Broder Kongen læse det, og til ham vilde det sikkert være blevet sendt; derfor endte det hver Gang med, at jeg brændte Brevet. Kongen har ikke været mig nogen god Broder,« udbrød hun heftig; »men lad os ikke tale om ham! Sig mig nu, hvorledes det gaar dig. Falder det dig endnu lige tungt at bære Savnet af din Ven?«

»Jeg bærer det,« svarede Charlotte med et Suk.

»Ganske alene,« spurgte Dronningen, »uden Deltagelse eller Trøst fra noget Menneske?«

»Næsten,« svarede Charlotte. »Dog kan jeg mærke paa Fader, at han sørger over Sanders Død; men Christians ulykkelige Død gav ham dog det værste Stød. I Sorgen over ham kunne vi mødes uden Sky; men min Sorg er mere bitter end hans; thi jeg var dog den egentlige Aarsag til Christians Landflygtighed og Ulykke. Ak, hvor dyrt er dog ikke min korte Kjærlighedslykke bleven betalt!«

»Men du vilde dog ikke være den foruden, vilde du vel?« spurgte Dronningen, idet hendes Øjne funklede. »Mener du det, saa er du kommen videre end jeg. Jeg strider imod, men

idelig lider jeg Nederlag. Ingen veed det; jeg udfægter min Strid alene. Min Sjælesørger, den gode Pastor Lechsen, tror, at jeg er færdig med Verden. Nej, endnu kan mit Hjerte banke med Feberild. Jeg higer efter at slippe ud af dette Fængsel — thi det er det dog egentlig — og vende tilbage til min Trone, gjenvinde og gjense mine Børn, ja, især det sidste!«

»Er der Tale om det?« udbrød Charlotte meget forundret.

Dronningen greb hendes Haand og sagde, idet hun dæmpede sin Stemme:

»Dig tør jeg sige det, fordi du er tavs og tro. Saae du den Herre, som gik herfra, da du kom? Nu, det er Sir Nathanael Wraxhall, en Landsmand af mig. Han har gjort det til sit Livs Opgave at befri mig og skaffe mig Oprejsning. Det er lykkedes ham for saa vidt at vinde Kongen, at der ikke bliver lagt os Hindringer i Vejen. Vi faa Lov til at gjøre Forsøget. Wraxhall har sat sig i Forbindelse med Holsteins og Bülows, der, som du maa vide, leve i Landflygtighed i Hamburg. I et halvt Aar har der været drevet paa dette Værk. Sir Nathanael er idelig rejst frem og tilbage mellem London og Celle — Gud lønne ham for hans ædle, uegenyttige Opofrelse! Saa, nu veed du det! Hvad siger du dertil? Finder du det urigtigt af mig, at jeg er gaaet ind derpaa? Svar mig nu oprigtig!«

»O, Deres Majestæt,« svarede Charlotte forlegen, »jeg er ikke Dronning og har svært ved at sætte mig i Deres Sted. Det er vanskeligt for mig at dømme og sige, hvad der er rigtigt eller urigtigt i en Sag, der har saa uhyre en Vigtighed og som kan blive skæbnesvanger baade for Dem selv og mange Mennesker.«

»Med andre Ord, du misbilliger det,« sagde Dronningen heftig, idet hun rejste sig. »Tror du, at jeg vil hævne mig? Nej, jeg vil saamænd ikke lade Hovedet hugge af nogen.«

Hun gik et Par Gange frem og tilbage i Gemakket, standsede derpaa og udbrød:

»Du er ikke Dronning, sagde du. Nej, det er du ikke, og heller ikke Moder. Kom, følg mig!«

Hun førte Charlotte ind i Sideværelset, det grønne Kabinet, som var hendes Yndlingsopholdssted, baade hendes Bibliothek og Musikværelse. Over Klaveret hang et stort Maleri med Portrætter af Kronprins Frederik og Prinsesse Lovisa Augusta, som Enkedronningen dog havde været saa barmhjertig at sende hende.

»Se,« sagde hun, »her er mine Børn! Al min Sang og al min Bøn er for dem, Charlotte! Ja, undertiden taler jeg med dem.«

Hendes Stemme skjælvede, og hun maatte tie nogle Øjeblikke.

»Kunde du ikke,« vedblev hun, »hvis du

havde saadanne Børn, føle dig fristet til at vove noget for at komme til dem? Min Datter har jo aldrig kjendt mig, skjønt hun har ligget ved mit Bryst; min Søn vil glemme mig. Men naar de voxe til, hvilken Forestilling mon Enkedronningen da vil indgive dem om deres egen Moder? Vil hun lære dem at hade og foragte mig? O, Charlotte, den Tanke er næsten ikke til at bære. Hver Dag beder jeg min Herre og Frelser om at gjenforene mig med mine Børn!«

Da hendes Sindsbevægelse havde lagt sig, førte hun Charlotte ud i Slotshaven, som var omflydt af den gamle Fæstningsgrav, og der vandrede de endnu en Stund med hinanden.

»Undertiden,« sagde Dronningen, »er jeg kjed af det hele og ønsker mig Døden. Maaske kommer den, før jeg venter det; jeg har i den sidste Tid ikke følt mig vel, og her er megen Sygdom i Celle.«

»Deres Majestæt ser ud som Sundheden selv,« svarede Charlotte, »og endnu har De ikke fyldt Deres fire og tyvende Aar. Der ligger efter al Sandsynlighed endnu et langt Liv for Dem.«

»Dog har jeg udsøgt mit Hvilested,« sagde Dronningen. »Jeg var forleden ved min Bedstemoders Kiste her i Celle Kirke; ved hendes Side vil jeg slumre. Vi to ville passe godt sammen i Døden, thi min Skæbne har nogen

Lighed med hendes; men maaske veed du intet om Sophie Dorothea, Prinsessen af Celle?«

Da Charlotte svarede nej, vedblev Dronningen og fortalte:

»Hun blev mod sin Vilje gift med Arveprinsen af Hannover, siden Kong Georg I af England. Han var en haard Mand og mishandlede hende. Til sidst dræbte han hendes Ven, Grev Königsmark, som havde trøstet hende i hendes Ulykke, og indespærrede hende paa Slottet Ahlen, hvor hun døde. Om min Bedstemoder var uskyldig og bedre end jeg, det veed jeg ikke, men vitterligt er det, at hendes grusomme Ægteherre selv var en grov Ægteskabsbryder og levede med en Mætresse. Det undrer mig kun, at han ikke dræbte hende selv. Jeg vilde bedre have kunnet lide det. Jeg tror, at jeg hellere vilde tage Døden af en skinsyg Ægteherres Haand, end at blive saadan ringeagtet og forsmaaet, som det er faldet i min Lod.«

»O, tal ikke derom!« udbrød Charlotte, »det angriber Dem.«

»Der fik du dog lidt af det, jeg vilde have skrevet til dig,« sagde Dronningen med et tungsindigt Smil.

Charlotte blev til Taflet, som Dronningen den Dag holdt i sit eget Gemak. Al Caroline Mathildes Elskelighed og Ynde kom frem ved dette ensomme Maaltid. Hun opfriskede lyse Minder fra deres Samliv i gamle Dage, blev

næsten munter og efterlod et lyst Minde i Charlottes Hjerte.

»Vær nu ikke bekymret for mig!« sagde hun til sidst. »Hvordan end min Skæbne bliver, saa vil jeg tage den som en Kjærligheds-gave fra Gud.«

Derpaa skiltes de for aldrig mere at mødes.

Gud førte Caroline Mathildes Sag hurtig til Ende og friede hende ud af et Rænkespil, som uden Tvivl vilde være strandet og have gjort hende dobbelt elendig for hendes øvrige Liv. Kjærlighedsgaven blev hende rakt af Dødens Haand allerede en Uge, efter at Charlotte Trolle havde forladt hende.

Den 6te Maj blev hun heftig angreben af Frislinger, og efter et kort Sygeleje under hvilket hun trods sine Lidelser gav alle mange Beviser paa sin Kjærlighed og Troen paa sin Frelser, hensov hun blidt allerede den 10de.

Hun blev henbaaren og skrinlagt der, hvor hun havde bestemt det. Hun og hendes Bedstemoder, Sophie Dorothea, slumre ved hinandens Side i Kapellet i Celle Kirke.

